

გზა

№ 33 14/8/2014 ფასი 1 ლ

„ქართულ სიტყვებს ვსწავლობ“

მურატ ილდირიმის ექსკლუზიური ინტერვიუ გვ. 30

რეზონანსი: როგორ გადაიქცა ცელქი გოგო ვულგარულ მთელნერლად

ქეთა თოფურიას მეთამორფოზა გვ. 24

თურქი მსახიობი ქართულ კლინგში გადაიღეს

„კლავის ლიტერატურა“

რა უნდა ვიპოოთ გღვანე ყოფნისას გვ. 22

ჭვრისმაგვარ ფიჭარზე ბაკრული, ნაწამები ბავშვის ამბავი

„ეჭიბაშაბა დაღუპავ ჩემი შვილი“

„3 თვე განმრავის უფლებას არ აქლავდნენ“ გვ. 35

გაყვანილობა ჩემი რჩეული მსოფლიო

ლევ ტოლსტოი

ათმთავარი ტომი III

„გზის“ ამ ნომერთან ერთად!

ნიგნის ფასი 5 ლარი

შემდეგი ლევ ტოლსტოი ტომი IV

ISSN 1987 - 5029

9 1771987 502009 1

ფსიქოლოგიური იარაღი და აღაზიანის ფსიქიკაზე ზემოქმედების სხვადასხვა მეთოდი

მსოფლიო

ვის გულგრილობას ენიშნება მგზავრთა ინტერესები?

„კონდიციონერების სისტემის ჩართვა გარკვეულ ხარჯთანაა დაკავშირებული, მაგრამ ზაფხულის დადგომასთან ერთად, მძღოლებს გეგმა შეუქმნირეს... თუ მძღოლი მგზავრის მოთხოვნის შემდეგ არ ჩართავს კონდიციონერს და „ცხელ ხაზზე“ შემოვა ზარი, მის წინააღმდეგ გატარდება შესაბამისი სანქცია: თუ ეს პირველი შემთხვევაა, გაფრთხილებას მიიღებს...“

8

პაპა მიქიაშვილი საკუთარ ნაკლსა და შეცდომებზე

„მოვიბრუნე მიზეზი, რომ კონფლიქტური სიტუაცია შევქმნოდა“

20

საბე

ქურდობისთვის დასჯილი რატი დურგლიშვილი

„დედის დღე“ ახლოვდებოდა... მალაზიაში დედასთან ერთად ვიყავი, როცა ქალის ნივთები მოვიპარე. „დედის დღის“ დადგომას ველოდი. დღესასწაულზე დედას საჩუქარი მივართვი. მკითხეს, — ნივთები საიდან გაქვსო? თავიდან დავმალე, რომ მოვიპარე, მაგრამ საბოლოოდ, ვერ მოვიტყუე და ვაღიარე. სასტიკად დამსაჯეს. ხელი მომკიდეს და იმ დღესვე მალაზიაში „მიმიტანეს“ ...

28

- **მინიატიურები** 5
გვასწავლეთ „გაპრავება“, მისტერ მაკქეინ!
- **ერთი მინის შვილები** 6
- **საგოგადობა** 8
ვის გულგრილობას ენიშნება მგზავრთა ინტერესები?
- **თემიდა** 9
ოლეგ მელნიკოვი ალაპარაკდა
- **პროტესტი** 11
ქართველი სტუდენტები დაფინანსებას ითხოვენ
- **რეპორტაჟი** 13
„არ მესროლოთ, თქვენთან ვარ“ ანუ როგორ მოხვდა 2 „ტრუპი“ ჩემს მანქანაში
- **სამართალი** 16
პატიმრები ციხეებში ე.წ. მაყურებლების არსებობაზე ალაპარაკდნენ
- **ოჯახი** 18
ანა ჰაუკი — ქართველი „კარმენი“ გათხოვდა
- **დაუსრულებული წინადადება** 20
კახა მიქიაშვილი საკუთარ ნაკლსა და შეცდომებზე
- **თემა** 22
„პლაჟის ლიტერატურა“
- **შეტამორფოვები** 24
ქეთა თოფურია მოსკოვში წასვლამდე და შემდეგ...
- **წარმატების ფორმულა** 27
რაში გამოადგა ნინი ნიკლაურს მეტროპოლი ხასიათი

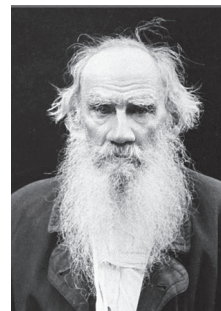

ჩემი რჩეული მსოფლიო

ლევ ტოლსტოი

ათბომეულში შედის

- I კავკასიური მოთხრობები
- II — V „ომი და მშვიდობა“
- VI — VII „აღდგომა“
- VIII — IX „ანა კარენინა“
- X მოთხრობები

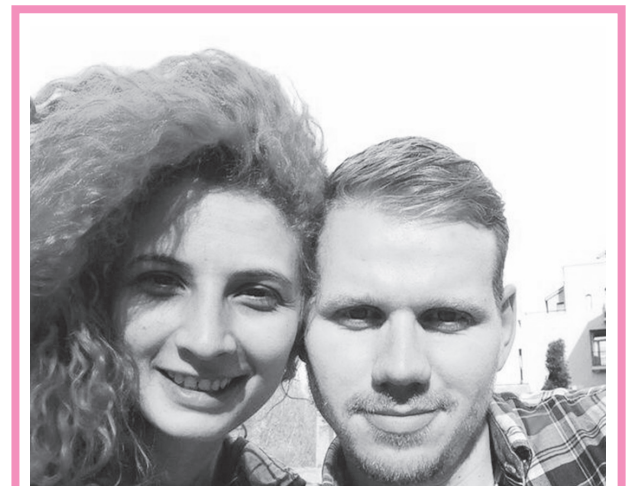
■ პირველი	28
ქურდობისთვის დასჯილი რატი დურგლიშვილი	
■ ქველმოქმედება	30
მურატ ილდირიმის ექსკლუზიური ინტერვიუ	
■ გადასაღები მოედანი	33
„პალიტრამედის“ ჟურნალისტი ახალ ამბულაში	
■ ტკივილი	35
ჯვარისმაგვარ ფიცარზე გაკრული, ნაწამები ბავშვის ამბავი	
■ SOS	38
კლინიკა, რომელსაც ფულის გამოძალვაში ადანაშაულებენ	
■ სულის სიმტკიცე	40
უსინათლო გოგონას საოცარი თავგადასავალი	
■ სიტუაცია	42
ქუჩის ბაზრობების კლიენტები...	
■ თავისუფალი თემა	43
ისტორიკოსი ქალბატონის ხანმოკლე ცხოვრება და უცნობი ფურცლები	
■ რომანი	46
სახიფათო სურვილები (გაგრძელება)	
■ დოკუმენტური პროზა	50
ვლადიმერ პუტინი: „გერმანელი“ კრემლში (გაგრძელება)	
■ ერუსიტი	52
მოდში შემოსული ავტორები და წიგნები	
■ ტაქარი	54
რატომ იწება უფალმა ადამიანთა წინაშე ღვთაებრივი დიდების წარმოჩენა	
■ წარმბედა	56
ავღანეთში დაჭრილი ჯარისკაცის მსოფლიო რეკორდი	
■ შეუცნობელი	58
ფსიქტრონული იარაღი, „გამძაფრებული სიცარიელე“ და ადამიანის ფსიქიკაზე ზემოქმედების სხვადასხვა მეთოდი	
■ გემოვნება	60
ერთი სუფთა ლექსის და მტვრიანი რემონტის ამბავი	
■ სიტყვის კონა	62
■ დედაქალაქი	63
თბილისში ისტორიული მნიშვნელობის ღვინის ქარხანა განახლდება	
■ ქართული სკოტის ლეგენდები	64
ქართველებს გამარჯვების რწმენა ათენის ოლიმპიადამ დაუბრუნა	
■ ფესტივალი	67
შეხვედრა რჩიარდ გირთან	
■ კოდი	69
ცნობილი ცაცები და მათი ცხოვრების სტილი	
■ გზავნილები	72
■ მობილი-გაცნა	75
■ ასტროლოგია	79
■ გასართობი	80
■ სკანვორდი	82

ავღანეთში დაჭრილი ჯარისკაცის მსოფლიო რეკორდი

„სახლს ვამონებდით, როცა ხელნაკეთი ნაღმი აფეთქდა. გონება არ დამიკარგავს, მაგრამ მივხვდი, სერიოზული დაზიანება მივიღე... ორი წლის განმავლობაში თავდაუზოგავად ვვარჯიშობდი და რეკორდის დამყარების დღე სპეციალურად დავამთხვეე აფეთქების თარიღს, საბედისწერო 3 აგვისტოს, იმის დასამტკიცებლად, რომ მას შემდეგ ჩემს ცხოვრებაში უარესობისკენ არაფერი შეცვლილა“.

56

ანა ჰაუკი – ქართველი „კარმენი“ გათხოვდა

„ამ გოგომ „დამიჭირა“ და მაგნიტივით მიმიფიდა“

18

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ჟურნალი „გზა“ გამოდის კვირაში ერთხელ, სუთმაგათოხით გაზეთ „კვირის პალიტრის“ დაბეჭდა

ჟურნალი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. რედაქციის აზრი შესაძლოა არ ემთხვეოდეს მასალის ავტორის აზრს.
 მთავარი რედაქტორი: ზურაბ აბაშიძე
 მთ. რედაქტორის მოადგილეები: ლიკა ქაჯაია, მარი ჯაფარიძე
 მენეჯერი: გიორგი ბაბუციძე

დიზაინი: ლაშა გიორგაძე | დაიბეჭდა
 კომპიუტერული უზრუნველყოფა: სტამბა
 ირმა ლიპარტელიანი, რეზო თხილიძე | კოლორში

„პალიტრამედის“ ცხელი ხაზი: (+995 32) 219 60 13; (+995 32) 219 60 53
 ელ.ფოსტა: contact@palitra.ge
 მისამართი: თბილისი, იოსებძის ქ. 49; ელ.ფოსტა: gza@palitra.ge
 სარეკლამო განყოფილება: (+995 32) 237 78 07; (+995 32) 238 78 70

გვასწავლეთ „გაპრავება“, მისტერ მაკკეინ!

შესავლის მაგიერ

აჰა, „გასრულდა ეს ამბავი“ შეგებულებისა და მე, თბილისის მერი, თბილისის საკრებულოს ზოგიერთი დეპუტატი, ჯონ მაკკეინი ძმაკაცებითურთ, მელნიკოვის საქმის პროკურორი, მისი (უფრო ზუსტად — „ნაცმოძრაობის“) ადვოკატები და ჩვენი პრემიერ-მინისტრის მავანი რეფერენტი („პრადენიუტებისთვისაც“ რომ გვასაგები იყოს — „სპირაიტერი“) ერთდროულად შევეუდექით საქმეს.

ოღონდ, ამ ჩამოთვლილთაგან, ვფიქრობ, ყველაზე კარგად მე ვასრულებ ჩემს მოვალეობას, ახლა ამ „პროვოკაციით“ რომ ვცდილობ, მათი ნათქვამ-ნაკეთები შეცდომისათუ სისულელის ახსნას.

ჰო, კიდევ ერთი: ალბათ დაგვალეთ ტრახანით, ხშირად რომ ვამბობ, — ეს ხომ წინასწარ ვივარაუდე-მეთქი, მაგრამ ფაქტებს რა ვუყოთ? ხომ ყოფილა საჭირო „მაკკეინ, კარლ ბილდტ ენდ კომპანისთვის“ კარგი და წესიერი ახსნა-განმარტება, თუ რატომ უნდა დაიჭირონ სააკაშვილი და არა — ასეთი არგუმენტი — „თქვენ არავინ გეკითხებათ, ეგ ყველამ იცის!“

საკრებულოს დეპუტატი რომ ვახსენე, იმით დავინწყებ — ალექო ელისაშვილს ვგულისხმობდი. ჩამოიარა თავისი სამაჟორიტარდეპუტატო უბანი, გამგებელიც იახლა და რომელ მშენებლობას თუ სამშენებლო ორმოსაც ხელი დაადო, ერთი კახელი კინოპერსონაჟის პერიფრაზირება რომ მოვახდინოთ, — „რომელსაც ხელი დეედო, ყველას ნითელი ენთო!“ კარგია, იქნებ ასე მაინც დამსგავსოს რამეს ეს ჩვენი ნალამაზქალაქარი და ყველა მხარში ამოვუდგებით ჩვენს ყოფილ კოლეგას, მაგრამ მაგ ამბავში საპროვოკატორო რა იყო? — იკითხავთ. „რა“ კი არა, — „ვინ“. ვინ და, სწორედ ის გამგებელი, მასთან ინტერვიუ ყველა არხმა გადმოსცა და ისე შემეცოდა... „მაჟორიტარ დეპუტატთან ერთად შემოვიარეთ უბანი და აუცილებლად მივიღებთ მასთან კონსულტაციით, შესაბამის გადანყვეტილებას“, — ამას გარკვევით და გასაგებად ამბობდა, მაგრამ სახეზე კიდევ უფრო გარკვევით და გასაგებად, სხვა რამ ეწერა: „მე ჩემი ბედის დედა ვატირე, თბილისის დანარჩენ ცხრა რაიონში ყველა მაჟორიტარი „ოცნებიდან“ არის, რალა მე შემხვდა ეს გიჟი...“

ამასობაში, თბილისის მერიც შეუდგა მუშაობას და კარგი ინიციატივითაც შეუდგა — მოქალაქეებს შეხვდა. დამიჯერეთ, კარგად ვიცნობ მაგ კაცს და დარწმუნებული ვარ, ბევრ კეთილ საქმეს გააკეთებს, მაგრამ როგორც წინასაარჩევნო ბრძოლისას (ოთუ ზბირი რომ დაისვეს კამპანია და ერთი წესიერი ბილბორდი ვერ დაუშვადეს, ახლა მაინც ჩამოსხნან!), ამჯერადაც გუნდმა „ვერ გაუქანა“: სამსახურში მივდიოდი და ჩემი თვალთ ვნახე (მერიასთან ახლოს არის ჩვენი რედაქცია), როგორ მოაბრუნა ექიმმა იმ ქვეყნიდან ქსელეტაში მოყოლილი ქალბატონი. შევჩერდი და ჩემს იქ ყოფნაში კიდევ ორჯერ გამოიძახეს „სასწრაფო დახმარება“! იყო წყევლა-კრულვა და ვაი-ვიში. ცუდია ეს, ძალიან ცუდი. რა ვართ ეს ქართველები — როგორ გვეხერხება ყველა კარგი წამოწყების ჩანახევა... კიდევ ერთი ასეთი იაღლიში და აუცილებლად გაუშვით სამსახურიდან ის ვერშემსრულებლები, ბატონო დავით, ვისი ახლობლებიც უნდა იყვნენ. ძალიან გთხოვთ.

ჰო, იმ თახსირ მელნიკოვსა და მის დამცველებს რაც შეეხება: ზენოლას ვერ გაუძლოო. არ ვიცი, ვერავის დავუდგები თავდებად, მით უმეტეს — იმ შსს-სა და პროკურატურის თანამშრომლებს, სადაც დიდწილად ისევ მაგ მელნიკოვის დროინდელი მუშაობენ, მაგრამ ზენოლას ვინც ლაპარაკობს, ერთ კითხვაზე მიპასუხოს (გაოცებული ვარ, რომ ორი დღეა, არც ერთმა ჩემმა კოლეგამ არ ჰკითხა იმ ადვოკატ კახიძესა და სხვებს, მწყაზარი სახით რომ გვაცოდებენ ამ მკვლელს): ვთქვათ, ახლა ზენოლა იყო, მაგრამ პატიმარ მელნიკოს მერაბიშვილის შსს-დან მთელი პატიმრობის მანძილზე რატომ ერიცხებოდა სრული ხელფასი ბარათზე? ჰა?! მიპასუხეთ და, „თქვენკენ გადმოვალ“.

სხვათა შორის, სააკაშვილის დამცველებსაც, გლობალურ პოლიტიკასა და საქართველოს საერთაშორისო საფრთხეებზე რომ ლაპარაკობენ სააკაშვილის ბრალდებასთან დაკავშირებით (სად ერეკლე და სად — მიშა), მარტივ კითხვას დავუხვამდი: მისტერ მაკკეინ, ჯერ იმის დედა ვატირე, ვინც თქვენ მოგატყუათ, რომ მიშა იმიტომ გადავირჩიეთ, პუტინი რომ გვინდოდა. მერე კიდევ, ერთ რამეს გეტყვი: აი, ერთი უბრალო ქართველი მოქალაქე ამბობს, რომ მისი შვილი ძალიან ნიჭიერია, სააკაშვილის შვილზე ნიჭიერი (იქნებ არც არის, მაგრამ არავის შეუმონმებია) და წელიწადში რამდენიმეათასდოლარიან ამერიკულ სკოლაში ვერ ატარა, ფული არ ჰქონდა. უმცროსმა სააკაშვილმა იარა, რადგან სახელმწიფო დაცვის სამსახურმა ანუ ქვეყნის ბიუჯეტმა ჩუმად, ჩვენგან, ამ ბიუჯეტის პატრონებისაგან მალულად გადაუხადა ფული.

ანუ, მოიპარა ფული და თავის ოჯახს მოახმარა, მისტერ მაკკეინ, აი, საბუთები, ინებეთ, გადარიცხვები და ყველაფერი. რა ვქნათ, სერ? მოდი, ასე გავაკეთოთ: თქვენ უელსში მაპი გავცხებრხეთ, 10 წელი რომ გვაბოლებთ, და ჩვენ მიშას სამუდამო პრეზიდენტად ავირჩევთ, ოღონდ ამ გადარიცხვების „გაპრავება“ გვასწავლეთ. რა? არ გამოვა? მხოლოდ იმიტომ არ უნდა დავიჭიროთ, რომ თქვენი და კარლ ბილდტის ძმაკაცია? ააა... ჰოოო... მაშინ კარგად იყავით!

აი, ასე უნდა მიგენერათ, ბატონო პრემიერ-მინისტრო და, ქალაქის მერის არ იყოს, თქვენც გასაშვები გყავთ „კაკ მინიმუმ“ ერთი კაცი — სპირაიტერი. მე ამიყვანეთ, არ იქნება თქვენთან ურიგო ხელფასი.

P.S. სხვაც ბევრია სათქმელი, მაგრამ თვითრეკლამით უნდა დავასრულო: რამდენიმეკვირიანი პაუზის შემდეგ, „რადიო-პალიტრა“-ზე (FM 103.9) და „პალიტრა.ტვ“-ზე კვლავ განახლდა „პროვოკატორის“ პირდაპირი ეთერი. გვიყურეთ, გვისმინეთ, დაგვირეკეთ და იქ ვისაუბროთ, „ლაივში“. ახალი სეზონიდან „პალიტრა.ტვ“-ს დიდი გამგები და თქვენი იმედი აქვს.

პროვოკატორი

კვყანა

22 წლის წინ, 14 აგვისტოს აფხაზეთში პირველი ტყვია გავარდა... მაშინ ბევრს ეგონა, სიტუაცია მალევე ჩანყნარდებოდა და ყველაფერი დასრულდებოდა, მაგრამ აფხაზეთში ომი დაიწყო. მას შემდეგ ვისმენთ ტრაგიკულ შედეგებზე, ერთ დღეში მტრად ქცეულ ქართველ და აფხაზ მოყვარებზე, მეგობრებსა და მეზობლებზე. თუმცა, ხშირად ეს სიტყვებიც ისმის: რომ არა პოლიტიკა, ჩვენ გასაყოფი რა გვქონდაო?!

როგორ მნიფდებოდა აფხაზეთში საომარი სიტუაცია, ამაზე ორივე მხარეს დღესაც განსხვავებული მოსაზრება აქვს, თუმცა, ომი როგორც ქართველებისთვის, ისე აფხაზებისთვის, ტრაგედიაა.

ლალაი პაპასკირი

ნუბზარ აბრბა, აფხაზეთის დე ფაქტო პარლამენტის ყოფილი ვიცე-სპიკერი, „ერთიანი აფხაზეთის“ პოლიტსაბჭოს მდივანი:

— რამდენიმე დღის წინ, აფხაზეთის სახელმწიფო მოღვაწეს, თანამედროვე აფხაზეთის სახელმწიფოს დამფუძნებელს, ვლადისლავ არძინბას 69 წელი შეუსრულდებოდა. ეს ადამიანი თავისი მსოფლმხედველობითა და ცხოვრების წესით, ქართველი საზოგადოებისთვის მტერია, ჩვენთვის კი — აფხაზეთის სახელმწიფოს სიმბოლო... 90-იან წლებში, პატარა აფხაზეთმა იბრძოლა და დაიბრუნა ის, რაც საუკუნეების წინ დაკარგა, ყველაზე მნიშვნელოვანი — თავისუფლება. საქართველომ აუცილებლად უნდა აღიაროს პატარა აფხაზეთთან ომის შედეგები და ხელი მოაწეროს შეთანხმებას მშვიდობის შესახებ. სხვანაირად არაფერი გამოვა. ჩვენ არ ვართ ოკუპირებული ტერიტორია, როგორც ამას პატარა ზაქარეიშვილი და დანარჩენი ქართველი პოლიტიკოსები დაუღალავად იმეორებენ, ჩვენ ცალკე სახელმწიფო ვართ. სულ მალე საპრეზიდენტო არჩევნები ტარდება და ქვეყანა ცხოვრების კიდეც ერთ ახალ ეტაპს შეუდგება. დროა, საქართველო შეეშვას ილუზიებს — აფხაზეთი მის შემადგენლობაში არასდროს დაბრუნდება. სანამ ქართული მხარე სიმართლეს თვალეში არ ჩახედავს, ვერც სარკინიგზო მიმოსვლა აღდგება და ვერც სხვა ტიპის კომუნიკაციები. კარგი იქნება, თუ ქართველი

„დროა, საქართველო შეეშვას ილუზიებს“

„ვაპირებ, ძველი ურთიერთობები განვაახლო“

ქართველების დიდი ნაწილი აჭიტირებული პოლიტიკოსების გავლენის ქვეშ მოექცა

საზოგადოება 90-იანი წლების პრესას გაეცნობა, რომელიც პირდაპირ მიზანმიმართულად ანადგურებდა იმ ადამიანურ, ქართულ-აფხაზურ საუკუნოვან ურთიერთობებს, რომელზეც ახლანდელი ქართველი საზოგადოება ასე თბილად საუბრობს, რაც ძალიან კარგია. დარწმუნებული ვარ, ქართველების დიდი ნაწილი აჭიტირებული პოლიტიკოსების გავლენის ქვეშ მოექცა. რა თქმა უნდა, ამ საქმეში ლომის წილი შეიტანა ქართულმა პრესამაც: დარწმუნებული ვარ, ბევრი მათგანი, ქართველი მეცნიერი თუ საზოგადო მოღვაწე, ვინც მაშინ ამ დემაგოგიას ეწეოდა, ახლაც ცოცხალია და საინტერესოა, რა პასუხი აქვთ იმ პუბლიკაციის ავტორებს თავიანთ ნამუშევრებზე ახლა? ის, რაც მოხდა, გარდაუვალი იყო. აფხაზეთს ჰყავს დალუპული და დღემდე ცოცხალი ეროვნული გმირები, რომლებმაც სიცოცხლე და ჯანმრთელობა შესწირეს სამშობლოს. მათ ვერავინ ეტყვის, რომ შეცდომა იყო ყველაფერი... აფხაზეთი, რუსეთის დახმარებით, წინ მიდის. ჩვენ შევქელით და სისხლის ღვრის გარეშე შევცვალებთ ხელისუფლება. დიას, პატარა აფხაზეთს ჯერ კიდევ უამრავი პრობლემა აქვს, განსაკუთრებით, სოციალურ და ეკონომიკურ სფეროებში, მაგრამ 24 აგვისტოს ვადაძლევი საპრეზიდენტო არჩევნები

იმართება და იმედი გვაქვს, აფხაზი ერი სწორ არჩევანს გააკეთებს.

ბურამ ოღიშარია, მწერალი, კონფლიქტის ზონაში მცხოვრებ მოქალაქეებთან დაკავშირებულ საკითხებში პრემიერ-მინისტრის მრჩეველი:

— წლების შემდეგ მეც ხშირად მიფიქრია, შესაძლებელი იყო თუ არა იმ პირველი ტყვიის თავიდან აცილება, რომელსაც მოჰყვა ომი... წლების განმავლობაში ვმონანილებოდი ქართულ-აფხაზურ დიალოგში და სოხუმში ჩასვლა ვერ შე-

საუკუნეების განმავლობაში ნაშენებ ურთიერთობებს, ეკლესია-მონასტრებს, სახელმწიფოებრივ აზროვნებას, ასე ერთი ხელის მოსმით ვერ გადავუსვამდით ხაზს

ექელი... 2003 წლიდან ჩავდიოდი სოხუმში და აქტიური ურთიერთობა მქონდა აფხაზებთან, ჩემს ძველ მეგობრებთან და ნაცნობებთან. ერთ რამეში დავრწმუნდი: ომი ყველასთვის ტრაგედია იყო... რაც შეეხება 90-იან წლებში აფხაზეთში არსებულ ვითარებას, ყოველთვის, მაშინაც და შემდეგაც ვამბობდი: ქართველებსა და აფხაზებს და ქართველებსა და ოსებს შორის დიალოგი რომ არ

საქართველომ აუცილებლად უნდა აღიაროს პატარა აფხაზეთთან ომის შედეგები

განყვეტილიყო, ტყვია არ გავარდებოდა. მაშინ სოხუმში, საზოგადოებრივ ყურნალ „ლიხნის“ მთავარი რედაქტორი ვიყავი და მისი საშუალებითაც ვამბობდი: არ შეიძლება დიალოგის შეწყვეტა, თორემ „კალაშნიკოვი“ ან „მაკაროვი“ „ალაპარაკდებიან-მეთქი“. ასეც მოხდა. სამწუხაროა, მაგრამ სინამდვილეა, რომ მაშინ ქართველებსა და აფხაზებს არ გვყავდა ისეთი თავკაცები, რომლებიც პასუხისმგებლობას საკუთარ თავზე აიღებდნენ და გადანყვეტილებას ცივი გონებით, ემოციის გარეშე მიიღებდნენ. იმ მძიმე პერიოდში, როდესაც მონსტრი საბჭოთა კავშირი ინგრეოდა, ასეთი ლიდერის არსებობა ორივე მხარისთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელი იყო. მაშინ უფრო ფრთხილად რომ გვემოქმედა, სისხლი არ დაიღვრებოდა.

— თუმცა, რა თქმა უნდა, არსებობს გლობალური პოლიტიკა, რომელსაც ამ ომის გასამართლებლად ხშირად იშველიებენ...

— დიახ, მაგრამ იმის კვალდაკვალ, ჩვენი შეცდომებიც არ უნდა დაგვაზინცდეს. იყო საქმე, რომელიც ჩვენ და აფხაზებს ერთმანეთში უნდა მოგვეგვარებინა და მესამე ძალისთვის ჩარევის უფლება არ უნდა მიგვეცა. ჩემთვის ძალიან მტკივნეული იყო აღმზანური და კულტურული ურთიერთობების განყვე-

ტა, რაც ომამდე და ომის დროს მოხდა.

— ქართველი სპეციალისტები ხშირად ამ ურთიერთობების განყვეტასაც დიდ პოლიტიკას აბრალებენ, ბატონო გურამ...

— დიახ, როგორც უკვე აღვნიშნე, დიდი პოლიტიკა ყოველთვის ახდენდა გავლენას ცალკეულ ურთიერთობებზე. რუსეთის ფაქტორი, რა თქმა უნდა, ძალიან მნიშვნელოვანია, მაგრამ ფაქტია, რომ ჩვენც, ორივე მხარემ შევეუქმენით საფუძველი. სხვანაირად საუკუნეების განმავლობაში ნაშენებ ურთიერთობებს, ეკლესია-მონასტრებს, სახელმწიფოებრივ აზროვნებას, ასე ერთი ხელის მოსმით ვერ გადავუსვამდით ხაზს. რაც შეეხება 14 აგვისტოს, მოვლენები ისე ვითარდებოდა, რომ შეიძლება ითქვას, ეს მოსალოდნელიც იყო. როდესაც რუსეთის დანაშაულზე ვსაუბრობთ, არც ქართულ-აფხაზური ფაქტორები უნდა დაგვაზინცდეს. შეგვეძლო, ეს სისხლის ღვრა აგვეცილებინა თავიდან.

— „ზღვა, რომელიც შორია“ — ეს პიესა იყო ერთ-ერთი პირველი გზავნილი, რომელმაც ქართველებსა და აფხაზებს შორის ურთიერთობების აღდგენის იმედი გააჩინა... იქნებ გაიხსენოთ, რა გამოსმაურება მოჰყვა მას აფხაზეთში.

— ჩემთვის დიდი ბედნიერება იყო გენიალურ რეჟისორთან, თემურ ჩხეიძესთან მუშაობა. მან არაერთხელ აღნიშნა, — „ზღვა, რომელიც შორია“ ჩემთვის მხოლოდ სპექტაკლი არ არისო. შემდგომ, სხვადასხვა მიზეზის გამო, მსახიობთა დასი, რომელიც ამ სპექტაკლში თამაშობდა, დაიშალა. ამის ერთ-ერთი მიზეზი ის იყო, რომ წინა ხელისუფლებიდან ერთ-ერთ პოლიტიკოსს არ უნდოდა მსგავსი სპექტაკლები, სადაც ქართულ-აფხაზური ურთიერთობები ამ კუთხით იქნებოდა დანახული. 17 წელზე მეტია, რაც ქართულ-აფხაზურ მოლაპარაკებებში ვარ ჩართული და კარგად ვიცი, რა პრეტენზიები აქვთ აფხაზებს ჩვენ მიმართ და ჩვენ — მათ მიმართ. გადანყვეტილი იყო, რომ ეს სპექტაკლი სოხუმის თეატრში უნდა ეჩვენებინათ, მაგრამ სხვადასხვა ფაქტორის გამო, ვერ მოხერხდა. ამიტომაც, დაახლოებით 100 დისკზე ჩაინერა და ამ სახით გავრცელდა მაშინდელ აფხაზეთში. ვიცი, რომ ამ სპექტაკლს აფხაზეთის უნივერსიტეტში აჩვენებდნენ და მუდმივი განხილვის საგანი იყო. „ზღვა, რომელიც შორიათ“ იწყებოდა საერთაშორისო შეხვედრები, ამით იწყებდნენ საუბარს ქართულ-აფხაზურ კონფლიქტზე და მისი ჩვენების შემდეგ, დიალოგი გვიადვილდებოდა. პიესაში, სოხუმში ჩასულ ქართველს ოთხი აფხაზი ესაუბრება და ისინი თავიანთ სათქმელს ბოლომ-

დე ამბობენ. სწორედ ეს გაუკვირდათ აფხაზებს, — ამას თბილისში უყურეს და გულთან ახლოს მიიტანესო?!

— აფხაზეთში ბოლოს როდის იყავით?

— სამი წლის წინ და მივხვდი, რომ ამ სპექტაკლის საშუალებით ბევრი აფხაზი მეგობარი შევიძინე. ერთმა ქალბატონმა მითხრა, — თქვენ ორივე მხარის ტრაგედია თანაბრად წარმოაჩინეთ და ამით აფხაზი საზოგადოების სიმპათია დაიმსახურეთო. ასევე მითხრეს, რომ ჩემი ნიგნი „პრეზიდენტის კატა“ ეროვნული ბიბლიოთეკის კატალოგში შეიტანეს. ამ და სხვა ფაქტებმა კიდეც ერთხელ დამარწმუნა, რომ კულტურა და ხელოვნება არის ის ენა, რომელსაც კონფლიქტის მოგვარების საკითხში ალტერნატივა არ აქვს.

— აფხაზეთისა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტების საკითხებში პრემიერ-მინისტრის მრჩეველი ხართ. როგორია თქვენი სამომავლო გეგმები?

— დავინწყით იქიდან, რომ პაატა ზაქარაიშვილმა ამ მიმართულებით უკვე ბევრი საქმე გააკეთა. ამ საკითხზე მუშაობა დანალმულ ველზე მუშაობას ჰგავს: მიინეწვინ და არ იცი, რა დროს „აფეთქდება“... რაც შეეხება სამომავლო გეგმებს, ვაპირებ, ძველი ურთიერთობები განვაახლო. მომიწევს ურთიერთობა როგორც აფხაზებთან, ისე ოსებთანაც. გარკვეული დროის შემდეგ, მექნება ჩემი გეგმა, რომელსაც პრემიერს ნარკუდგენ. სამწუხაროდ, წინა ხელისუფლება ასეთ რაღაცებს არაფრად დაგიღვედათ. ერთ ამბავს მოგიყვებით: როდესაც ერგნეთის ბაზრობა გააუქმეს, მე და ჩემმა მეგობრებმა მაშინდელ პრეზიდენტს მივწერეთ, რომ ეს ძალიან დიდი შეცდომაა და დანაშაული იყო, რადგან იქ ქართველები და ოსები ერთმანეთს ხვდებოდნენ და ამ ბაზრობის გადაკეტვა ყველას დააზარალებდა, მაგრამ ჩვენი რჩევა ყურად არავინ იღო...

ქველ-სახსართა პრობლემები
კოქსართოზის, ოსტოქონდროზის, ოსტეოპაროზის, ოსტეოართროზის, რევმატიოიული ართროზის, ანკილოზიზური სპონდილიტას, პოდაგრული ართრიტის, პოლიართრიტის მკურნალობა. დაზიანებული ხრტილისა და გაცვეთილი ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა, ნერვული სისტემისა და ძილის მოწესრიგება.
მკურნალობა საოპერაციო და ნაოპერაციებ სახსრებზე ძვლის მკვებავებით, მცენარეული პრეპარატებით, წონის დარეგულირებით, იმუნიტეტის გაძლიერებით. სისხლის მიმოქცევის აღდგენით, მარტილების, შლაკებისა და ქოლესტერინისაგან გაწმენდით. უკუჩვენება არაა. შედეგები საუკეთესო და მყარი.
ტელ: 599 91-37-65 ქ-60: ქაითოო

მობზაურობა „მარშრუტების“ ქალაქში ანუ რა სარგებლობა მოაქვს კონდიციონერს...

პაპანაქება სიცხეში ალბათ ძნელი წარმოსადგენია იმაზე უფრო უსიამოვნო რამ, ვიდრე ჩვენებური სამარშრუტო ტაქსია. „მარშრუტკა“ — ასე მონათლეს მგზავრებმა სატრანსპორტო საშუალება, რომელიც ზაფხულობით ძალიან ჰგავს გაზის კამერას: მგზავრები, რომლებსაც გაუმართლათ, სხედან, მაგრამ ნაწილი ფეხზე დგას და ლამის 40-გრადუსიან სიცხეს შესაშური მოთმინებით უძლებს, მძლოლი კი, ცოცხალი თავით, კონდიციონერს არ რთავს. საბრალო მგზავრები ხომ იტანჯებიან, მაგრამ უნდა ვაღიაროთ, რომ მძლოლიც არანაკლებ იტანჯება. ასეა თუ ისე, ფაქტია, რომ ზაფხული თითქმის მიიწურა, ჩვენ კი — სამარშრუტო ტაქსებში დაპირებულ კონდიციონერს ვერ ველირსეთ. მაინც რატომ არ რთავენ ქართველი მძლოლები კონდიციონერებს? — ამ საკითხის გარკვევა არანაკლებ რთული აღმოჩნდა, ვიდრე ხალხით გაჭყდილი „მარშრუტკით“ მგზავრობაა:

ვის გულგრილობას ეწირება მგზავრობა ინტერესები?

ძნელია ამ სიცხეში უკონდიციონეროდ ჯდომა, მაგრამ ისედაც ბევრი ხარჯი მაქვს

ხატუნა ჩიბოგიძე

ინბა მელქიძე, დიასახლისი:

— სამარშრუტო ტაქსით ხშირად ვსარგებლობ. დილა-სალამოს არაუშავს, მაგრამ დღის საათებში „მარშრუტკით“ მგზავრობას მტერსაც არ ვუსურვებ: სიცხე, ბუდი, ამას ისიც ემატება, რომ მძლოლი ცდილობს, რაც შეიძლება მეტი მგზავრი მოაგროვოს და ამის გამო ნამდაუნემ აჩერებს. რამდენიმე მგზავრი ყოველთვის ფეხზე დგას, ირგვლივ ყველა წუხს და გაღიზიანებულია... და ეს მაშინ, როცა „თბილისის მიკროავტობუსი“ კომფორტულ მგზავრობასა და საუკეთესო პირობებს გვპირდებოდა. მძლოლს კონდიციონერის ჩართვას მოსთხოვ და ისე გიბღვერს, მეორედ ასეთი რამის თქმას ველარც გაუბედავ. თუ „გაგმართლა“ და უფრო „თამამი“ მძლოლი შეგხვდა, შეიძლება, ერთი კარგი, მამაპაპური გინებაც დაიმსახურო. ეტყობა, ამ ხალხს

ავინყდება, რომ მგზავრობაში 80 თეთრს ვიხდით, ეს კი — არც ისე მცირე თანხაა.

თავის გასამართლებელი არგუმენტები არ ელევათ მძლოლებსაც. აი, რა გვითხრა ერთ-ერთმა მათგანმა:

— აბა, ერთი, ჩვენს გაჭირვებაზეც დანერეთ. მგზავრს რა ენაღვლება — ამოვა, ფულს გადაიხდის და თავისი გზით მიდის. ჩვენ ვიკითხოთ, აურაცხელი პრობლემა რომ გვაქვს ამ „მარშრუტკების“ გამო. დღეში 15-16 საათს ვმუშაობ, ყოველდღიურ გეგმასაც ვიხდი და „მარშრუტკის“ რემონტიც მიწევს. ჩემთვისაც ძნელია ამ სიცხეში უკონდიციონეროდ ჯდომა, მაგრამ ისედაც ბევრი ხარჯი მაქვს, ამას კონდიციონერის ხარჯიც ემატება. ამიტომ, თუ რომელიმე მგზავრი არ მთხოვს, მირჩევნია, სულ არ ჩავართო.

მძლოლების თქმით, ბევრ „მარშრუტკაში“ კონდიციონერის სისტემა მოშლილია და სწორედ ამიტომ ვერ ხერხდება ამ სერვისით სარგებლობა: „ათიდან 8 მიკროავტობუსს კონდიციონერის სისტემა

გაფუჭებული აქვს. სისტემის გამართვა „თბილისის მიკროავტობუსს“ ევალება, მაგრამ კომპანიაში ამისთვის თავს დიდად არ იწუხებენ. ჩვენ ისედაც დიდი გეგმა გვაქვს ყოველდღიურად, ამას ემატება სამარშრუტო ტაქსის მოვლის ხარჯებიც. ასე რომ, კონდიციონერის სისტემაზეც ჩვენ ნამდვილად ვერ ვიზრუნებთო, — ამბობენ ისინი.

ლავრენტი ალანია, ტრანსპორტის პროფკავშირების ხელმძღვანელი:

— მძლოლმა კონდიციონერი მხოლოდ ორ შემთხვევაში შეიძლება, არ ჩართოს: თუ ის გაუმართავია ან მოკლე მარშრუტზე გადაჰყავს მგზავრები. ამ შემთხვევაში კონდიციონერის სისტემის ჩართვას აზრი არ აქვს. მოკლე მარშრუტის გავლისას კარი ყველა გაჩერებაზე იღება და ხალხი წარამარა ადი-ჩადის. ასეთ დროს მნიშვნელობა არ აქვს, ჩართულია თუ არა „მარშრუტკაში“ კონდიციონერი, მაგრამ თუ მძლოლს დიდი გზა აქვს გასავლელი, მაშინ აუცილებლად უნდა ჩართოს. თუ სიცხე განუხვებთ, უნდა უთხრათ, მოითხოვთ ის, რაც გეკუთვნით.

კომპანია „თბილისის მიკროავტობუსსაც“ დაეუკავშირდით. საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის წარმომადგენელმა, ელენე ხაჭაპურიძემ ჩვენთან საუბრისას თქვა:

— ყვითელ მიკროავტობუსებში კონდიციონერის სისტემის გამართვას ჩვენი კომპანია უზრუნველყოფს. მიკროავტობუსებში კონდიციონერის სისტემა

1902 წელს ამერიკელმა ინჟინერ-გამომგონებელმა უილის ქერიერმა აანყო სამრენველო მაცივარ-მანქანა ტიპო-გრავისისთვის. ყველაზე საინტერესო ის არის, რომ პირველი კონდიციონერი ემსახურებოდა არა პერსონალის კომფორტს, არამედ ტენიანობასთან ბრძოლას, რაც ძალიან ცუდად მოქმედებდა ბექდვის ხარისხზე. პირველი ოთახის კონდიციონერი გამოუშვა კომპანია General Electric-მა ჯერ კიდევ 1929

წელს. 1931 წლიდან კი — პირველი ფანჯრის კონდიციონერიც გაჩნდა. 1961 წლიდან, როდესაც იაპონურმა კომპანიამ Toshiba-მ პირველად დაიწყო კონდიციონერების სერიული წარმოება, ამ ტიპის კლიმატური დანადგარების პოპულარობა სულ უფრო მატულობდა. თანამედროვე კონდიციონერი გაცილებით ნატყფი და კომფორტული მოწყობილობაა, ვიდრე მისი შორეული „წინაპრები“.

ოლეგ მელნიკოვი ალაპარაკდა

მიეცემა თუ არა თავო სალაყაია პასუხისმგებაში?

თბილისის საქალაქო სასამართლოში ყოფილმა ძალოვანმა, ოლეგ მელნიკოვმა სკანდალური ჩვენება მისცა და სანდრო გირგვლიანის საქმის დღემდე გაუხმაურებელ დეტალებზე ისაუბრა.

შეგახსენებთ: ინტერპოლით ძებნილი მელნიკოვი 2012 წლის 7 დეკემბერს ქალაქ კიევში დააკავეს. თითქმის ერთი წელი დასჭირდა ქართულ მხარეს, პროცედურების გასაგვლელად და 2013 წლის 21 სექტემბერს მოხდა მისი საქართველოში ექსტრადირება. მელნიკოვი მას მერე სასჯელალსრულების დაწესებულებაშია მოთავსებული და განაჩენს ელოდება.

თავ სურსილაჲა

მელნიკოვს სანდრო გირგვლიანის მკვლელობის საქმეზე ბრალი აქვს წარდგენილი: თავისუფლების უკანონო აღკვეთაში განუვლი დახმარებისთვის ასამართლებენ. ამ საქმესთან ერთად, კიდევ ერთი ბრალდება წაუყენეს. დანაშაული გირგვლიანისა და ბუხაიძის გატაცებამდე 3 თვით ადრე, 2005 წლის 5 ოქტომბერს, თბილისში მოხდა. მაშინაც ოქროყანის სასაფლაოზე, კუდ-ის მალაჩინოსნებმა ორი მეგობარი — ვამეხ აბულაშვილი და კახა დაბრუნდაშვილი აიყვანეს და იქ აწამეს. თბილისის საქალაქო სასამართლო გირგვლიანი-ბუხაიძის საქმესთან ერთად, აბულაშვილი-დაბრუნდაშვილის საქმესაც განიხილავს. ამ ორი ეპიზოდის გაერთიანება მოხდა პროკურატურაში, რადგან საქმის ხელნერა ერთი და იგივეა და თითქმის ერთი და იგივე პირები ფიგურირებენ... ამ ეპიზოდში აქვს ბრალი წარდგენილი კონსტიტუციური უსაფრთხოების დეპარტამენტის მეხუთე სამმართველოს ყოფილ უფროს ვალერიან მეტრეველს და დაუსწრებლად ასამართლებენ დათა ახალაიას.

გირგვლიანის საქმის ყველა ეპიზოდში მელნიკოვი თავს დამნაშავედ ცნობს. ბრალდებულმა სკანდალური ჩვენება მისცა სასამართლოს, მაგრამ იმ დღეს მისი დაკითხვა არ დასრულებულა, რადგან ადვოკატმა მალხაზ ველიჯანაშვილმა სასამართლო სხდომაზე თავისი აცხადება მოითხოვა და ამ მიზეზით სხდომა დატოვა. ველიჯანაშვილი, მელნიკოვის გარდა, აღნიშნულ საქმეზე ერთ-ერთ ეპიზოდში ბრალდებულ ვალერიან მეტრეველს იცავდა. ადვოკატმა განმარტა, რომ ვინაიდან მელნიკოვმა აღიარებითი ჩვენება მისცა და ეს

გირგვლიანის საქმის ყველა ეპიზოდში მელნიკოვი თავს დამნაშავედ ცნობს

ჩვენება მეტრეველის წინააღმდეგაც არის მიმართული, ის ვეღარ განახორციელებს მელნიკოვის დაცვას.

სხდომა შეწყდა, ოლეგ მელნიკოვის დაკითხვა კი სასამართლოში 18 აგვისტოს განახლდება. როგორც ჩანს, არანაკლებ მნიშვნელოვანი იქნება მისი

განცხადება 5-დან 18 კმ-მდე თვეში
განსუქება 3-დან 5-6 კმ-მდე თვეში

მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტის, ვარჯიშებისა და აკრძალვების გარეშე, რეგულირდება მალა, ქრება უსიამოვნო სუნი პირიდან, წესრიგდება ნივთიერებათა ცვლა და კუჭ-ნაწლავი. ორგანიზმი იწმინდება ძლიერდება იმუნიტეტი, კანი ხდება ანალოგაზრდა, ელასტიკური. დადებითი სასურველი წონაზე და სტაბილურად შენარჩუნებით მას.

ასევე სიმაღლეში ზრდა სწრაფად და ეფექტურად. კურსით 3-5სმ მომატებით 25 წლამდე. ეფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც. მკურნალობა მცენარეული ძვლის მკვებავი მინერალებისა და ვიტამინების ნაკრებით+ვარჯიშებით. პროგრამა-დანიშნულება ინდივიდუალურია, განმეორება შეუძლიათ სასურველ შედეგამდე. უკუჩვენება 0-ია.

შედეგები 100%-იანი.

ტელ: 577 29-37-41, 247-58-83
ქ-ნი მაკიაში

გამართულია. პერიოდულად ტარდება მონიტორინგი და კონდიციონერის მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, შესაბამის ზომებს ვიღებთ. მიკროავტობუსში კონდიციონერი შეიძლება, ნებისმიერ დროს გაფუჭდეს, მაგრამ მძღოლმა უნდა მოგვმართოს და ტექნიკური ხარვეზი მხოლოდ ამ შემთხვევაში გამოსწორდება. კომპანია მოსახლეობას სთხოვს, თუ მძღოლი არ დააკმაყოფილებს მათ მოთხოვნას, ჩაინიშნოს ამ მიკროავტობუსის სახელმწიფო ნომერი და დაგვიკავშირდეს საინფორმაციო ცენტრში: 2-200-340 და 2-970-970. კონკრეტული მძღოლის ვინაობა რომ გვეცოდინება, გადავამოწმებთ კონდიციონერს და თუ ნამდვილად გაფუჭებული იქნება, გაკეთდება, მაგრამ თუ ეს მართალი არ იქნება, მის წინააღმდეგ შესაბამისი საჩივრია გატარდება: თუ ეს პირველი შემთხვევაა და მძღოლმა იცრუა, ის გაფრთხილებას მიიღებს, მეორე შემთხვევაში — 10 დღიდან 1 თვემდე ხაზზე მუშაობა აეკრძალება, ხოლო მესამედაც თუ იგივე გამეორდება, მაშინ უკვე შეუწყდება ხელშეკრულება „თბილისის მიკროავტობუსთან“, თუმცა, ასეთი შემთხვევა იშვიათია. ერთხელ რომ იღებენ გაფრთხილებას და მეორედ, მერე ასეთ რამეს ვეღარ აკეთებენ. სხვათა შორის, ცხელ ხაზზე ზარები საკმაო რაოდენობით შემოდის და საჩივრებიც უნესდებათ. მგ ზავრები გვეუბნებიან, რომ მათ თხოვნაზე მძღოლების ნაწილი ზრდილობიანად პასუხობს და მაშინვე რთავს კონდიციონერის სისტემას, ნაწილი კი — არ რთავს და უხეშად იქცევა.

— **მძღოლები ამბობენ, რომ მათ დიდი ყოველდღიური გადასახადი აქვთ და ამიტომ უჭირთ დამატებითი ხარჯის განევა.**

— მართალია, კონდიციონერის სისტემის ჩართვა გარკვეულ ხარჯთანაა დაკავშირებული, მაგრამ ზაფხულის დადგომასთან ერთად, მძღოლებს გეგმა შეუმცირეს. ეს მათ აძლევს საშუალებას, კონდიციონერასთან დაკავშირებული ხარჯები დაფარონ. სხვათა შორის, „ცხელ ხაზზე“ შემოსული ზარების დახმარებით უფრო მეტი შემთხვევა დაფიქსირდა და ზოგიერთ ხაზზე მდგომარეობა ამკარად გამოსწორდა.

როგორც კომპანიაში აცხადებენ, ყველა მძღოლი ვალდებულია, კონდიციონერი ჩართოს. „თბილისის მიკროავტობუსი“ თხოვნით მიმართავს ყველა მგ ზავრს, რომ თუ მძღოლი კონდიციონერის ჩართვაზე უარს იტყვის, ჩაინერონ იმ მიკროავტობუსის სანომრე ნიშანი და მიანოდონ კომპანიას. ამის შემდეგ შესაბამის ზომებს მიიღებენ.

შემდგომი დაკითხვა, თუმცა, მან უკვე აღიარა, რომ დათა ახალაიას ბრძანებით მოქმედებდა.

ოლეგ მელნიკოვი აცხადებს, რომ გირგვლიანის მკვლელობის შემდეგ, დათა ახალაია ზურაბ ადგიშვილთან და მიხეილ სააკაშვილთან ერთად გეგმავდა, როგორ მიეჩუმათებინათ ეს სკანდალური საქმე და როგორ ჩაეხშოთ საზოგადოების პროტესტი. მისი მტკიცებით, სწორედ ხელისუფლების ჩინოვნიკებმა ერთად შეიმუშავეს 4 პოლიციელის დაკავების გეგმა. მისი განცხადებით, მაღალჩინოსნები შეთანხმდნენ, შს სამინისტროს ოთხ თანამშრომელს დააკავებდნენ და შემდეგ პრეზიდენტი შეწყალებით გაათავისუფლებდა.

სასამართლო პროცესზე თავი სალაყაიაც იყო ნახსენები: მელნიკოვის განცხადებით, სწორედ სალაყაიამ სთხოვა ახალაიას, გირგვლიანის საქმეში დახმარება.

მელნიკოვის ჩვენებიდან (სტილი დაცულია):

...ვისხედით მაგიდასთან „შარდენ ბარში“. თავი სალაყაიამ უთხრა დათა ახალაიას, გოგოს დახმარება სჭირდებაო (იგულისხმება სანდროს მეგობარი გოგო, რომელიც გვერდით მაგიდასთან იჯდა). რამდენიმე ხანში დათა ახალაიამ დაიწყო სადღაც რეკვა. ხან თავისი ტელეფონით რეკავდა, ხან დონადის ტელეფონით. სწორედ თავის თხოვნით დაავალა დათამ თანამშრომლებს ბუხაიდისა და გირგვლიანის წაყვანა. მეც მაჩვენა, ორი ბიჭი იჯდა გვერდით მაგიდასთან და ეს პირები დააკავეო. მერე გავიგე, რომ გია ალანაისთან და ვალერიან მეტრეველთან რეკავდა...

ამის შემდეგ მელნიკოვმა გაიხსენა, თუ როგორ ცდილობდნენ საზოგადოებრივი პროტესტის ჩახშობას მაღალჩინოსნები:

— მითხრა, საჭესთან დაჯექიო და

მეც დავექეი. ჩემს გვერდზე მანქანაში ჩაჯდა გია ალანაია და სოსო თოფურაძე. ახალაიამ მითხრა, გენპროკურატურაში ნავსულიყავი და მეც იქ მანქანით შევედი ეზოში. ჩვენ მანქანაში დავრჩით, ის კი ავიდა ზევით. თქვა, რომ ადგიშვილთან მიდიოდა. ერთი საათი გაგრძელდა მისი იქ ყოფნა და რომ ჩამოვიდა, გია ალანაია უთხრა, — გია, შენ უნდა ნახვიდე ციხეშიო. შემდეგ მომიბრუნდა და მითხრა, — შავნაბადა ზე ნადიო. პრეზიდენტის რეზიდენციაში ნავედით ყველანი ერთად. იქ რომ მივედით, მანქანა შესასვლელთან გავაჩერეთ. დათას იქ სხვა მანქანა ელოდებოდა და ის გადაჯდა მეორე მანქანაში. ჩვენ ველოდებით მის დაბრუნებას. ის მარტო წავიდა და დაახლოებით ერთი საათის შემდეგ გამოვიდა. მანქანაში ვითხოვ: — ასე მითხრეს, არ ინერვიულო, ყველაფერი კარგად იქნება, პატარა სასჯელებს მოგისჯიან და მაშინვე შეგინწყალებთ პრეზიდენტიო. პრეზიდენტს უთქვამს, ჩასხდნენ ციხეში და მე დავეხმარებიო.

ბრალდებული იმასაც ამბობს, რომ დათა ახალაიამ მაშინ წინასწარ დანერგული ჩვენება გადასცა მას კაბინეტში; ამ ფაქტს ესწრებოდნენ თავი სალაყაია და გურამ დონაძე. იქვე მოაწერიეს ხელი ჩვენებაზე და ეს ჩვენება ნაიკითხა სასამართლოზეო.

ბრალდებულის მტკიცებით, მიუხედავად იმისა, რომ ოფიციალურად გათავისუფლებული იყო სამსახურიდან, პლასტიკურ ბარათზე ხელფასი მაინც ყოველთვე ერიცხებოდა. თურმე მას ხელისუფლების შეცვლამდე ხელფასს უხდიდნენ და ამ თანხით მისი ოჯახის ნევრები სარგებლობდნენ.

მელნიკოვმა კიდევ ერთი დანაშაული გაიხსენა: როგორც ჩანს, ოქროყანა კუდ-ის მაღალჩინოსნებისთვის საქმის გასარჩევი ადგილი იყო. ბრალდებული ირწმუნება, რომ 2005 წლის ოქტომბერში მართლა სცემეს კუდ-ის ჩინოსნებმა კიდევ ორ ახალგაზრდას. „იმიტომ სცემეს, რომ დათას მიაყენეს შეურაცხყოფა. მაშინაც მანქანის საჭესთან მე ვიჯექი, დათა ჩემს მანქანაში იჯდა და ავედით. იქ ოქროყანაში რამდენიმე ხანში ამოვიდა სამი მანქანა. საუბრიდან ირკვეოდა, რომ ვიღაცამ ახალაიას აგინა და ამიტომ გადანყვიტეს ამ პირების ცემა. ჩემთან და დათა ახალაიასთან ერთად, იქ ვალერიან მეტრეველიც იყო“.

თავად ბრალდებული მეტრეველი თავს უდანაშაულოდ მიიჩნევს.

მალხაზ ველიჯანაშვილი კარგა ხანია, ოლეგ მელნიკოვსა და ვალერიან მეტრეველს იცავს. მას არ სურს, დღეს მელნიკოვის სკანდალურ ჩვენებაზე განმარტების გაკეთება.

მალხაზ ველიჯანაშვილი:

— მე რა განცხადებაც უნდა გავაკეთო, ეს ან ერთი, ან მეორე ბრალდებულის ინტერესების საზიანოდ იქნება და ამიტომ კომენტარისგან თავს შევიკავებ. ეთიკის კოდექსი არ მაძლევს უფლებას, რომელიმე ჩემი დასაცავის საზიანოდ განცხადება გავაკეთო. რაც შეეხება მელნიკოვის განცხადებას, ეს არ იყო ჩემთვის სიახლე, ამის მოლოდინი მქონდა, რომ ასე იქნებოდა. თუ ყურადღებით გადახედავთ ჩემს ადრინდელ განცხადებებს, მიხვდებით, რომ ამაზე მინიშნებებს ვაკეთებდი. მელნიკოვს პროკურატურა სთავაზობდა თანამშრომლობას. შეგიძლიათ, გადახედოთ წინა სასამართლო სხდომაზე მის მიერ გაკეთებულ განცხადებასაც. მელნიკოვი მამო აცხადებდა, რომ მასზე ზენოლა ხორციელდებოდა, რომ დედისა და შვილის დაჭერით ემუქრებოდნენ, რომ ციხეში ჰყავდათ დედამისი. ეს განცხადება ზენოლის შედეგად გააკეთა თუ არა, ამაზე კომენტარს ვერ გავაკეთებ. მელნიკოვმა ცოტა ხნის წინ უარი თქვა იმაზეც, რომ მე ის დამეცვა. ესეც აჩენს კითხვებს. მართალია, მეტრეველს სურს, ვიყო მისი ადვოკატი, მაგრამ მას მერე, რაც მელნიკოვმა დაიწყო მის წინააღმდეგ ჩვენების მიცემა, მე არ მაქვს უფლება, მეტრეველიც დავიცვა. პირდაპირ არის ჩანანერი, თუ ინტერესი ეწინააღმდეგება იმ პირის ინტერესებს, ვისაც ვიცავდი ადრე ან ახლა ვიცავ, არ შემიძლია, პირი დავიცვა.

მელნიკოვის სკანდალურ ჩვენებას კუდ-ის ყოფილი ხელმძღვანელის, დათა ახალაიას ადვოკატი ირაკლი ზაქარეიშვილიც გამოეხმაურა. მისი მტკიცებით, ოლეგ მელნიკოვმა ყოფილი მაღალჩინოსნების წინააღმდეგ ცრუ ჩვენება პროკურორების ზენოლის შედეგად მისცა. ამ ჩვენების სანაცვლოდ მელნიკოვს სასჯელის შემცირებას დაჰპირდნენ.

ირაკლი ზაქარეიშვილი:

— ამ ჩვენებას თავდაყირა არაფერი დაუყენებია. მელნიკოვმა ცრუ ჩვენება მისცა. მის მიმართ საქართველოს პროკურატურა ახორციელებდა უპრეცედენტო ზენოლაზე და საბოლოოდ, მცირე სასჯელის დაპირებით დაიყოლიეს, რომ მიეცა ცრუ ჩვენება. მელნიკოვთან ციხეში შედიოდნენ პროკურორები და სხვადასხვა დაპირებას აძლევდნენ. როგორც ჩანს, მცირე სასჯელის დაპირებამ შედეგი გამოიღო.

ბრალდებული მელნიკოვის დაკითხვა 18 აგვისტოს განახლდება. ვნახოთ, როგორ განვითარდება მოვლენები და კიდევ არა ახალი დეტალი გამოიკვეთება ამ საქმეში.

მელნიკოვმა ცოტა ხნის წინ უარი თქვა იმაზეც, რომ მე ის დამეცვა

რა „დააშავებს“ მომავალმა ბაკალავრებმა?

რატომ შეიძლება უცხოეთში სწავლის მოსურნე სტუდენტებს კონკურსში მონაწილეობის უფლება?

2014 წლის გაზაფხულამდე ნიჭიერ სტუდენტებს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს პროგრამის — „ცოდნის კარი“ ფარგლებში, საზღვარგარეთ სწავლისთვის საჭირო დაფინანსების მოპოვება შეეძლოთ. ამ პროექტის ფარგლებში წელს მხოლოდ 9 სტუდენტი დაფინანსდა და ბევრს მონაწილეობის უფლებაც კი არ მიეცა. გაზაფხულზე ეს პროექტი დაიხურა და პრემიერ-მინისტრის ინიციატივით, „განათლების საერთაშორისო ცენტრი“ შეიქმნა. ცენტრმა წლეულს კონკურსის წესით, სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამებზე 78 სტუდენტის განათლება დააფინანსა. ისინი მსოფლიოს ნამყვან უნივერსიტეტებში ისწავლიან.

კონკურსები უკვე დასრულდა და ცოტა ხანში სტუდენტთა ნაწილის პროტესტი გაისმა. ისინი დაფინანსებასთან დაკავშირებული საკითხების გაუმჭვირვალედ გადანყვეტაზე ალაპარაკდნენ.

საქართველოში დღემდე თითქმის შეუძლებელია ხარისხიანი განათლების მიღება

თეა ხურცილავა

ილია არონია აშშ-ის, კერძოდ — სენტ-ჯონსის უნივერსიტეტის ფილოსოფიის, პოლიტიკის, კლასიკისა და მათემატიკური მეცნიერებების ფაკულტეტის მეორე კურსის სტუდენტი. ამერიკული უნივერსიტეტი მის სწავლას 90%-ით აფინანსებს. როცა შეიტყო, სახელმწიფო ნიჭიერი სტუდენტების სწავლას აფინანსებდა, იმედი გაუჩნდა, რომ მისი სწავლის დარჩენილ 10%-საც სახელმწიფო დააფინანსებდა, მაგრამ იმედი გაუცრუვდა. ილია ამბობს, რომ კონკურსში მონაწილეობის უფლებაც კი არ მისცეს.

ილია არონია: — ძალიან გამიხარდა, როცა შევიტყვე, რომ სახელმწიფომ მიაქცია ყურადღება ამ საკითხს. ჩვენდა სამწუხაროდ, საქართველოში დღემდე თითქმის შეუძლებელია ხარისხიანი განათლების მიღება, ამიტომ გადავწყვიტე ქვეყნიდან წასვლა. მე და ჩემი თანატოლები ვფიქრობთ, კონკურსი „ცოდნის კარი“ ხარვეზებით ჩატარდა. კონკურსის გამოცხადებული იყო უცხო ქვეყნის საგანმანათლებლო სასწავლებლებისთვის, მაგრამ კონკურსის პერიოდი —

2 დეკემბრიდან 28 თებერვლამდე — ეს ის პერიოდი, როცა აბიტურიენტებს მხოლოდ საბუთები აქვთ გაგზავნილი მსოფლიოს სხვადასხვა სასწავლებელში და იქიდან პასუხებს ელოდებიან. გამოცხადებული კონკურსის ვადებში ვერანაირად ვერ ექნებოდა ვერც ერთ აბიტურიენტს ხელთ პასუხი, რომ ის ჩარიცხულია, ეს კი კონკურსის პირველი ეტაპის ერთ-ერთი უპირობო მოთხოვნა იყო. ამ ვადებში ამ კონკურსის გამოცხადება ვფიქრობ, არაპროფესიონალურია. მიმღები კომისია კონკურსანტების ნიჭიერების დასასაბუთებლად ითხოვდა ჩვენი აზრით, არასერიოზულ დოკუმენტებს, მაგალითად: თუ აპლიკანტს არ ექნებოდა მათემატიკურ კონკურსში — „პითაგორა“ გამარჯვების ან მონაწილეობის სიგელი, საბუთების მიღებაზე უარს ეუბნებოდნენ. ის, რომ კონკურსანტს რამდენიმე უმაღლესი სასწავლებლიდან ჰქონდა მიღებული ჩარიცხვის დასტური არცთუ ისე მცირე დაფინანსებით, ვფიქრობ, უნდა ყოფილიყო ნარმატივისა და ნიჭიერების განმსაზღვრელი და არა — „პითაგორას“ კონკურსში მონაწილეობა. უცხოეთის უნივერსიტეტებში ძალზე რთულია დაფინანსების მოპოვება. თუ არ ხარ ნარმატიული

და გამორჩეული, იმ ასიათასობით კონკურენტის გვერდით შენთვის შემოთავაზების გაკეთებას ერთი სიგელის გამო არავინ გადანყვეტს. კონკურსში მონაწილეობის კიდევ ერთი მოთხოვნის მიხედვით, კონკურსანტს ჩაბარებული უნდა ჰქონოდა პრიორიტეტული გამოცხადებულ უცხო ქვეყნის საგანმანათლებლო დაწესებულებაში შეთავაზებული ჩამონათვალიდან. პირდაპირ მინდა აღვნიშნო, რომ სამინისტროს მიერ შემოთავაზებული სია ყველაზე

ქვეყანა ვაჟა-ფშაველას

პოტენციის დაქვეითება, პროსტატიტი, ადენომა, ხშირი შარდვა, შარდვის შეკავება-შუკავებლობა, უნებლიე შარდვა, წვა-ტკივილი შარდვისას, ორგანიზმის წმენდა ვირუსული და მიკრობული ინფექციებისაგან, ასევე ალკოჰოლიზმისა და ნარკომანიისაგან გათავისუფლება, დამოკიდებულების სწრაფი მოხსნა, ნერვული სისტემის მოწესრიგება, ნევროზი, უძილობა, აგრესია, შიშები, აკვიატებები, ღვიძლის ფუნქციის აღდგენა, კუჭ-ნაწლავის ნებისმიერი პრობლემის მოწესრიგება, მკურნალობა მცენარეული პრეპარატებით, უკუჩვენების გარეშე გამოკვლევები და დიაგნოსტიკა უფასოა, ანონიმურობა და შედეგები გარანტირებულია.

მელ: 555 60-67-29 ვაჟა ვაჟა
218-14-90 (ოფისი)
მის: დ. აღმაშენებლის №154 (მეზავე ოფისი)

დიდ პრობლემას წარმოადგენდა: სამინისტროს არ განუმარტავს, რატომ იყო ეს უნივერსიტეტები პრიორიტეტული, რა ნიშნით, რა კრიტერიუმით და რამდენად იყო მორგებული იმ მიზანს, რომლის გამოც სახელმწიფომ გადაწყვიტა დაფინანსებინა ქართველი სტუდენტების სწავლა საზღვარგარეთ. ამ სიაში რატომღაც ვერ მოხვდა ჩემი უნივერსიტეტი, ამიტომ მონაწილეობა ვერ მივიღე კონკურსში. ამგვარად, სიის გარეთ დარჩა არაერთი კარგი უმაღლესი სასწავლებელი, რომლის განათლების ხარისხი და რესურსი არაფრით ჩამოუვარდება შემოთავაზებულს. პირადად მე ვსწავლობ ერთ-ერთ ისეთ სასწავლებელში, რომელიც სიძველით მესამეა მსოფლიოში და სწავლის მეთოდოლოგიითა და ხარისხით ჰარვარდსაც კი უსწრებს. აქვე დავძენ: ისე გამოაცხადეს კონკურსი, არც გაურკვევიათ, რომელ სასწავლებლებში სწავლობენ საქართველოს მოქალაქეები, რომელზეა მოთხოვნა, რომელი იღებს და აფინანსებს ჩვენს სტუდენტებს უფრო ხშირად. არადა, მსგავსი ინფორმაციის დამუშავება დაეხმარებოდათ, უფრო ობიექტური, სამართლიანი დამიზნებანი მიახლოებული კონკურსი ჩაეტარებინათ. ყველაზე დიდი „შავი ლაქა“, რაც ამ კონკურსს ახლდა, ჩემი აზრით, ის იყო, რომ კონკურსის პროცესი და შედეგები სრულიად გაუმჭვირვალეა. ეს ეჭვქვეშ აყენებს ამ კონკურსის ობიექტურობას. ამის გამო, განათლების სამინისტროს კონკურსის ბიუჯეტისა და შედეგების შესახებ ინფორმაცია ვთხოვეთ. სამინისტრომ გვიპასუხა, რომ 2014 წელს „ცოდნის კარის“ პროგრამის ბიუჯეტი იყო 7 მილიონი ლარი, აქედან, ბაკალავრიატის დაფინანსებაზე მხოლოდ 3 მილიონ 609 ათასი დაიხარჯა. უცნობია, როგორ განაწილდა დარჩენილი თანხა. ამასთანავე საყურადღებოა, რომ ეს 3 მილიონ ლარზე მეტი თანხა განაწილდა მხოლოდ 9 სტუდენტზე — ე.ი. თითოეულზე საშუალოდ, 401 ათასი ლარი, რაც

ოთხნობიანი საბაკალავრო პროგრამის საშუალო საფასურის ტოლფასია. გვიჩნდება სრულიად ლოგიკური კითხვა: რატომ დაფინანსდა ნაწილი სრულად მაშინ, როცა კონკურსანთა ერთი ნაწილი ითხოვდა სწავლის 10-15%-იან დაფინანსებას? არაერთმა მათგანმა, იმის გამო, რომ დაფინანსება ვერ მიიღო და ოჯახი ვერ ეხმარება, სწავლა შეწყვიტა. ეს ხომ დაკარგული რესურსია ჩვენი ქვეყნისთვის. მითხრან, რატომ მეზღუდება ამ კონკურსში მონაწილეობის უფლება? ეს რომ ვინმეს ჩემთვის აეხსნა, შეიძლება, არ გამჩენოდა ამხელა პროტესტი, მაგრამ პასუხი ვერ მივიღე.

უკვე ცნობილია — ახალშექმნილი „განათლების საერთაშორისო ცენტრი“ ბაკალავრიატის სტუდენტებს საერთოდ არ დააფინანსებს. ამ ფაქტს ამერიკული აკადემიის მე-12 კლასის მოსწავლე დავით ტვილდიანი აპროტესტებს:

— ვითხოვთ, აღდგეს ბაკალავრიატის დაფინანსება. პროფესიონალი კადრების მომზადება ორ წელიწადში ვერ მოხდება. ეს უფრო რეალურია, როცა სტუდენტი ბაკალავრიატიდან იწყებს ხარისხიანი განათლების მიღებას. მხოლოდ მაგისტრებისა და დოქტორანტების დაფინანსებით, ვფიქრობ, ეს რესურსი შეიძლება დაიკარგოს. უცხოური, მით უმეტეს — ამერიკული და ბრიტანული განათლების სისტემა ძირეულად განსხვავდება ქართულისგან და სპეციფიკურ აზროვნების კულტურას, უნარ-ჩვევებსა და ტესტირების კრიტერიუმებს ეფუძნება. იმ მოსწავლისთვის, ვისაც საქართველოში აქვს მიღებული ბაკალავრიატი, ამ განსხვავებულ კრიტერიუმებთან და სტილთან შეგუება დროს მოითხოვს. სამაგისტროს ორი წლიდან სტუდენტმა შეიძლება, 6 თვე თვითგამორკვევასა და სააზროვნო კლიმატთან მიჩვევას მოანდომოს. უცხოეთში მიღებული ბაკალავრიატის შემთხვევაში კი ეს პროცესი საგრძნობლად მარტივდება. სამაგისტრო ან სადოქტორო განათლებისთვის წამსვლელ სტუდენტს უცხოეთში ამ დონეზე დაფინანსების მოპოვების გაცილებით მეტი შანსი აქვს. შესაბამისად, ბაკალავრიატის დასაფინანსებლად დღეს გაღებული თანხა ნიშნავს, რომ ოთხი წლის შემდეგ სახელმწიფოს ამ სტუდენტის სამაგისტრო განათლების დასაფინანსებლად ნაკლები თანხის გაღება მოუწევს.

ნიწო ჭილიძე, „განათლების საერთაშორისო ცენტრის“ ხელმძღვანელი:

— „ცოდნის კარი“ ცალკე პროგრამა იყო და მან დაასრულა მუშაობა. ჩვენი ცენტრი არ არის მისი სამართალმემკვიდრე, არაფერი გვაქვს საერთო

ამ პროგრამასთან და ამიტომ მათ საქმიანობაზე ვერაფერს გეტყვით. ჩვენ გვაქვს სხვა ტიპის დაფინანსების სისტემა, შერჩევაც სხვაგვარად ხდება. ცენტრისთვის მნიშვნელოვანია ისეთი სტუდენტების დაფინანსება, რომლებსაც სახელმწიფოს დახმარების გარეშე უცხოეთის ძვირად ღირებულ უნივერსიტეტებში სწავლის საშუალება არ ექნებოდათ. მიზანია, რაც შეიძლება მეტი კვალიფიციური ადამიანი დაბრუნდეს სახელმწიფო სექტორში სამუშაოდ. მაგისტრანტები და დოქტორანტები სჭირდება საჯარო სექტორს შეუფერხებელი მართვისთვის. ბაკალავრი შეიძლება არ გახდეს მაგისტრი. პრიორიტეტულ სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამებს შორისაა: სამართალი, აგარარული მეცნიერებები, ინჟინერია და ტექნოლოგიები, ზუსტი და საბუნებისმეტყველო (სიცოცხლის შემსწავლელი) მეცნიერებები, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვა, ჯანდაცვა და სამედიცინო მიმართულებები, ურბანული განვითარება, არქიტექტურა, რესტავრაცია და კონსერვაცია, სოციალური მეცნიერებები, თავდაცვა და უსაფრთხოება, ხელოვნება და ჰუმანიტარული მეცნიერებები, ბიზნესის ადმინისტრირება.

— სტუდენტები აპროტესტებენ იმას, რომ ბაკალავრების დაფინანსება შეწყდა. რატომ გადაწყდა ასე?

— არც ერთი სახელმწიფო არ გამოყოფს თანხებს ბაკალავრებისთვის. არ არის აუცილებელი უცხოეთში სწავლა. საბაკალავრო პროგრამები „ილიაუნში“, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში უკვე ისეთი ხარისხის ცოდნას იძლევა, რომელზედაც განათლების ბევრი ექსპერტი ამბობს, რომ არ საჭიროებს უცხოეთში ამ ცოდნის გაღრმავებას; ანუ კარგი ხარისხის ბაკალავრები მზადდება და ეს არის ერთი მიზეზი, რატომაც არ ვაფინანსებთ ბაკალავრებს. მეორე მიზეზი ის არის, რომ მართვაში ჩასაბმელად, მაგისტრი გვჭირდება. ეს ჩვენი გადამხდლების ჯიბეებიდან წასული თანხებია და გვინდა, რაც შეიძლება მოკლე დროში დაგვიბრუნდნენ პროფესიონალი კადრები. ისინი 2 წელში უკან ბრუნდებიან.

— სტუდენტები ამბობენ, რომ პროცესი არ იყო გამჭვირვალე და ვერ გაიგეს, რა ნიშნით შეირჩნენ გამარჯვებულები.

— ვერც ამ კრიტიკას მივიღებთ. კრიტერიუმებიც და პროცესიც გამჭვირვალე იყო. თუ სტუდენტი დაფინანსებას ვერ მიიღებს, ცენტრი მას აუხსნის, რატომ დაინუნეს მისი აპლიკაცია. ადამიანმა უნდა იცოდეს, კონკრეტუ-

3 მილიონ ლარზე მეტი თანხა განაწილდა მხოლოდ 9 სტუდენტზე

ლად რატომ ეთქვა უარი, რომ შემდეგი წლისთვის გააუმჯობესოს ან მიხედვს, რომ ეს ის პროგრამა არ არის, სადაც აპლიკაციის შემოტანა უნდოდა. ყველა აპლიკანტი ამბობდა, რომ გასაგები იყო შერჩევის კრიტერიუმი. ინტერსამთავრობო და საერთაშორისო კომისიაში 10 წევრი შედიოდა: 5 — სამინისტროების წარმომადგენელი და 5 — საერთაშორისო ორგანიზაციების. ისინი ერთმანეთისგან დამოუკიდებლად აფასებდნენ აპლიკანტებს ანუ კომისიის ერთმა წევრმა არ იცოდა, კომისიის მეორე წევრი რა ქულას უწერდა აპლიკანტს. რაც შეეხება გამარჯვებულთა ვინაობას, ის ცნობილი არ არის იმიტომ, რომ ჯერ არ გაფორმებულა ხელშეკრულებები ამ ბავშვებთან და ამის შემდეგ ჩვენს ვებ-გვერდზე, მათთან შეთანხმებით, ყველა გამარჯვებული აპლიკანტის სახელი, გვარი და უნივერსიტეტი გამოქვეყნდება. აბსოლუტურად ღია კონკურსი იყო.

— რა ნიშნით მიენიჭა უნივერსიტეტებს პრიორიტეტული სტატუსი? ახალგაზრდები ამბობენ, რომ მათ შეეზღუდათ მონაწილეობის უფლება.

— ეს ახალგაზრდები ჩვენთან ვერ შემოიტანდნენ საბუთებს, რადგან ისინი ბაკალავრები არიან და ალბათ „ცოდნის კართან“ ჰქონდათ პრეტენზიები. „ცოდნის კარის“ საქმიანობაზე მე ვერ ვისაუბრებ. ჩვენთან უარის თქმა არ ხდება, ელექტრონულად ხდება აპლიკაციის მონოდება. რაც შეეხება პრიორიტეტული უნივერსიტეტების სიას, ეს „თაიმისის“ პირველი ასეულის სიაა; ეს არის პრიორიტეტი, მაგრამ ჩვენ არ ვზღუდავთ აპლიკანტებს ამ ნიშნით. სხვებმაც მიიღეს დაფინანსება.

— ბაკალავრებს რა ბედი ენიათ?
 — სამწუხაროდ, ბაკალავრი ჩვენთან საბუთებს ვერ შემოიტანდა. რამდენიმე ბაკალავრი გვყავს პროგრამაში, მაგრამ ისინი „ცოდნის კართან“ წინაწელს იყვნენ მიღებულნი, ამთავრებენ სწავლას და პროგრამამ გადანაცვითა, დააფინანსოს: შუა გზაში ვერ მივატოვებდით მათ. სულ რამდენიმე ადამიანი გადმოჰყვა „ცოდნის კართან“ ამ პროექტს. ის ბავშვებიც რომ ყოფილიყვნენ შარშან მიღებული „ცოდნის კარში“, მაშინ გადმოვიდოდნენ წელსაც. გულდასაწყვეტია, რომ 10% აკლდებათ, მაგრამ სამწუხაროდ, ახალ აპლიკანტ ბაკალავრს ვერ ავიყვანთ, რადგან პრიორიტეტი არის მაგისტრანტი. როგორც კი მორჩება „გადმოყოლილი“ ბაკალავრების დაფინანსება, მერე აღარ გვეყოლება ბაკალავრები. ძალიან რთულია გრანტის მოპოვება და მათ წარმატებას ვუსურვებ. როცა მაგისტრანტები გახდებიან, დიდი სიამოვნებით მივიღებთ ამ პროგრამაში.

„არ მესროლოთ, თქვენიანი ვარ“ ანუ როგორ მოხვდა 2 „ტრუპი“ ჩემს მანქანაში

ქიზიყური რეპორტაჟი-2

„გზის“ წინა ნომერში ქიზიყუმი მოგზაურობის შესახებ გიყვებოდით და იქ გავჩერდი, როდესაც მირზაანში, ფიროსმანის სახლ-მუზეუმში მივედი. მუზეუმს საკმაოდ დიდი ტერიტორია უკავია. ამიტომ, ჭიშკართან მისულმა ვერავის გავაგონე ჩემი ხმა, თვითნებურად გავაღე კარი და დაღმართზე დავეშვი. მუზეუმს რომ მივუახლოვდი, დაცვის თანამშრომლები ჩემი მანქანის დანახვაზე გარეთ გამოეფინნენ.

ნიკალას ახდენილი ოცნება

მარი ზაფარიძე

— არ მესროლოთ, თქვენიანი ვარ, — მანქანიდან გადმოვედი, ხელები ავწიე და გავუღიმიე.

— როგორ გეკადრებათ?! მობრძანდით, სტუმარი ღვთისააო, — მითხრეს, — ქიზიყელები იუმორს უცებ ხვდებიან.

მუზეუმის თანამშრომლებსაც თავად დაურეკეს, რომლებიც მოშორებით, სახლ-მუზეუმში აფარებდნენ თავს ზაფხულის სიცხეს.

რომ არ დაგაბნოთ, გეტყვით, რომ ტერიტორიაზე არის ერთი მოზრდილი, კაპიტალური შენობა (რომელთანაც მე მივედი), სადაც მხატვრის ნამუშევრებია დაცული, და კარგა მოშორებით — მომცრო სოფლის სახლი დგას, რომელიც სახლ-მუზეუმი გახლავთ.

მუზეუმის სქელი რკინის კარი გააღეს და შემოქმედის საოცარ სამყაროში აღმოვჩნდი. ჩემმა მეგზურმა ქალბატონმა მითხრა, — ნახატების უმეტესობა ორიგინალიაო, მაგრამ ჩემს თვალს თუ ვენდობი, პირიქით მომეჩვენა. ნახატების უმეტესობა ისე პრიალებს, რომ მხატვრობაში სრულიად გაუცნობიერებელი ადამიანიც კი მიხვდება, რომ ფოტოა და არა — მხატვრის მიერ შექმნილი ტილო. როდესაც ამის შესახებ კითხვა დავსვი, მუზეუმის დირექტორთან გასაუბრება მიჩიქეს. მოგვიანებით, სიღნაღში კი ასეთი ამბავი შევიტყვე: ნიკალას ნამუშევრები მიხვილ სააკაშვილმა სიღნაღში გადმოატანინა, ვითომ მუზეუმში უნდა გამოეფინათ; ახლა კი აღარც აქაა და აღარც მირზაანში, სად გაქრა, არავინ იცისო.

ჭორაობასავით კი გამომდის, მა-

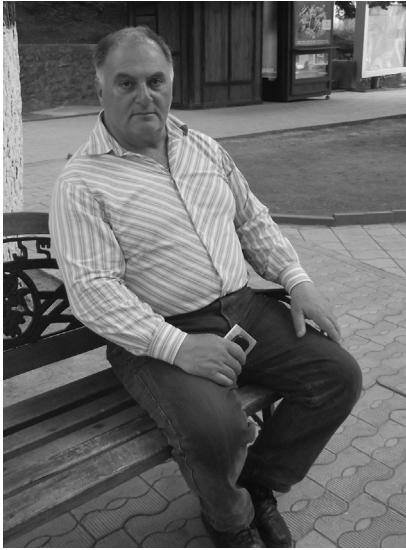
პიკასოს მიერ დახატული ნიკალა

გრამ ახლა რეპორტაჟს ვწერ და არა — საგამოძიებო მასალას. ამიტომ თავს უფლებას ვაძლევ, რაც მოვისმინე და საკუთარი თვალთ ვნახე, ის

მკურნალობა

ახალი ქართული ფარმაცევტული კომპანია, უძველესი სატაბრო-სამონასტრო მცენარეული რეცეპტურით ვმკურნალობთ: ფსორიაზი, ეგზემა, სოკო, გულ-სისხლძარღვთა, კუჭ-ნაწლავის (კენჭები, ღვიძლის უჯვრედების რეგენერაცია, ჰეპატიტები), შარდ-სასქესო (იმპოტენცია, სქესობრივი ლტოლვის მომატება, აღენომა, კენჭები და სხვა), სასუნთქი სისტემა, ძვალ-სახსროვანი (სასახსრე სითხის აღდგენა, დიაბეტი, მარილები, ნიკრისის ქარი), ნერვული, უძილობა, კლიმაქტერული სინდრომი, ალკოჰოლიზმი (პრეპარატების ფარულად შერევა საკვებში), სიგარეტის გადაღება. მოგემსახურებიან პროფესიონალი ექიმები

592 25-38-26, 557 14-22-36
ჩანარა ნინოსნარ
პრეპარატები ემსკლუნიურია, უნიკალური და ბარანტირებული შედეგებით.

საამაყო მოსწავლეები ალუზრდია, რომელთაგან ბევრი — პედაგოგივით, ჩემპიონია

გადმოცეით.

ნიკალას ოცნება ყოფილა, რომ დიდი, მრგვალი მაგიდა ჰქონოდა, რომლის გარშემოც ახლობელ ადამიანებს შემოსხამდა და მათთან ერთად ჩაის დალევდა. ეს ოცნება, მართალია, სიკვდილის შემდეგ და ისიც მუზეუმში, მაგრამ — მაინც აუხდა. დარბაზის შუაგულში ნიკალას ახდენილი ოცნებაა, რომელიც სიმყუდროვის შეგრძნებას გიქმნის.

ამავე სოფელში კიდევ ერთი თვითნასწავლი მხატვრის — ბელა ლობჯანიძის ოჯახში აღმოვჩნდი. მართალია,

ბელა ლობჯანიძის ნახატი — ნიკო გომელაური

ბელა სახლში არ დამხვდა, მაგრამ მისმა მოზობლებმა შვილის ნამუშევრები სიამაყით გამაცნეს. მართლაც საოცარი ნახატები ვნახე. თქვენც გთავაზობთ ერთ-ერთ მათგანს და შეაფასეთ.

მირზანიდან სიღნაღში გავემგზავრე. სიყვარულის ქალაქებელაპარაკით თავს არ შეგანყენო, რადგან ისედაც ბევრი გსმენიათ და ალბათ უმეტესობას საკუთარი თვალითაც გინახავთ.

ქალაქის ცენტრში, სკვერში 2 მამაკაცი შევნიშნე და გავესაუბრე.

ერთ-ერთი მათგანი მერიის სპორტის განყოფილების უფროსი, შოთა ბეჟაშვილი აღმოჩნდა. ის სამჭიდში მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი, ორჯერ — ევროპის თასის მფლობელი, საბჭოთა კავშირის ხუთგზის ჩემპიონი, მსოფლიოსა და ევროპის რეკორდსმენი გახლავთ.

არა, ბედი ნამდვილად მწყალობს (არა მარტო ასეთ სიტუაციებში). წარმოიდგინეთ, ალაღბედზე მიადგე ადამიანს, გაესაუბრო და ასეთი საინტერესო და ტიტულოვანი აღმოჩნდეს. ბატონი შოთა 58 წლის გახლავთ, ცოლი გვიან მოუყვანია და მცირეწლოვანი შვილები ჰყავს. საამაყო მოსწავლეები ალუზრდია, რომელთაგან ბევრი — პედაგოგივით, ჩემპიონია.

მიუხედავად იმისა, რომ ქალაქი ტურისტებითაა სავსე, სიღნაღელები ამით არ წუხდებიან.

— ჩვენს ჩურჩხელებზე გიჟდებიან, უთვალავს ყიდულობენ და იყვნიენ, რას გვიძლიანო. უამრავ ბალტიისპირელს შეუძენია სახლი სიღნაღში და იქაურები შიშობენ, რომ ცოტა ხანში შესაძლოა, ქიზიყელების გარემუქდარჩეს სიყვარულის ქალაქი.

— ალაზნისპირეთში ჩინელები მიწებს ყიდულობენ, ინდოელებმა კი დიდი ხნის წინ შეისყიდეს მიწის ნაკვეთები იაფად და შემდეგ ისევ თავიანთ თანამემამულეებზე გაყიდეს ძვირად. ქართული მიწით ბიზნესი აიწყვესო, — წუხან ქიზიყელები.

სიღნაღიდან სოფელ ჯუგაანში წავიდი. იქ ჩანერილ ინტერვიუებს „გზის“ მკითხველი უკვე გაეცნო. იქიდან წამოსულმა გზაზე მონასტრის შევნიშნე და მანქანა გაუჩერე.

მორჩილი ელისაბედი ენაწყლიანი, კარგი მოსაუბრე აღმოჩნდა და ჩემს ყველა კითხვას ხალისით უპასუხა.

— ღვთისადმი სამსახური უკვე საკმაოდ ზრდასრულ ასაკში, სრულიად შეგნებულად გადავწყვიტე. მანამდე უბრალოდ მორწმუნე ვიყავი, ეკლესიაში დავდიოდი, ვმარხულობდი... შემდეგ მომინდა, რომ მონასტერში წავსულიყავი და არც ვნანობ.

იცით, რა მაგარი შეგრძნებაა, როცა მონაზვნის კაბას იცვამ?!

— მაგრამ ქალის პირველადი მოვალეობა ხომ დედობაა? თქვენ კი საკუთარ თავს ამის შესაძლებლობა მოუსპვით.

— მართალი ბრძანდებით, მაგრამ ადამიანის პირველადი მოვალეობა უფლის მიმართ სამსახურია. უფლის ნება იყო, რომ ასე მოვქცეულიყავი.

— მანამდე როგორ ცხოვრობდით?

— პიონერიც ვიყავი, კომკავშირელიც, სტუდენტობაც გამოვიარე და ჩვეულებრივი, საერო ცხოვრებით ვცხოვრობდი.

— შესაძლოა, მკრეხელობა ჩემი მხრიდან, მაგრამ მაინც უნდა გკითხოთ: არ გინანიათ თქვენი არჩევანი?

— არასოდეს მინანია. იცით, რა მაგარი შეგრძნებაა, როცა მონაზვნის კაბას იცვამ?! თვალებიდან ცრემლი თავისით მომდოდა. ეს სიხარულის ცრემლი იყო, რომ ღირსი გავხდი, უფალს ვემსახურო.

— შეყვარებული თუ ყოფილხართ?

— დიახ, შეყვარებული ვიყავი, შემდეგ დავეშორეთ ერთმანეთს. ურთიერთობა ვერ ავანყვეთ. იმის შემდეგ სიყვარული აღარ მიძენია. ახლა კი უფალი მიყვარს და სიცოცხლის ბოლომდე მის სამსახურში ვიქნები.

ჩემი და ელისაბედის გზები წნორში გაიყარა. დედოფლისწყაროსკენ გავემგზავრე. სანამ დედოფლისწყარომდე მიხვალ, წნორიდან რამდენიმე კილომეტრში დაუსახლებელი ადგილი უნდა გაიარო. ირგვლივ მხოლოდ ვენახებია. ერთ ადგილას, გასაყიდად გამოტანილი პომიდორი შევნიშნე, რომელიც ძალიან მიმზიდველად გამოიყურებოდა. გადავწყვიტე, მეყიდა. მანქანიდან

რომ გადმოვედი, მერე შევნიშნე, რომ იქვე უზარმაზარი პომიდვრის პლანტაცია იყო. 3 ახალგაზრდა მამაკაცი კლიენტის მოლოდინში ბანქოს თამაშობდა. ერთ-ერთი მათგანი ჩემკენ ნამოვიდა. პომიდორი რომ შევიძინე, გადავწყვიტე, მათი ბიზნესის შესახებ გამოემეკითხა.

გიორგი ლეკაშვილს კი გაუკვირდა, რომ ვუთხარი, ყურნალისტი ვარ და რამდენიმე კითხვას დაგისვამთ-მეთქი, მაგრამ არ დაბნეულა. ჩვენი საუბარი მის მეგობრებს არ ესმოდათ, თუმცა, ინტერესით კი გვიყურებდნენ. ეტყობა, ვერ მიმხვდარიყვნენ, რაზე ვლაპარაკობდით ასე ხანგრძლივად.

— კი გენაცვალე, მკითხე, რაც გინდა, არაფერს დაგიმალავ. წელს მეგობრებთან ერთად გადავწყვიტე, მეურნეობისთვის მომეკიდა ხელი. 8 ათასი ძირი პომიდორი დავრგეთ. პირველი მოსავალი ავიღეთ და დღეს პირველად გამოვიტანეთ გასაყიდად.

— კლიენტი გყავთ?

— კი. ჯერ შუადღეა და უკვე 300 კილოგრამზე მეტი გაყვიდეთ. ხვალისთვის დიდი შეკვეთა გვაქვს, ბითუმად უნდა წაიღონ.

— მოსავალი ისეთია, როგორსაც ელოდით?

— კი, კარგად დაისხა. იმედია, ჩვენს იმედს გაამართლებს.

— ალბათ შრომატევადია ეს საქმე, ხომ?

— ძალიან დამლელვია, მაგრამ უშრომლად არაფერი მოდის. როცა ჩვენ და ჩვენი ოჯახის წევრები ვერ ვერევით საქმეს, დღიურ მუშებს ვიმატებთ.

— ქართული ჯიშის პომიდორია?

— არა, ჰოლანდიურია, მაგრამ ჩვენს პირობებში ძალიან გაამართლა. ფაქტობრივად, გავრისკეთ, მაგრამ ჯერჯერობით მოსავალს კარგი პირი უჩანს.

გიორგის სურათების გადაღების უფლება ვთხოვე და თანხმობაც მივიღე. საამისოდ კი ღობის შიგნით შევედი, სადაც მისი მეგობრები ბანქოს თამაშს აგრძელებდნენ და თან ჩვენ გვითვალთვლებდნენ. ფოტო მათაც გადავუღე, შემდეგ პომიდვრის ძირთან ჩავიმუხლე და ფოტოაპარატი ავაჩხაკუნე.

ერთ კვალში ბოლომდე ცელოფანის ბილიკი იყო დაგებული და მიზეზი ვიკითხე.

გიორგი:

— სარწყავ წყალს ამ ცელოფანზე ვუშვებთ, რადგან კვალის თავში უკვე მორწყულია და მიწა ზედმეტად არ უნდა გაიჟღინთოს. ასე კი წყალი ბო-

ვარდისფერი პომიდორი კი ძალიან მიყვარს, მაგრამ მაგათ რომ ვენახის ბოლოში არ უნდა დაერგოთ, მაგას გაისად გაითვალისწინებენ

ლომდე ჩააღწევს.

— გიოო, ეგ გოგო ვენახი ბოლო ჩაიყვანე, ვარდისფერი პომიდვრები რო გვაქ, ის ანახე და სურათებს გადაუღებს, — უკბილოდ იხუმრა თუ გამეარშიყა ერთ-ერთი მათგანი.

გიორგიმ ცოტა უხერხულობა იგრძნო, მაგრამ ვერაფერი თქვა. ჩემში კი სვანმა „გაიღვიძა“ და ავბილილი: — მშვენიერი აზრია, მაგრამ თქვენც ნამოდით და „ლაფატკები“ ნამოიღეთ, დახმარება დამჭირდება-მეთქი, — ვუთხარი და არც ისე კეთილი ღიმილით შევხედე.

— და „ლაფატკები“ რად გინდა?

— რად მინდა და აი, წელან შესავით რომ გამეხუმრნენ, იმ 2 მამაკაცის „ტრუპი“ მაქვს მანქანის საბარგულში და „კაკ რაზ“ გადასამალად ადგილს ვეძებდი. 3 ორმოს ამოთხრას მარტო გიორგი ვერ შეძლებს.

— თუ 2 „ტრუპი“ გაქვს, 3 ორმო რად გინდა?

— შენი თავი მიათვალე?

— არა.

— ჰოდა, თუ მიათვლი, 3 „ტრუპი“ გამოვა.

გულიანად გაიცინეს და მეც წყენამ გადამიარა. ჩემი წამოსვლის შემდეგ გიორგი რომ აუხსნიდა, ვინ ვიყავი, რა მინდოდა და სურათები რისთვის გადავუღე, მერე კი ინანებდნენ ალბათ ასეთ უკბილო ხუმრობას, მაგრამ უკვე გვიანი რომ იქნებოდა, ამას თვითონაც კარგად მიხვდებოდნენ და ახლა უკვე თქვენც მიხვდით, ჩემო მკითხველო.

ამას, რაც ახლა გავაკეთე, „საქვეყნოდ გამოჭენება“ ჰქვია და ჩემი

ახლობლები სულ ერიდებიან ხოლმე, რომ ასეთ სიტუაციაში აღმოჩნდნენ. ჰოდა, ვარდისფერი პომიდორი კი ძალიან მიყვარს, მაგრამ მაგათ რომ ვენახის ბოლოში არ უნდა დაერგოთ, მაგას გაისად გაითვალისწინებენ.

მოკლედ, ჩემი ქიზიყური მივლინება უკვე დასასრულს მიუახლოვდა. კარგი შთაბეჭდილებებით დავბრუნდი და მომდევნო ნომერში გავაგრძელებ იქ მოპოვებული მასალების თქვენთვის გაცნობას. კერძოდ, ცნობილი მელვინის, ზურა ბაკაშვილის (იგივე ნულას) ცხოვრებისა და საოცარი თავდასავლების შესახებ მოგიყვებით... მიუხედავად იმისა, რომ მის შესახებ უამრავი რამაა ცნობილი, ბევრ ისეთ ამბავს შეიტყობთ, რომელიც აქამდე არსად თქმულა და მისი მეუღლის, ქალბატონი მარიამ (მავრა) ყორღანაშვილისგან მოვისმინე.

მამაკაცების გაჯანსაღების სენზორი

პოტენციის დაქვეითება, პროსტატიტი, ადენომა (ავთვისებიან გადაგვარებაზე!) შარდვის პრობლემების: ხშირი და უნებლიე, შეკავება, შეუკავებლობა, წვა, ქავილი, ტკივილი. გაწმენდა ვირუსებისა და მიკრობებისაგან. ასევე ალკოჰოლიზმისა და ნარკომანიისგან საშუალოდ, სწრაფად განთავისუფლება, დამოკიდებულების მოხსნა. „თეთრი ცხელბის“, ნევროზების, დეპრესიის, უძილობის, შიშების, აკვიატებების, აგრესიულობის, ტვინში სისხლმომარაგების მოშლის მკურნალობა. კუჭ-ნაწლავის მოწესრიგება, კოლიტი, ბუასილი, ღვიძლის გაწმენდა, ფუნქციის აღდგენა. გამოკვლევები და დიაგნოსტიკა უახლესი აპარატურით (უფასო). ანონიმურობით. მყარი 100%-იანი შედეგით.

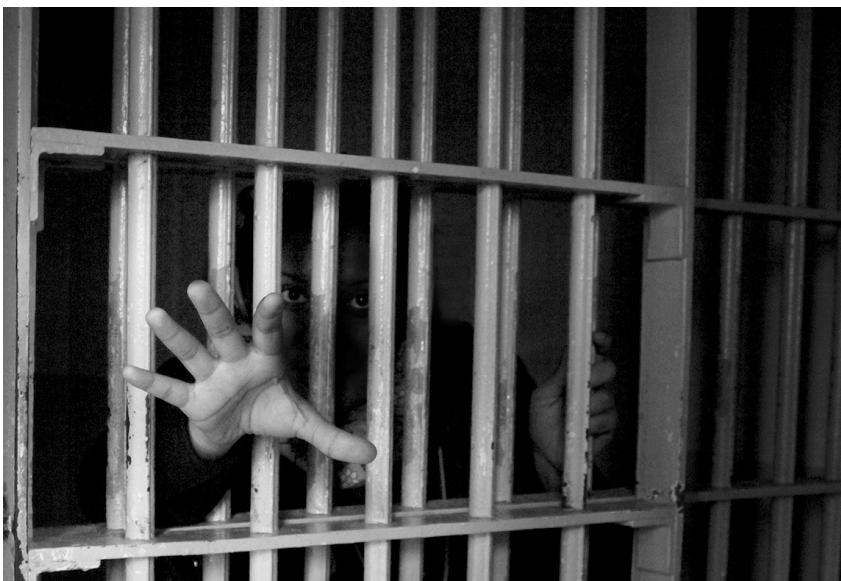
**მის: ნაჩეთლის 142, | სართული, VI კაბინაჟი
ტელ: 599 90-54-78, 234-02-38 ქაითი**

პატიმრები ციხეებში ე.წ. მაყურებლების არსებობაზე ალაპარაკდნენ

თეა ხურცილავა

„2011 წლის 21 ივნისიდან სასჯელს გლდანის მე-8 დაწესებულებაში ვიხდი. 2014 წლის 19 მარტს საკარანტინო ნაწილში ჩამიყვანეს, სადაც მოადგილეები და ციხის თანამშრომლები დამხვდნენ. ვითხოვდი, რომ ჩემს დაბადების დღეზე საჭმლის შემოგზავნის უფლება მოეცათ. ამ დროს საკანში პატიმარი შემოათრიეს, ერთმა მაისურზე დაუნყოფილი, პატიმარმა ხელი გააშვებინა და პროტესტი გამოთქვა. ამის შემდეგ ის ჩემ თვალწინ „ფუქსში“ შეაგდეს და ცემა დაუწყეს... როდესაც ზ.მ. ჩემთან მოვიდა, ვუთხარი, — რატომ სცემთ ან რატომ მაყურებინებთ-მეთქი? არ მიპასუხა. ამის მერე ჩემს 52-ე საკანში დამაბრუნეს. 22 მარტს ჩემს მეუღლეს დავურეკე და ვუთხარი, — ვინცებთ შიმშილობას, რადგან პატიმრებს ისევ სცემენ. თქვენც მოდით ციხესთან და დაიწყეთ შიმშილობა. დაურეკეთ ტელევიზიებს და რამე გვიშველეთ-მეთქი. ამ საუბრიდან დაახლოებით 15-20 წუთში კორპუსის უფროსი მოვიდა და მითხრა, — „კარანტინში“ წამოდიო. უარი ვუთხარი, რადგან ვიცოდი, იქ რაც მელოდა. დაახლოებით 5-10 წუთში სხვა პირი, ი.ა. ამოვიდა, საკანში არ შემოსულა, გარეთ გამოდიო. არც მას გავეყვი... 15 წუთში საკანის კარი გაიღო და ციხის თანამშრომლები შემოცვივდნენ. ცემით გაიყვანეს ჩემი თანასაკნელები. მხოლოდ ერთს არ დაარტყეს, რადგან

„ხელებით, ფეხებით და 2-ლიტრიანი წყლით სავსე ბოთლით მცემეს“

რომელ უსაფრთხოებაზეა საუბარი, როცა №2 დაწესებულებას ჰყავს ციხის მაყურებელი?

ის ინგუშეთის მოქალაქეა. მერე მარტო დარჩენილი მცემეს ხელებით, ფეხებითა და წყლით სავსე, 2-ლიტრიანი ბოთლით. შემდეგ „კარანტინში“ წამიყვანეს და სახეში რამდენჯერმე დამარტყეს. როცა ვიკითხე, სად მიყვავდი, ერთმა დამცინავად მითხრა, — იქ მიმყავხარ, სადაც სიკვდილიანობა მომატებუ-ლიაო. ე.წ. „ვარონკაში“ შემაგდეს და

ასე აღმოვჩნდი სასჯელალსრულების II დაწესებულებაში, ქუთაისში. მას მერე აქ დაირღვა ჩემი უფლებები... არ დააფიქსირეს ჩემს სახესა და სხეულზე არსებული სილურჯები, რომელიც გლდანის ციხეში მომაცენეს. საკანში შეყვანიდან 30 წუთში ე.წ. „კარმუშკა“ გაიხსნა და ჩემთვის უცნობმა პირმა ხელი მომანერინა დოკუმენტზე, რომ არანაირი დაზიანება არ მქონდა. ისე ვიყავი დაშინებული, ხელი უსიტყვოდ მოვანერე... როცა ვიკითხე გადმოყვანის მიზეზი, მითხრეს, რომ უსაფრთხოების მიზნით მოხდა ჩემი გადაყვანა ქუთაისში. რომელ უსაფრთხოებაზეა საუბარი, როცა 2 დაწესებულებას ჰყავს ციხის მაყურებელი? ასევე ყველა კორპუსში თავისი მაყურებელია, „პრაგულკა-საც“ კი თავისი მაყურებელი ჰყავს. ასევე „ბალნიჩკას“ უყურებს ვინმე კ. ვითხოვდი აღმოსავლეთ საქართველოს რომელიმე დაწესებულებაში გადაყვანას, რადგან დასავლეთში არავინ მყავს მომკითხავი. უფროსს ვუთხარი, — თუ არ გადამიყვანთ, იძულებული ვიქნები, ქურდულ სამყაროს ვაგინო-მეთქი. ამ საუბრიდან მეორე დღით, ქვედა სართულიდან ამომძახეს, რომ თუ მსგავს რამეს ვიზამდი, სადმე გადამეყვებოდნენ და წესს ამიგებდნენ. რომ ვიკითხე, ვინ მელაპარაკებოდა, მითხრეს, —

ხელჩანთის ორიგინალური, მინიატურული ჩამოსაკიდებელი

შურნალ „**მქალი**“-ს აგვისტოს რომორთან ერთად! საბირთვო აპსესუარი ძალბატონებისთვის.

უკანა აუზი წამოიწიქა!

ჩანთის საპილის ფასი: 4 ლარი შურნალთან ერთად: 7 ლარი

მაყურებლებმა შემოგითვალეს... ქუთაისის ციხეში მიდის ფულზე თამაში, გროვდება საერთო, ე.წ. „ობოიაკი“ და თამაშის დროს სხვა პატიმარს შეუძლია სხვა საკანში გადასვლა, რა თქმა უნდა, მაყურებლის მეშვეობით... 17 ივლისს პროტესტის ნიშნად ლურსმნით დავიჭედე ხელი და გამოვაცხადე მიმშილობა... თუ აქედან არ გადამიყვანენ, ყველაფერი ჩემი სიკვდილით დასრულდება. გთხოვთ, მიშველოთ და მომაქციოთ ყურადღება. აქ შეიძლება, თვითმკვლელობამდეც მიგიყვანონ“. ეს გახლავთ ფრაგმენტი პატიმარ ტრისტან ვასაძის იმ ახსნა-განმარტებიდან, რომელიც ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციას გაუგზავნა. ოპერატიულად შევიდა საია-ს ადვოკატი ციხეში მოშიშვლება პატიმართან და დეტალები გამოჰკითხა.

ტახტა კოჭორიძე, ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის ხელმძღვანელი:

— კიდევ ერთი პატიმრის, შავლეგ გურგენიძის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია შეიცავს სავარაუდოდ დანაშაულის ნიშნებს. გურგენიძე 2014 წლის 15 ივლისს, სასჯელაღსრულების 8 დაწესებულებაში მოათავსეს. ახსნა-განმარტებაში უთითებს მე-8 დაწესებულების „ა“ კორპუსში მყოფ ორ პიროვნებაზე, რომლებსაც მისჯილი აქვთ უვადო თავისუფლების აღკვეთა და სავარაუდოდ, წარმოდგენენ ე.წ. მაყურებლებს. მისი განმარტებით, აღნიშნული პირები, თემური და ოთარი, ზენოლას ახდენენ სხვა პატიმრებზე. დაწესებულების ტერიტორიაზე გადაადგილდებიან თავისუფლად, პატიმრებს სთხოვენ ტელეფონის ბარათს, სიგარეტისა და სხვადასხვა პროდუქტის ყიდვას. თუ რომელიმე არ შეასრულებს მითითებას, ოთარის ან თემურის მითითებით ადმინისტრაციის თანამშრომლებს ისინი სხვა კორპუსში გადაჰყავთ. შავლეგ გურგენიძე ამბობს, რომ ისიც რამდენჯერმე გახდა იძულებული, მოთხოვნები შეესრულებინა. მისი განმარტებით, დასახელებულ პირებს მფარველობს მ დანაშაულების დირექტორის მოადგილე უსაფრთხოების დარგში, ვინმე ილიო. ამავე განცხადებაში გურგენიძე აღნიშნავს, რომ თუ პატიმარი ითხოვს ექიმთან შეხვედრას და ეძახის დანაშაულებების თანამშრომლებს, ოთარი ან თემური აგინებენ მსჯავრდადებულს, უყვირიან... დასახელებული ფაქტები დაუყოვნებლივ შესწავლას მოითხოვს. დაუშვებელია, სასჯელაღსრულების დანაშაულებებში კონკრეტული პატიმრების მხრიდან გავლენის მოპოვებ-

ბისა და ციხის ადმინისტრაციის საქმიანობაში მათი ჩარევის პრაქტიკის არსებობა, მით უმეტეს, თუ ამის გამო სხვა პატიმრების უფლებები ირღვევა. საია მოუწოდებს საქართველოს მთავარ პროკურატურასა და სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს, საკუთარი კომპეტენციების ფარგლებში შეისწავლონ მითითებული ინფორმაცია და ყველა შესაბამის პირს კანონით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა დაეკისროს. ციხეებში პრობლემა რომ არის, ამაზე განცხადებები ჩვენს ორგანიზაციას ადრეც გაუკეთებია და კონკრეტული ფაქტების შემთხვევაში მომავალშიც მოვითხოვთ რეაგირებას.

სასჯელაღსრულების სამინისტროს განცხადება:

„ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ პატიმრებზე დაყრდნობით, არაერთხელ გაავრცელა განცხადება VIII დაწესებულებაში მყოფი ე.წ. მაყურებლების სავარაუდო არსებობის შესახებ, რასაც არ ეთანხმებიან განცხადებაში დასახელებული მსჯავრდადებულები და სიმართლის დადგენას მოითხოვენ. დაწესებულებაში განთავსებული პატიმრების უკმაყოფილება გამოიწვია ამ განცხადებამ, რის შემდეგაც, 30-მდე წერილი გაეგზავნა როგორც საია-ს, ისე სახალხო დამცველის ოფისსა და სხვა ორგანიზაციებს, მაგრამ სამწუხაროდ, საია არც ახლა და არც ადრე ამ წერილებით არ დაინტერესებულა. სასჯელაღსრულების დეპარტამენტი მზად არის, გავრცელებული ინფორმაციიდან გამომდინარე, პასუხი გასცეს ნებისმიერ შეკითხვას. რაც შეეხება მსჯავრდადებულის ახსნა-განმარტებაში მოყვანილ ფაქტს, თითქოს ე.წ. მაყურებლები დანაშაულებების ტერიტორიაზე თავისუფლად გადაადგილდებიან, არ შეიძლება სიმართლე იყოს, რადგან VIII დაწესებულება არის ნახევრად დახურული ადგილი. დანაშაულებების დებულებით, პატიმრები განთავსებული არიან საკნებში და მათ მხოლოდ ერთსაათიანი გასეირნების უფლება აქვთ. შეუძლებელია, პატიმარი თავისუფლად გადაადგილდებოდეს კორპუსიდან კორპუსში ან საკნიდან საკანში.

რაც შეეხება შავლეგ გურგენიძესა და მის ერთ-ერთ თანასაკენელს, 20 დღის წინ, მათ ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაცენეს ორ თანასაკენელს, რომლებიც უცხოეთის მოქალაქეები არიან. პატიმრები დაუყოვნებლივ გადაიყვანეს სხვა საკანში, ხოლო საქმე გადაიგზავნა სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს საგამომიბეო დეპარტამენტში. სწორედ ამ ფაქტის

გადასაფარავად და მის წინააღმდეგ აღძრული სისხლის სამართლის საქმის გასაწესებლად დაიწყო გურგენიძემ აქტიურობა და განცხადებების გაკეთება“.

ტახტა კოჭორიძე:

— იმის ნაცვლად, რომ აქ მოყვანილი ფაქტები მოეკვლიათ, სასჯელაღსრულების სამინისტრომ გაავრცელა წერილი, თითქოს საია სიცრუის ცირაჟირებას ახდენს. სათანადო მოკვლევის გარეშე გაკეთებულმა ასეთმა განცხადებებმა შესაძლოა, ის თანამშრომლები წახალისოს, რომლებიც მსგავს ფაქტებს სჩადიან. შავლეგ გურგენიძეზე მუქარა მას შემდეგაც განხორციელდა, რაც საზოგადოებას მისი განცხადება აცნობეს. ის აღნიშნავს, რომ 18 ივლისს შეხვდა მ სასჯელაღსრულების დანაშაულების უფროსის მოადგილეს უსაფრთხოების დარგში ი.პ.-ს, რომელმაც განუცხადა: — თუ არ გინდა აქედან გასვლა, გააგრძელე საია-ში საჩივრების წერაო. პატიმარი თავს უსაფრთხოდ არ გრძნობს. ვაცხადებ, ამ პატიმრებმა ჩვენს ადვოკატებს უშუალოდ მისცენ განმარტებები, იქვეა მინანერი, რომ ისინი თანახმა არიან, გასაჯაროვდეს ეს განცხადებები. ასევე ვისაუბრეთ ქუთაისის მეორე დაწესებულებაზე. ქვეულისხმოდ ტრისტან ვასაძის განცხადებას. ამაზე სასჯელაღსრულების სამინისტროს პასუხი არ მოგვისმენია და დაველოდებით. მაყურებლების პრობლემა ძველი ხელისუფლების დროსაც არსებობდა და არსებობს დღესაც, სხვა საკითხია, რომ ახლა უფრო გამოჩნდნენ, შეიძლება ამის მიზეზი ის იყოს, რომ ისეთი სიმკაცრე, რაც ადრე იყო, დღეს არ არის ციხეებში. ბევრ რამეს, რაც პოზიტიური კეთდება, პოზიტიურად ვაფასებთ, მაგრამ ფაქტია, როცა პრობლემა არსებობს, ამას სჭირდება სათანადო რეაგირება და არა — ფაქტების უარყოფა.

სიმაღლეში ზრდის საუკეთესო პროგრამები

სიმაღლეში ზრდა სწრაფად და ეფექტურად, კურსით 3-5მ მოძატებით 25 წლამდე, ძლის მკვლევი ვიტამინებისა და მინერალების ნაკრებით უარჯიშები, ზრდის ზონების გაქტიურება, ეფექტურა გენეტიკური სიდაბლის დროსაც.

გახდომა-გასუქება 5-დან 15კგ-მდე თვეში, ჯანმრთელობისთვის უვნებლად, მიღებული შედეგის სტაბილური შენარჩუნებით, მადის რეგულირება, ცხიმების აქტიური წვა, ჰორმონალური და ნვთიერებათა ცვლის მოწესრიგება, მკურნალობა მცენარეული პრეპარატებით, უკუწვნების გარეშე, ინდივიდუალურად შედგენილი პროგრამა-დანიშნულებით, იმუნიტეტის გაძლიერებით 100%-იანი შედეგებით.

გვ: 558 156-333 ჰეიჩი ნინო
218-46-08 (ოფისი)
 მის: დ. აღმაშენებლის №154 (მე3360 ოფისი)

ანა ჰაუკი – ქართველი „კარმენი“ გათხოვდა

„ამ გოგომ „ღამიჭირა“ და მაგნიტივით მიმიფიდა“

მუსიკისა და დრამის თეატრის მსახიობი, ხუჭუჭა და წითელთმიანი ანა ალექსიშვილი ანა ჰაუკად იქცა — 5 აგვისტოს ის გერმანულ ჯერემიას ჰაუკზე გათხოვდა... წყვილმა ხელი გერმანიაში მოაწერა, ოჯახის შექმნა კი საფრანგეთში აღნიშნა... ამჟამად ახალდაქორწინებულები გერმანიაში იმყოფებიან...

ეთო ყორღანაშვილი

ანა:

— ქორწილი ვინრო წრეში გადავიხადეთ. ჩვენი ქართველი მეგობრებისთვის კი გაისად, უფრო დიდი საქორწილო ცერემონია გვექნება.

— ჯერემიასი როგორ გაიცანი?

— შტუტგარტში მეგობართან ვიყავი. აგვისტოს შუა რიცხვებში, იქ ღვინის ფესტივალი ტარდება. ფესტივალზე შემთხვევით მოვხვდი: მეგობართან ერთად ვსეირნობდი. გასართობ ადგილს ვეძებდით. ერთ ადგილას ბევრ ადამიანს მოეყარა თავი. დაინტერესდით, რა ხდებოდა... ფესტივალზე ცოცხალი მუსიკა ჟღერდა, ხალხი მღეროდა, ერთობოდა. ერთ-ერთ მაგიდასთან ოჯახი იჯდა. ვთხოვეთ და მათთან ჩვენც ჩამოვსხედით (ასეთი საქციელი იქ მიღებულია). ამასობაში, 3 ბიჭი მოვიდა, მათ შორის — ჯერემიასი. უბრალოდ, ერთმანეთი გავიცანით... საქართველოში რომ დავბრუნდი, ერთმანეთს მესიჯებით ვეკონტაქტებოდით... შემდეგ ბუქარესტში, გასტროლზე გამგზავრებულს ჯეიმ სიურპრიზი მომიწყო და ჩემთან ჩამოვიდა. ნელ-ნელა ურთიერთობა განვითარდა. დეკემბერში ცოლობა მთხოვა, აგვისტოში კი ხელი მოვანერეთ. ჩვენ შორის დიდი გრძობა გაჩნდა და ამ ყველაფრის ახსნა

რთულია. ხომ იცით, სიყვარულმა დრო და ადგილი არ იცის.

— გაცნობიდან რამდენ ხანში დაქორწინდით?

— ერთ წელიწადში. ერთმანეთი შარშან, ზუსტად ამ დროს გავიცანით.

— ჯერემიასი რას საქმიანობს?

— სტუდენტი. ინჟინრის პროფესიას ეუფლება. სწავლას სექტემბრის შუა რიცხვებში ამთავრებს.

— სიყვარული როგორ აგისხნა?

— თავად გერმანიაში იყო, მე კი — თბილისში. მითხრა, — ასეთი სიშორე ძალიან რთული ასატანია, რადგან ნელ-ნელა ვხვდები, რომ მიყვარდებიო... უცნაური იყო: ერთმანეთი ერთხელ, 2 საათით გვყავდა ნანახი. რეალურად, ერთმანეთს არც ვიცნობდით. არადა, ჩემ გამო, შორს გამოემგზავრა: ვუთხარი, რომ ბუქარესტში გასტროლი მქონდა (სპექტაკლი — „კარმენი“, „ნავილეთ“). — რა კარგაო, — მიპასუხა. მოკლედ, იქ ჩამოვიდა და მომესალმა. მეც მივესალმე (იცინის)... შემდეგ მივხვდი, რომ ეს ის არის, ვინც მე მინდა.

— ცხოვრებას სად აპირებთ?

— ახლა ძირითადად, საბუთების მოგვარებით ვართ დაკავებული. ქართველებს ევროპაში დიდხანს ყოფნის უფლება არ გვაქვს. ქორწინების ვიზას ველოდები, შემდეგ კი მოვიფიქრებთ, რა და როგორ იქნება.

სიყვარულმა დრო და ადგილი არ იცის

— ჯერემიასი საქართველოში ნამყოფია?

— კი, ოთხჯერ.

ჯამრემიასი:

— საქართველო ძალიან ლამაზი,

„კარმენი“

თბილისის მუსიკისა და დრამის სახელმწიფო თეატრის და Moving Theatre-ის (დიდი ბრიტანეთი) ერთობლივი ნაწარმოები — ქორეო-დრამა „კარმენი“ ევროკავშირის განათლებისა და კულტურის პროგრამების საერთაშორისო პროექტი გახლავთ. საქართველოსთან ერთად, პროექტში რუმინეთი, საფრანგეთი და დიდი ბრიტანეთი მონაწილეობდა. სპექტაკლი კოტე ფურცელაძემ ბიზე-შჩედრინის მუსიკის ფონზე დადგა. პროექტის

საინტერესო, განსხვავებული, სა-
თავგადასავლო ქვეყანაა. ჩემთვის
ყოველი დღე სიახლის მომტანი იყო...
ანა:

— ბევრი ადგილი ვერ ვნახეთ,
რადგან შვებულებს რომ იღებდა, მე
თეატრში, სპექტაკლებში ვთამაშობ-
დი. ამიტომ ძირითადად, თბილისში
ვიყავით. ივნისში რაჭაში წასვლა
ძლივს მოვახერხეთ. მინდოდა, იქაუ-
რობა მეჩვენებინა. ლამის გაგიჟდა, ისე
მოეწონა. ამბობდა, — რა ლამაზიაო!

**— ჯერემიას, ანამ ყველაზე მეტად
რით მოგნიბლათ?**

— პირველად რომ დავინახე, ვი-
გრძენი, რომ „დაჭერილი“ ვიყავი.
ანა ძალიან „გახსნილი“ პიროვნება
გახლავთ. თავადაც ვერ მივხვდი, ისე
„დამიჭირა“ და მაგნიტივით მიმიზიდა.

**— ოჯახის შექმნის პასუხისმგე-
ვლობა გაცნობიერებული გაქვთ?**

ანა:
— განსხვავებულს საერთოდ ვერა-
ფერს ვგრძნობ. უბრალოდ, ახალ გა-
რემოში ვცხოვრობ და ახალი „სახელი“
მქვია: ჯერემიასის გვარზე გადავედი
— ახლა ანა ჰაუკი ვარ. არადა, ვინემ
ასე რომ მომმართოს, შეიძლება, არც
მივხედო. ალბათ 1-2 წელი დამჭირდე-
ბა შესაჩვენებლად. გერმანული საერთოდ
არ ვიცი. სწავლაც რთულია, რადგან
თუკი გერმანულად ლაპარაკი ნამოვი-
წყე, ხვდებიან, რომ ეს ენა არ ვიცი და
ინგლისურად მელაპარაკებთან.

**— გვარის შეცვლა რატომ გადაწყ-
ვიტე?**

— შემძლო, ალექსიშვილი-ჰაუკი
ვყოფილიყავი, მაგრამ გერმანელების-
თვის ძალიან რთულად წარმოსათქმე-
ლია. „ჰაუკი“ ლამაზი გვარია. თან, ჯეი
ძალიან ბედნიერი იყო, როცა ქორწი-
ნების სახლში ჩემი გადანყვებილების
შესახებ შეიტყო. ჯობია, ოჯახის წე-
ვრებს საერთო გვარი ჰქონდეთ.

**— ჯერემიასის მშობლებმა როგორ
მიგიღეს?**

— მამა გარდაცვლილი ჰყავს.

წარმომადგენლების მოთხოვნით, პრე-
მიერა ლონდონში, 2012 წლის 23 სექ-
ტემბერს გაიმართა, თუმცა, მანამდე,
უცხოელი სტუმრებისთვის, თბილისის
საერთაშორისო თეატრალურ ფესტი-
ვალზე ერთი საჩვენებელი სპექტაკლი
მოეწყო...

სპექტაკლში მონაწილეობდნენ:
ანა ალექსიშვილი (კარმენი), ბაჩო ჩა-
ჩიბაია (ხოსე), აჩიკო სოლოლაშვილი
(ტორეადორი), გიორგი ტორიამპილი
(ლეიტენანტი)...

წაბლისფერთმიანმა ანა ალექსიშ-
ვილმა თმა წითლად სწორედ „კარმე-

დედამისი ამჟამად ესპანეთში ცხო-
ვრობს. მას პირველად ნომებერში
შეხვდით. საფრანგეთში ვიყავით.
ძალიან ვნერვიულობდი. ჯეის დედამ
კარის ზღურბლს რომ გადმოაბიჯა,
შემომხედა და გამიღიმა. ჩავეხუტე...
მერე მითხრა, შენნაირი საყვარელი
აღამიანი არასოდეს შემხვედრიაო
(იციან).

**— შენს მშობლებს გერმანელი სიძე
მოეწონათ?**

— როცა ვთქვი, — გერმანელი ბიჭი
მომწონს-მეთქი, დედა ანერვიულდა,
— ის 9 მთას იქით არის, „როგორ
აგიმღვრევს წყალსაო“ (იციან)? მისი
მესმის... ახლა ძალიან ბედნიერია. ჯეი
გაიცნო და მიხვდა, როგორი ადამიან-
იც არის. საერთოდ, მგონი, ჩვენზე
უფროსი თაობის წარმომადგენლები
იოლად ხვდებიან, ვინ როგორია,
რადგან მეტი ცხოვრებისეული გა-
მოცდილება აქვთ. ჯეი ძალიან ყურა-
დლებიანია. უნდა, რომ ყველაფერი
კარგად და ლამაზად იყოს. ყველაფერი
იმაზე უკეთ მოხდა, ვიდრე ჩვენ გვე-
გონა. ჩემი მეუღლე ჩემებმაც შეიყ-
ვარეს. დედა მეკითხება, — როგორ
ველაპარაკო? მამა ჯეის ქართულს
ასწავლის, დედა (რომელიც რუსი
ეროვნების გახლავთ) — რუსულს.
ჯეი ორივე ენის ათვისებას ცდილობს.
დედას ეუბნება, — „პრივეტ, მამაჩკა“,
მამაჩემს კი — გამარჯობაო.

**— გერმანული ცხოვრების სტილს
მოერგე?**

— ვერ ვიტყვი, რომ მოვერგე:
ზაფხულია, ყველა დასასვენებლად
მიდის. მინდოდა, სკოლაში, გერმა-
ნული ენის შესასწავლ კურსებზე
შევსულიყავი, მაგრამ სკოლა დაკეტი-
ლია, სექტემბრამდე ყველა ისვენებს.
რალაც საქმე როცა გაქვს, ასე თუ
ისე, ცხოვრების სტილს იგებ, მაგრამ
როცა სახლში ხარ და მხოლოდ იმაზე
ფიქრობ, როგორ გაერთო, ამ ყველა-
ფრისთვის ალღოს ალება რთულია...
მეგობრები ძალიან მენატრებიან. თბი-

ნისთვის“ შეიღება. „თმას რომ მიღე-
ბავდნენ, მთელი თეატრი ფეხზე იდგა.
უკვე მიშრობდნენ, დოი რომ მოვიდა და
თქვა: — ვერ ვითმენ, ისე მაინტერესებ-
სო. მეც ვნერვიულობდი. წითელი თმა
თეთრი კანის მქონე ადამიანებს უფრო
მეტად უხდებათ, მე კი ხორბლისფერი
ვარ, მაგრამ მაინც „მოვირგე“; უფრო
მეტიც — თმის ახალი ფერი ძალიან
მომეწონა, აღფრთოვანებული ვარ!
ჰოდა, ჩემი განწყობილება გარემო
მყოფებზეც დადებითად მოქმედებს“,
— აღნიშნა ანამ „გზასთან“ ერთ-ერთ
ინტერვიუში.

ლისში ყოფნისას ფაქტობრივად, დღე
არ გადიოდა, რომ ისინი არ მენახა...
ჯეი სამსახურში რომ მიდის, ცოტა
ხნით სახლში მარტო ვრჩები. ასეთ
დროს ვზივარ და ვცდილობ, გერმა-
ნული ენა დამოუკიდებლად ვისწავლო.

**— ისე საუბრობ, მგონი, გერმანიაში
დარჩენას აპირებ.**

— თუ საქმე გამომიჩნდა, ალბათ
დავრჩებით, რადგან ოჯახისთვის
ეს უკეთესი იქნება. თბილისში რომ
ჩამოვიდეთ, ჯეის სამსახურთან დაკა-
ვშირებული პრობლემები ექნება.
ენახოთ... გადანყვებილების მიღება
მიჭირს. თან, ეს თვე მთლიანად ქორწი-
ლს და საბუთების მოწესრიგებას

ვალსი ვიცეკვეთ, შემდეგ საქორწილო
ტორტი ერთად გავჭვრიტ

დავუთმეთ. ლამის სისხლის ანალიზიც
მომთხოვეს.

**— გერმანული ქორწილი განსხვა-
ვებულია?**

— ხელის მოწერის შემდეგ, ვალსი
ვიცეკვეთ, შემდეგ საქორწილო ტორ-
ტი ერთად გავჭვრიტ. საქართველო-
შიც ასე ხდება. სახლში შესვლისას
ბრინჯი მოგვყავარეს. მგონი, ეს ტრა-
დიცია ჩვენს ქვეყანაშიც არსებობს.
მოკლედ, განსხვავებული არაფერია.

**— ჯერემიასმა ქართული ცეკვა
თუ იცის?**

— ამისთვის არ გვეცალა, მაგრამ
აუცილებლად ისწავლის. მკითხა კი-
დეც, — ვალსის მსგავსი საქორწილო
ცეკვა თუ გაქვთ? ვუპასუხე, — ცე-
კვა „ქართული“ უნდა შეასრულო-მე-
თქი. შემპირდა, რომ აუცილებლად
ისწავლის.

კახა მიქიაშვილი საკუთარ ნაკლსა და შეცდომებზე

„თურქეთში სალომეს სიუბრიჯი დავახვედრე...“

„ვეცადე, გულწრფელი ვყოფილიყავი“, — ამ სიტყვებით სრულდება მსახიობ კახა მიქიაშვილთან ინტერვიუ. რამდენად გულწრფელი იყო, თავად განსაჯეთ. რა აღიზიანებს ყველაზე მეტად, როდის კარგავს წონასწორობას, რის გამოა ბედნიერი და რას გააკეთებდა, ცხოვრებას თავიდან რომ იწყებდეს? — ამ ყველაფერს მის მიერ დასრულებული წინადადებებიდან შეიტყობთ, მანამდე კი — ცოტა რამ მსახიობის შემოქმედებითი ცხოვრების სიახლეებზე.

თამუნა კვინიკაძე

— მიუხედავად იმისა, რომ „თავისუფალ თეატრში“ სეზონი დამთავრდა, დასასვენებლად წასვლას ჯერჯერობით ვერ ვახერხებ. თეატრში თურქ რეჟისორს ველოდებით სპექტაკლის დასადგმელად. როგორც მითხრეს, ჯაბა კილაძესა და მამუკა მუმლაძესთან ერთად უნდა ვითამაშო. მოგვიანებით, წარმოდგენის დადგმას ავთო ვარსიმაშვილი აპირებს. ნინ საინტერესო ამბები მელის.

— **შემოთავაზება ფილმებიდან არ გაქვს?**

— საზღვარგარეთ მცხოვრები ერთი ახალგაზრდა რეჟისორი დამიკავშირდა. მას უნდა, რომ შემოდგომიდან ფილმზე დაიწყო მუშაობა. სცენარი იქ დანერგა. ჯერ არ ვიცი, რა როლს ვითამაშებ. გაგიმხელთ, რომ დეტექტიური ჟანრის იქნება.

— **დაბადების თარიღი...**

— ...1980 წლის 11 ივნისი.

— **ბავშვობაში მინდოდა გამოვსულიყავი...**

— ...მსახიობი. მაშინდელი თაობისთვის ისეთი პოპულარული პროფესიები, როგორც იყო პოლიციელი, მფრინავი, ტაქსის მძღოლი და ა.შ. ნაკლებად მიზიდავდა.

— **ჩემზე ამბობენ...**

— ...ახლობლები ამბობენ, — ფიცხი და ნერვიულიაო. მათ ვეთანხმები. ვფიქრობ, ეს ჩემი ნაკლია და ვცდილობ, გამოვასწორო. უცხოები ამბობენ, თითქოს უხეში და ცოტათი ამპარტავანი ვარ. მოგვიანებით, როცა ამ ადამიანებს ვუახლოვდები, მეუბნებიან, — შენზე საერთოდ სხვაგვარი წარმოდგენა გექონდაო. ერთმა მითხრა: თეატრში რომ მოდიხარ და ეზოში ხალხია, რაღაც ისე, სხვანაირად ჩაივლი ხოლმეო. მართალია, ვხედავ, იქ ადამიანები რომ სხედან, მაგრამ თუ არავის ვიცნობ, მათ მაინც, სათითაოდ ხომ არ მოვიკითხავ? ჰოდა, ალბათ ასეთ დროს ისეთი გამო-

მეტყველება მაქვს, რომ ხალხს უხეში ვგონივარ.

— **ჩემს წარმატებაში ყველაზე დიდი წვლილი მიუძღვის...**

— ...ჩემს პედაგოგ შალვა განერელიას. ეს ადამიანი რომ არ შემხვედროდა, არავინ იცის, დღეს სად ვიქნებოდი, მოვინდომებდი თუ არა მსახიობობას. მას ჩემს წარმატებაში უზარმაზარი წვლილი მიუძღვის. ვფიქრობ, ამ ინტერვიუში მისი ხსენება კიდევ ბევრჯერ მომიწევს. თეატრალურში სხვა ადამიანი მივედი და სრულიად განსხვავებული წამოვედი. მასთან ურთიერთობა დიდი სკოლა და მუდმივად სიახლის აღმოჩენა იყო. თავად იყო ჩვენთვის სამაგალითო და მინდოდა, მისთვის სულ მომესმინა: რეპეტიციაზე, მასთან სტუმრობისას, ქუჩაში შემთხვევით შეხვედრისას და მაშინაც, როცა ტრანსპორტამდე მივაცილებდი ხოლმე.

— **ცხოვრებას თავიდან რომ ვინც ეწყობდე...**

— ...გამოვასწორებდი. ზუსტად ვიცი, სხვა პროფესიას არ ავირჩევდი. ნაკლებად ვიზარმაცებდი და ბევრს ნავიკითხავდი. ბებიას ფორტეპიანოზე რომ დაყვავდი, იქიდან არ გამოვიდოდი. დღეს ძალიან დიდი სურვილი მაქვს, დაკვრა ვიკოდე.

— **ბედნიერი ვარ, რომ...**

— ...მყავს 2 არაჩვეულებრივი შვილი და ახლობლები, რომლებიც ჯანმრთელად არიან. ბედნიერი ვარ, რომ როგორც მსახიობი, რეალიზებული ვარ. ბედნიერი ვარ, რომ ცხოვრებამ ბევრ კარგ ადამიანს შემახვედრა. მხოლოდ პატრიარქთან მიახლება რად ღირს! უმეტეს შემთხვევაში, ადამიანს რაც აქვს, იმას ვერ აფასებს. მე კი მიმაჩნია, რომ ცხოვრებისგან გაცილებით მეტი მივიღე, ვიდრე ვიმსახურებდი.

— **თვისება, რომელიც ჩემში ყველაზე მეტად მომწონს...**

— ...საკუთარ თავზე ლაპარაკიოლი არ არის. სამწუხაროდ, ხასიათში ცუდი თვისებები უფრო მეტი მაქვს, ვიდრე —

ხასიათში ცუდი თვისებები უფრო მეტი მაქვს, ვიდრე — კარგი

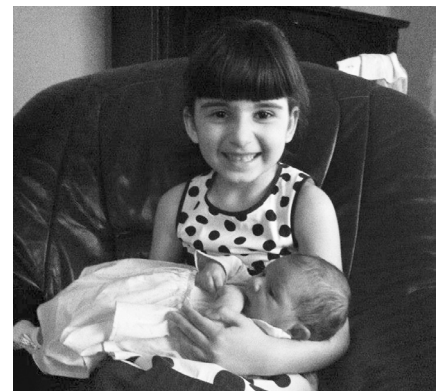
კარგი. მომწონს, რომ წყენის გულში ჩადება არ ვიცი. შურს არასდროს ვიძიებ. თუ გავაცნობიერებ, რომ დამნაშავე ვარ, ბოდიშის მოხდაც შემიძლია.

— **თვისება, რომელიც არ მომწონს და ვცდილობ, გამოვასწორო...**

— ...ეს სიფიცხე და სიზარმაცება. ბევრჯერ მიცდია ამის გადალახვა და მგონი, მცირედი წარმატებაც მაქვს. ვისთანაც სამართლიანად თუ უსამართლოდ გაფიცებულვარ, ყველას საჯაროდ ვუხდი ბოდიშს. ეს უმეტესწილად ოჯახსა და თეატრში ხდება, განსაკუთრებით — ტექნიკურ პერსონალთან. იმედია, ჩემთან ინტერვიუს მომავალშიც ჩანერ, მე კი გეტყვი, — ფიცხი ვიყავი და ეს სისუსტე დავძლიე-მეთქი.

— **დაშვებულ შეცდომებს...**

— ...ვნანობ, ვანალიზებ და ვცდილობ, გამოვასწორო.

შეიძლება, ისეთი კარგი მამა არ ვარ, როგორც უნდა ვიყო

— ამ წუთში ძალიან მინდა ვიყო...

...კარგ კურორტზე, უცხოეთში. სიამოვნებით ვიქნებოდი ევროტურში. საერთოდ, მოგზაურობა ძალიან მიყვარს, ფრენაზე ვგვიყვები. წელიწადის ნებისმიერ დროს, ნებისმიერ ქვეყანაში სიამოვნებით წავალ. იტალიაში არ ვარ ნამყოფი და ძალიან მინდა იქ წასვლა. მგონია, ამ ქვეყანასთან რაღაც მაკავშირებს.

— წონასწორობიდან ჩემი გამოყვანა შეუძლია...

— ...უსამართლობასა და ტყუილს.
— მეზარება...

...ყველაფერი მეზარება. ეს თვისება რომ არა, ცხოვრებაში უფრო მეტის მიღწევას შევძლებდი. თითქმის ყოველდღე 7 საათზე ვდგები და შორიდან ჩანს, რომ შრომისმოყვარე ვარ.

— მე ვარ შეუმდგარი...

...ალბათ — მამა. შეიძლება, ისეთი კარგი მამა არ ვარ, როგორც უნდა ვიყო. და კიდევ, სოციალურ ქსელში, საჯაროდ პოლიტიკური მოვლენების შეფასებისგან ყოველთვის თავს ვიკავებ, მაგრამ არა იმიტომ, რომ ჩემი აზრი არ გამაჩნია. უბრალოდ, ეს ჩემი სფერო არ არის; არ მგონია, კომპეტენტური ვიყო. პოლიტიკაზე მხოლოდ მეგობრების წრეში შეიძლება ვილაპარაკო.

— ცხოვრებას ვილაპარაკებ...

...ჩემი საქმით. ერთფეროვნებასა და სტანდარტულობას ვერ ვიტან. ამ რუტინულ ცხოვრებაში ჩემი პროფესია ხელს მინყობს იმაში, რომ რეალობა გავილაპარაკო.

— სიყვარული ეს...

...ღმერთია, უზენაესი განცდაა. ნებისმიერი რამ თუ სიყვარულით არ არის გაკეთებული, უნაყოფო და ფუჭია. სიყვარულით არის შექმნილი სამყარო, ადამიანი. თუ შენ არ გიყვარს ის, რასაც აკეთებ და ის, ვის გვერდითაც ცხოვრობ, მაშინ ურთიერთობა ხელოვნური და ფუჭია. ქარი დაუბერავს და აღარ იქნება, გაქრება.

— როცა შეყვარებული ვარ...

...ვცდილობ, ვიყო ძალიან საინტერესო. მიყვარს სიურპრიზები. სურვილი მაქვს, რომ ადამიანს, რომელიც ჩემ გვერდით არის, მაქსიმალური სიამოვნება მივანიჭო. არაორდინარულობაც მჩვევია. შეიძლება, ადამიანს იის კონა ისე ლამაზად აჩუქო, მთელი ცხოვრება დაამახსოვრდეს. მახსოვს, ვიდრე დავქორწინდებოდი, სალომე თურქეთში საქმეზე მიდიოდა. გამგზავრებამდე სპეციალურად მოვიგონე მიზეზი საიმისოდ, კონფლიქტური სიტუაცია რომ შეგვექმნოდა. გავითამაშე და არ გავაცოლე, არ ველაპარაკებოდი. თურქეთში რომ ჩავიდა და სასტუმროს ნომერში შევიდა, იქ სანოლზე სიურპრიზი დახვდა...

— გავრცელდა ხმა, რომ შენ და სალომე დამორდი.

...არ ვადასტურებ. ნუმინყენ, მაგრამ ამ თემაზე საუბარს არ ვაპირებ. პირად ცხოვრებაზე ლაპარაკი დადარასდროს მყვარებია, სალომეს — მით უმეტეს.

— ვუფრთხილდები...

...იმიჯს, სახელს. ვცდილობ, რაიმე ისეთი არ გავაკეთო, რითაც შეილებს, ახლობლებს, ოჯახის წევრებს საფრთხეს შევეუქმნი.

— დღემდე ვერაფრით ვისწავლე...

...სიზარმაცე როგორ დავძლიო და როგორ ვიყო უფრო მშვიდი. ვერ ვისწავლე ინგლისური ენა, არადა, მეცადინეობას ყოველ ორშაბათს ვინყებ. ჩემი ოცნება იყო, დრამერი ვყოფილიყავი, მაგრამ ვერც დაკვრა ვისწავლე...

— არ მჩვევია...

...ლოთობა. ალკოჰოლს საერთოდ არ ვსვამ. ასევე, არ მჩვევია საიდუმლოს გაცემა, ჭირობა და ბილნსიტყვაობა.

— ძალიან ბევრი ფული რომ მქონდეს...

...მსოფლიოს მოვივლიდი. 17-სართულიან სახლს არ ავიშენებდი და 50 000-ლარიან ტელეფონს არ ვიყიდდი. კომფორტი მიყვარს, მაგრამ მილიარდერობა ნამდვილად არ მინდა. მინდა, მქონდეს იმდენი, რამდენიც ნორმალუ-

ვცდილობ, ვიყო ძალიან საინტერესო. მიყვარს სიურპრიზები

რი ცხოვრებისთვის, კარგად დასვენებისთვის იქნება საჭირო. 3 სამსახურში ვმუშაობ, თავისუფალი დრო არ მაქვს და ანაზღაურებაც არ არის შესაბამისი.

— რამდენიც უნდა გადამიხადონ...

...პორნოგრაფიაში არ ვითამაშებ; ვერ დავგმოვ ჩემს სარწმუნოებას და არ გავაკეთებ იმას, რაც ჩემს ღირებულებებში არ ჯდება.

— დარიგება, რომელიც არასდროს დამავინცდება...

...შალვა განერელია გვეუბნებოდა: სცენაზე სათქმელის გარეშე არასდროს გახვიდეთო. ეს სიტყვები სულ მახსოვს. შალვა განერელიასთან ყველა მისი აღზრდილი ვალში ვართ.

— დაბოლოს, გეტყვით, რომ...

...ვეცადე ვყოფილიყავი გულწრფელი. თუ ვინმესთვის რაიმე მიწყენინებია, გთხოვთ, მაპატიეთ.

ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე შალვა განერელია დაიბადა 1931 წლის 19 იანვარს, ახალციხეში. 1957 წელს დაამთავრა საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო თეატრალური ინსტიტუტის სარეჟისორო ფაკულტეტი. მუშაობდა მოზარდ მაყურებელთა ქართულ და ჭიათურის თეატრებში, ასევე — საქართველოს რადიომაუწყებლობისა და ტელევიზიის სახელმწიფო კომიტეტის ტელესტუდიაში.

1976-1996 წლებში განერელია მოზარდ მაყურებელთა ქართული თეატრის მთავარი რეჟისორი იყო, სადაც განახორციელა მნიშვნელოვანი რე-

ფორმა — თეატრი მკვეთრი მსოფლმხედველობის მქონე თანამედროვე ახალგაზრდულ თეატრად გარდაქმნა. განერელიას სახელს უკავშირდება მოზარდ მაყურებელთა ქართული თეატრის შემოქმედებითი მიღწევების სახელოვანი პერიოდი, მისი მეამბოხე სპექტაკლების ხანგრძლივი ეპოპეა. დადგმული აქვს 80-მდე ნარმოდგენა.

1960 წლიდან სიცოცხლის ბოლომდე (გარდაიცვალა 81 წლის ასაკში) ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას თეატრალურ უნივერსიტეტში; 2009 წლიდან ხელმძღვანელობდა მაგისტრანტთა ჯგუფს საშემსრულებლო ხელოვნებასა და დრამის რეჟისურაში.

„პლაჟის ლიტერატურა“

ეფექტური ნამზეურის მიღების მოლოდინში, მზისგულზე წოლა, ცოცხალი არ იყოს, მოსაზრებელია. თუკი მოთმინება არ გყოფნით, გარუჯვის პროცესიც შესაძლოა, საინტერესო გახადოთ...

ეთო ყორღანაშვილი

„სქელტანიანი ნიგნის ნაკითხვა მთაში ჯოჯია“

მასტარი:

— პლაჟზე ჟურნალ-გაზეთების კითხვას რაც შეეხება, მხოლოდ ჩემს ინტერვიუებს თუ ნაკითხვას ან ჟურნალ „გზას“ გადავხედავ ხოლმე. ყოფილა შემთხვევა, რომ პლაჟზე ნიგნიც ნაკითხავს. სხვათა შორის, მოკლე, იაპონური მოთხრობები ძალიან კარგია. ყველას ვურჩევ, რომ ზღვის სანაპიროზე წამოწოლილმა ვრცელი ნაწარმოებები არ ნაკითხოს. ჩემი აზრით, პლაჟს პატარა მოთხრობები უფრო „უყვარს“. პირადად მე, მზის სხივების მიღების პარალელურად, ძირითადად, „აიფონით“, ინტერნეტით ვერთობი და „ჩემებთან“ (გულშემატკივრებს გულისხმობს. — ავტ.) ვურთიერთობ.

— ლიტერატურული ნაწარმოების კითხვისას, ნიგნი გირჩენია თუ მისი ელექტრონული ვერსია?

— ელექტრონულ ვერსიას საერთოდ არ ვაღიარებ. მხოლოდ მაშინ ვიყენებ, როცა რაღაც ინფორმაცია მჭირდება. ნიგნი სხვა კულტურაა. ფურცელს რომ გადაშლი, მისი სურნელი ცხოვრებასთანაც კი სხვაგვარ დამოკიდებულებას გიქმნის.

— პლაჟზე ნაკითხულ ნიგნს განსაკუთრებული „გემო“ აქვს?

— სხვათა შორის — კი. მაგალი-

თად, გურამ დოჩანაშვილის ნიგნები მშვენიერი ნასაკითხია. მასხოვს, შარშანწინ პლაჟზე ვკითხულობდი. ნოდარ დუმბაძის ნაწარმოებებიც სასიამოვნოდ იკითხება. პლაჟზე ძალიან ფილოსოფიური ნიგნების ნაკითხვა არ მიყვარს. „გემოს“ რაც შეეხება, კარგი, მარილიანი სიმინდის გემოს ჰგავს. ალბათ, პლაჟზე სიმინდი რომ იყიდება, ამიტომ (იციინის)... ისე, ზღვის სანაპიროზე მეტად, მთა მიყვარს. აი, მთაში კი თუნდაც, დიდტანიანი ლიტერატურული ნაწარმოებების ნაკითხვაც შესაძლებელია. ახლახან ყაზბეგში 2 დღით ვიყავი და დიდი ენერჯია „ავკრიბე“. მთა ადამიანს მყუდრო გარემოს უქმნის, კონცენტრაციაში ეხმარება და იქ ნაკითხული ნიგნი გამახსოვრდება კიდევ.

„მზე, სითბო, ზღვასთან სიახლოვე გამშვიდება“

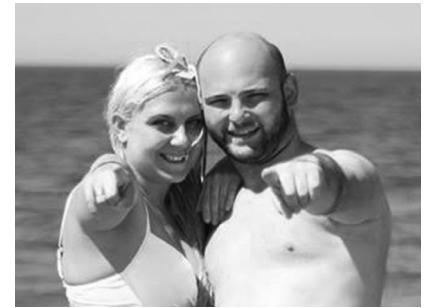
სოფი საბაკაშვილი:

— როცა პლაჟზე წევხარ და ისვენებ, ალბათ ნიგნის კითხვასაც სხვანაირი „გემო“ აქვს, რადგან მზე, სითბო, ზღვასთან სიახლოვე გამშვიდება.

— პლაჟზე რა ნაკითხვას?

— შტეფან ცვაიგის „უცნობი ქალის წერილი“. უფრო ხშირად, გასართობ ჟურნალებს ვკითხულობ, რომლებშიც თავის მოვლისა და მოდის შესახებ წერია. როცა მზისგულზე ვწევარ, ასეთი რაღაცები უფრო მაინტერესებს,

განსაკუთრებით — გარუჯვასთან დაკავშირებული რჩევები, რომ არ დავინვა. საერთოდ, რომ გითხრა, — ნიგნებს ხშირად ვკითხულობ-მეთქი, მოგატყუებ, რადგან უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში, ისედაც ბევრი ფილოსოფიისა და იდეოლოგიის ნაკითხვა მიხდებოდა. ჰოდა, დასვენების დროს არც მცალია და სურვილიც აღარ მაქვს, რომ დავჯდე და სხვა ლიტერატურას ვავეცნო. ვცდილობ, ზედმეტად აღარ გადავიტვირო.

მზეზე მალე ვიწვები

„ადვილად ნასაკითხი ნიგნები კარგ „ზაზარს“ „მიგალებინებს“ მიშაპ ცინცაძე“

— რადგან ვერ ვირუჯები და მზეზე მალე ვიწვები, პლაჟიდან წამოსვლას მალე ვცდილობ. შესაბამისად, იქ ნიგნის ნაკითხვას ვერც მოვასწრებ. ძირითადად, „ესემესებს“ ვკითხულობ (იციინის)... ისე, დამინახავს, რომ ნიგნსა თუ ჟურნალს ბევრი ადამიანი ფურცლავდა. ნამზეურის მიღებას ბევრი დრო სჭირდება და ალბათ დრო ასე გაჰყავთ.

— თუ დაჰკვირვებხარ, გარშემო მყოფები ძირითადად, რას კითხულობენ?

— ახლოს არ მივსულვარ, რომ მენახა, მაგრამ ჩემი აზრით, პლაჟზე უფრო მსუბუქი ლიტერატურა უნდა ნაკითხოს. დასვენებისას დასაფიქრებელი და ღრმა ფილოსოფიური ნაწარმოებების წაღება არა მგონია, კარგი აზრი იყოს. ნოდარ დუმბაძის ნაწარმოებები და სხვა, ადვილად ნასაკითხი ნიგნები კარგი იქნება — დროს გაგაყვანიებს და კარგ „ზაზარსაც“ „მიგალებინებს“... ახლა უფრო ხშირად, პლაჟზე მყოფებს ყურსასმენები უყვითათ და მუსიკას უსმენენ.

— შენს მეუღლეს გარუჯვისას დრო როგორ გაჰყავს?

— ძირითადად, მუსიკას უსმენს და „ფეისბუქში“ „შემძვრალი“, თუ, რა თქმა უნდა, ინტერნეტი „იჭერს“.

„ზღვის სანაპიროზე რაიმეს ნაკითხვა ცოცხალ უცნაურად მიჩვენება“

სალომე კოკუაშვილი:
— გასარუჯად იმდენ ხანს არ ვწევ-

დოჩანაშვილის წიგნები მშვენიერი წასაკითხია

ვცდილობ, ზედმეტად აღარ გადავიტვირო

ცურვა უფრო მიყვარს, ვიდრე — მზეზე წოლა

უელბეკის „ელემენტარული ნაწილაკები“ წავიკითხე

ბი, რომ რაღაც წავიკითხო. ცურვა უფრო მიყვარს, ვიდრე — მზეზე წოლა. ჰოდა, დროის უმეტეს ნაწილს ზღვაში ვატარებ. წყლიდან ამოსული ვშრები, შემდეგ ისევ საცურაოდ ვბრუნდები და ა.შ. პლაჟზე ჟურნალიც კი არასოდეს გადამიფურცლავს. საერთოდ, ზღვის სანაპიროზე რაიმეს წავიკითხვა ცოტა უცნაურად მეჩვენება: მზე ისე ანათებს, რომ წავიკითხვა ქოლგის ქვეშ მყოფსაც კი არ შემეძლია, თუნდაც — პლანშეტში.

„გარუჯვისას ან მუსიკას ვუსმენ, ან პიტისულოვ“

ენო მუმლაძე:

— ბუნებრივია, როცა ვირუჯები, ამ დროს ვიყენებ და ან „ფლერში“ რაღაცას ვუსმენ, ან — ვკითხულობ. გარუჯვისას სხვა რა უნდა გავაკეთო? შარშან უელბეკის „ელემენტარული ნაწილაკები“ წავიკითხე. წელს რას წავიკითხავ, არ ვიცი. ისიც კი არ ვიცი, დასვენება რამდენ ხანს მომიწევს... ალბათ, როცა ბარგის ჩალაგებას დავიწყებ, ინტერნეტში ლიტერატურას გადავხედავ და ჩემს „იბუქზე“ რამეს „ჩავაგებებ“.

— ანუ წიგნის ელექტრონული ვერსიის წაკითხვას ამჯობინებ?

— ჰო, ეს უფრო მოსახერხებელია. „იბუქი“ ჩემმა დამ მაჩუქა. როცა დასასვენებლად მიდიხარ და ისედაც უამრავი ბარგი მიგაქვს, წიგნის თრევას, ელექტრონული ვერსია ჯობს. ადრე წიგნს ზოგჯერ ტელეფონში „ვწერდი“ ხოლმე, მაგრამ ტელეფონი მაინც თვალს ღლის, „იბუქი“ კი ამ მხრივ, ძალიან მოსახერხებელი მოწყობაა.

მიჩელის „ქარწალებულნი“ შევიძინე და უნდა წავიკითხო

ბილობაა. თან, დიდ ადგილს არ იკავებს და კომფორტულია.

„ალაჟზე პიტისვა მიზანშეწონილად არ მიმარჩნია“ მერსი სულხანიშვილი:

— 2 კვირა თავისუფალი მაქვს. მარგარეტ მიჩელის „ქარწალებულნი“ შევიძინე და უნდა წავიკითხო.

— ზაფხულში წიგნებს პლაჟზე კითხულობ?

— არა. თუ აგარაკზე, სახლში ან სასტუმროში ვარ, დილით (12 საათამდე) ვკითხულობ ხოლმე, მაგრამ პლაჟზე წიგნის წასაკითხად არ ვჯდები.

— გარუჯვისას დრო როგორ გაგყავს?

— მზეზე დიდხანს უაზროდ წოლის მოყვარული არ ვარ. თუკი აუცილებლად ბუნებრივი ნამზერი მინდა, „აიპოდი“ მიმაქვს, ყურსასმენებით მუსიკას ვუსმენ და ასე ვირუჯები. პლაჟზე ძირითადად, მარტო არ მივდივარ. ჩემთან ერთად მეგობრები არიან და ვსაუბრობთ... აგარაკზე, აუზთან წიგნის წაკითხვა — გასაგებია, მაგრამ პლაჟზე ამის გაკეთება მიზანშეწონილად არ მიმაჩნია.

ვცდილობ, სულ ზღვაში ვიყო

ვინ უნდა იკითხოს ზაფხულში ჰავრი

არჩილ სოლოლაშვილი:

— პლაჟზე გასარუჯად არასოდეს ვწვები. ზღვა მიყვარს და ვცდილობ, სულ ზღვაში ვიყო. შესაბამისად, როცა შუადღისას წყლიდან ამოვდივარ და ვისვენებ, მაშინ მსუბუქ ლიტერატურას ვკითხულობ, რომელიც დასვენებასთან ასოცირდება და გონების დაძაბვა არ

სჭირდება. წელიწადში მაქსიმუმ, 10 დღეს ვისვენებ. ამიტომ ასეთ დროს საკუთარ თავს ბოლომდე რელაქსაციას ვუწყობ — ვცდილობ, საერთოდ არაფერი ვაკეთო. ვისაც ჩემსავით დატვირთული სამუშაო დღის რეჟიმი აქვს, ზაფხულში ისეთი ლიტერატურის წაკითხვას ვურჩევ, რაც კარგ ხასიათზე დააყენებს, ხოლო ვინც არ მუშაობს და მთელი ცხოვრება ისვენებს, ჯობია, ბევრი იკითხოს — ეს ნამდვილად არ აწყენს (ილიმის).

„პიტისვა დიდი სიამოვნებაა“ სოფო ბელოვანი:

— ზღვის სანაპიროზე მყოფს წიგნის თუ ჟურნალის კითხვა მიყვარს. თან, ზღვის ხმა მამშვიდებს. პლაჟზე მუსიკის მოსმენაც ძალიან მომწონს. სიმართლე გითხრათ, მზეზე დიდხანს ვეღარ ვჩერდები, რადგან მწველი სხივებია. ძირითადად, ქოლგის ქვეშ ვარ.

— პლაჟზე რა სახის ლიტერატურის წაკითხვას ამჯობინებ?

— გააჩნია, როგორ განწყობილებაზე ვარ. მაგალითად, ბოლოს პლაჟზე ნოდარ დუმბაძის მოთხრობები წავიკითხე, რადგან სახალისო განწყობილებას მიქმნიდა. ხმაური მაინც თავისას შერევა, კითხვისას ადამიანს აზრი გეფანტება. პლაჟზე წიგნს ცოტა ხანს, მაქსიმუმ — 1 საათი ვკითხულობ. ეს პროცესი სიამოვნებას მგვრის.

— წიგნი გირჩევნია თუ მისი ელექტრონული ვერსია?

— ბოლო დროს, ინტერნეტით ხშირად ვსარგებლობ — სიახლეებს ვათვალიერებ, მაგრამ ლიტერატურულ ნაწარმოებს რაც შეეხება, ელექტრონულ ვერსიას გემო ვერ გავუგებ, წიგნი მირჩევნია.

— პლაჟზე წასაკითხად რომელიმე

ელექტრონულ ვერსიას გემო ვერ გავუგებ

ნაწარმოები ხომ არ შეგიჩვენია?

— ნოდარ დუმბაძის შემდეგ, მიხილ ჯავახიშვილს „მივადექი“. რატომღაც, მინდა, ქართული ლიტერატურა ხელმეორედ გადავიკითხო და ბავშვობაში წაკითხული ადვიდგინო. ამჟამად, ზღვაზე ვისვენებ. ყველას ვურჩევ, სანაპიროზე წიგნები წაკითხოს — ზღვის ტალღების სიახლოვეს კითხვა დიდი სიამოვნებაა, თუ, რა თქმა უნდა, გარშემო მყოფები არ ხმაურობენ. ■

მეთამოსკოვში წასვლამდე და შემდეგ...

რამ შეხვალა მომღერალი, რომელიც ვულგარულტებას გაუტბოდა

ქეთა თოფურია ზოდიაქოთი ქალწულია, წლის მიხედვით — ვეფხვი. ამბობდა, რომ ასტროლოგიის ნაკლებად სჯერა. მიზანდასახული გოგონა ყოველთვის ცდილობდა, დაწყებული საქმე აუცილებლად, ბოლომდე მიეყვანა. წლების წინ, „გზისთვის“ მიცემულ ერთ-ერთ ინტერვიუში აღიარა, რომ ჯიუტია და თავი ასე იმართლა: — „ეს დედისერთებისთვის დამახასიათებელი თვისებაა. ასევე, ეჭვიანი ვარ. თუ ვინმე მომწონს, ეჭვიანობით ხელში მყავს შეკლული. ჩემი მომავალი მეუღლე ამის გამო ძალიან უბედური იქნება“.

მარეხ ყონიშვილი

უცნობია, ანუხებს თუ არა ეჭვიანობით მეუღლეს — ლევ გეიხმანს, მაგრამ როგორც ამბობენ, წყვილს ერთმანეთი ძალიან უყვარს და ერთმანეთს ავსებენ. ცოტა ხნის წინ ქეთამ რუსულ გამოცემას — ინტერვიუ მისცა, სადაც ჟურნალისტის მიერ დასმულ კითხვას: დაახლოებით ერთი წელია, რაც გათხოვდი. შეგიძლია გვითხრა, რა შეიცვალა შენთვის ოჯახურ ცხოვრებაში? — ასე უპასუხა:

თუ ვინმე მომწონს, ეჭვიანობით ხელში მყავს შეკლული

— არაფერი შეცვლილა და ეს ძალიან კარგია. როდესაც იწყება ყოველდღიურობა, გარჩევები, ეს უკვე ძალიან ცუდია. ჩვენთან ყველაფერი კარგადაა. ისიც გასათვალისწინებელია, რომ ნაჩქარევად არ დავქორწინებულვართ — 4 წლის განმავლობაში ვხვდებოდით ერთმანეთს და მე ისედაც ლევის ცოლი ვიყავი. უბრალოდ, მერე გადავწყვიტეთ, ამ ყველაფრისთვის ოფიციალური სახე მიგვეცა და ახლობლებისთვის დღესასწაული მოგვეწყო.

— როგორ ფიქრობ, რა არის იმ პრო-

მინდა, მსოფლიო დონის ვარსკვლავი გახდე

ბლემების მიზეზი, რომელიც ოჯახში ქორწინების შემდგომ იჩენს ხოლმე თავს?

— ასეთ დროს დამნაშავეა ორივე მხარე: ცოლიც და ქმარიც. ოჯახი — ეს იგივე სამსახურია; უნდა იპრობო ისე, როგორც ამას ყოველდღე სამსახურში აკეთებ. ეს რთული მეცნიერებაა და იმისთვის, რომ ყველაფერი კარგად იყოს, ძალისხმევა არ უნდა დაიშურო. ყველაფერთან ერთად, ცოლ-ქმარმა გულწრფელობა უნდა შეინარჩუნოს.

— ლევს ქალიშვილი ჰყავს, რომელიც

ვცდილობ, ძალიან დეკოლტირებული ტანსაცმელი ჩემს გარდერობში არ მოხვდეს

ჩემთვის რთული იყო თბილისში ყველაფრის მიტოვება

შვეიცარიაში ცხოვრობს. მასთან დამეგობრება მოახერხეთ?

— დიახ, ჩვენ ძალიან კარგი ურთიერთობა გვაქვს. სონია ნიჭიერი, ლამაზი გოგოა. სხვათა შორის, კარგად უკრავს ფორტეპიანოზე... როცა დასასვენებლად მივდივართ, ისიც ჩვენთან ერთადაა. ერთად დავდივართ მაღაზიებში და ვურჩევ ხოლმე, რა იყიდოს. ვფიქრობ, 15 წლისას გვერდით გჭირდება ადამიანი, რომელიც სწორ მიმართულებას მოგცემს.

— მისი გვერდით ყოფნისას არ გიჩნდებათ სურვილი, რომ საკუთარი შვილი გაყავდეთ?

— გასურს ღმერთი გააცინო? — მაშინ მოუყევი შენი გეგმების შესახებ. მაგრამ ალბათ, უკვე დროა, ამაზე ვიფიქრო. მე უკვე მინდა მყავდეს შვილები.

დაახლოებით 10 წელია, რაც ქეთა საცხოვრებლად მოსკოვში გადავიდა, მანამდე კი პოპულარული მომღერალი ქართველ ჟურნალისტებსაც გვანებოვრებდა თავისი გულწრფელი ინტერვიუებით. „გზის“ არქივიდან გთავაზობთ ამონარიდებს და თავად განსაჯეთ, თუ როგორი მეტამორფოზა განიცადა მომღერალმა ამ 10 წლის განმავლობაში. ყველაზე მეტად კი მისი ერთი ფრაზა მომეწონა: „ჩემს გარდერობში ვერ ნახავთ ზედმეტად დეკოლტირებულ სამოსს“, არადა, მოგეხსენებათ, წლებიანდელი „იურმალის“ კონკურსზე სწორედ ქეთას დეკოლტემ „დაშოკა“ ამ კონკურსზე მყოფი საზოგადოება...

„რამიხდება? — სპორტული სტილიც და კლასიკურიც. სცენაზე სპორტულის ჩაცმა გამაღიზიანებელია, ამიტომ ვარჩევ კლასიკურს. ყველა ფერი მიხდება,

მაგრამ არ მიყვარს მყვირალა, „იარკი“ ფერები. ვცდილობ, ძალიან მოღებულები და დეკოლტირებული ტანსაცმელი ჩემს გარდერობში არ მოხდეს. არ მინდა, ვულგარული ვიყო“.

„ზევრი ამბობს, რომ მამაკაცის გარეგნობას მნიშვნელობას არ ანიჭებს, ჩემთვის კი ამას ძალზე დიდი მნიშვნელობა აქვს. თუმცა, გემოვნება ხშირად მეცვლება. წინათ შავგვრემანი მამაკაცები მომწონდა, ახლა — ქერა. რაც შეეხება თვისებებს: უნდა იყოს თბილი და ერთგული, უნდა ვუყვარდე მეც და ჩემ გარშემო მყოფი ადამიანებიც. მის მატერიალურ მხარეს დიდ ყურადღებას არ მივაქცევ, მაგრამ ოჯახის რჩენის საშუალება უნდა ჰქონდეს...“

„ვარ ერთგული და კარგი მეგობარი. ხშირად ვნატრობ ისეთი მეგობრის ყოლას, როგორიც თავად ვარ სხვებისთვის...“

„მშობლებიც და მეგობრებიც მსაყვედურობენ, — ცანცარა ნუ ხარო, მე კი ჯერჯერობით, დაჭკვიანებას არ ვაპირებ. როცა ჩუმად ვზივარ და სერიოზული სახე მაქვს მიღებული, მეკითხებიან: რა გჭირს? რა მოგივიდაო? მეუბნებიან: ასეთს ვერ გიტანთო! გამოდის, რომ სერიოზული ქეთა არ მოსწონთ...“

„ეზოში სათამაშოდ რომ გავდიოდი, ბავშვები შინ გარბოდნენ. ძალიან მიყვარდა გარაჟის თავზე ჯდომა და ბავშვების ცემა. ასევე, „როლიკებით“ სრიალი (იღიმის)...“

„სიმღერა ჩემი ბავშვობის ოცნება არ ყოფილა. ბავშვობაში მინდოდა, სამშობიარო სახლში მემუშავა და უამრავი ჩვილი დაბადებულიყო ჩემს ხელში...“

„ძალიან პატარა ვიყავი. ჩემს მეზობლად მუსიკის მასწავლებელი — ელზა ლელუაშვილი ცხოვრობდა. მის გასაგონად მთელი ხმით ვმღეროდი. მაშინვე ვხვდებოდი, რომ სიმღერის გარეშე ვერ ვიცხოვრებდი. ქალბატონი ელზას სიმღერა — „გვეყვარება ერთმანეთი“ მოგვიანებით მე და აჩი ფურცელაძემ ვიმღერეთ. წლების წინ საბავშვო-სამანეკენო თეატრ-სტუდიაში მიმიწვია.

დაახლოებით 10 წელია, რაც ქეთა საცხოვრებლად მოსკოვში გადავიდა

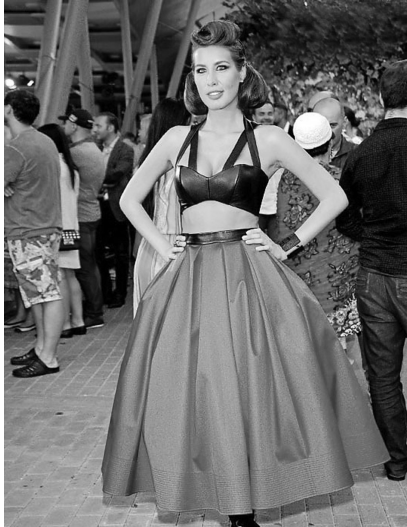
ემონანილოვობდი სილამაზის კონკურსში და გავხდი „მის მოდელი“ და „მის ტოპ-მოდელი 96“. ჩემმა დიზაინერმა იცოდა, რომ სიმღერა შემეძლო და მითხრა, — მოდი, ესპანური სიმღერა ჩაწერეო. მიმიყვანეს ნაზი დუმბაძესთან და კარგი სიმღერა შემასწავლეს. მერე ბათუმში მივიდიოდი და საზაფხულოდ კიდევ ჩაწერე სიმღერა, რომელიც ოთარ ტატიშვილმა დამინერა და სულ მალე, მისი მოსწავლე გავხდი. აქედან დაიწყო ჩემი მჭიდრო კავშირი მუსიკასთან...“

„რა მალიზიანებს? — ალბათ ის, რომ ზოგიერთს დიდი წარმოდგენა აქვს

ქეთა თოფურია „იურმალი“ რეპეტიციის ალკოჰოლით გამოცხადდა

ჯგუფ „ა-სტუდიოს“ სოლისტი ქეთა თოფურია იურმალაში მუსიკალურ კონკურს „ახალ ტალღაზე“, საკუთარი საკონცერტო ნომრის რეპეტიციაზე, ალკოჰოლით ხელში მივიდა და ლუღით სავსე ბოთლი პაპარაცებისგან არც დაუშალავს. სცენასთან მდგარი ვარსკვლავი ნელ-ნელა წრუპავდა სასმელს.

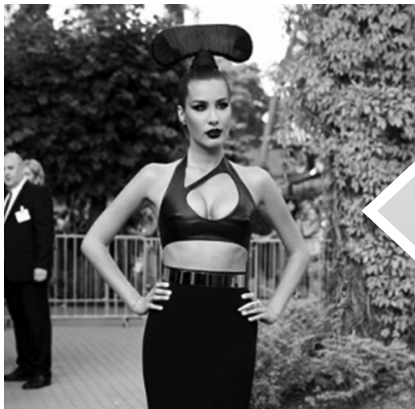
ხანდახან მართლაც ვარ მკაცრი, ზოგჯერ — ძალიან მკაცრიც

საკუთარ თავზე, სინამდვილეში კი დიდს არაფერს წარმოადგენენ...”

„მინდა, მსოფლიო დონის ვარსკვლავი გავხდე. ახლა მიწვევა მაქვს მოსკოვში. საერთოდ, წელს იმდენი მიწვევა მქონდა, მგონი, რეკორდსმენი ვარ“.

„არ მიყვარს, როცა ჩემს ოთახში ვინმე დაუკითხავად შედის. მინდა, მქონდეს დიდი ოთახი. ძალიან მიყვარს სათამაშოები. უამრავი თოჯინა მქონდა, ახლა კი უმეტესობა გავაწუქე, ზოგიც ძაღლმა დამიგლიჯა... როცა მარტო ვრჩები, რით ვერთობი? — ვუსმენ რუსულ მუსიკას. მუსიკას ჩემი ხასიათის შეცვლა შეუძლია...“

ქეთას ერთ-ერთი ინტერვიუთი თუ ვიმსჯელებთ, ის არ მიიჩნევს თავს ტიპურ ქართველ გოგოდ. ფიქრობს, რომ თავიდანვე ევროპეიზებული იყო და ცოტა არ იყოს, შემოიღო: „ყოველთვის პირდაპირ ვამბობდი სათქმელს. თუკი ვინმე მომწონდა, გრძობებს არ ვმაღავდი. ყველა მეუბნებოდა, — „გაგიჟდი? მამაკაცმა პირველმა უნდა გადადგას ნაბიჯი, ჯერ იმან უნდა დაგირეკოს“. ეს ჩემთვის ყოველთვის სულერთი იყო... ბევრი რატომღაც მიიჩნევს, რომ

მოსკოვს ისე მივეჩვიე, ახლა ვერ წარმომიდგენია საკუთარი თავი სხვაგან

კავკასიაში მიღებულია, თითქოს ქალმა არ უნდა იმუშაოს. მე კი არ მახსენდება, რომ თბილისში ახალგაზრდა გოგონები მფარველების ხარჯზე ცხოვრობდნენ, მოსკოვში კი ეს ძალიან ხშირად ხდება... არ შეიძლება, ვინმეზე იყო დამოკიდებული. ასეთ „დამოკიდებულებს“ მამაკაცები პატივს არ სცემენ“.

HELLO-ისთვის მიცემულ ინტერვიუში ქეთა ყურნაღისტის იმ განცდებზეც ესაუბრა, რაც თბილისიდან მის მოსკოვში გადაბარგებას მოჰყვა.

— მაშინ პატივს ვიყავი და ჩემთვის რთული იყო თბილისში ყველაფრის მიტოვება და აქ გადმოსვლა. მაგრამ უკვე მესამე წელს მოსკოვს ისე მივეჩვიე, ახლა ვერ წარმომიდგენია საკუთარი თავი სხვაგან. ბევრი რამე შეიცვალა ბოლო 10 წელი ჩემში. აქ უფრო მეტად მკაცრი და უხეში გავხდი.

— მედიაში თქვენი ცუდი ხასიათის შესახებ ჭორები მართლაც დადის...

— როდესაც ჩემს მეგობრებს ამის შესახებ ეკითხებოდა, მათ უბრალოდ, ეცინებოდა. ისე, ხანდახან მართლაც ვარ მკაცრი, ზოგჯერ — ძალიან მკა-

ვრიც კი, მაგრამ ჩემგან უსამართლოდ არავის მოხვედბა.

— თუ გახსოვთ, რაზე ოცნებობდით, როდესაც თბილისში ჩემოდანს ალაგებდით?

— მაშინ 17 წლის ვიყავი. იქ მყავდა

მე უკვე მინდა მყავდეს შვილები

უამრავი მეგობარი და მქონდა კარიერა. არსად წასვლა არ მსურდა და არ მინდოდა არაფერი ახალი, მაგრამ საკუთარ თავს ვუთხარი: „ახლა შენ ეს უნდა გააკეთო!“ ვოცნებობდი იმაზე, რაც ახლა მაქვს!

— ანუ შეგიძლიათ, საკუთარ თავს ბედნიერი ადამიანი უწოდოთ?

ვოცნებობდი იმაზე, რაც ახლა მაქვს

— დიახ. ყველას აქვს ცუდი დღეები, მაგრამ ეს ნორმალურია. ყოველთვის და ყველაფერი მხოლოდ სულელებს უხარიათ, მე კი ბედნიერი ვარ. ■

ქეთა თოფურისა და კოლტამ იურგალა შოკში ჩააგდო

რუსული შოუბიზნესის ერთ-ერთი ყველაზე მოღური სახე A'Studio-ს ქართველი სოლისტი თავისი იმიჯით მუდმივად აოცებს თავიანთსმცემლებს. 25 ივლისს იურგალაში ალა პუგაროვას შემოქმედებითი საღამო გაიმართა, რომელზეც A'Studio-ც იყო მინვეული. ქეთა თოფურისა ჩაცმულობამ კი ყველა მოლოდინს გადააჭარბა.

ქეთა თოფურია მეგობარი დიზაინერების — ბესარიონისა და ალექ-

სანდრე არუთუნოვის ტანისამოსს ანიჭებს უპირატესობას. „ახალი ტალღა 2014“-ის სცენაზე ამჯერად, მან ექსტრავაგანტური იმიჯი აირჩია. ქართველი მომღერალი სცენაზე თითქმის მკერდმოშიშვლებული გამოვიდა: ტყავის შავი ბიუსტჰალტერი და გრძელი შავი ქვედაბოლო ეცვა. საღამოს წამყვანმა — მაქსიმ გალკინმა ქეთას ძალიან უცნაური ვარცხნილობა „ვეშაპის კულს“ შეადარა.

გულწრფელობა და დაუზარელი შრომა

რაში გამომდგა ნინი ნიკლაუსის მიზნობრივი ხასიათი

ნინი ნიკლაუსის წარმატების ფორმულა ასეთია: ილბალი, დამოუკიდებლობა, მიზნობრივი ხასიათი, დაუზარელი შრომა და ახლის შექმნის სურვილი. ნინი ერთდროულად რამდენიმე ადგილას მუშაობს და იმდენად დატვირთული დღის რეჟიმში აქვს, რომ ქალაქგარეთ გასვლას რამდენიმე დღითაც ვერ ახერხებს. სამაგიეროდ, სექტემბერს სამი ახალი სიმღერით შეხვდება...

შორენა ლაბაძე

— განათლების სამინისტროში ვმუშაობ და საღამოობით რამდენიმე ადგილას ვმღერი. პარალელურად, სამ სიმღერას ვამუშავებ: ერთი ლელა ნურნუმიას, მეორე — გია მაჭარაშვილს, მესამე კი ანრი ჯოხაძეს ეკუთვნის. პირველ კლიპს ანრის სიმღერაზე გადავიღებთ. გადავწყვიტე, სიმღერებზე მუშაობა ზაფხულში დავასრულო, რომ სექტემბრისთვის მსმენელს ახალი ნამუშევრები შევთავაზო.

— **ახლახან ლევან ჯავახიშვილის ქორწილს დაესწარი...**

— დიახ, არაჩვეულებრივი, თანამედროვე ქორწილი იყო ულამაზესი გაფორმებით. გარდა იმისა, რომ ეს ლევანისა და მისი მეუღლის ზეიმი იყო, თითოეულმა სტუმარმა საოცარი დრო გავატარეთ...

— **პროექტმა — „ჯეოსტარი“ ძალიან ბევრი კარგი მომღერალი „დაგვიტოვა“, მაგრამ დროთა განმავლობაში, ბევრი მათგანი, მათ შორის — გამარჯვებულებიც სცენაზე აღარ ჩანან. როგორ ფიქრობთ, რა არის ის საიდუმლო, რამაც ნინი ნიკლაუსი სცენას შეუნარჩუნა?**

— ეს შეკითხვა ბევრს უჩნდება. ვფიქრობ, ამის მთავარი მიზეზი ის არის, რომ სცენაზე პირველი გამოსვლიდანვე მაყურებლის წინაშე აბსოლუტურად გულწრფელი ვარ. გარდა ამისა, მუდმივად ვმუშაობ, მსმენელსა და დამკვირვებელს ახალ პროდუქტს ვთავაზობ. კონკურენცია მაღალია, თუ რიტმს არ აჰყევი, ჩამორჩები.

— **ალბათ, ილბლიანაც ხართ...**

— ნამდვილად და ეს ბევრ სიტუაციაში მიგრძნია.

— **ამბობთ, რომ შემოქმედების გზაზე ბავშვობიდან მარტო ხართ. მიზნობრივი ხასიათი ამანაც ჩამოგიყალიბათ? თქვენი წარმატების ერთ-ერთი ფორმულა ესეც ხომ არ არის?**

— ნამდვილად ასეა! თუნდაც, როცა

მაყურებლის წინაშე აბსოლუტურად გულწრფელი ვარ

სიმღერაზე ვმუშაობ, არ ვფიქრობ, რომ ვინმე დამეხმარება. ყველანაირ პასუხისმგებლობას საკუთარ თავზე ვიღებ. თანაც, რასაც მარტო ვაკეთებ, უფრო „ჩემი“ და უფრო სასიამოვნოა, ხოლო რაც საზიაროდ გავაკეთე, ის საზიაროდვე დარჩა (ოღონდ, პედაგოგების დახმარებას არ ვგულისხმობ).

— **ვინ არის ადამიანი, ვინც ნინი ნიკლაუსი აღმოაჩინა?**

— მარინა ბერიძემ მიპოვა და აქედან დაიწყო ყველაფერი. მადლობელი ვარ

ქალბატონი მარინასი და იმ გუნდის, რომელიც პროექტზე — „ჯეოსტარი“ მუშაობდა.

— **პირადმა ცხოვრებამ თუ შეგიშალათ ხელი შემოქმედებით საქმიანობაში?**

— ვერ ვიტყვი, რომ შემიშალა, რადგან როცა საფრთხე ვიგრძენი, შევეცადე, დამემთავრებინა. თუ ადამიანს ჩემთან ურთიერთობა უნდა, იმის ახსნა არ უნდა სჭირდებოდეს, რამდენად მნიშვნელოვანია ჩემთვის სცენა, სიმღერა. ქართველ კაცებს დიდად არ სიამოვნებთ გოგო

ტელენამყვანი თინა კანდელაკი ჯანსაღი ცხოვრების წესის მიმდევარია. მუდმივი ვარჯიშები და კვების სწორი რეჟიმი ვარსკვლავს ფორმის შენარჩუნებასა და პარამეტრების გაუმჯობესებაში ეხმარება.

„ინსტაგრამის“ საკუთარ გვერდზე თინამ აღიარა, რომ წონის კლებამ სიმშვიდე დაურღვია. მან გამოაქვეყნა ლიფტში გადაღებული ფოტო და დაწერა: „მეცნიერებმა დაამტკიცეს, რომ ადამიანებს, რომლებიც საკუთარ თავს გამუდმებით უღებენ ფოტოებს, ფსიქიკური პრობლემები აქვთ. აბა, სცადე და შეინარჩუნე სიმშვიდე, როდესაც 5 კილოგრამით იკლებ წონაში!“

შეგახსენებთ, თინა კანდელაკი გარეგნობას ძალიან დიდ ყურადღებას უთმობს. ცოტა ხნის წინ გამოტყდა, რომ დალაქებთან დაძაბული ურთიერთობა აქვს. „ვერ მიტანენ მთელი მოსკოვის დალაქები. ყოველ ჯერზე, როდესაც სტილისტი ჩემს მითითებებს ზუსტად ასრულებს, მზად ვარ, კოცნით ავაფსო“, — წერს ტელენამყვანი თავის ბლოგზე.

სცენაზე. იმედია, ცხოვრების მეგზურად ისეთი ადამიანი არ შემხვდება, ვისთვისაც ეს პრობლემა იქნება.

— ამბობთ, საქართველოში ჰაერსაკვი თავისი გემო აქვსო. უცხოეთიდან კარგი შემოთავაზების შემთხვევაში, არ დატოვებთ ქვეყანას?

— შემოთავაზება აქამდეც მქონდა, მაგრამ საქართველოდან წასვლა ვერ შევძელი. ქვეყნებს შორის ურთიერთობის დაძაბვამდე შემოთავაზება რუსეთიდან მივიღე, მაგრამ ეს ნაბიჯი ვერ გადავდგი.

— იმიტომ, რომ რუსეთი იყო?

— არა, ამის გამო არა. ყაზახეთშიც მიმიწვიეს, მაგრამ ვერც იქ წავედი.

— და ეს ერთხელაც არ გინანიათ?

— კი, მინანია. ასეა თუ ისე, რუსეთში შოუბიზნესი ყვავის და შემდეგ, ჩემი სიმღერით იქ მეტი მეთქვა, ვიდრე ამას ახლა ვახერხებ... იცით, მეჩვენება, რომ ადამიანები ხშირად, ზარმაცობენ. ბევრჯერ გამიგონია წუნწუნი, თითქოს სხვა ქვეყნებში ბევრად კარგი ცხოვრებაა. თუ იზარმაცებ, წარმატებას ლანგრით არც ერთ ქვეყანაში არავინ მოგართმევს. ბევრჯერ უთქვამთ, სიმღერა რატომ უნდა დავწერო, როცა კონცერტები არ არისო. პირადად მე, სიმღერებსაც ვწერ და კონცერტებიც მაქვს. დამქირავენელი იმ მომღერლით ინტერესდება, ვინც შრომობს, ახალს ქმნის. ღრმა ბავშვობაში ჩაწერილი სიმღერით კონცერტზე არავინ დაგდასხვებს.

— გვერდით ტიპურ ქართველ მამაკაცს აიტანდით?

— იცით, ნამდვილად მინდა, რომ ჩემს რჩეულს ქართული მანერები ჰქონდეს. თუმცა, ყანწების ტრიალსა და მსგავს ქართულ წესებს ნამდვილად ვერ ავიტან... საუკეთესო ვარიანტი „შუალედური ტიპის“ ქართველი იქნებოდა.

წარმატებას ლანგრით არც ერთ ქვეყანაში არავინ მოგართმევს

ქურდობისთვის დასჯილი რატი დურგლიშვილი

„დედისთვის მოშიპარე“

კონცერტებს პატარაობიდანვე მიჩვეული ვიყავი

ცხელ ზაფხულში, თბილისში მყოფ და სტუდიაში აქტიურად მომუშავე მომღერალ რატი დურგლიშვილს „პირველი“ ამბები გავასხენეთ. თურმე, ბავშვობაში ფულს ხშირად პოულობდა. პირველად 5 მანეთი უპოვია და დედისთვის საჩუქარი უყიდა...

ეთო ყორღანაშვილი

— პირველი სასცენო გამოსვლა...

— სავარაუდოდ, 5 წლის ვიყავი, „აჩუ, აჩუ, ცხენო“ რომ ვიმღერე. სხვათა შორის, აუდიოჩანაწერიც არსებობს. ძალიან სასაცილო ვარ — მანერულად ვმღერი (იციანის).

— სად იმღერე?

— საქართველოში არსებულ თითქმის ყველა საკონცერტო დარბაზში გამოვსულვარ. მამა თავის ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლის კონცერტებზე ხშირად მამღერებდა. ფილარმონიაში ბევრჯერ ვყოფილვარ. დიდ სცენებს, კონცერტებს პატარაობიდანვე მიჩვეული ვიყავი. ეს კარგია — ბავშვობაში მიღებული გამოცდილება გამოგადგება, თუ, რა თქმა უნდა, მომღერლის კარიერას აირჩევ.

— პირველი სიგარეტი...

— ალბათ 17 წლის ვიყავი... საერთოდ, მოწევა გვიან დავიწყე. სკოლაში სწავლის პერიოდში არ ვწენოდი... მე და ჩემი მეგობარი ეზოში ვსეირნობდით. ის სიგარეტს ეწეოდა. ვთხოვე, — მომეცი-მეთქი. თავიდან ნაფაზს არ ვურტყამდი, უბრალოდ, „გამიმუნობდი“; ვითომ ვწენოდი და „ვკაცობდი“. ნელ-ნელა მივეჩვიე, კვამლი ფილტვებ-

ში ჩაუშვი და რა ჩაუშვი (იციანის)?!

— ახლაც ეწევი?

— წელიწად-ნახევარი თავი დანებებული მქონდა. ახლაც იმ აზრზე ვარ, რომ მოწევას უნდა შევეშვა, რადგან სიგარეტი ნაგავია. მისი მეშვეობით ჯანმრთელობას თავადვე ვისპობ.

— პირველი გრიმი...

— მგონი, ტელევიზია „ევრიკაში“. მამაჩემის საიუბილეო საღამო იყო... შემდეგ პროფესიონალური, თეატრალური გრიმი გიმნაზიაში სწავლის პერიოდში გამიკეთეს: ოპერეტა — „კონკია“ დადგეს, რომელშიც პრინციის როლში გახლდით. მასხოვს, დუბლიორიც არ მყავდა. გრიმის გაკეთებისას ვკიოდი, — ვერ ვსუნთქავ, მომამორეთ-მეთქი.

— პირველი სიყვარული...

— საბავშვო ბაღში ერთი ბავშვი — გვანცა იყო. რატომღაც ძალიან მიყვარდა. ყველაფერი მასხოვს... ბავშვური გრძნობა ყოველთვის მართალია.

— ახლა ერთმანეთს იცნობთ?

— არა... მისი გვარი არ მასხოვს, მაგრამ სახეზე თუ არ შეცვლილა, რომ შემხვდეს, ვიცნობ.

— საბავშვო ბაღის მერე, ბუნებრივია, შეიცვლებოდა.

— მაგალითად, მე ისეთივე სახე მაქვს, როგორც ბავშვობაში მქონდა. ვი-

საც ადრე ვუნახავდარ, ყველა აღნიშნავს, — უი, საერთოდ არ შეცვლილხარო.

— პირველი არდადეგები ზღვაზე...

— სოხუმში იყო. ფოტოებიც მაქვს გადაღებული. ძალიან ბედნიერი ვარ, რომ იქ ყოფნა მომიხდა. შადრევანი, ცხენი (რომელზე ამხედრებულმაც სურათი გადავიღე) და საერთოდ, ის ტერიტორია ბუნდოვანად მახსოვს.

— პირველი გასაუბრება-კასტინგი სამსახურის დასაწყებად...

— ბარში ბენდთან ერთად სიმღერა შეიძლება, ჩემს ოფიციალურ სამსახურად ჩაითვალოს. მუშაობის დაწყებამდე კასტინგი გავიარე. მიკროფონი ლამის, ხელიდან გამივარდა. მენჯეერი მეუბნებოდა, — კარგი ბიჭი ხარ, რა გინდა, რატომ ნერვიულობო? ვპასუხობდი, — არა, ჩემი ხმა მეზიზღება, ეს არ მომწონს, ის არ მომწონს-მეთქი. სიმართლე გითხრა, დავტანჯე, მაგრამ მაინც ამიყვანეს.

— კასტინგის შესახებ როგორ შეიტყვე?

— იმ ბარში ჩემი მეგობარი მუშაობდა, რომელიც მოსკოვში გაემგზავრა და სიმღერა იქ განაგრძო. მთხოვა, — შემცვალე, ადგილიც შემიანახება და შენც ხელფასი გექნებაო. ძალიან დიდხანს მირეკავდა. მისი მადლიერი ვარ, უმაგრესი ადამიანია. მან ნამდვილად, მეგობრული რჩევა მომცა. იქ მუშაობის პერიოდი, ჩემი ცხოვრების ერთ-ერთ საამაყო გზად მიმაჩნია. ახლა მოზარდებს რომ ვუყურებ, რომლებიც მაგალითად, მიმტანებდნენ მუშაობენ, სიგიჟემდე მივიღვივარ — ეს ხალხი მიყვარს და მათ შრომას ვაფასებ.

— პირველი იმედაცრუება...

— (ფიქრობს) დამიჯერებ, რომ იმედაცრუება არ მქონია?

— ბოლოს და ბოლოს, იქნებ ბავშვობაში ნაყინი გინდოდა და არ გიყიდეს?

— ბავშვობაში ჩემთვის ნაყინი რომ არ ყყიდათ, შენ არ იცი, რა მოხდებოდა (იციხის)... ასეთი საშინელი ჩვევა მქონდა: როდესაც მალაზიაში შევდიოდით, საფერფლეც რომ მომწონებოდა, უნდა ეყიდათ. გავიძახოდი, — მიყიდე, მიყიდე-მეთქი! ჩემი კაპრიზებით ხალხი რომ შევანჯახე, მამაჩემის ბენდის წევრმა „მიყიდე“ შემარქვა. ამან ჩემს თავმოყვარეობაზე იმოქმედა, შემრცხვა. მერე დედაჩემს უკვე ყურში ვეუბნებოდი ხოლმე, — მიყიდე-მეთქი (იციხის)... ცხოვრებაში იმედაცრუება ვერ მექნებოდა, რადგან მამა ჩემთვის ყველაფერს აკეთებს. მშობლების მადლიერი ვარ. მათ გამო უფალს ყოველთვის მადლობას ვწირავ. ღმერთმა იმის ძალა მომცეს, რომ ამავე ათმაგად გადაეუხადო... საოცრად ყურადღებიანი მშობლები მყავს. რაც

მჭირდებოდა (ფუნჯი, ფანქარი, მოლბერტი, წიგნი...), ყველაფერი მქონდა.

— პირველი ინტერვიუ...

— 7 წლის ვიყავი. მაშინ ლექსებს ვწერდი. ჩემი ერთ-ერთი ლექსი გაზეთ „კომუნისტში“ დაბეჭდეს. ის გაზეთი ახლაც გვაქვს — „გადახუხულია“ (იციხის). ლექსი რომ წაიკითხო, სიცილით მოკვდები.

— ზეპირად თუ გახსოვს, ნაგვიკითხე...

— არა, არ მახსოვს. დედაჩემს სადღაც შენახული აქვს. ხომ ხედავ, თავიდანვე ასეთ ვარსკვლავზე დავბადებულვარ, რომ ჩემგან ინტერვიუებს იღებდნენ... რა კარგ რაღაცებს მახსენებ (იციხის).

— ინტერვიუს დროს ღელავდი?

— მაშინაც ეს თვისება მქონდა: ძალიან თავმოყვარე და პასუხისმგებლობის გრძნობის მქონე ვარ. საერთოდ, ყველაფერი ხარისხიანად უნდა ვაკეთო. იმ შემთხვევაში ვწერვილობ, თუკი საკუთარ თავში დარწმუნებული არ ვარ. ალბათ, პირველი ინტერვიუს დროს ვწერვილობდი. თუმცა, ფილოლოგი მაშიდა მახლდა, რომელმაც ლექსში გრამატიკული შეცდომები შემისწორა. მაინც, მაშინვე ვგრძნობდი, რომ უკეთესად შემეძლო (იციხის).

— პირველი სიმორალე...

— აუფ, ზუსტად არ მახსოვს. ერთ-ერთ კლუბში დავთვერი. ალბათ, მეცხრე კლასის მოსწავლე ვიყავი.

— „თავი ხომ არ დაგიკარგავს“?

— არასდროს! ჩემი მეგობრები ყოველთვის ამბობენ, — შენთან ერთად დაღვებზე „ვაფრენთო“! კარგი სიმორალე მაქვს, მაგრამ ისეც ყოფილა, ვიღაცას ნერვები მოუშლია.

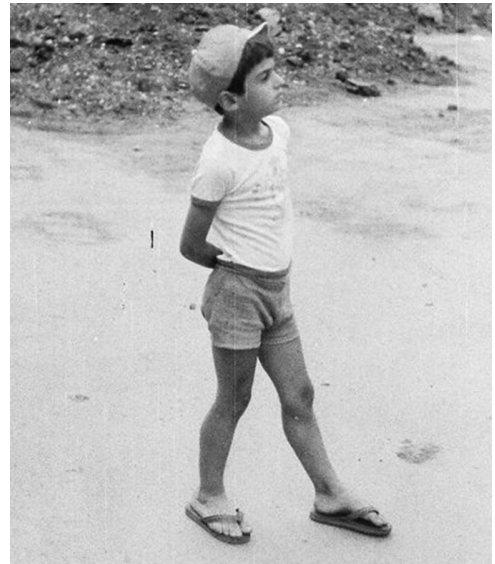
— პირველი კერძი, რომელიც მოამზადე...

— მშობლები სოფელში იყვნენ. თბილისში დაბრუნებას რომ აპირებდნენ, გადაწყვიტე, მათთვის კერძი დამეხვედრებინა. ხორცის ბურთულები გავაკეთე და „ჩიჟიბიჟიში“ ჩავყარე. ძალიან გემრიელი გამოვიდა. საერთოდ, „ცუდი ხელი“ არ მაქვს, რაღაცების მომზადება შემიძლია...

— პირველი ტყუილი...

— კარგად მახსოვს. ამ ამბის მერე, ტყუილი ისე შემძულდა, რომ მეგობარმა თუ მომამტყუა, მაშინვე ვკარგავ... მოკლედ ვიამბობ, რა მოხდა: „დედის დღე“ ახლოვდებოდა. მოგესხენება, პატარა ბავშვს ფული არ აქვს, რომ მალაზიაში რამე იყიდოს. ფული რა იყო, არც ვიციოდი. ყველაფერი ქვეცნობიერად მოხდა. მალაზიაში დედასთან ერთად ვიყავი, როცა ქალის ნივთები მოვიპარე. „დედის დღის“ დადგომას

ველოდი. დღესასწაულზე დედას საჩუქარი მივართვი. მკითხეს, — ნივთები საიდან გაქვსო? თავიდან დავმალე, რომ მოვიპარე, მაგრამ საბოლოოდ, ვერ მოვიტყუე და გამოვტყდი. სასტი-

ისეთივე სახე მაქვს, როგორც ბავშვობაში მქონდა

კად დამსაჯეს. ხელი მომკიდეს და იმ დღესვე მალაზიაში „მიმიტანეს“; 1-2 მომცხეს კიდეც.

— მალაზიაში გამყიდველმაც დაგსაჯა?

მეგობრები ყოველთვის ამბობენ, — შენთან ერთად დაღვებზე „ვაფრენთო“

— პირიქით, ამბობდა, ბავშვს შეემვითო. ძალიან კარგია, რომ დავისაჯე. დღეს სამართლიანი ცხოვრების მოყვარული ადამიანი ვარ და ვერასოდეს ვიტყუები. დასჯასაც ხომ გააჩნია? ეტყობა, მშობლები ჩემს თავმოყვარეობას ზუსტად შეეხნენ.

ცხოვრება

მურატ ილდირიმის ემსკლუზიური ინტერვიუ

„ქართულ სიტყვებს ვსწავლობ...“

ცნობილი თურქი მსახიობი — მურატ ილდირიმი საქართველოს მეორედ ეწვია. ლეიკემითა და სოლიდური სიმსივნით დაავადებული ბავშვების დასახმარებლად, მსახიობი ბათუმში, „დიმიტრი ცინცაძის ფონდის“ მიერ ორგანიზებულ საქველმოქმედო ვაშ-შამში მონაწილეობდა. მალე საზოგადოება სოციალურ კლიპს იხილავს, რომელიც ბავშვების სიცოცხლის გადარჩენისკენ მოგვიწოდებს. კლიპის რეჟისორი გიორგი ოვაშვილი გახლავთ. ვიდუროგოლში ლეიკემიისა და სოლიდური სიმსივნისგან განკურნებულ ბავშვებთან ერთად, მურატ ილდირიმიც მონაწილეობს... ცნობილ თურქ მსახიობს კლიპის გადაღების დასრულების შემდეგ, თბილისში შევხვდით და ვესაუბრეთ.

ღმერთმა საშუალება მომცა, რომ ჯერ ჩემი ქვეყნის ხალხს შევეყვარებოდი და მერე — მსოფლიოს

ეთო ყორღანაშვილი

მურატ ილდირიმი:

— როგორც შემოდია, ქველმოქმედებას მხარს ვუჭერ. ჩემთვის მთავარია, ამ ერთობლივ, კარგ საქმეში ნულილი შევიტანო. ამით ბედნიერი ვარ...

— სხვა საქველმოქმედო ღონისძიებებში მონაწილეობა თუ მიგილიათ?

— ყოველთვის ვეცდები, ასეთ ღონისძიებებში მივიღო მონაწილეობა. როცა მეპატიჟებიან, უარს არ ვუბნები და არც არადროს ვიტყვი. სამწუხაროდ, თავისუფალი დრო ცოტა მაქვს — მალე ახალ სერიალზე მომიწევს მუშაობის დაწყება, მაგრამ ვეცდები, დრო ქველმოქმედებისთვისაც გამოვანახო. ადრე ვფიქრობდი, რომ ასეთი საქმე ჩუმი უნდა მეკეთებინა, მაგრამ ახლა მივხვდი, — ცნობილი ადამიანის მიერ გაკეთებული მცირეოდენი სიკეთეც კი სხვებისთვისაც მისაბაძია, რაც ძალიან მახარებს.

— ფონდის მხარდამჭერ კლიპში მონაწილეობას თავი როგორ გაართვით?

— გიორგი ოვაშვილს თურქეთშიც ვიცნობთ. მას პირადად გაცნობამდეც დიდ პატივს ვცემდი, მისი გაცნობა მინდოდა... მსურს, ქალბატონ ნინელი ფუტკარაძეს მადლობა გადავუხადო. მისი მსგავსი ადამიანების არსებობა ქვეყნისა და საერთოდ, მსოფლიოსთვის

უმნიშვნელოვანესია. ალბათ, კეთილი საქმის გაკეთება ყველას უნდა, მაგრამ მთავარი ამ იდეის განხორციელებაა. ღონისძიების ორგანიზატორი სწორედ ქალბატონი ნინელი გახლდათ... კლიპში ქართულ ტექსტს ვამბობ. მეგონა, ადვილად ვიტყვოდი, მაგრამ რთული იყო. ჩემ გამო, 5-6 დუბლი გადაიღეს, მაგრამ მერე მითხრეს, — ძალიან მოგვეწონა, კარგიაო. იმედია, მაყურებლებს მოგვწონები. ახლა ქართულად რაღაცებს ვსწავლობ: „დიდი მადლობა“, „აბა, რა“ (ქართულად ამბობს. —

ავტ)... გიორგი ოვაშვილის მხატვრულ ფილმში მონაწილეობა ძალიან მინდა. იმედია, თანამშრომლობის საშუალება გვექნება.

— გულშემატკივრებს თურქეთშიც ასე ძალიან უყვარხართ, როგორც — საქართველოში?

— ძალიან ვუყვარვარ და მადლიერების გამოსახატად სიტყვებს ვერ ვპოულობ. ღმერთმა საშუალება მომცა, რომ ჯერ ჩემი ქვეყნის ხალხს შევეყვარებოდი და მერე — მსოფლიოს. ვეცდები, ღირსეული ადამიანი ვიყო და

მათ იმედი არ გავუცრუო.
 — **თქვენ მიერ განსახიერებული როლებიდან, ყველაზე მეტად რომელ პერსონაჟს ჰგავხართ?**
 — ფაქტობრივად, ყველა პერ-

მხარეს თუ დაინახავ, ყველაფერი კარგად იქნება... ამჟამად, მეგობარი ქალბატონი არ მყავს (ილიმის).
ბიორგი ოვასპილი:
 — კლიბის გადაღებისას მურატ

მედო ვახშმის არსი ბოლომდე გაიგო. მოხარული იყო, რომ ასეთ აქციაში მონაწილეობდა. თურქეთში დაბრუნებულმა საქართველოში კიდევ ერთხელ ჩამოსვლისა და ბავშვების დახმარების სურვილი თავადვე გამოთქვა. ჩვენ

პატარები თანატოლების ტკივილს უფრო მეტად აღიქვამენ, ვიდრე – უფროსი ასაკის ადამიანები

სონაჟი „მე ვიყავი“, მაგრამ ზოგი გმირი უფრო მეტად მგავდა, ზოგი — ნაკლებად... კონკრეტულად რომელიმე მათგანზე საუბარი რთულია.

— **საქმიანი ვიზიტის გარდა, საქართველოში დასვენება, გართობა თუ მოახერხეთ?**

— არ დავდლილვარ. ქართველი ხალხის თვალეში დანახულმა სითბომ და სიყვარულმა იმდენი ძალა მომცა, რომ დაღლა საერთოდ არ მიგრძნია. როცა დასაძინებლად ვწვებოდი, მხოლოდ მაშინ ვხვდებოდი, რომ დაღლილი ვიყავი.

— **საერთოდ, ზაფხულს როგორ ატარებთ ხოლმე?**

— საკუთარ თავს გრძელვადიან არდადეგებს ვერ ვუწყობ — სულ ვმუშაობ, „გადარბენები“ მაქვს. როცა თავისუფალი დრო გამომიჩნდება, ცოტა ხნით ვისვენებ.

— **ცხოვრებაში თქვენთვის უმნიშვნელოვანესი რა არის?**

— ჩემთვის მთავარი მუშაობა და ჩემი ოჯახია, ასევე — ჯანმრთელობა. საქმის გადადება არ მჩვევია.

— **საქართველოში უამრავი გოგონა გეტრფით. ამიტომ გკითხავთ — თქვენს პირად ცხოვრებაში რა ხდება?**

— ვინმეს შეყვარება ჩემს გეგმებში არ შედის. ამჟამად, მუშაობით ვარ გატაცებული და ამისთვის არ მცალია. ამ ცხოვრებაში სიყვარული ყველგან არის. ამა თუ იმ მოვლენაში დადებით

ილდირიმს არაფერი გასჭირვებია — რამდენიმე დუბლის გადაღება ისედაც საჭიროა ხოლმე. ასე რომ, საქმეს ძალიან კარგად გაართვა თავი.

— **კლიბის გადაღების იდეა როგორ გაგიჩნდათ?**

— ამ შემთხვევაში, მხოლოდ იმ იდეის შემსრულებელი ვიყავი, რომელიც ფონდის წარმომადგენლებს ჰქონდათ... გადაღება რთული იყო, მურატთან მუშაობა — იოლი, რადგან პროფესიონალია. ჩემთვის დიდი პატივია, რომ ასეთ კეთილმოხილურ საქმეში ჩამრთეს.

— **მურატმა აღნიშნა, რომ თქვენს ფილმში მონაწილეობას სიამოვნებით მიიღებს. შეგიძლიათ, გვითხრათ — რომელ ფილმზეა ლაპარაკი?**

— ჯერჯერობით დაკონკრეტებისგან თავს შევიკავებ. თუკი თანამშრომლობის საშუალება გვექნება, ვეცდებით, ამ თემაზე უფრო კონკრეტულად ვისაუბროთ...

კახა ჯანაშვილი, „დიმიტრი ცინცაძის ფონდის“ დამფუძნებელი და დირექტორი:

— ბატონი მურატ ილდირიმი საქართველოში პირველადაც ჩვენი მეგობრების — ბატონი ერდალ ქუჩუკისა და ქალბატონი ნინელი ფუტყარაძის დახმარებით ჩამოვიყვანეთ. მურატ ილდირიმი ჩვენი ფონდის საქმიანობას გაეცნო, „იაშვილის კლინიკაში“ ბავშვები მოინახულა და საქველმოქ-

გიორგი ვაშვილის მხატვრულ ფილმში მონაწილეობა ძალიან მინდა

ვცდილობთ, ბავშვებს როგორმე, სიცოცხლე შევუნარჩუნოთ

მურატ ილდირიმი

თურქული კინოს ვარსკვლავი და სექსსიმბოლო მურატ ილდირიმი 1979 წლის 13 აპრილს, ანატოლიაში, ქალაქ კონიაში დაიბადა. პროფესიით ინჟინერ-მექანიკოსი გახლავთ — სტამბოლის ტექნიკურ უნივერსიტეტში სწავლობდა. მეგობრების დაჟინებული თხოვნით, მურატმა უნივერსიტეტის სტენაზე, სპექტაკლში ითამაშა და მსახიობობით ძალიან მოიხიბლა. თეატრში 3-წლიანი მუშაობის შემდეგ, სერიალისთვის — „უკვდავი სიყვარუ-

ლი“ კასტინგი წარმატებით გაიარა. იმ პერიოდშივე, მხატვრულ ფილმში — „ჯადოსნური მოგზაურობა ხალიჩაზე“ მთავარი როლი მიიღო. მურატ ილდირიმს სერიალ „არაფში“ შესრულებული როლისთვის მიღებული აქვს პრესტიჟული თურქული კინოპრემია „ოქროს ფორთოხალი“. მისი მონაწილეობით გადაღებული სერიალი — „ასი“ მსოფლიოს 73 ქვეყანაში აჩვენეს და მონტე-კარლოს „საპნის ოპერების ფესტივალზე“ საუკეთესო სერიალად დაასახელეს.

მურატ ილდირიმის ყოფილი ცოლი, მსახიობი ბურჩინ თერჯი ოღლუ გახლავთ. წყვილი ერთმანეთს 2006 წელს, სერიალ „ქარიშხლის“ გადაღებისას შეხვდა, 2 წლის შემდეგ კი დაქორწინდნენ... წინათ მოსიყვარულე წყვილად მიჩნეული მსახიობები დაშორების მიზეზებზე არ საუბრობენ.

მურატ ილდირიმი ქართველმა ტელემეყურებელმა სავამ ბაღდირის როლით (სერიალიდან — „სიყვარული და სასჯელი“) გაიცნო და შეიყვარა.

უნდა მოგვეფიქრებინა, თუ რისი გაკეთება შეიძლებოდა. რადგან ბატონი მურატი სექტემბრიდან ახალი ტელესერიალის გადაღებებში მონაწილეობს, მან ისურვა, რომ საქართველოში სექტემბრამდე ჩამოსულიყო. ასეც მოხდა. აჭარის მთავრობას მადლობას ვუხდით, რადგან კლიპის გადაღებაშიც ძალიან დაგვეხმარა და მურატი ილდირიმის სასტუმროს ხარჯებთან დაკავშირებით, ფინანსურადაც მხარში ამოგვიდგა...

— კლიპის გადაღება რისთვის იყო საჭირო?

აღიქვამენ, ვიდრე — უფროსი ასაკის ადამიანები. ბათუმის საბალეტო სკოლის ბავშვებს მადლობას ვუხდით — ბავშვებმა ბავშვებისთვის მსხვერპლი გაიღეს: გადაღება პაპანაქება სიცხეში, 5-10-წუთიანი შესვენებებით უწევდათ. ზოგ ადამიანს „სხვისი ქირი, ღობის ჩხირი“ ჰგონია. არადა, განკურნებული ბავშვები რამდენიმე წელიწადში ზრდასრული ადამიანები იქნებიან, პროფესიას აირჩევენ და ბევრ სიკეთეს გააკეთებენ. ისინი ჩვენი მომავალი თაობის წარმომადგენლები

მიფიქვანეთ. ბატონი მურატი სოფის მამას ამხნევებდა, — ყოჩაღ, რამხელა ტკივილი გადაიტანეთო... სხვა ბავშვებთან მისი შეხვედრაც ძალზე ემოციური იყო. არ მინახავს, რომ მსოფლიოში წარმატებული მსახიობი ასეთი თავმდაბალი იყოს. ძალიან კეთილი და კარგი ბიჭია. როცა კლიპის გადაღება პლაჟზე მიმდინარეობდა, უამრავი ადამიანი მოთმინებით იჯდა და გადაღების დასრულებას ელოდა. დასრულდა თუ არა, მსახიობს ზღვა ხალხი მიანყდა — მურატი ილდირიმთან სურათის გადაღება ყველას სურდა. დაცვის თანამშრომლებს თავად ბატონმა მურატმა სთხოვა, ხალხისთვის მასთან მისვლის საშუალება მიეცათ. ფოტოებს ყველასთან მორჩილად იღებდა, მათ შორის — ბავშვებთან...

ფონდი მუშაობას განაგრძობს. მომავალში უამრავ აქციას, კონცერტებს დაგვეგეგმავთ, რომ ფონდში თანხა შეგროვდეს, მაგრამ ეს აქციები ზღვაში წვეთია — დიდი თანხა არ შეგოდა. ამიტომ ყველას (უბრალოდ, დასაქმებულსა თუ ბიზნესმენს) მოვუწოდებ, რომ შეძლებისდაგვარად, ყოველთვიური ხელფასიდან იქნებ, ლარი მაინც გადმორიცხოთ, რომ ბავშვების დახმარება უფრო იოლად მოვახერხოთ. ყველა ასე რომ მოიქცეს, დიდი თანხა შეგროვდება... როგორც იცით, „მოამბის“ ოპერატორი გახლავართ. ამჟამად, შვებულებში ვიმყოფები, მაგრამ ეს შვებულებად არ მიიჩნევა: კვლავ ფონდის საქმეებით ვარ დაკავებული, რადგან 4 ბავშვი საზღვარგარეთ სამკურნალოდაა გასაშვები, ერთი — თურქეთში იმყოფება და ჩვენი დახმარება სჭირდება, რასთან დაკავშირებითაც ჯანდაცვის სამინისტროსთან ერთად, ზომები უკვე მივიღეთ. სამინისტროს დიდ მადლობას ვუხდით, კერძოდ — ქალბატონ მარიამ ჯაშს. ვცდილობთ, ბავშვებს როგორმე, სიცოცხლე შევუნარჩუნოთ. ჩვენს „შვილობილს“ — ჯულიეტა ბრეგვაძეს ძვლის ტვინის გადანერგვის ოპერაცია სამინისტრომ სრულად დაუფინანსა (იტალიაში, ვერონის კლინიკაში). ვიმედოვნებ, ასეთი კეთილი საქმე უფრო ფართო მასშტაბს მიიღებს. საქართველოში „სოლიდარობის ფონდი“ შეიქმნა. დარწმუნებული ვარ, ერთად ბევრი კარგი საქმის გაკეთებას შევძლებთ. კოლეგებთან, მეგობრებთან ერთად, „დიმიტრი ცინცაძის ფონდი“ ბრძოლას აგრძელებს, რომ იქნებ, ტრანსპლანტაციის ცენტრი საქართველოში გაიხსნას და მკურნალობა საქართველოშივე იყოს შესაძლებელი.

ადრე ვფიქრობდი, რომ ასეთი საქმე რუმად უნდა მუშაობებინა, მაგრამ ახლა მივხვდი, — ცნობილი ადამიანის მიერ გაკეთებული მცირეოდენი სიკეთეც კი სხვებისთვისაც მისაბაძია

— ამ კლიპზე დიდ იმედს ვამყარებთ. მასში მურატი ილდირიმი, ბათუმის საბალეტო სკოლისა და ლეიკემიისგან და სოლიდური სიმსივნისგან განკურნებული ბავშვები მონაწილეობენ. გადაღებები 2 დღეს გაგრძელდა. სოციალური კლიპია და იმედია, ტელევიზიები ყურადღებას გამოიჩენენ. კლიპის მეშვეობით, მთელ საქართველოს მოვუწოდებთ, რომ პატარებს მხარში ამოვუდგეთ და მათი სიცოცხლის გადასარჩენად ვიბრძოლოთ. სამწუხაროდ, პატარები თანატოლების ტკივილს უფრო მეტად

არიან, რომლებმაც ქვეყანა უნდა გადაიბარონ.

— მურატი ილდირიმზე რას გვეტყვი?

— ამ ადამიანის კეთილშობილებითა და გულწრფელობით გაოცებული ვარ. ჯერ კიდევ საქართველოში მისი პირველი ვიზიტისას, „იაშვილის კლინიკაში“ ბავშვებთან მსახიობის შეხვედრა ძალიან ამაღლევებელი იყო. პატარებს ისე ეფერებოდა, როგორც საკუთარ შვილებს. ახლაც ასე მოხდა, როცა მას პატარა სოფი (რომლის გადასარჩენადაც დიდი თანხა დავხარჯეთ)

პატარებს ისე ეფერებოდა, როგორც საკუთარ შვილებს

„კალიტრაგედის“ ჟურნალისტი ახალ ამკლუაში

„ერთ-ერთი რთლი სპეციალურად ბოზა ლილიანასთვის დაწვარი“

კაბარეს მომღერალს უყვარდება ბოზა გოგონა და თამაშდება მათი სასიყვარულო ამბავი

„გამიფერადე“ — რადიოსმენელებისთვის ნაცნობი სიმღერაა. მას გოგიტა გოგიძე და მაია ყარყარაშვილი ასრულებენ. ამ სიმღერაზე საკმაოდ საინტერესო კლიპის პრემიერას მალე ვიხილავთ. პროექტით და საერთოდ, საქართველოს შოუბიზნესში შემოსვლით უცხოელი, სავარაუდოდ, საკმაოდ გავლენიანი პირია დაინტერესებული. კლიპისა და სიმღერის შესახებ კლიპის რეჟისორი, გიორგი ბერიძე და მომღერალი და პროდიუსერი, გოგიტა გოგიძე გვესაუბრებიან.

ეკატერინე აბაშიძე

ბიორბი ბერიძე, სცენარის ავტორი და დამდგმელი რეჟისორი:

— გოგიტა დასასვენებლად ესპანეთში იყო. იქ სასტუმროებში გარკვეული კონკურსები ტარდება ხოლმე. გოგიტამ ერთ-ერთ მათგანში გაიმარჯვა. წარმატება ვილაცებრაელმა მიულოცა, შემდეგ კი მისი შემოქმედებითაც დაინტერესდა. უთხრა, რომ დაეხმარებოდა, გზას გაუკვალავდა. გოგიტამ დახმარება მთხოვა და სასინჯად, მის სიმღერაზე კლიპი გადავიღეთ, შემდეგ ამ პიროვნებას ვუჩვენეთ. მის სახელს ვერ ვეროვით ვასაიდუმლოებ. მას უფრო სერიოზული სიმღერა სჭირდებოდა და სიმღერა — „გამიფერადე“, რომლის კომპოზიტორი და ტექსტის ავტორი არის ცირა ბზიშვილი, თავად შეარჩია. სხვათა შორის, რადიოში უკვე შეგიძლიათ მისი მოსმენა, გოგიტასა და მაია ყარყარაშვილის შესრულებით. გოგიტამ ეს სიმღერა მომასმენინა და მითხრა, რომ სცენარის მონახაზი უნდა გაგვეკეთებინა. რომ

ვთქვა, სცენარზე მუშაობა და კლიპის გადაღება გამიჭირდა-მეთქი, ტყუილი იქნება, მაგრამ წლებია, კლიპები არ გადამიღია, რადგან ჟურნალისტიკაში ვიყავი. პროფესიით რეჟისორი ვარ: ვერ სარეჟისორო დავამთავრე, მერე — ჟურნალისტიკა. სცენარის დანერა ბოშების თემამ მიკარნახა და გასული საუკუნის 30-იან წლებს ეხება. ჩვენს ებრაელს ეს ყველაფერი ძალიან მოეწონა და გვთხოვა, ტექნიკური საშუალება თუ გვექნებოდა, გადაგველო კლიპი, რომელიც გზას გაგვიკვალავდა უცხოეთში. სოციალურ ქსელში დადებულ ფოტოებს დადებითი რეზონანსი მოჰყვა. გვაქვს ძალიან კარგი ვიდეომასალა, ვინცებთ დამონტაჟებას და ვნახოთ, რა მოხდება.

— **კლიპზე მუშაობა როგორ მიმდინარეობდა?**

— ის თანამედროვე ტექნიკითაა გადაღებული. კლიპზე ორი კამერა მუშაობდა. ბოშების სცენები ნალევრთან ახლოს, სოფელ ტიმოთესუბანში გადავიღეთ. ბოშების სცენებში 60, კაბარეში კი — 30 მსახიობი მონაწილეობდა. ასეთ

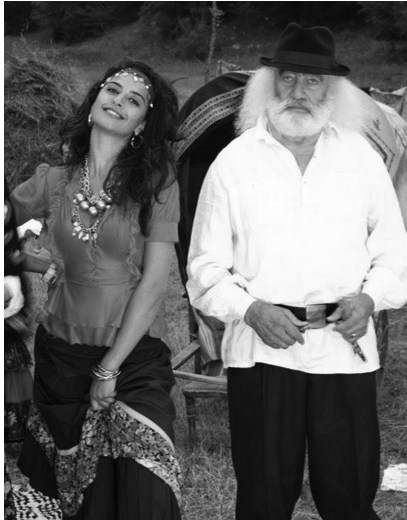
სცენებს ქართულ შოუბიზნესში იშვიათად ნახავთ. მიხარია, რომ შეეძელი, ყველაფრისთვის თავის გართმევა.

— **გადაღება რამდენ ხანს გრძელდებოდა?**

— ბოშების სცენები 20 საათში გადავიღეთ, რადგან საჭირო იყო კადრები დღის ყველა მონაკვეთში. რეტროსცენები უკვე თბილისში გადავიღეთ სამ სხვადასხვა ადგილას, რასაც 10 საათი დასჭირდა.

— **ბოშების სცენებზე რას იტყვი?**

— ადრე ჟურნალ „გზაში“ დაწვრთვულ სტატია ბოზა ქალზე, რომელმაც 70 წელს გადააბიჯა. ეს ქალბატონი — ლილიანა დარციმელია ქართულ ოჯახში გაიზარდა. სწორედ მაშინ, როცა სცენარში ბოშების მონაკვეთზე ვმუშაობდი, როლი სპეციალურად ლილიანასთვის დაწვრთვულ, რადგან მას ოცნება ჰქონდა, ერთი ღამე მაინც გაეტარებინა ბოშათა ბანაკში. ნამდვილი ბოშათა ბანაკი ვერ მოვუხახე, რადგან ისინი „ფურგონებით“ აღარ დადიან და არ ბანაკდებიან... ჩვენ კი ველზე ბოშათა ბანაკი გავშალეთ, გვექონდა ფურგონები, გვყავდა ცხენები, დავანთეთ კოცონი. ეს სპეციალურად ლილიანასთვის გაკეთდა და საბედნიეროდ, დიდ ხიფათს გადავრჩით: მან ცხენზე ვჯირითი მოინდომა, ცხენმა კი გადმოაგდო. მადლობა ღმერთს, სერიოზული ტრავმა არ მიუღია, ახლა თავს კარგად გრძნობს.

ვიდეორგოლში მონაწილეობენ პროფესიონალი და არაპროფესიონალი მსახიობები

მინდა აღვნიშნო, რომ ბოშებს სასცენო კი არა, ისეთი კოსტიუმები აცვიათ, რომელსაც ყოველდღიურ ცხოვრებაში იყენებენ ანუ ამ კლიპში ყველაფერი ბუნებრივადაა. ვიდეორგოლში, ბოშათა სცენებში მონაწილეობენ პროფესიონალი და არაპროფესიონალი მსახიობები.

— კლიპში თავად მომღერლებიც მონაწილეობენ, არა?

— გოგიტა გოგიძე ამ კლიპის პროდიუსერი და ტექნიკური საკითხების ხელმძღვანელიც გახლავთ. შინაარსზეც გეტყვით: კაბარეს მომღერალს უყვარდება ბოშა გოგონა და თამაშდება მათი სასიყვარულო ამბავი. ეს შინაარსიანი კლიპია, ასე ვთქვათ, მუსიკალური ფილმი. ბოშა გოგონას — თამუნა პოპიაშვილი, ვაჟს კი შაკო პოპიაშვილი განასახიერებენ. ისინი და-ძმა არიან. ლამაზად გავაკეთეთ სცენები, უხერხული მომენტი რომ არ შექმნილიყო. სხვათა შორის, გოგიტას და მაია ყარყარაშვილსაც აქვთ გარკვეული როლები კაბარეში სხედან და სიმღერას უსმენენ.

ყურნალ „გზას“ ფაქტობრივად, სცენარი გავაცანი და ჩვენი საიდუმლო გავანდე.

— როდის ექნება საზოგადოებას კლიპის ნახვის საშუალება?

— პრემიერა ახალ სატელევიზიო სეზონზე შედგება. შემოთავაზებები გვაქვს სხვადასხვა ტელევიზიის ტოქსოუდან და ალბათ, ყველაზე ოპტიმალურს ავარჩევ, კლიპი რომ ბევრმა მაყურებელმა ნახოს და შეაფასოს. მათ ვთხოვ, ძალიან კრიტიკულებიც ნუ იქნებიან, რადგან ეს ჩემი პირველი სერიოზული ნამუშევარია. მინდა, დიდი მადლობა გადავუხადო სალონ „მარი-გოლდს“ და დიზაინერ თინათინ მაღალაშვილს, რომელმაც მამაკაცების რეტროტანისამოსზე იზრუნა.

ბოშებიც მოგიძიე, მომღერალი და პროდიუსერი:

— სიმღერა „გამიფერადე“ მე და მაია ყარყარაშვილმა დუეტში ჩავწერეთ და „არ დაიდარდოზე“ პრემიერაც გვქონდა. ის მსმენელისთვის უკვე ცნობილი იყო. კლიპის გადაღების იდეა ცოტა მოგვიანებით იბადება ხოლმე. ესპანეთში ვიყავი, როცა ერთ-ერთი არაქართველი წარმოშობის ემიგრანტი დაინტერესდა ჩემი შემოქმედებით და აღმოჩნდა, რომ ჩემი სიმღერა ბოშურ მოტივებზე მოსმენილი ჰქონდა. მას აინტერესებს „ბაზარზე“ ჩვენი შემოსვლა, მაგრამ სჭირდება პროექტი, რომელიც ამ ყველაფერს მისცემს ბიძგს. მოითხოვა, მაჩვენეთო, ამის შემდეგ თანამშრომლობას დაგვირდა და როგორ განვითარდება მოვლენები, ამაზე ჯერჯერობით ვერ ვისაუბრებ, საიდუმლოდ დავტოვებ... უნდა შეგვექმნა პროდუქტი, რომელშიც სულსა და გულს ჩავდებდით. გიორგი ბერიძეს დავუკავშირდი. ვიმსჯელებთ, თუ რა შეიძლება გადავტოვოთ და შევთავაზო, რომ უკვე საკმაოდ ცნობილი სიმღერაზე გადაგველო კლიპი. გიორგიმ სცენარი ძალიან მალე დაწერა, ე.წ. „რასკადროვკაც“ გააკეთა. ვისაც ვაჩვენებ სცენარი, ყველამ მოიწონა.

— ადამიანმა, რომელმაც პროექტი

ბოშები საკუთარ თავს უწოდებენ „რომას“ და საუბრობენ წინკურენაზე. ისინი ერთიანდებოდნენ მომთაბარე ჯგუფებად, რომელთა წევრები შეიძლება იყოს, ნათესავები სულაც არ ყოფილიყვნენ. ბანაკი 10-დან 25-მდე კარავს ითვლიდა. ნებისმიერ ოჯახს შეეძლო, ბანაკს ნებისმიერ დროს გამოეყოფოდა.

ოჯახის წყობა პატრიარქალური იყო. კაცები ხელშეუხებელი ავტორიტეტითა და უდიდესი პატივისცემით სარგებლობდნენ. გათხოვილი ახალგაზრდა ქალი უწმინდურად მიიჩნეო-

ბოშებს ისეთი კოსტიუმები აცვიათ, რომელსაც ყოველდღიურ ცხოვრებაში იყენებენ

შეგიკვითათ, რა სახის დახმარება გაგინიათ?

— ფინანსური არაფერი ყოფილა, მხოლოდ ტექნიკური დახმარება გავგინია. დანარჩენზე ჯერ ვერ ვილაპარაკებ, ამის უფლება არ მაქვს.

— იმასაც ვერ მეტყვით, ამ კლიპს და სიმღერას მომავალში რა პერსპექტივა აქვს?

— ამოსავალი წერტილი იყო, რომ სერიოზული ნამუშევარი გვეჩვენებინა იმ ადამიანებისთვის, რომლებმაც ჩვენი ხვალისდელი წარმატება უნდა წახალისონ. არ არის გამორიცხული, რომ პრემიერა ერთ-ერთ სატელევიზიო შოუში შედგეს.

— გადაღებით თავად კმაყოფილი თუ ხართ?

— გადაღება ნორმალურად წარიმართა, კმაყოფილი ვარ მსახიობებითაც. ხომ სვდებით, რა პირობებში გვინევდა გადაღება ფინანსური მხარდაჭერის გარეშე. საბედნიეროდ, ეს თითქმის არ იგრძნობოდა.

და, ამიტომ სხვებთან ურთიერთობაში უამრავი აკრძალვა უშლიდა ხელს. ბანაკს ბელადი, უფროსი თაობის ადამიანი ხელმძღვანელობდა. კაც ბოშებში ყველაზე გავრცელებული საქმიანობა ცხენებით ვაჭრობა გახლდათ, ქალებში — მკითხაობა.

ბოშები სახელგანთქმულები არიან, როგორც კარგი მუსიკოსები, მომღერლები და მოცეკვავეები. მათი ფოლკლორი ძალიან პოპულარულია სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში. ამჟამად ევროპაში 10-დან 12 მლნ-მდე ბოშა ცხოვრობს.

ჭვარისმაგვარ ფიცარზე გაკრული, ნანამები ბავშვის ამბავი

„ექიმბავშვებმა დალუპეს ჩემი ოჯახი...“

როცა შვილის პრობლემებზე, მის ტკივილზე ბავშვის დედა გიყვება, ემოციებით ივსები და სურვილი გიჩნდება, მას ყველანაირად მხარში ამოუდგე, შეძლებისდაგვარად დაეხმარო, მაგრამ სულ სხვა ყოფილა, როცა ამ ტკივილზე გესაუბრება მამა და თანაც, როცა ხედავ, შვილზე, მის სატკივარზე ლაპარაკისას როგორ უკანკალებს ხელები, გრძნობ, როგორ უშრება ყელი და გზადაგზა რაღაც აბებს იყრის პირში, ძალა რომ მოიკრიბოს, ძნელია, შვილის სატკივარით დაუძღვრებული მამაკაცის მოსმენა... გაა ახალბედაშვილი შვილზე მიყვებოდა, მე კი ვიცრემლებოდი და საკუთარი ემოციების დაფარვას ამაოდ ვცდილობდი.

ლიკა ქაჩაია

ნოდარი პრობლემებით დაიბადა. ორივე მხარეს საზარდულის თიაქარი ჰქონდა და დაახლოებით 10 თვის იყო, როცა საოპერაციოდ გორიდან თბილისში ჩამოიყვანეს. ექიმებმა მშობლებს უთხრეს, — ბავშვს ყურადღება მიაქციეთ, ჩამორჩენილობა აღენიშნებაო. ოპერაციის წარმატებით დასრულების შემდეგ, ჩვილი ნევროპათოლოგ ნანა გელაძეს უჩვენეს. თურმე, ექიმმა შეიცხადა: ეს რა დღეში ხართ, თქვე საცოდავებო, ცერებრალური დამბლააო. ეს იყო განაჩენი ახალბედაშვილების ოჯახისთვის!

ბატონი გია:

— სტომატოლოგი ვარ და ასე თუ ისე, მედიცინაში ვერკვევი, მაგრამ ჩემს შვილს ასე ძალიან თუ უჭირდა, ვერ ვიფიქრებდი... დავინწყეთ ბავშვის მკურნალობა. დაგვყავდა ახტალაში, თბილისში — მასაჟებზე... 2000 წელს ალექო ასლანიკაშვილმა, რომელიც გორში ჯერ „გაის“ უფროსად მუშაობდა, მერე — საბაჟო დეპარტამენტში, ჩემი მდგომარეობა გულთან ახლოს მიიტანა და ბადრი პატარკაციშვილთან დამაკავშირა.

ბიზნესმენმა ავადმყოფი პატარა ბიჭის სამკურნალოდ მოსკოვში კლინიკა შეარჩია და გამოკვლევის პირველადი გადასახადი და სხვა ხარჯებიც — დაახლოებით 8 ათასი დოლარი გადაიხადა.

— მოსკოვში მკურნალობის 4 კურსი ჩაუტარეს. სხვათა შორის, ძვირად ღირებული პროცედურები არ იყო და ამისთვის ბიზნესმენი აღარ შეგვინუხებია. 5 კურსი, წასვლა-წამოსვლაც და მთელი ხარჯებიც რომ დაგვეთვალა, მთლიანობაში 4.000 დოლარი ჯდებაოდა. ექიმები ჩვენ მიმართ ძალიან გულისხმიერები იყვნენ. რუსები საოცრად ადამიანურად გვექცოდნენ, რამდენიმე ქართველმა კი დასალუპავად განირა,

ჯვარზე გააკრა ჩემი ნალოლიავები, მეოცნებე შვილი...

ლინიის სახელობის კლინიკაში პირველად რომ მივიდნენ, თურმე, ნოდის თავის დაჭერაც არ შეეძლო. 4 კურსის გავლის შემდეგ, ბიჭი მოლონიერდა. ექიმებმა მის მშობლებს უთხრეს: მთელ ანუ 10 კურსს თუ გავივლის, რაღაც დონეზე დამოუკიდებლად გავლასაც შეძლებსო. მაგრამ მერე ორ ქვეყანას შორის დაძაბული ურთიერთობის გამო, ნოდარის მოსკოვში წაყვანა ვეღარ მოხერხდა და ოჯახი იძულებული გახდა, ამ კლინიკაში მკურნალობაზე უარი ეთქვა.

ბატონი გია:

— 2003 თუ 2004 წელს თბილისში პროფესორი კალოანი ჩამოვიდა, რომელიც ამერიკაში მუშაობს და სახელგანთქმული პიროვნებაა. მან ჩამოიყვანა ამერიკელი ექიმებიც. მათთან შეხვედრა როგორღაც, მოვახერხეთ და ნოდის მორიგე ოპერაცია ჩაუტარდა — მყესები დაუფრქვეს.

— ეს ოპერაცია რისთვის იყო საჭირო?

— მანამდე ქუსლს ვერ დგამდა, მყესების დაგრძელების შემდეგ კი ფეხი დაუშვა, კონტრაქტორები ცოტა მოეხსნა. ასეთ ბავშვებს რამდენიმე მსგავსი ოპერაცია სჭირდებათ, მე კი მხოლოდ ერთის გაკეთება შეეძელი... მოკლედ, ბავშვის მდგომარეობა კუს ნაბიჯებით, მაგრამ წინ მიინევდა, მერე სარეაბილიტაციო ცენტრშიც დამყავდა. სხვათა შორის, რამდენიმე წელი თბილისში, სიძის ბინაში, მიცქევიჩზე ვცხოვრობდით და ნოდის 161-ე სკოლაში, ცალი ხელის მოკიდებით დაგვყავდა. მას შეეძლო ცოტ-ცოტა, სხვების დახმარებით სიარული. მეოთხე სართულზეც ასე ადიოდა. ჩემი შვილი მთელ სკოლას უყვარდა და ისიც გიჟდებოდა ამ სკოლაზე, მასწავლებლებზე, ბავშვებზე. როგორც შეეძლო, სწავლობდა კიდევ განსაკუთრებულად, ლექსები მოსწონ-

თავის დაჭერაც არ შეეძლო. 4 კურსის გავლის შემდეგ, ბიჭი მოლონიერდა

და. მოკლედ, ყველაფერი კარგად აგვეწყობო. ისიც მოვახერხეთ, რომ სიძის ბინაში მოვანყვეთ ოთახი მასაჟისთვის და სპეციალისტი ჩვენთან მანამდე მოდიოდა, ვიდრე ნოდის სკოლაში წასვლის დრო მოვიდოდა. მეოთხე-მეხუთე კლასამდე იქ სწავლობდა. ასეთი ცხოვრებით ბედნიერი იყო, მაგრამ მერე დაგვლუპეს თეთრ ხალათს ამოფარებულმა ადამიანებმა. ყველა იმედი მოგვისპეს და მწარედაც დაგვცინეს...

ბატონმა გიამ საცხოვრებელ კორპუსში გაიცნო ადამიანი, რომელმაც უთხრა: და მყავს, ექიმია, ძალიან ძლიერი სპეციალისტი და შენი შვილის ნაირ ბავშვებს რაღაც განსაკუთრებული მეთოდებით მკურნალობს; თუ ბავშვის მორჩენის იმედი არ ექნება, ხელს არ მოჰკიდებს, მასთან ჩემი სახელით მიდიო. დაახლოებით ორი წელი იჭოჭმანეს ნოდის მშობლებმა და ბოლოს, ცდუნებას მინც ვერ გაუძლეს, — იქნებ სასწაული მოხდეს, იმ ქალმა მართლა მოახერხოს და ჩვენს შვილს ფეხი აადგმევინოსო.

ბატონი გია:

— მოსამართლემ ბოლო პროცესზე მითხრა: ძალით ხომ არ მიგაყვანიხს ბავშვი ამ დანესებულებაში, იქ ხომ შენი ფეხით მიხვედიო? ვუპასუხე: თქვე

ნოდიკო სკოლაში გამართულ ღონისძიებებშიც მონაწილეობდა

დალოცვილებო, ღმერთმა დაგიფაროთ და შვილი ისეთ მდგომარეობაში რომ გყავდეთ, როგორშიც ჩემია და ვილაცამ გითხრათ, თქვენი შვილი გაივლის, თუ ამა და ამ ადგილას მიიყვანთ, რას იზამთ-მეთქი? დღე და ღამე ამაზე ვოცნებობდით და შანსი რომ გამიჩნდა, როგორ გვეთქვა უარი?.. თანაც, დიღომში, რობაქიძის ქუჩაზე, „ლილი რატიანის კლინიკაში“ თქვენც რომ

ვიფიქრე: რადგან ასე დარწმუნებით ამბობს, თუ ვერ ირბენს, დამოუკიდებლად გადაადგილებას მაინც ხომ შეძლებს-მეთქი. 72 წლის ქალს ვენდე ბოლოს და ბოლოს“ — ამბობს ბატონი გიადა გული ურუყდება... სხვათა შორის, კლინიკის დირექტორი, სადაც ნოდარი სამკურნალოდ მიიყვანეს, ლილი რატიანის ქალიშვილი — ირმა ნიჭარაძე გახლავთ.

ბატონი გია:

— მითხრეს, დღემი 420 ლარი უნდა გადაიხადო; აქ 3 თვე დანვება, მერე კი რამდენიმე თვე მასაჟებზე უნდა ატაროთ და გაივლისო. არ ვნუნუნებ, მაგრამ წლების განმავლობაში, ჩემი შვილის სამკურნალოდ თანხა არავისთვის მითხოვია და ამ საქმეს შეენიერა ყველა ის ქონება, რაც კი გამაჩნდა, გარდა სახლისა, რომელიც გორში მაქვს. ჰოდა, როცა ამ კლინიკაში დამიბედეს: ნოდარი გაივლისო, ჩემი ერთადერთი საფიქრალი გახდა ის, თუ საიდან მეშოვა საჭირო თანხა. გადაწყვიტე, სახლი გამყიდა. მაგრამ ქალიშვილებმა ამის უფლება არ მომცეს: რომც გამოჯანმრთელდეს, მერე ბავშვი სად უნდა აცხოვრო, ქუჩაში? სიძეებიც გადაირიგნენ და ჯერ ერთმა მისესხა 10.000 ლარი, მერე — მეორემ. როცა ეს თანხა შემომეხარჯა, ბანკიდანაც ავიღე სესხი. წარმოიდგინეთ, დღემი 420 ლარს მახდევინებდნენ

ამხელა თანხას თუ რა ხდება? ფული აღარ მაქვს და თუ ასეა, მაშინ ორივეს ნავიყვან-მეთქი (ნეტავ, ასე მოვქცეულიყავი). გამომეკიდნენ, ბოდიში მომიხადეს, სულ „კოლეგა“, „კოლეგა“ მეძახეს... ფული კი ამიცრუვდა ამ კლინიკაზე და იქაურ ექიმებზეც, მაგრამ იმ იმედით, რომ შეიძლებოდა, ჩემი შვილი მენახა ბედნიერი, გავჩუმდი, წყენა გადავყლაპე... დროთა განმავლობაში ბავშვი საოცრად გახდა, ჩვარივით მოეშვა, ძალიან შეიცვალა, ჩამოდნა, სახე რალაცნაირად გაუშავდა. ვეუბნებოდი: შვილო, თუ ველარ უძლებ, შინ ნავიყვან-მეთქი. — არა, გავუძლებ! ოლონდ ფეხზე დავდგე და ყველაფერს ავიტანო! ბევრი ინაშა... ბოლოს, 3 დღის გადასახდელი დამაკლდა. ფული ვერსად ვიმოვე, ბანკიდანაც ველარ ავიღე სესხი. ვითხოვე, — ქალბატონო ლილი, თანხას ველარ ვმოულობ. ბავშვი უნდა გამოწეროთ, სხვა გზა არ არის-მეთქი. — რა? ამდენ ნაშრომს წყალში რატომ მიყრი? აქამდე დასარბილებელ ზეთში იყო, ახლა კუნთები უნდა გაუმაგრდეს, შენ კი 3 დღის ფულის გამო რას აკეთებო?... გიჟივით დავრბოდი ქუჩაში, ფულის საშოვნელად. ერთი ბიძაშვილი მყავს, ჩემი მოსახელე, რომელმაც ჩემი გასაჭირი გაიგო თუ არა, სადღაც იშოვა თურმე ის თანხა, რომელიც მჭირდებოდა და ისე გადაიხადა, არც შემეტყობინა. მერე მეუღლემ დამირეკა: უკვე გადახდილია, ნუ ნერვიულობო.

იმ დღეს, როცა ბავშვი საავადმყოფოდან უნდა გამოეწერათ, დიდი თოვლი მოვიდა. მეუღლემ დამირეკა, — 12 საათამდე მოდიო. — ამდენი ხანი მანდ ხარ და რა მოხდება, ცოტა რომ შემავიანდეს-მეთქი? პირველ საათამდე თუ არ მოხვალ, დამატებით, 60 ლარს გადაგვახდევინებენო ანუ კიდევ უნდოდათ ჩვენთვის ფულის წართმევა, იმდენად უსინდისოები არიან...

— მკურნალობას რა შედეგი მოჰყვა?

— კლინიკაში ცალი ხელის მოკიდებით შევიდა, იქიდან რომ უნდა გამოგვეყვანა, ორმა კაცმა ავიყვანეთ და ისე ჩავანვინეთ მანქანაში. შინ მიყვანიდან მესამე დღეს სისხლი მოშარდა. ლამის გული გამისკდა, — დავლუპე ბავშვი, შვილს ვკარგავ-მეთქი. დავრეკე კლინიკაში. რაც მართალია, მართალია, ძალიან შეწუხდნენ, თანაც შეშინდნენ. სასწრაფოდ, თბილისში ჩამოვიყვანე (ოლონდ, ცხადია, არა „ლილი რატიანის კლინიკაში“). ეტყობა, შარდის ბუშტი დაუზიანა გირებმა. კომპეტენტურმა ექიმებმა უმკურნალებს და მადლობა დღერთს, ეს პრობლემა მოგვარდა. მერე ნოდარი ლილი რატიანთან, მასაჟებზეც დამყავდა. მამშვიდებდა, შედეგის მიღე-

გეთიან ქსოვილში გახვეული მოგარდი ჰვრისმაგვარ ფიცარგმე გააპრავს. მთელი დღე და ღამე იყო გაპრავილი, მხოლოდ თავის მოძრაობა შეეძლო. თან, მძიმე გირებს კიდებდნენ ფეხებზე (დიახ, თურმე ასე იტანჯებოდა მთელი სამი თვე!). ვინაიდან გამუდმებით დედას ითხოვდა, ნოდიკოს მამას უთხრეს, — თუ გინდა, შენი ცოლი ბავშვთან დარჩეს, დამატებით 5.000 ლარი უნდა გადაიხადო.

ბატონი გია:

და სამკურნალოდ (როგორც თვითონ ამბობდნენ) საჭირო ქსოვილები, ბამბა, ბინტი მე მიმქონდა...
გაგიკვირდათ, არა? დიახ, მკურნალობისას იყენებდნენ ზეთს, ქსოვილებს და ა.შ. როგორც ამბობენ, ეს არატრადიციული მეთოდი გახლდათ: ზეთიან ქსოვილში ვახვეული მოზარდი ჯვრისმაგვარ ფიცარზე გააკრეს. მთელი დღე და ღამე იყო გაპრავილი, მხოლოდ თავის მოძრაობა შეეძლო. თან, მძიმე გირებს კიდებდნენ ფეხებზე (დიახ, თურმე ასე იტანჯებოდა მთელი სამი თვე!). ვინაიდან გამუდმებით დედას ითხოვდა, ნოდიკოს მამას უთხრეს, — თუ გინდა, შენი ცოლი ბავშვთან დარჩეს, დამატებით 5.000 ლარი უნდა გადაიხადო.

ბატონი გია:

— გადავირიე: ჰაერში მართმევთ

შესულიყავით, ვერც იფიქრებდით, თუ იქ ექიმები კი არა, ექიმბაშები მუშაობდნენ. კეთილმონყობილი კლინიკაა, თეთრი ხალათები აცვიათ, ყველგან ლიცენზიაა გაკრული და წერია: „გემსახურებიან პროფესიონალი ექიმები“. ექიმთან რომ შევედი, ასაკოვანი ქალი დამხვდა, რომელმაც ბავშვი გასინჯა, მერე ტომოგრაფია მოითხოვა და მისი ნაკითხვაც შეძლო. ჰოდა, რა მეთქვა: ქალბატონო, ექიმს კი ჰგავხართ, მაგრამ თქვენი დიპლომი მიჩვენეთ, ნამდვილად ექიმი ხართ თუ არა-მეთქი? ასე რომელი პაციენტი იქცევა?

ლილი რატიანი ავადმყოფი ბავშვის მამას დაჰპირდა: ბავშვის ძვლებს თავიდან გამოვძერწავ. აქამდე სად იყავით, რატომ ტანჯავდით შვილს? ახლა დავგვიანებულა, მაგრამ მაინც დაავაყენებ ფეხზე ჩემი მეთოდებითო. „ეჭვი კი შემეპარა მის ნათქვამში, მაგრამ

ბას დრო უნდაო. არადა, ბავშვის მდგომარეობა თანდათან გაუარესდა, ახლა ცალი ხელის მოკიდებითაც ვეღარ დაგვყავს. ჩამოდნა, ფსიქოლოგიურადაც მოიძალა; ფეხზე დადგომის იმედი რომ დაკარგა, სულ ტირის. ღამით ეღვიძება და მოთქვამს. მართლა თვითმკვლელობის ზღვრამდე ვარ მისული და მიინდა, მთელმა ქვეყანამ გაიგოს, რომ ექიმბაშებმა დამლოუსეს.

როცა მასაჟებსაც მორჩნენ და იმის ნაცვლად, რომ ნოდარს ფეხზე გაეველო, მდგომარეობა გაუუარესდა, ვი ახალბედაშვილი „ლილი რატიანის კლინიკას“ მიადგა თხოვნით, პროცედურებში გადახდელი თანხის ნაწილი მაინც დაებრუნებინათ: „სასამართლო სად არის, ისიც არ ვიცი. თანხის ნაწილი მაინც მო-

კლინიკაში ცალი ხელის მოკიდებით შევიდა

მეცით, რომ შვილს ვუმკურნალო, ისე იმ მდგომარეობამდე მაინც მივიყვანო, ვიდრე აქ მოსვლამდე იყო; ხომ იცით, რა დღეშიც ჩამავდეთ-მეთქი? იცით, რა მივიღე პასუხად? — გზის ფულიც ხომ არ

ახლა ფეხზე დგომაც არ შეუძლია

დაგეხარჯაო? — დამცინეს. რაღას ვიზამდი, ვიჩვილე სასამართლოში...“
ბატონი გია:

— სასამართლო პროცესზე ლილი რატიანმა აღიარა: ამ ბავშვის მშობლებმა მთხოვეს, — იქნებ იმდენი მოახერხო,

შევიკავე. ახლა კი ვფიქრობ, რომ შეეცადი. სხვათა შორის, ამერიკის ელჩმა ჩემი შვილი გაიცნო, გულთან ახლოს მიიტანა მისი ამბავი. მერე მივწერე ჩვენ შესახებ და მან პროკურატურას წერილი გაუგზავნა. პროკურატურაში დამიბარეს:

ჩამოდნა, ფსიქოლოგიურადაც მოიშალა; ფეხზე დადგომის იმედი რომ დაკარგა, სულ ტირის

რომ ტყუალტში მაინც შევიდეს თავის ფეხით და მე დავპირდი, რომ ამას მოვახერხებდი. მაგრამ მოსამართლე რატომღაც, ასეთ აღიარებებს ყურადღებას არ აქცევს... მეუბნება, ბავშვი რატომ მიიყვანე და ექიმს არავინ ეკითხება: თუ ვერ მოარჩენდით, რატომ მიიღეთ? ეს არის სამართალი?

— ბევრჯერ ახსენეთ სიტყვა „ექიმბაში“...

— საქმე სასამართლომდე რომ მივიდა, ჯანმრთელობის მინისტრს მივწერე ჩემი სატყვიარის შესახებ. სამინისტრომ გამოყო კომისია და შეამოწმეს ეს დანესებულება, მე კი ცოტა ხანში მომივიდა ასეთი პასუხი: ჩვენ შევამოწმეთ „ლილი რატიანის კლინიკა“. აღმოჩნდა, რომ მათ სტატციონარული მკურნალობის უფლება არ აქვთ, ამიტომაც დაუკეტეს პალატები და სასამართლოს გზით დააჯარიმეს 4.000 ლარით... მოვინვიეთ სპეციალისტები, რომლებმაც იმსჯელეს და ვერ დაადგინეს, რა მეთოდით მკურნალობდა ლილი რატიანი ამ ბავშვს. ეს არის არატრადიციული მეთოდი, ისინი არიან ექიმბაშები, არ აქვთ სამედიცინო განათლება, ამით მათ ვერ შევხვებითო. მიუხედავად ყველაფრისა, სასამართლო პროცესი მაინც წავაგე. ვფიქრობ, რომ მათ ე.წ. „კრიშა“ აქვთ. პირველ სასამართლო პროცესზე გორელი კაცი მყავდა ადვოკატად, რომლისთვისაც თეთრიც არ გადამიხდია. ცდილობდა ჩემი ინტერესების დაცვას, მაგრამ მიზანს ვერ მიაღწია. მერე სააპელაციოში გადავიწვლეთ, სადაც არასამთავრობო ორგანიზაცია „ანიკას“ ადვოკატები მეხმარებოდნენ, ახლა კი „42-ე მუხლის“ ადვოკატები მუშაობენ ამ საქმეზე. იმედია, ოდესმე მაინც იზეიმებს სამართალი.

— მაგრამ როცა ექიმებს უჩივლეთ, თქვენი მიზანი მართო თანხის დაბრუნება ხომ არ იყო?

— შურისძიებაზე ნამდვილად არ მიფიქრია. სხვათა შორის, თავიდანვე მითხრეს, პროკურატურას მიმართე, ბავშვის წამება სისხლის სამართლის დანაშაულიაო, მაგრამ ამისგან თავი

მიუხედავად ყველაფრისა, ვერ განვიხილავთ ამ საქმესო... თუ სამართალს საქართველოში ვერ ვიპოვი, ევროპის ყველა ორგანიზაციას შევანუხებ, სადაც კი ხელი მიმიწვდება, თუ არა და, უკვე გითხარით, როგორც დავასრულებ სიცოცხლეს. მიინდა, ყველამ გაიგოს, რომ არსებობენ ადამიანები, რომლებიც ავადმყოფი ბავშვების მდგომარეობით სარგებლობენ და მათ ოჯახებს ფულს ართმევენ; ბავშვს, რომელსაც სკოლაში განათლება უნდა მიეღო, წყალში ჩაუყარეს ყველა იმედი და ოცნება. თანხის ნაწილი მაინც რომ დაებრუნებინათ, ხმაურს ალბათ ვერ ავტეხდი. ეს ვალი მძიმედ დამანვა მხრებზე და შვილსაც კი ვეღარ ვაქცევ ყურადღებას. როგორია, ავადმყოფ ბავშვს ელემენტარულ სურვილს რომ ვეღარ უსრულებ, რადგან ჯიბეში ლარიანიც აღარ გიდეგს. ეს რა ცხოვრებაა, ხალხო? აქამდე ისე მოვედი, არავისთვის არაფერი მითხოვია და უნამუსო ადამიანებმა საშინელ დღეში ჩამავდეს; შვილი, ოჯახი გამიუბედურეს, თვითონ კი ჩვენი და ჩვენნაირი გულუბრყვილოების ხარჯზე ცხოვრებას იწყობენ. სასამართლოც მათი ყოფილა და ეს ცხოვრებაც... თუმცა, რას უნდა ელოდო ადამიანისგან, რომელიც საკუთარ დასა და შვილს განირაგეს; შეეცდება, მას ჩირქი მოსცხოს და საქმე წაართვას. ვგულისხმობ ინგა ნიჭარაძეს — ირმა ნიჭარაძის დასა და ლილი რატიანის შვილს. მათი დავის ამბავი პრესითაც არაერთხელ გავრცელებულა და ალბათ თქვენთვისაც ცნობილია... ისე, მე თუ მკითხავთ, ლილი უფრო პატიოსანია. სასამართლოზე აღიარა: მე დავპირდი მშობლებს, რომ ბავშვს მოვარჩენდიო. ჰოდა, სწორედ ამის მერე, ის სასამართლო დარბაზში აღარ მინახავს. მისი ქალიშვილი ამბობს, რომ ძალიან ცუდადაა, არადა, ერთ-ერთ სოციალურ ქსელში ყოველდღიურად ტვირთავენ ქეიფის ამსახველ ფოტოებს, სადაც ლილი მშვენივრად გამოიყურება.

კლინიკა, რომელსაც ფულის გამომძალავაში ადანაშაულებენ

„საქმეში აშკარად იკვეთება გავშვის წამება“

შპს „ლილი რატიანის კლინიკას“ დაზარალებული ახალბედაშვილების ოჯახი დიდი ხანია უჩივის. კლინიკასა და მის დირექტორს ოჯახი თაღლითობაში ადანაშაულებს. გიორგი ახალბედაშვილის თქმით, კლინიკის დირექტორი, ლილი რატიანი მას ცერებრალური დამბლით დაავადებული შვილის მკურნალობას დაჰპირდა, რატიანისგან მიიღო პირობა, რომ ბავშვი ფეხზე წამოდგომასა და გავლას შეძლებდა, მაგრამ როგორც ახალბედაშვილები ამბობენ, სამთვიანი მკურნალობის შემდეგ პაციენტის ფიზიკური და ფსიქოლოგიური მდგომარეობა უკიდურესად გაუარესდა.

თეა ხურცილავა

ახალბედაშვილების ოჯახის უფლებებს თავიდან ადგოკატი მინი ტურ-აშვილი იცავდა, რომელიც მოგვითხრობს:

— მოატყუეს ახალბედაშვილები. უთხრეს, რომ პროფესიონალი ექიმების და ტრადიციული მედიცინის ურთიერთშერწყმით უმკურნალებდნენ ბავშვს და გამოაჯანმრთელებდნენ. კლინიკაში მისულმა ნახა, რომ ეცვათ თეთრი ხალათები, კედელზე გაკრული იყო ლიცენზიები და იფიქრა, სამკურნალო დაწესებულებაში მოხვდა. აქ თაღლითობა ცალსახაა. მხარეთა შორის ურთიერთშეთანხმება მოხდა, ვალდებულება აიღო კლინიკამ, რომ ბავშვი შეძლებდა დამოუკიდებლად გავლას. კოლოსალური თანხა გადაახდევინეს: ისინი დღეში 420 ლარს იხდიდნენ და საერთო ჯამში, 27.000

ლარი გადაუხადეს კლინიკას. ფაქტობრივად, რატიანის კლინიკამ ოჯახს ფული გამოსძალა. ექიმები თავადაც დარწმუნებულები იყვნენ, რომ სასურველ შედეგს ვერ მიაღწევდნენ, მაგრამ ფულის გამო აკეთებდნენ ამას. სამწუხაროდ, პროკურატურამ, დანაშაულის ნიშნების არარსებობის გამო, საქმე შეწყვიტა, რის შემდეგაც სამოქალაქო წესით ვინივლეთ და ვითხოვდით მორალური და მატერიალური ზარალის ანაზღაურებას. სწორედ ამის შემდეგ ჩაერთო საქმეში არასამთავრობო ორგანიზაცია „ანიკა“, რომელიც დაავადებულ ბავშვებს უწევს იურიდიულ დახმარებას. საქმეში აშკარად იკვეთება ბავშვის წამება და არაადამიანური მოპყრობა. ბავშვი ჯვარზე გააკრეს და ასე ჰყავდათ 3 თვე, არადა, კლინიკის ხელმძღვანელმა კარგად იცოდა, რომ შედეგი არ იქნებოდა. ის ატყუებდა მშობლებს და შესაძლოა, ასე ატყუებდეს სხვა გაჭირვებულ ადამიანებსაც.

არასამთავრობო ორგანიზაცია „ანიკას“ იურისტი, თეა ყაულაშვილი შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა სამართლებრივ დაცვას ახორციელებს და პროექტის ფარგლებში იცავდა ახალბედაშვილების ინტერესებს. ვინაიდან მათი პროექტი დასრულდა, ეს საქმე ბოლომდე ვერ მიიყვანეს, ამიტომ საქმეში „კონსტიტუციის 42-ე მუხლის“ იურისტი ჩაერთო. ისინი სტრასბურგისთვის ამზადებენ საჩივარს და დარწმუნებულები არიან, რომ სამართალს იქ მაინც იპოვიან. თუმცა, საქართველოში სამართლებრივი ბრძოლა ჯერ დასრულებული არ არის, ახალბედაშვილები საკასაციო საჩივრის განხილვის მოლოდინში არიან.

იურისტი თეა ყაულაშვილი: — ჩვენ მტკიცებულებების კვლევის ეტაპზე ჩავერთეთ საქმეში. ვითხოვდით, კლინიკას ოჯახისთვის დაებრუ-

ნებინა წართმეული თანხა, მაგრამ სასამართლოში ამას ვერ მივალნიეთ. მიგვაჩნია, რომ სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველი წამდვილად იყო. ყოველდღიურ სამკურნალო თანხას, დღეში 420 ლარს რომ იხდიდა ოჯახი, ეს სადავო არ არის. თანხის მთლიანი ოდენობაც დადასტურდა პროცესზე და არც მეორე მხარე ხდის ამას სადავოდ. დავა მხარეთა შორის შეთანხმების საგანზე მიდის. ახალბედაშვილები ამტკიცებენ, რომ კლინიკა ბავშვის დამოუკიდებლად გავლას დაჰპირდა, მეორე მხარე ირწმუნება, რომ უზრალოდ მკურნალობაზე შეთანხმდნენ. ბუნებრივია, შეთანხმება სიტყვიერი იყო. ჩვენ ვამბობთ, შეუძლებელია, დღეში 420 ლარი გადაიხადოს ადამიანმა უაზროდ, მით უფრო, ბავშვს ოპერაციაზე ჰქონდა გაკეთებული. ოჯახისთვის ცნობილი იყო ყველა ხელმისაწვდომი საშუალება ქვეყანაში, იცოდა — არსებობს კლინიკები, სადაც ბევრად უმტკიცველოდ, ბევრად უფრო სწრაფი მეთოდითა და ნაკლები დანახარჯით შეიძლებოდა მკურნალობა, მაგრამ ამ კლინიკისგან მათ მიიღეს პირობა, რომ ბავშვი გაივლიდა, და მოტყუებდნენ. ამას სახელმწიფომ უნდა მიაქციოს ყურადღება. ბავშვი 3 თვე, 24 საათის განმავლობაში დაბმული ჰყავდათ და ეს არ უარუყვია მეორე მხარეს. ჩათვალეს, რომ ეს მათი მკურნალობის მეთოდია. ისმის კითხვა: რატომ გადაიხდიდა ოჯახი 27.000 ლარს ასეთი მძიმე მკურნალობისთვის, თუკი მას კარგი შედეგის საფუძველი არ ჰქონდა? ვთვლი, რომ სასამართლოს სწორედ ამ კუთხით უნდა ემსჯელოს... მნიშვნელოვანია მეორე საკითხიც: რამდენად მიზანშეწონილია, ბავშვი და საერთოდ, ნებისმიერი ადამიანი ამდენი თვის განმავლობაში იყოს მიჯაჭვული?! სახელმწიფომ უნდა გააკონტროლოს ასეთი დაწესებულებები. უდავოა, ეს ბავშვი ცერებრალური დამბლის დიაგნოზით შევიდა იქ და არ მისულა როგორც ფეხმოტეხილი ადამიანი. ვფიქრობ, ამ ფორმით მკურნალობისთვისაც კლინიკამ პასუხი უნდა აგოს. ბუნებრივია, „ლილი რატიანის კლინიკასაც“ მივაკითხეთ, რათა ახალბედაშვილების პრეტენზიებზე მის შესვეურთა პასუხებზე მოგვესმინა. როცა ჩვენი მისვლის მიზეზი შეიტყო,

დედაჩემი – ლილი რატიანი 76 წლის ქალია და 20 წლიდან ამას აკეთებს

დედას ნაშრომებს ვიცავ ახლა და მასთან ერთად, მის დაწყებულ საქმეს ვაკეთებ

ქალბატონი ლილის ქალიშვილმა — ირმა ნიჟარაძემ პირდაპირ მომახლა, — ჟურნალისტებს მეტი საქმე არ გაქვთ, სკანდალებს ეძებთო.

— ყველაფერი უკვე განიხილა სასამართლომ და პასუხი მიიღეს, მაგრამ ეს ხალხი სისტემატურად ჩივის და შვილით სპეკულირებს.

— ქალბატონო ირმა, ახალბედაშვილების მტკიცებით, თქვენ მათ დაპირდით, რომ ცერებრალური დამბლით დაავადებული მათი შვილი გავლას შეძლებდა, მაგრამ მოტყუდნენ. ახლა ფულის გამოძალავაში გადანაშაულებენ.

— გარანტიას არც ერთი ექიმი არ აძლევს პაციენტს და ვერც ჩვენ მივცემდით. ჩვენ ცერებრალურ დამბლას კი არა, სახსრებს ვმკურნალობთ. ისინი ცდილობენ, ყალბი მიზეზით ფული „გააკეთონ“.

— რას გულისხმობთ? ფაქტია, ფულს ოჯახი თქვენს კლინიკას უხდის, მათ რა ფული უნდა „გააკეთონ“?

— ისინი სპეკულირებენ.

— თუ ვერ განკურნავდით ამ დაავადებისგან, რატომ გყავდათ ეს ბავშვი კლინიკაში ამდენ ხანს და დღემ 420 ლარს რისთვის ახდევინებდით ოჯახს?

— ჩვენ ვმკურნალობდით სახსრებს, ძვალ-სახსარს. ეს არაერთხელ ვთქვით. XXI საუკუნეში უნდა გაარჩიოთ, ძვალ-სახსრის დაავადება რა არის და ცერებრალური დამბლა რას ნიშნავს. ჩვენ ტრავმატოლოგია-ორთოპედიას ვემსახურებით და არა სხვა პროფილს.

— ზოდა, გეკითხებით, მამ, რატომ მიიღეთ კლინიკაში ცერებრალური დამბლით დაავადებული ბავშვი?

— შეიძლება, ასეთი დაავადების

მქონე ბავშვს ჰქონდეს სიყვითლე ან სხვა დაავადება. ის ჩვენთან შემოვიდა ძვალ-სახსრის დაავადებით. ეს ბევრჯერ ავსხენით, მაგრამ ჟურნალისტები ეძებთ სკანდალს...

— სკანდალს რატომ ვეძებთ? კონკრეტულ კითხვებზე გთხოვთ პასუხს. ასე რატომ ღელავთ?

— სკანდალს ეძებთ!

— ახალბედაშვილები ამბობენ, რომ მათი შვილი სამი თვე გაკრული გყავდათ ჯვრის ფორმის ფიცარზე, ბავშვს განძრევის საშუალებას არ აძლევდით, რამაც მის ფსიქიკაზე უარყოფითად იმოქმედა. იქნებ განგვიმარტოთ, რამეთოდით მკურნალობთ პაციენტებს?

— ტრადიციული მეთოდით ვმკურნალობთ და არ ვაპირებ ახლა, ჩვენს საიდუმლოებაზე თქვენ გესაუბროთ. რაც შეეხება ჯვარზე გაკერას, ეს არის ზღაპარი და ვისაც გჯერათ ამ ზღაპრების, დაიჯერეთ. ჩვენ ჩაკეტილი სახსრების ამუშავებაზე ვმუშაობთ. ბავშვი ვერ მოძრაობდა, ვერ იჯდა, დღეს კი გადაადგილება ჩოჩიალით შეუძლია. ეს არის შედეგი.

— ოჯახი კი ამბობს, რომ მდგომარეობა პირიქით, უფრო დამძიმდა.

— ისინი ტყუიან, ჩვენ მართლები ვართ.

ჩვენთან შემოვიდა ძვალ-სახსრის დაავადებით. ეს ბავშვიმერ ავსხენით, მაგრამ ჟურნალისტები ეძებთ სკანდალს

— 27.000 ლარი რაში გადაგინადათ ამ ოჯახში?

— სამთვიან მკურნალობაში. ამას გარდა, 7 თვე დიდი შეღავათი გავუწიეთ და უანგაროდ ვუტარებდით რეაბილიტაციას. ამას იმიტომ ვაკეთებდით, რომ სისტემატურად სპეკულირებდნენ თავიანთი შვილით. ჩვენ შეგვეცოდა და წლამდე ვმკურნალობდით ფაქტობრივად, მაგრამ არ დაასრულეს მკურნალობა და დაიწყეს ჩივილი. 7-8 თვე რეაბილიტაციას რომელიმე დანესებულემა ჩაუტარებს უანგაროდ? ეს საკმაოდ შრომატევადი საქმეა. ნამლები, საფენები ძვირად ღირებულია. თუ თანხა არ ჰქონდათ, მაშინ არ უნდა დაენწყით მკურნალობა. საერთოდ არ ესმით მედიცინა. ყველაფერი ზღაპარია, რასაც ამბობენ. ჯერჯერობით, არაფერი გამოუვიდათ და ალბათ არც ანი გამოუვათ. ეს ბავშვი ცოლოა ასეთი მშობლების ხელით.

— ბავშვის მამა ექიმი-სტომატოლოგია და ბუნებრივია, ის გარკვეული იქნება ამ საკითხებშიც.

— ჰო, ვითომ ექიმი.

— რატომ ამბობთ ასე? თქვენ გაქვთ სამედიცინო განათლება?

— ვერ იგებს ვერაფერს და ამიტომ ვუნოდებ ვითომ ექიმს.

— როგორც ვიცით, თქვენს სტაციონარს ლიცენზია ჯანდაცვის სამინისტრომ შეუჩერა. რატომ?

— ლიცენზია ჩემი სურვილით შეგვიჩერდა, მე ჩავაბარე უკან, რადგან ეს არის პატარა საოჯახო კლინიკა. ბევრი ხარჯი ჰქონდა და ფიზიკურად ვერ გავწვდი. ვნახეთ, არ იყო მომგებიანი, ამიტომ ახლა მარტო ამბულატორიულად ვიღებთ პაციენტებს. ტრადიციული მედიცინით ვმკურნალობთ. ჩვენი მეთოდი მთელმა თბილისმა იცის.

— იქნებ მითხრათ, გაუძირველად რატომ გყავდათ ბავშვი 3 თვე?

— მე ახლა მკურნალობის მეთოდი აგისხნათ? ეს ჩემი უფლებებია და ასე საჯაროდ არ ვაპირებ ჩემს მეთოდებზე, მით უმეტეს, ჟურნალის ფურცლებზე საუბარს. ისინი ტყუიან! შედეგი იყო ზღაპრული და მე ეს სასამართლოზეც დავამტკიცე, ამიტომაც გამამართლეს. იჩივლონ, სადაც უნდათ, ეს მათი უფლებაა. დედაჩემი — ლილი რატიანი 76 წლის ქალია და 20 წლიდან ამას

აკეთებს. მე დედას ნაშრომებს ვიცავ ახლა და მასთან ერთად, მის დაწყებულ საქმეს ვაკეთებ.

P.S. მართალია, ირმა ნიჟარაძე გიორგი ახალბედაშვილს, როგორც სტომატოლოგს აკნინებს, მაგრამ ბატონმა გიამ ჩვენს ჟურნალისტთან საუბრისას აღნიშნა: „ბევრ რამეში მომატყუა და გამომიყენა კიდევ რატიანმა. თქვენ წარმოადგინეთ, გორიდან იარაღები ჩამომატანინა, რათა მისთვის კბილები გამეკეთებინა. ცხადია, ამისთვის ფული არ ამიღია და ამის გამო არც არანაირი შეღავათით არ მისარგებლია“.

იმედია, შესაბამისი სტრუქტურები, პროკურატურა და ჯანდაცვის სამინისტრო უფრო მეტად დაინტერესდებიან „ლილი რატიანის კლინიკისა“ და ახალბედაშვილების დავით. ფაქტია, ახალბედაშვილები დანებებას არ აპირებენ და ამბობენ, თუ სამართალს ამ ქვეყანაში ვერ მივალწევთ, სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა დაცვის სასამართლოს მივმართავთო.

არსებობენ ადამიანები, რომლებიც დიდ სატანჯველსაც მხნედ ეგებებიან და უიმედობის გრძნობა არასოდეს იპყრობთ. სწორედ ასეთ ადამიანთა რიგს მიეკუთვნება ნანა ბრემბაძე, რომელიც საქართველოს უსინათლოთა კავშირის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის მენეჯერია. ქალბატონი ნანას თავგადასავალი ერთდროულად, სევდიანიც არის და იმედიანიც...

ხატუნა ჩიბოგიძე

— სრულიად ჯანმრთელი დავიბადე, შემდეგ კი თვალის ანთება დამემართა და არასწორი მკურნალობის გამო, მხედველობა დავკარგე. სამტრედიაში ვცხოვრობდით და დედას ბაღში ჩემს მიღებაზეც კი უარს ეუბნებოდნენ, მერე ხელწერილი დაანერინეს, რომ ჩემგან პრობლემა არავის შეექმნებოდა. მართლაც, არავის ვუქმნიდი პრობლემას. ბავშვობაშიც ვცდილობდი, სხვაზე დამოკიდებული არ ვყოფილიყავი. ბაღის მასწავლებლებს უკვირდათ, რომ სხვა ბავშვებს ტოლს არაფერში ვუდებდი. ჩემი მოვლა არც ისე ძნელი აღმოჩნდა, როგორც ეგონათ. მასხოვს, მაშინ ვფიქრობდი, რომ ბავშვობაში ვერავინ ხედავდა და სამყაროს დანახვა მხოლოდ მოზრდილ ასაკში შეიძლებოდა. მარტოხელა დედა მყავს, რომელმაც ყველაფერი გააკეთა, რათა ჩემი ყველაზე სანუკვარი სურვილი ასრულებულიყო. საქართველოში თითქმის ყველა თვალის ექიმი და საავადმყოფო შემომატარა, ხოლო მოსკოვში რვაჯერ ვიყავი. თუმცა, ის მკურნალობა, რაც ახლა მიტარდება, ჩემთვის ბავშვობაში რომ ჩაეტარებინათ, უფრო კარგი შედეგი შექნებოდა. უსინათლოთა სკოლა-პანსიონი დავამთავრე. მასხოვს, თბილისში რომ მოვდიოდი, დედასა და ოჯახთან განშორება ძალიან მიჭირდა. ყოველთვის მატარებლით მოვდიოდი და მატარებელი დღესაც არ მიყვარს, მასთან ცუდი მოგონებები მაკავშირებს. შვიდი წლიდან შევეჩვიე დამოუკიდებელ ცხოვრებას. თავიდანვე მიზანდასახული ვიყავი და ვცდილობდი, ჩემი პრობლემებით სხვები ზედმეტად არ შემენუხებინა. შემდეგ ილიას სახელობის უნივერსიტეტში ჩავაბარე, ინგლისური ენისა და ლიტერატურის სპეციალობაზე, ბაკალავრიატი დავამთავრე, მერე კი ივ. ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტშიც მოვეწყვე — საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტზე.

— ეს როგორ შექმნილი? — (იღმის) ყველას უკვირდა, რო-

უსინათლო გობონას საოცარი თავგადასავალი

„დაუპიწყვარი ემოცია ჩემში გავისია და ღრუბლების დანახვამ გამოიწვია“

თუ კარი დაკეტილი დამხვდა, შემძლია, კედელი გავანგრეო

გორ ვსწავლობდი, როგორ ვახერხებდი ამდენს. ჩემი ნატვრაც ეს იყო: ყველასთვის დამემტკიცებინა, რომ შეზღუდული შესაძლებლობები არ არსებობს. მანუხებდა, როდესაც ისე მიყურებდნენ, როგორც განსხვავებულ ადამიანს და სულ ვცდილობდი, ეს სტერეოტიპი დამემსხვრია. საბოლოო ჯამში, თუ რაიმეს მივალწიე, მაინც დედაჩემის დამსახურებაა, რომელიც დღესა და ღამეს ასწორებდა, რომ წარმატებისათვის მიმეღწია.

— გამოდის, რომ ჩვენს საზოგადოებას არასწორი მიდგომა აქვს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ?

— ჩვენს საზოგადოებაში ცნობიერების დონე დაბალია და მეც, მთელი ცხოვრების მანძილზე ვცდილობ დავამტკიცო, რომ შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ადამიანებს

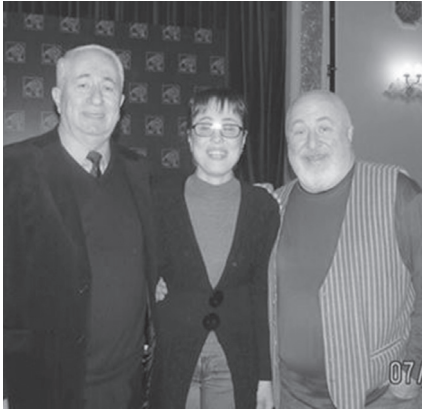
ბევრი რამის გაკეთება შეუძლიათ. ყველაფრის მიღწევა დიდი ბრძოლის შედეგად მიხდებოდა და მიხდება, მაგრამ ვიცი: თუ ერთხელ ფარ-ხმალს დაყრი, აუცილებლად დამარცხდები და მერე ცხოვრება უფრო მეტად გაგიჭირდება. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მივიღე მონაწილეობა თბილისის მერიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსში, მასწავლებელი გავხდი და უკვე ოთხი წელია, უსინათლოებს ინგლისურ ენას ვასწავლი. 2011 წლიდან კი საქართველოს უსინათლოთა კავშირშიც ვმუშაობ: ჯერ სოციალური სამსახურის მთავარი სპეციალისტი ვიყავი, ხოლო იანვრიდან საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის მენეჯერი ვარ. მრავალი პროექტი გამიკეთებია, მაგრამ განსაკუთრებული სიყვარულით ვმუშაობ უსინათლოთა პრობლემებზე. ამ ორგანიზაციაში

საქართველოში მცხოვრები ე.წ. უნარშეზღუდულები (და არა მარტო ისინი) გამუდმებით ჩივიან, რომ მათნაირი პრობლემების მქონე ადამიანების მიმართ საზღვარგარეთ რადიკალურად განსხვავებულ დამოკიდებულებას იჩენენ. იქ ყველა ერთი და იმავე საზოგადოების წევრია და ბრმა ხარ, ყრუ-მუნჯი თუ ეტლს მიჯაჭვული, საზოგადოებისგან გარიყულად ვერ იგრძნობ თავს და არც ზედმეტი ყურადღებით გავანამებენ, შენს მდგომარეობას ყოველ წამს არ შეგახსენებენ...

თავს ისე ვგრძნობ, როგორც საკუთარ ოჯახში, ყველა უსინათლო ჩემი ოჯახის წევრად მიმაჩნია. ვცდილობ, ისეთი პროექტები გავაკეთოთ, რომელიც უსინათლო ადამიანებს ცხოვრების სტიმულს მისცემს და საზოგადოებასთან ინტეგრირებაში დაეხმარება.

— ალბათ იმიტომ, რომ შენც რთული

უკვე მართო დავდივარ ქუჩაში და ეს ძალიან მახარებს

გზის გავლა მოგიხდა, ვიდრე დასახულ მიზანს მიაღწევდი.

— დიახ, ეს გზა საკმაოდ რთული და მტკივნეული იყო. ჯერ ერთი, საქართველოში სადაც მივედი, ყველა ექიმმა იმედი გადამიწურა. რამდენიმე მოურიდებლად მითხრა: შენ არაფერი გეშველება, რა ოპერაციაზეა ლაპარაკი?... ასეთმა უხეშმა დამოკიდებულებამ უფრო გამაძლიერა და გადავწყვიტე, ყველაფერი გამეკეთებინა ჩემი მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ამის შემდეგ გამომიმუშავდა თვისება: თუ კარი დაკეტილი დამხვდა, შემიძლია, კედელი გავეჩვრიო. ოღონდ — სხვის ხარჯზე არასოდეს არაფერს ვაკეთებ, ყველაფერს ჩემით უნდა მივაღწიო. ამ თვისების წყალობით, თვითონ დავიწყე ინტერნეტით იმ კლინიკების მოძიება, სადაც ჩემთვის საჭირო ოპერაციას აკეთებდნენ და

ნანა ბრეგვაძე: — ახლახან ამერიკაში ვიყავი და გამიკვირდა, იქ იმდენად განსხვავებული დამოკიდებულებაა შშმ პირების მიმართ. ამერიკაში საზოგადოების სრულფასოვან წევრად გრძნობ თავს. სწორედ იქ დავრწმუნდი, რომ შეზღუდული არის გარემო და არა — ადამიანი. ვწუხვარ, რომ ქართულ პრესაშიც შშმ პირებზე ისე წერენ, თითქოს ისინი საბრალოები არიან და არ ცდილობენ, მათი ნიჭი და შესაძლებლობები გამოავლინონ, გაახმაურონ. სწორედ ეს მიდგომა უნდა

ამ კლინიკებში ჩემი მონაცემების გაზავნა. გამომხაურება ისრაელიდანაც მომივიდა და გერმანიიდანაც, მაგრამ მე მაინც, ისრაელი ვარჩიე, რადგან ეს წმინდა მიწაა, იქ ქრისტეს საფლავი მეგულეობდა და ვფიქრობდი, — ამ ქვეყანაში უფრო მეტი შემწეობა მექნება-მეთქი. დავუკავშირდი კლინიკას და აღმოჩნდა, რომ ოპერაციისთვის 47 ათასი დოლარი მჭირდებოდა, რაც არც ისე ადვილი საშოვნია იყო.

— და მაინც, ამ თანხის შოვნა შეძელი, არა?

— დახმარებისთვის მივმართე ტელევიზიებს. არ მრცხვენოდა იმიტომ, რომ ეს ფული ჯანმრთელობისთვის მინდოდა. თხოვნით მივმართე მერიას, ჯანდაცვის სისტემას, ყველა დაბალინსტანციასაც, მაგრამ ყველა უარით მისტუმრებდა. რამდენჯერმე იმედიც გადაამწურა, მაგრამ ხელი მაინც არ ჩავიქნიე: ეს უარის ფურცლები შევავროვე და ყველაფერი მაშინდელ პრეზიდენტს, მიხეილ სააკაშვილს მივწერე. დიდი ბრძოლის, ენერჯისა და ტანჯვის ფასად მივაღწიე იმას, რომ პრეზიდენტის ჩარევით, ოპერაცია დამიფინანსეს. ისრაელში, სამხრეთ ბა-

ვცდილობ, ისეთი პროექტები გავაკეთოთ, რომელიც უსინათლო ადამიანებს სხოვრების სტიმულს მისცემს

ბილონში არსებულ კლინიკაში თვალის რქოვანა გადაამინერგეს და მხედველობა ნაწილობრივ დამიბრუნეს.

— თუ გახსოვს, პირველად ვინ ან რა დანიხე?

— ყველაზე დაუფინყარი ემოცია ჩემში ზეცისა და ღრუბლების დანახვამ გამოიწვია. 2012 წელს მეორე ოპერაციაც გამიკეთეს და საბედნიეროდ, მხედველობა უკვე აღდგენის პროცესშია. მაღლობელი ვარ ყველასი, ვინც ამ კეთილ საქმეში დამეხმარა, ვინც ჩემზე ზრუნავდა! უკვე მართო დავდივარ

ქუჩაში და ეს ძალიან მახარებს; ყოველთვის ვოცნებობდი, რომ სხვაზე დამოკიდებული არ ვყოფილიყავი და ბედნიერი ვარ, რომ ეს ოცნება ამისრულდა. ჯანდაცვის სამინისტრომ დაფინანსება გამიგრძელა და ისრაელში მკურნალობას დღემდე ვგრძელებ. სამხრეთ გალილის ჰოსპიტალში ვმკურნალობ და ყოველი ჩასვლისას ვცდილობ, იერუსალიმში წავიდე, მაცხოვრის საფლავი მოვილოცო. ეს ძალიან დიდი სიხარული და იმედია ჩემთვის.

— ნანა, როგორც ვიცი, უსინათლოთა კავშირში სხვებიც არიან, ვინც თავს დატეხილ განსაცდელს არ შეუშინდა და მხნეობა არ დაკარგა.

— დიახ. ასეთია მაგალითად, ნიკა თვაური, რომელიც მრავალჯერ ჩემპიონია ცურვაში. ის არაერთი ჯილდოსა და მედლის მფლობელია. 16 წლისამ დაკარგა მხედველობა და მიუხედავად იმისა, რომ რამდენიმე ოპერაცია გაიკეთა, დღეს უსინათლოა. მან სწორედ მხედველობის დაკარგვის შემდეგ გადამწყვიტა, წარმატებისთვის მიეღწია და საკუთარი მაგალითით დამტკიცა, რომ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს ბევრი რამის გაკეთება შეუ-

ძლიათ. ასევე, დავასახელებ დავით ყვირილიანს, რომელმაც 16 წლის ასაკში დაკარგა მხედველობა. ის აფხაზეთიდან დევნილია და ტრაგიკული ცხოვრება განვლო. დათო მთამსვლელია და 2010 წელს დალაშქრა მყინვარწვერი, სადაც ბრაილის შრიფტით თავისი სახელი და გვარი დატოვა. უსინათლოთა კავშირში გვყავს წარმატებული მუსიკოსები, მომღერლები და სხვა პროფესიების ადამიანები, რომლებიც არ ეგუებიან თავიანთ მდგომარეობას და ცხოვრების გაუმჯობესებისთვის იბრძვიან.

შეიცვალოს. უცხოეთში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მიმართ სულ სხვაგვარი მიდგომაა: იქ ამბობენ — „ადამიანი, რომელიც ვერ ხედავს“, „ადამიანი, რომელიც ვერ დადის“ ანუ გაცილებით ტაქტიანი და მსუბუქი დამოკიდებულებათა მათ მიმართ, ხოლო საქართველოში შშმ პირებს ძალიან დიდი ბარიერები და დაბრკოლებები ხვდებათ. უჭირთ დაქორწინება, ვერ წარმოუდგენიათ, თუ ეს ადამიანები რაიმეს ახერხებენ...

ჩვენ გვექმნება უამრავი პრობლემა.

დედაქალაქშიც კი არ არის შესაბამისი პირობები შშმ პირებისათვის. მაგალითად: არ გვაქვს ხმოვანი ტაბლოები; პარკინგი მოუნესრიგებულია, რათა უსინათლო ან სავარძელში მჯდომ ადამიანს მანქანა არ დაეჯახოს, არ არის პანდუსები... შშმ პირი დამოუკიდებლად მალაზიაშიც კი ვერ შევა, ყველანაირად სხვაზე დამოკიდებული ანუ საქართველოში ამ ადამიანებს დამოუკიდებლობის განცდას უკლავენ, ეს კი მერწმუნეთ, ყველაზე მძიმე ასატანია.

ქუჩის ბაზრობების კლიენტები...

ინგა ჯაყელი

მიუხედავად გაფრთხილებისა, რომ ქუჩაში გასაყიდად გამოტანილი კვების პროდუქტები მხოლოდ ჯანმრთელობისთვის კი არა, სიცოცხლისთვისაც საშიშროებას წარმოადგენს, გარე მოვაჭრეებს კლიენტი არ აკლიათ. ამ მასალის მომზადება მას შემდეგ გადაწყვიტე, რაც სამარშრუტო ტაქსის ლოგინისას, პირდაპირ ასფალტზე დალაგებული ბოსტნეული დავინახე: კიტრი, პომიდორი, ხახვი, ბადრიჯანი... პროდუქტი ტროტუარზე განეთავსებინა გამყიდველს. გზის სავალ ნაწილზე კიბინძური წყალი მიედინებოდა. ისეთი სუნი ჰქონდა, აშკარად, კანალიზაციის მილი იყო სადღაც გახეთქილი...

დაღლილი ადამიანები რიგშიდგნენ ჩემდა გასაკვირად და სულაც არ უმინდებოდნენ ასეთ დაბინძურებულ ადგილას საკვები პროდუქტის ყიდვას. ჩემი მოთმინების ფიალა მაშინ აივსო, როცა ახალგაზრდა ქალმა ოთხიოდე წლის ბიჭუნას, რომელიც ცრემლიანი თვალებით ეხვეწებოდა დედას, ნაყინი მიყიდეო, იმ წუთში ნაყიდი, გაურეცხავი კიტრი შეაჩქა ხელში: ეს ჭამე და ნუ შემანუხე ღნავილითო...

არ ვიცი, შეჭამდა თუ არა პატარა კიტრს, აღშფოთებული რომ არ ვწვდომოდი ხელში. დედამის ვუსაყვედურე:

— როგორ შეიძლება, ქალბატონო, აქედან აღებული კიტრი გაურეცხავად აჭამო პატარას? ეჭვიც არ შეგეპაროთ, რომ სულ მცირე, მოინამლება!

— გამოჩნდა არამკითხე-მოამბე, გაანყალეს გული... ხალხს საჭმელი ჰქონდეს და მოწამვლაზე ფიქრის დროა?! — ყველას დაასწრო პასუხი გამყიდველმა, როცა შეამჩნია, რომ მისი კლიენტების ყურადღება მივიპყარი...

მისთვის პასუხის გაცემას აზრი არ ჰქონდა. ამიტომ დიქტოფონი ამოვიღე ჩანთიდან და სახელდახელოდ მოფიქრებული კითხვა დავსვი: როგორ შეგიძლიათ ქუჩის ჭუჭყში და ასეთ დაბინძურებულ გარემოში ნაყიდი საკვები პროდუქტი შესთავაზოთ ახლობლებს? არ გეშინიათ?!

ვაშა ბაქაშვილი, 71 წლის, პენსიონერი:

— ბაზართან შედარებით, სიიაფა

ქუჩაში ვცხოვრობ და მის შხამსაც შეეჩვია ალბათ ჩემი ორგანიზმი

და ჩემი ჯიბის სისქე მაიძულებს ასე მოქცევას. გავრეცხავთ და გასუფთავდება, აბა, რა ჯანდაბა მოუვა?!

— ქუჩის ჭუჭყის გარდა, ამდენი მანქანის გამოწვევითაც რომ შხამად ემატება საკვებს, ამაზე არ გიფიქრიათ?!

— რა ვიცი, ამდენი ხანია, ვჭამთ და ცოცხლები ვართ...

ლია კოპალიანი, 32 წლის, დიასახლისი:

— წამიკითხავს ასეთი პროდუქტის მავნებლობაზე, მაგრამ ბაზარში ორჯერ ძვირია ხილი და ბოსტნეული. ჰოდა, არჩევანის საშუალება არ აქვთ ჩემნაირებს. ოჯახში მხოლოდ ჩემი მეუღლე მუშაობს და ძალიან დაბალი ხელფასი აქვს. სულ ასე ვყიდულობ პროდუქტს. რა ვიცი, დღემდე ცოცხლები ვართ და იმედია, მომავალშიც არ დავიხოცებით.

თინათინი მისხი, 42 წლის, პრესის გამავრცელებელი:

— მეც მთელი დღე ქუჩაში ვარ, კლიენტის მოლოდინში და რადგან კაფეში შესვლის უფლებას ვერ ვაძლევ თავს, ხშირად აქვე მიჭამია ხილიც და ბოსტნეულიც. წყალი მაქვს ბოთლით და გადავავლებ ხოლმე. ქუჩაში ვცხოვრობ და მის შხამსაც შეეჩვია ალბათ ჩემი ორგანიზმი...

ელისო ძარღაშვილი, 52 წლის, მზარეული:

— ხახვი ვიყიდე მხოლოდ და რა თქმა უნდა, სიიაფის გამო. აქვე გეუშაობ, კაფეში და ბოსტნეულსაც ვყიდულობთ ხოლმე...

— ასეთი პროდუქტის კაფეს კლიენტისთვის შეთავაზება მისი უფლებების დარღვევად არ მიგაჩნიათ?

— ჯერ არ გამიგია, რომ ჩვენს

კაფეში ადამიანი მონამულიყოს! — გამეცალა აშკარად გალიზიანებული.

ნინო დევიძი, 41 წლის, დიასახლისი:

— ვიცი, რომ არ ვიქცევი სწორად, მაგრამ არ მცალია ბაზარში წასასვლელად და პირველსავე გამყიდველთან შევჩერდი...

— ამით ჯანმრთელობას ინგრევთ...

— (არ დამამთავრებინა სიტყვა) მაგნაირებისთვის გაგვიძლია ქართველებს?! ასე მგონია, შხამიც რომ დავლიოთ, მოვინელებთ! — აღარ გამიჩერდა სალაპარაკოდ...

არ გაჭრა ჩემმა კატეგორიულობამ და შეგონებებმა. მაინც ყველამ იყიდა დაბინძურებული ბოსტნეული...

შორიასლოს საპატრულო პოლიციის ეკიპაჟი შევნიშნე და მათაც დაეუსვი ერთი კითხვა:

— რატომ აძლევთ ასეთ პირობებში გაჭრობის ნებას?

— გამოძახება გვაქვს! — ჩასხდნენ მანქანაში. მგონი, უბრალოდ თავი ამარიდეს...

აღარ ვიცი, როგორ დავასრულო ეს მასალა. ათასჯერ დანერვილა, რომ არ უნდა ვიყიდოთ ქუჩაში საკვები პროდუქტი და იმაზეც, რა საშინელ დღეში ვიგდებთ ამით საკუთარ თუ ახლობლების ჯანმრთელობას, — გამეორებას აზრი არა აქვს ალბათ და მაინც: ნუ გვგონია, რომ უბედურება მხოლოდ სხვას დაემართება და თუ ერთხელ გადავრჩით, სულ გავგილიმებს ფორტუნა... ყველამ ერთად ვიბრძოლოთ ისეთი დანაშაულის აღსაკვეთად, როგორიც ქუჩაში ვაჭრობაა. დამიჯერეთ, შერყეული ჯანმრთელობის აღდგენა ბევრად მეტი დაგიჯდებათ...

ისტორიკოსი ქალბატონის ხანმოკლე ცხოვრება და უცნობი ფურცლები

რას სწავდა ამერიკაში მცხოვრები პროფესორი ქართველ ახალგაზრდას

ისტორიკოსი დოდო ლომიძე XVIII საუკუნის საქართველოს ისტორიის საკითხებზე მუშაობდა და როგორც ამბობენ, ბევრი ყურადსაღები ამბავიც აღმოაჩინა. რედაქციაში მისი და — ქალბატონი ნაზი ლომიძე გვესტუმრა და გვთხოვა, რომ ისტორიკოსების წრეში ძალიან ცნობილი ქალბატონის შესახებ რაიმე დაგვეწერა, მით უმეტეს, რომ ის ამას იმსახურებდა. ქალბატონმა ნაზიმ მოგვანოდა დოდო ლომიძის ნაშრომები და წიგნები, ასევე, იმ წერილების ასლები, რომელსაც ისტორიკოსი იმ დროს ძალიან ცნობილ ადამიანს, ლოს-ანჯელესის უნივერსიტეტის ხელოვნების დეპარტამენტის თავმჯდომარეს, პროფესორ ვახტანგ ჯობაძეს სწერდა. ამ მიმონერაში ახალგაზრდა ქალბატონი და ასაკოვანი პროფესორი ერთმანეთს გატაცებით ესაუბრებიან ტაო-კლარჯეთის შესახებ, სადაც ვახტანგ ჯობაძე ხშირად ჩადიოდა. ის თავის აღმოჩენებს უზიარებდა ახალგაზრდა გოგონას და ამერიკიდან აქეზებდა: აბა, თქვენ იცით, თქვენი იმედი მაქვს. ვიცი, ამ საქმეს ხელს მოჰკიდებთ, რათა ყველაფერი სწორად წარიმართოს...

ის საქართველოს ისტორიით ცხოვრობდა, ამით სუნთქავდა

ლიკა ქაჯანია

გიაბობთ ქალბატონის ცხოვრებაზე, რომელმაც თავი შესწირა XVIII საუკუნის საქართველოს ისტორიის კვლევას და პირადი ცხოვრებისთვის ვერ მოიცალა, მერე კი სამწუხაროდ, ტრაგიკულად გარდაიცვალა.

ნაზი ლომიძე:

— ბედნიერი ბავშვობა გვქონდა, მაგრამ მერე ტრაგედია დაგვატყდა თავს: დოდო 15 წლის იყო, როცა დედა ავთვისებიანი სიმსივნით გარდაგვეცვალა. დოდო ძალიან გულჩვილი, დედაზე მიჯაჭვული ბავშვი იყო. ცხადია, გაუჭირდა მის გარეშე ყოფნა... ის სკოლიდან რომ მოდიოდა, მე ლექციებზე მიწევდა წასვლა. ერთ დღეს, ინსტიტუტიდან რომ დავბრუნდი, ტირილისგან თვალებდასივებული დამხვდა. რა გჭირს-მეთქი? — ვკითხე. — დედა მენატრებაო. ვიფიქრე, გაუვლის-მეთქი, მაგრამ მეორე და მესამე დღესაც იგივე რომ გამეორდა, შევეშვითი,

ძალიან შემეშინდა. სხვა გზა არ მქონდა და სკოლიდან დაბრუნებულს რომ ვასადილებდი, მერე უნივერსიტეტში მიმყავდა ხოლმე. ის ბოლო მერხთან იჯდა და ან მეცადინეობდა, ან ხატავდა. მადლობა უფალს, ლექტორებმა ნება დამრთეს, დოდო ლექციაზე შემეყვანა. ის ძალიან ლამაზი იყო და მალე ყველა ლექტორს შეაყვარა თავი; ჩემი ამხანაგებიც დიდ პატივს სცემდნენ.

— ასე რამდენ ხანს გაგრძელდა?

— რალაც პერიოდის შემდეგ უკეთესი გამოსავალი ვიპოვე: დეიდა მყავდა, რომელსაც თავისი ოჯახი, შვილები, მეუღლე ჰყავდა და ცხადია, ჩვენთან ყოველდღე ვერ მოდიოდა. ჰოდა, ვთხოვე: დოდოს ძალიან უჭირს, სახლში ვერ ვტოვებ, სულ ტირის და ამიტომაც, უნივერსიტეტში მიმყავს ხოლმე. მოშველეთ რამე. სკოლის მერე შენთან მოვიყვან და შენს შვილზე უფრო მეტად მიეფერე-მეთქი. გამოსავალს ვეძებდი დოდოს დასამშვიდებლად. მასზე 9 წლით

უფროსი გახლდით. კარგი, მომიყვანეო, — მითხრა დეიდამ. სკოლის შემდეგ დოდო მასთან მიმყავდა, ის კი ეუბნებოდა: უი, მოხვედი, ჩემო ლამაზო? შენ ხომ იცი, რომ დეიდას დედის სუნი ასდის? მე ისეთივე საყვარელი ვიქნები შენთვის, როგორც დედა იყოო. მართლაც, დედის სიყვარული და მონატრება დეიდაზე გადაიტანა. სკოლის მერე, იმეცადინებდა თუ არა, დეიდასთან გარბოდა. დეიდა რუსთაველზე, ჩვენ ვაკეში ვცხოვრობდით და დამოუკიდებლადაც შეეძლო იქ წასვლა.

— ისტორიით ასე რატომ დაინტერესდა?

ქაშვეთი — ტაძარი აგებულია 1904-1910 წწ. ძველი ეკლესიის ადგილზე. ადრე აქიდგა დავით გარეჯელის სახელთან დაკავშირებული უძველესი ტაძარი, რომელიც XVIII საუკუნეში ამილახვრების აგებულმა აგურის ეკლესიამ შეცვალა.

XIX საუკუნის მიწურულს ისიც დაზიანდა. ქაშვეთის მაშინდელმა წინამძღვარმა, მარკოზ ტყემალაძემ და ტაძრის მესვეურებმა ახალი შენობის აგება გადაწყვიტეს. პროექტი შეადგინა არქიტექტორმა ლ. ბილფელდმა,

რომელმაც ნიმუშად სამთავისის ტაძარი გამოიყენა. ფასადის მდიდრული ჩუქურთმა ნეოფიტე აგლაძეს ეკუთვნის. თუმცა, ტაძარში უხვადაა ძველი ქართული ხელოვნებისათვის უცხო ეკლექტიკური ხასიათის ელემენტები, მაგრამ მას ბევრი ღირსებაც აქვს. ქაშვეთი კარგად არის შეხამებული ადგილმდებარეობასთან და თავისი სილუეტით მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს ქალაქის ცენტრის ანსამბლში. 1947 წელს ქაშვეთის ტაძარი ლადო გუდიაშვილმა მოხატა.

— არ ვიცი, რატომ, მაგრამ ისტორია ყოველთვის განსაკუთრებულად უყვარდა. საშუალო სკოლა წარჩინებით დაამთავრა და მერე უნივერსიტეტში, ისტორიულზე მოეწყო. მეორე კურსიდან მეორად ფაკულტეტზე, ხელოვნებათმცოდნეობაზეც ჩააბარა. სხვათა შორის, გაცვლითი პროგრამით უნივერსიტეტიდან ჩეხოსლოვაკიასა და პოლონეთშიც ვაგზავნეს. ახლა საზღვარგარეთ ყველა დადის, მაშინ კი მსგავსი რაღაცები ძალიან ჭირდა, მაგრამ დოღო იმდენად წარმატებული სტუდენტი იყო, რომ გაუშვეს. ასევე მოიარა საბჭოთა კავშირში შემაჯავლი თითქმის ყველა ქვეყანა. ზაფხულში უშვებდნენ საველე სამუშაოებზე ჩრდილოეთ კავკასიაში, სომხეთში, აზერბაიჯანში... უნივერსიტეტის რჩეულმა სტუდენტმა სასწავლებელი რომ დაამთავრა, ხელნაწერთა ინსტიტუტში დაიწყო მუშაობა — ჯერ სტაჟიორად, შემდეგ დაანიინაურეს, დაანიინაურეს და ბოლოს გახლდათ ნიკო ბერძენიშვილის კაბინეტის გამგე. როცა ბერძენიშვილი გარდაიცვალა, მისი არქივი მთლიანად დოღომ დაამუშავა.

— როგორც მითხარით, ის ხშირად უკავშირდებოდა ამერიკაში მცხოვრებ პროფესორს — ვახტანგ ჯობაძეს?

— დიახ და მათი წერილები ჩვენს ოჯახს დღემდე შემორჩა. სულ საქართველოს ისტორიაზე, ტაო-კლარჯეთზე ლაპარაკობდნენ. ძალიან საინტერესოა მათი მიმოხერა. ამ კაცს შვილი არ ჰყავდა. მისი მეუღლე მატერიალურად ძალიან ძლიერი გახლდათ და ვინაიდან მის ქმარს საქართველო საოცრად უყვარდა, ყველანაირად ეხმარებოდა. ხშირად იყო ტაოში, იქ ფრესკები ნადგურდებოდა, და ცდილობდა, როგორმე შეესწავლა. ამ ფრესკების ფოტოებს უგზავნიდა დოღოს.

— ერთმანეთი სად გაიცნეს?

— დოღო ხშირად მონაწილეობდა სიმპოზიუმებში, საერთაშორისო და

საინსტიტუტო სესიებსა და კონფერენციებში; უწევდა ლექციების წაკითხვა და ა.შ. თურმე, ერთ-ერთ სიმპოზიუმზე შეხვდნენ ერთმანეთს და ამ პროფესორს დოღოს წერილი მოსწონებია. უთქვამს, ეს წერილი კულტურის უმაღლესი მწვერვალიაო. აქვე გეტყვით, რომ დოღო გახლდათ ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი, კორნელი კეკელიძის ხელნაწერთა ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი. გამოქვეყნებული აქვს 27 ნაშრომი. 1998 წელს მიენიჭა ნიკო ბერძენიშვილის სახელობის პრემია. ჰოდა, ამ ყველაფრის გამო იყო ალბათ, რომ პირადი ცხოვრებისთვის ვერ მოიცალა. მერე გადაწყვიტა, დისშვილი ალეზარდა და მასზე მართლაც, საკუთარი შვილივით ზრუნავდა.

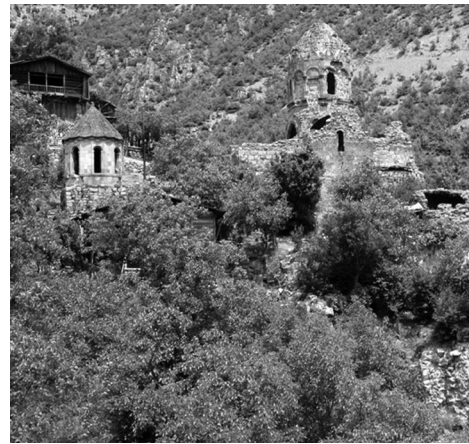
— როგორც ვიცი, ტრაგიკულად გარდაიცვალა...

— მთელი ცხოვრება სწავლას, კვლევებს, დისერტაციის დაცვას შეაღია, ბოლოს კი სიმსივნით გარდაიცვალა. 7 წელი ძალიან იტანჯებოდა, მერე კი, 57 წლის ასაკში ნავიდა იმ ქვეყნად... 10 წელი გავიდა მას მერე, რაც სიკვდილმა გამომაცალა ხელიდან. ის იყო ადამიანი, რომელმაც თავი მიუძღვნა ისტორიის შეუსწავლელი და გამოუქვეყნებელი საკითხების შესწავლას. მიხარია, რომ მისი გარდაცვალების შემდეგ მაინც მოხერხდა მისი ნაშრომების წიგნად გამოცემა. ამბობენ, დრო ყველაფრის მკურნალიაო, მაგრამ ვერანაირი დრო ვერ განკურნავს იმ ტკივილს, რაც დოღოს სიკვდილმა მოგვყენა მის ახლობლებს. ზუსტად ვიცი, ასე ნაადრევად რომ არ წასულიყო ჩვენგან, კიდევ ბევრი რამის გამოკვლევას შეძლებდა და წარსულიდან კიდევ ბევრ ფურცელს გააცოცხლებდა. მას სხვანაირად არ შეეძლო, ამით ცხოვრობდა, ამით სუნთქავდა...

წერილები, რომლებიც ამერიკა-საქართველოს შორის იგზავნებოდა (სტილი დაცულია):

თემა, რომელიც დღეს მოქცეულია სახალხო დიპლომატიის წიგნში, გივი ანდუყაფარის ძე ამილახორის შესახებ, დოღო ლომიძემ გამოიკვლია, ამ უცნობ ფაქტს მან მიაკვლია. მის ნაშრომში, რომელიც ქალბატონმა ნაზიმ მოგვანოდა, ვკითხულობთ (სტილი დაცულია):

„XVIII საუკუნის მეორე მეოთხედის ერისკაცთა შორის განსაკუთრებული ადგილი უკავია გივი ანდუყაფარის ძე ამილახორს (1683-1754/57). იგი იყო გამომჩენილი საზოგადო და პოლიტიკური მოღვაწე, ზემო ქართლის სადროშოს სარდალი, საამილახოროს უფროსი, გორის (1723-1735) და თბილისის მოურავი, ქართლის ვექილი და შაჰის ყულარაღასი (ოსმალთა-ყიზილბაშობის ხანაში). გმირულად იბრძოდა ქართველი ხალხის თავისუფლებისა და ერთიანი ქრისტიანული სახელმწიფოს აღდგენისთვის.

სულ საქართველოს ისტორიაზე, ტაო-კლარჯეთზე ლაპარაკობდნენ

„1983 წლის, 24 თებერვალი. დიდად პატივცემულ ქალბატონო დოღო.

ეს-ეს არის, გამახარა თქვენმა წერილმა და დღესვე ვასრულებ თქვენს თხოვნას: გიგზავნი 19 თუ 20

ხელოვნების ისტორიკოსი, არქეოლოგი, კალიფორნიის შტატის უნივერსიტეტის პროფესორი ვახტანგ ჯობაძე დაიბადა 1917 წლის 18 მარტს, თბილისში. 1940 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი და სწავლა საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის ასპირანტურაში, ხელოვნების ისტორიის განხრით განაგრძო. მეორე მსოფლიო ომის დროს ჯარში გაიწვიეს. მოგვიანებით, ტყვედ ჩავარდა, საიდანაც

ქართველმა ემიგრანტებმა გაიყვანეს და დარჩა გერმანიაში.

მოგვიანებით, გეტინგენის, ფრაიბურგისა და ერლანგენის უნივერსიტეტებში იღრმავებს ცოდნას კლასიკურ არქეოლოგიასა და ხელოვნების ისტორიაში. შემდეგ მიემგზავრება ესპანეთში და აქვე ქორწინდება გერმანელ ირენე (ირინე) ბიბერზე. 1953 წელს ოჯახთან ერთად საცხოვრებლად გადადის ამერიკის შეერთებულ შტატებში.

შტატებში ვახტანგ ჯობაძე თანამშრომლობდა „ამერიკის ხმასთან“,

გივი ამილახორის ცხოვრება და მოღვაწეობა დღემდე არ ყოფილა საეკლესიო-რი შესწავლის საგანი. მისი, როგორც პოლიტიკური მოღვაწის შესახებ შეფასება, არის შეფასება სამეცნიერო ლიტერატურაში და აღნიშნულია მისი დამსახურება საეკლესიო მოღვაწეობის სფეროში.

საისტორიო წყაროები გივი ამილახორის წარმოგვიდგენს, როგორც ჭეშმარიტ მართლმადიდებელს, ღვთისმოყვარესა და სჯულისთვის თავდადებულს.

ოსმალთა ყიზილბაშების ხანაში, ქართველი ერის ყოფნა-არყოფნის საკითხი იდგა. იმ დროს, როცა მამუდიანი დამპყრობლები უპირველეს ყოვლისა, სარწმუნოებრივ სინამდევებს, ეროვნული კულტურის კერებს, ეკლესია-მონასტრებს ანადგურებდნენ და მეჩეთებად აქცევდნენ, გივი ამილახორი ზრუნავდა ქართულ ეკლესია-მონასტრებზე. მან გადაარჩინა თბილისის სიონი მეჩეთად

გადაკეთებას, სვეტიცხოველს დაუბრუნა ყიზილბაშებისგან წართმეული ქონება, განაახლა ბეთლემის, შიომღვიმისა და სვეტიცხოვლის ტაძრები, გორიჯვრის წმინდა გიორგის ეკლესიას სოფელი გორისა შესწირა. მისი მზრუნველი ხელი სწავებოდა წმინდა იოანე ნათლისმცემლის უდაბნოსა და ნინოწმინდის ეკლესიებს და ბოლოს, მან ააშენა თბილისში ქაშვეთის წმინდა გიორგის ეკლესია. ამავე დროს, მისი დაკვეთით იქნა შესრულებული მარხვანი-ხატიკი, მეტაფრასი და მარხვანი.

მამაცმა და ნიჭიერმა სარდალმა პატიმრობაში ყოფნის დროს ქ. ქელათის აღებისას, ადილ-შაჰისადმი განეული დახმარებისთვის და მაზანდერანში ციხე-ქალაქის აშენებისათვის წყალობად მიიღო დიდძალი ქონება და ყულარალასობა (სახელად შაჰ-ყულიხანი). დაგროვილი სიმდიდრე და სოლიდური თანხა მოწყალების სახით გამოგზავნა

სამშობლოში, დანგრეული ქვეყნის ასაშენებლად უდაბნოს, იმერეთის, ახალციხისა და კათოლიკეების (ფრანგების) ეკლესიების აღსადგენად. ქველმოქმედების გარეშე არ დაუტოვებია არც თეიმურაზ მეფე, ანტონ კათალიკოსი და თავისი მსახურ-აზნაურები.

1750 წელს გივი ამილახორმა ირანის ტყვეობაში მყოფი, უკიდურესად გაჭირვებული ქართველების გადასარჩენად გაიღო მოწყალება, შემოიკრიბა ისინი და დააბრუნა სამშობლოში.

ასეთია გივი ამილახორის — ერისკაცის, ჭეშმარიტი ქრისტიანის (რომელსაც „სჯული ვერ დაადებინეს და ეგრევე ქრისტიანობით მოვიდა ქართლში“) მოღვაწეობა ქართული სულისა და ეროვნული თვითშეგნების გადარჩენის საქმეში. ვფიქრობთ, ეს საინტერესო პოლიტიკური მოღვაწე და ერისკაცი იმსახურებს მონოგრაფიულ შესწავლას“.

სურათს, რომლებიც გამოსახავენ უცხოეთში გადმოკარგული მცირე ხელოვნების ზოგიერთ ნიმუშს ქართული წარწერებით: ტრიპტიხი მინანქრის ხატი, მინანქრის ნიგნის ბუდე, ჯვრები და დაფარნები. ზოგიერთი წარწერა მართლაც, საინტერესოა. ასახავს ზოგიერთი ჩვენი დიდებული წინაპრის ამაო ბრძოლას მიუსაჯალში, ისტორია მეორდება. გრიგოლ ფერაძის მიერ იერუსალიმში გადაღებული „კვარცხლბეკი“ სამწუხაროდ, უაღრესად მცირე ზომისაა, თანაც, გაურკვეველი, მაგრამ მგონია, ოდნავ უკეთესი სურათი გამოქვეყნებული აქვს თამარას, სამშობლოს მიერ დაზინყებულს და თუ არ ვცდებით, მიხეილ თარხნიშვილსაც, „ბედი ქართლისას“ მეოთხე თუ მეექვსე ნომერში.

იმედია, მასალა გამოგადგებათ. თქვენ მტკიცე ხასიათის ქალბატონი უნდა ბრძანდებოდეთ. XVIII საუკუნე გოდებისა და ქვითინის ხანა ჩვენთვის, მე ამ ხანის შესახებ წერა კი

არა, კითხვაც არ ძალმიძს. მაკვირვებს, როგორ გადაიტანეს ჩვენმა წინაპრებმა?

კიდევ ერთხელ გთხოვთ გაიზიაროთ ჩემი საუკეთესო სურვილები და თქვენდამი პატივისცემა. თქვენი ვახტანგ ჯობაძე“.

„დიდად პატივცემულ ბატონო ვახტანგ:

ჩემი ყურადღება მიიქცია ბატონ გრ. ფერაძესთან ერთად, იერუსალიმში გადაღებულმა „კვარცხლბეკმა“. წარწერაში მოხსენიებული ერეკლე მეფის ასული ელენე, იესე მეფის თანამეცხედრე და ანტონ კათალიკოსის დედა ბრძანდებოდა. როგორც საბუთებიდან ირკვევა, მისი მონაზვნობის სახელი ელისაბედი ყოფილა. ის 1738 წელს ყიზილბაშებისგან შევიწროებული, მიემგზავრება რუსეთს. ელისაბედის ამაღლის სიაში, სხვა პირებთან ერთად დასახელებულია აზნაური შიო ჯობაძე.

თქვენ მიერ მონოდებულ მასალასთან ერთად, დედოფალ ელენეს შესახებ მოვიძიე სხვა საბუთებიც, რის შესახებაც წავიკითხავ მოხსენებას ინსტიტუტში. მიიღეთ ჩვენგან გულთბილი მოკითხვა და საუკეთესო სურვილები. დიდი პატივისცემითა და მოკრძალებით, დოდო ლომიძე. 1983 წლის 4 აპრილი“.

P.S. „გზა“ გაძღვეთ შანსს, თქვენც გახდეთ ჩვენი რესპონდენტი! თუ ფიქრობთ, რომ სხვებისგან რაიმე გამოირჩევით ან საკუთარი საინტერესო თავგადასავლის მოყოლა გისურთ, თუ სურვილი გაქვთ ვინმეს სიყვარულში გამოუტყვედეთ ან სუფლაც, სოციალურ პრობლემებზე საკუთარი აზრი დააფიქსიროთ, მაშინ მოგვწერეთ ტელეფონის ნომერზე: 5(58) 25.60.81 ან მიელაზი: lika.qajaia@gmail.com

ოჯახის გამოსაკვებად მუშაობდა ქარხანაში. ჰარვარდისა და იუტას უნივერსიტეტებში თანამშრომლობის შემდეგ, საბოლოოდ დამკვიდრდა ლოს-ანჯელესში, კალიფორნიის შტატის უნივერსიტეტში და ხელმძღვანელობდა ხელოვნების ისტორიის დეპარტამენტს.

ვახტანგ ჯობაძემ დიდი წვლილი შეიტანა უცხოეთში არსებულ ძველი ქართული კულტურის კერების გამომზეურებასა და შესწავლაში. 1962-1967 წწ. აწარმოებდა არქეოლოგიურ გათხრებს ძველი სირიის, ანტიოქიის

მიდამოებში. გამოიკვლია სამი ცნობილი ნამონასტრალი: ბარლაამის მონასტერი კასიუსის მთაზე, სვიმეონ მესვეტე (უმცროსი) საკვირველმოქმედის საფანე, შავი მთის ქართული მონასტერი. ამ არქეოლოგიური მონაპოვრების შესწავლით დადასტურდა ქართველ ხუროთმოძღვართა და ქვის მჭრელთა მოღვაწეობა ანტიოქიის მიდამოებში.

ვახტანგ ჯობაძე იკვლევდა ქართველთა კოლონიების საკითხს კუნძულ კვიპროსზე. ვატიკანში დაცულ ერთ დოკუმენტში მოხსენიებულ ია-

ლაის მონასტერთან გააიგივა ჟალიას (ლალიას) მონასტერი და დაადასტურა მისი ქართული წარმოშობა.

ექვთიმე თაყაიშვილის შემდეგ ვახტანგ ჯობაძე იყო ერთადერთი ქართველი მკვლევარი, რომელსაც საშუალება ჰქონდა ემოგზაურა და შეესწავლა ტაო-კლარჯეთის ძეგლები...

ვახტანგ ჯობაძე გარდაიცვალა კარლსბადში, 2007 წელს. მისი ფერფლი თბილისში ჩამოასვენეს.

ვახტანგ ჯობაძის ბიბლიოთეკა გადაეცა ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრს.

ბიბლუსი

წარმოებზე თქვენი შთაბეჭდილება შეგიძლიათ გაგვიზიაროთ ელფოსტით

<http://svetnov.wordpress.com/>
gza.fantazia@gmail.com

სვეტა კვარაცხელია

დასაწყისი იხ. „მზა №28-32“

შვიდის თხუთმეტი წუთი იყო და მივხვდი, როგორ შემიპყრო პანიკამ. სარკეში ვიყურებოდი და ჩემს თავს ვერ ვცნობდი. გონებაში შარლოტას სიტყვები მიტრიალებდა, გამომშვიდობებისას რომ მითხრა:

— საყვარელო, განუმეორებლად ლამაზი ხარ. ყველას აღაფრთოვანებ ამ სალამოს. ამისთვის მზად იყავი, ეს მთავარია! ერთხელ ჯანი ვერსაჩემ თქვა: „როცა საზოგადოებაში არავინ გიყურებს, სასწრაფოდ უკანა კარიდან გადი და შენთვის ახალი კაბა იშოვე“. ჩემო ძვირფასო, შენ ახალი კაბის შოვნა არ მოგიწევს. ამ კაბის გარეშეც თვალისმომჭრელი ხარ.

კაბა მართლაც საოცრება იყო. თითქოს ზუსტად ჩემს სხეულზე შეკერესო, ისე ნათლად აჩენდა თითოეულ ნაკვთს. არადა, ცუდი აღნაგობა ნამდვილად არ მაქვს. ჩემი ტან-ფეხი ნებისმიერ მოდელს შემურდება. არ მიყვარს საკუთარ გარეგნობაზე საუბარი, მაგრამ სიტყვამ მოიტანა და გვერდს ვერ ავუღვლი. ერთადერთი, რაც ამ სხეულს აკლია, მამაკაცის შეხებაა, რათა უფრო სექსუალური გახადოს, რათა ვნებით აივსოს და დაიცალოს. სხვა მხრივ, ბედს სწორედ რომ არ ვემდურ.

როცა შარლოტამ კაბა გამომიტანა, იმდენად ძვირფასი მეჩვენა, ჩაცმაზე უარი ვთქვი, იქნებ სხვა გვენახა-მეთქი? ძალზე გამომწვევი ჩანდა, მარჯვენა გვერდზე გრძელი ჭრილით, მაგრამ ქალმა დაიჟინა, გინდა თუ არა, ეს უნდა მოიზომო. არ შემეცდარა. სამოსი ზედ მაკვდებოდა. მერე სხვებიც მოვსინჯე, მაგრამ ასე არც ერთი არ მომიხდა.

— ზუსტად ისაა, რაც გვჭირდება! — აღტაცებულმა წამოიძახა შარლოტამ. — ქალღმერთს ჰგავხარ.

კაბა კი შევარჩიეთ, მაგრამ მაინც არ გამომიშვა. დამსვა და ჯერ ვარ-

სახიფათო სურვილები

ცხნილობა გააკეთებინა მის დასთან მომუშავე სტილისტ გოგონას, მერე — მაკიაჟი. ისეთი გრძნობა მქონდა, თითქოს საპატარალოდ ვემზადებოდი.

მამიდას დაქალმა მგონი, ცოტა გადააჭარბა, მაგრამ თავადაც სასიამოვნოდ ვიყავი გაოცებული. თუმცა, ყველაზე მეტად მაინც კაბის საფასური მაღელვებდა. ყველა ლამაზ კაბას მხოლოდ ერთი ნაკლი აქვს — ძალიან ძვირია. ამიტომაც არ მიყვარს ბუტიკებში სიარული, თვალს წყალს კი დავალევინებ, მაგრამ გულსაც ვიტკენ, ამ უკანასკნელს კი მოფრთხილება სჭირდება.

როცა შარლოტას კაბის ფასი ვკითხე, კოპები შეიკრა, — ეს მამიდაშენმა გაჩუქა და ფასს ვერ გავამხელ, შენი მოვალეობაა, ნახვიდე და კარგად გაერთო.

კიდევ ერთ პრობლემას ფეხსაცმელი წარმოადგენდა, რომლის გადაჭრაშიც მამიდა დამეხმარა. ჯულის და მე ერთი ზომის ფეხი გვაქვს, მას კი ამქვეყნად ყველაზე მეტად ფეხსაცმლის ყიდვა უყვარს. ნამდვილი მანიაკია. ალბათ 50 წყვილი მაინც ექნება, თან ყველა კარგი და ყველა სახელობით ბუტიკში ნაყიდი. ასე რომ, მისი არჩევა არ გამჭირვებია.

სარკეში კიდევ ერთხელ შევაფასე ჩემი გარეგნობა და ამოვიხორცე — რაც შემეძლო, ყველაფერი გავაკეთე. მხოლოდ ერთი საკითხი მრჩებოდა — როგორ უნდა დამეჭირა თავი წვეულებაზე?

— მორჩი წუნუნს, რა! — შევეუძახე ჩემს თავს. — ბოლოს და ბოლოს, რესტორანში მიდიხარ! იქ ისეთივე ადამიანები იქნებიან, როგორიც შენ ხარ და როგორიც ის არის. ისიც ხომ ადამიანია, მერე რა, რომ მდიდარია?

გაბმულმა ზარმა მონოლოგი გამანყვეტინა. სანამ კარს მივუახლოვდებოდი, ვცდილობდი, დავწყნარებულიყავი და აღელვება არ შემეტყობოდა.

— ვინ არის? — ხმაც კი შემეცვლოდა, მიკროფონში რომ დავილაპარაკე. — რიკ ნელსონი ვარ.

— ახლავე გამოვალ, მისტერიჩარდ! შეგიძლიათ ჰოლში მოიცადოთ? — ჩქარ-ჩქარა ვუპასუხე, კარის ავტომატურად გასაღებად ლილაკს დავანექი და სირბილით უკანვე შევევარდი სააბაზანოში. თუ მინდა, ამ სალამოს ცოცხალი დავრჩე, უნდა დავმშვიდდე, არავითარი პანიკა!

სულ რამდენიმე წამს ვიდექი სარკესთან და ღრმად ვსუნთქავდი. როგორც იქნა, თავი ხელში ავიყვანე და ჩანთას დავავლე ხელი, რომელშიც პომადა, ორი ოცგირვანქიანი (ყოველი შემთხვევისთვის, თუკი რიკი არ მოისურვებდა ჩემს გამოცილებას), პატარა სარკე და ქალაღდის ხელსახოცის შეკვრა მედო. მერე მამიდას ოთახში შევიხედე, თვალი ჩავუკარი და ვანიშნე, გავდივარ-მეთქი. ჯულიმ თითებით ჰაერში პირფარევი გადამსახა და კეთილი გზა მისურვა.

როგორც იქნა, ჰოლისკენ ჩამავალ კიბეს ჩავუყვი.

მამიდა ჯული ვიქტორიული სტილის სამსართულიან სახლში ცხოვრობს. თითო სართული თითო მობინადრეს უჭირავს. ჩვენ მეორე სართულზე ვართ.

დაბლა ჩასვლას იმაზე მეტხანს მოვუნდი, ვიდრე სხვა დროს. ისეთი მალაქულსილიანი ფეხსაცმელი მეცვა და იმდენად ვიყავი მიუჩვეველი, ძლივს დავაბიჯებდი. ვდგამდი საფეხურიდან საფეხურამდე ნაბიჯს თავდახრილი, სანამ კიბე არ ჩავათავე.

აღტაცების გამომხატველი სტვენა ოდესმე გაგიგონიათ? სწორედ ასეთმა სტვენამ მაიძულა, თავი ამენია. რიკ ნელსონს ხელები ჯიბეებში ჩაენყო და კედელს მიყრდნობოდა ჩემს მოლოდინში. ალბათ ნებისმიერი ქალი მოისურვებდა, ასეთი მამაკაცი თავის საძინებელში აღმოეჩინა. ღმერთო ჩემო, ისევე ის მზერა, ისევე ის ლურჯი თვალები, რომლებშიც შეიძლება ჩაიძირო! რა მაგარი პიჯაკი აცვია! განუმეორებელ ფორმაშია. იცის, როგორ ჩაიცვას, როგორ მოიქცეს და მოექცეს სხვას, იცის, როგორ მიაწოდოს თავისი თავი ქალს. წუნს ვერ დაუღებ. მშვენივრად იცის, როგორ

შთაბეჭდილებასაც ახდენს ქალებზე. როცა კმაყოფილი ღიმილით ჩემკენ გამოემართა, სუნთქვა შემიჩერდა, მხოლოდ ბოლო წუთს შევძელი ამომქედვად:

— სალამო მშვიდობისა!

— თავზარდამცემად ლამაზი ხართ, კეიტ! — დაუფარავი აღფრთოვანებით მითხრა და როცა შევხედე, მის თვალებში სიხარულით აცეკვებული ნაპერწკლები გაკრთა.

— მართლა? — წმინდა ქართული ყესტი გამომივიდა! რა სულელი ვარ, ინგლისელს ასე როგორ უნდა უპასუხო? მთლად გადამავინწყდა აქაური ეტიკეტი. უნდა მეთქვა, თქვენ აჭარბებთ, ან — გმადლობთ კომპლიმენტისთვის, ან — რამე ამდაგვარი. სად გაქრა ჩემი თავმოყვარეობა, ჩემი სიამაყე?! მიდი, კატო, დაუმტკიცე ამ ჯენტლმენს, რომ თავის დაჭერა შეგიძლია და ნებისმიერი ქათინაურის მოსმენისას არ წითლდები გადამწიფებული პამიდორით.

— დიდი მადლობა, თავადაც ძალიან კარგად გამოიყურებით.

ასე არ ჯობია? ყოჩაღ, კატერი-ნა! — მოვეფერე ჩემს თავს და ჩემს სახელს.

ესეც ასე, საკმაოდ გულგრილად გამომივიდა. მშვენიერი დასანყისია!

რიკის მზერა მოუთმენლად დასრიალებდა ჩემს მბზინავ ყავისფერ თმაზე, აკურატურად შედებილ წითელ ტურნებზე და ბოლოს — მთელ სხეულზე. მის ყოველ ნათქვამში გაოცება იკითხებოდა.

— მდაა... თქვენ დღეს ფურორს მოახდენთ. დარწმუნებული ვარ, ყველას მოესურვება გაიგოს, სად გიპოვეთ. არ დავინყებ მოყოლას, როგორ აღმოგაჩინეთ პარკში, სადაც თქვენი ძალღიმიეცა და ნამაქცია. ამ ყველაფერს გამოცანად დავტოვებ, მეტი ინტრიგისთვის. რას იტყვით?

ეს ყველაფერი ისე გაისმა, თითქოს ძვირად ღირებული შენაძენი ვიყავი და ფიქრობდა, ეთქვა თუ არა მეგობრებისთვის იმ მაღაზიის მისამართი, სადაც მე „დამითრია“. თავმოყვარეობა შემელახა, მაგრამ გალიმება მაინც შევძელი.

— მე კი მეგონა, ყველაფერი პირიქით იყო.

— ანუ თქვენ აღმომაჩინეთ? — დამასწრო.

უარესად გავნითლდი.

— არა, მე კი არა, ჩემმა ძაღლმა, — არ დავიბენი და მეტი დამაჯერებლობისთვის დავამატე: — ალბათ მართლაც არ ღირს იმის მოყოლა, როგორ გაცრაობდით მინაზე ჩემს ფეხებთან გაშოტილი.

ესეც შენ! გაჯობე თუ არა? — გულში გავმხიარულდი.

ჩემმა შენიშვნამ აშკარად შეუცვალა ხასიათი. წამით შეცბა, მაგრამ მალევე გაიღიმა, ამჯერად — სასტიკად.

— თანახმა ვარ, — მითხრა და ხელი გამომინოდა, — ნავიდეთ, მანქანა გველოდება.

როგორც ჩანს, მოვახერხე მიმეხვედრებინა, რომ ჩემთან ურთიერთობისას ჩარჩოებს არ უნდა გასცდეს. და მიუხედავად იმისა, რომ წვეულებაზე თანხლებას დავთანხმდი, ყველაფერზე ვერ დამითანხმებდა.

როცა ქუჩაში გამოვედი, ველოდებოდი, რომ ტროტუართან ტაქსი დამხვდებოდა, მაგრამ მის ნაცვლად დავინახე „მერსედესი“, რომლის უკანა კარი უკვე გამოეღო მძღოლს და გველოდებოდა. რიკის დახმარებით უკანა სავარძელში მოვთავსდი, მერე თვითონაც გვერდით მომიჯდა და მძღოლს მიუბრუნდა:

— „სქვაიროში“, ბობ!

რიკი ისე ახლოს აღმოჩნდა ჩემთან, რომ მისი ფეხები ჩემსას ეხებოდა. მიუხედავად ამისა, გვერდზე განევა არ მიცდია. მეტი საქმე არ მაქვს, ახლა ამას ვაფიქრებინო, რომ ასეთ წვრილმანებს ყურადღებას ვაქცევ და რომ ეს წვრილმანები დისკომფორტს მიქმნის. არავითარ შემთხვევაში!

ჯანდაბას! რატომ დავთანხმდი ამ კაბის ჩაცმას? ეს გრძივი წრილი, თანაც ზუსტად იმ მხარეს, საითაც რიჩარდი ზის, ფეხს ზედმეტად აჩენს. სამარცხვინო ფეხები რომ არ მაქვს, ვიცი, მაგრამ იმის გაფიქრებაც კი, რომ რიკი თავის შემფასებლურ მზერას ჩემი შიშველი ფეხისკენ გააპარებს, საშინლად მაფორიაქებს. ამწუთას სხვა რამეზე ფიქრი არ გამომდიოდა.

უცებ მივხვდი, რომ რაღაც მკითხა და პასუხს ელოდა.

— მაპატიეთ, რა მითხარით? — თავაზიანად ვკითხე, თან გულში ჩემს თავს ვუჯავრდებოდი უყურადღებობისთვის.

— შეგეკითხეთ, „სქვაიროში“ ადრე თუ ხართ ნამყოფი-მეთქი? — გამიმეორა.

მის ტონში უცნაური ნოტები იკითხებოდა — თითქოს რაღაცით უკმაყოფილო, უფრო მეტიც, ნაწყენი იყო. იქნებ სხვა დროს არ დასჭირვებია ქალისთვის შეკითხვის გამეორება? ალბათ ისინი უფრო ყურადღებანიები იყვნენ, ვიდრე მე.

— არა, არასდროს ვყოფილვარ, მაგრამ, რა თქმა უნდა, გამიგონია.

იქ იმისთვის დადიან, რომ საკუთარი თავი გამოაჩინონ და სხვებსაც შეხედონ, — ვიფილოსოფოსე.

— საესებით შესაძლებელია, ზოგიერთი მართლა იქცეოდეს ასე, მაგრამ ჩემთვის „სქვაირო“, პირველ რიგში, ხარისხიან კერძებთან ასოცირდება. მათი შეფ-მზარეული თავისი საქმის დიდოსტატია, — პირდაპირ თვალებში მიყურებდა და მზერას წამითაც არ მაცილებდა, — და ბარმენებიც შესანიშნავად მუშაობენ. იქაური კოქტეილები ნამდვილი ხელოვნების ნიმუშებია, თუმცა, მათი დაღვევისას სიფრთხილეა საჭირო. იქ სასმელებს ერთმანეთში ურევენ და თუ ზედმეტი მოგივიდა, მეორე დღით შეიძლება თავი გაგისკდეს.

— გმადლობთ, რომ გამაფრთხილეთ, — ჩუმად წარმოვთქვი.

როგორც უკვე ვთქვი, რიკი ძალიან ახლოს იჯდა ჩემთან, გარდა ამისა, მანქანაში საოცრად ინტიმური ატმოსფერო სუფევდა, ჩემი კაბა

კი ზედმეტად „გულმოდებული“ და „გვერდმომიშვლებული“ იყო. აფორიაქებულმა გვერდზე გავიხედე, ვითომ ფანჯარაში ვიყურებოდი.

ხანგრძლივი პაუზა ჩამოვარდა, რომელიც რიკმა დაარღვია:

— კეიტ, მოემვიტ!

ამ წინადადებაზე უარესად დამიძაბა.

— მოვეშვა? არ მესმის, რაზე სა-

უბრობთ? ძალიან მშვიდად ვარ.

— ჰო-ო? — ირონიულად შემეკითხა და ჩემს ერთმანეთში გადახლართულ თითებს მრავალმნიშვნელოვანი მზერა დაასო. მეც მხოლოდ ახლა შევამჩნიე, რომ ჩემი თითები თავგანწირვით „ჩახუტებოდნენ“ ერთმანეთს. — მომისმინეთ. დღეს არაფრის გაკეთება არ მოგიწევთ. უბრალოდ, დატკბით ვახშმით, შევთანხმდით? არავითარი ვალდებულება არ გაკისრიათ და არც დაგეკისრებათ, თუ ეს ასე განუხებთ.

სინამდვილეში არც ვიცოდი, ამ მომენტში რა მანუხებდა. რა თქმა უნდა, მაღალი საზოგადოების წინაშე მასპინძელი დიასახლისის როლის თამაში ადვილი არ იყო, მაგრამ სანერვიულოდ სხვა მიზეზებიც მქონდა, თანაც — ერთობ „წონიანი“.

ძლივს შესამჩნევად დავაქნიე თავი, რითაც ვაგრძნობინე, რომ ჩემთვის ყველაფერი გასაგები იყო. ნახევარი წუთის შემდეგ კი ჩემს ტუჩებს უნებური შეკითხვა მოსწვდა:

— და თქვენი მეგობარი გოგონა... უკმაყოფილო არ დარჩება, საღამოზე მე რომ დამპატიჟებ? არ იეჭვიანებს?

— გოგონა? — რიკი მოიღუშა, შემდეგ კი მთელი ხიბლი ჩააქსოვა ღიმილში. — ა! მერილინზე მეკითხებით? ფოტომოდელზე? ის გამიგებს. ეს მან მიმატოვა დღეს და არა მე ის. ჩვენ მხოლოდ მეგობრები ვართ.

ვერ გავარჩიე, რა გრძნობები გამიჩინა მისმა ნათქვამმა — ამაფორიაქა თუ დამამშვიდა. აშკარად — ერთიც და მეორეც. მხოლოდ ერთი დასკვნის გამოტანა შეიძლებოდა ამ ყველაფრიდან — არცთუ მსუბუქი საღამო მელოდა.

— და კიდევ... რადგან დღეს ჩემი თანმხლები ხართ, ცოტა რამ მაინც უნდა ვიცოდე თქვენზე, — ჩემს შესინებულ მზერაზე გულუბრყვილოდ გაელიმა, — ხომ უნდა წარგადგინოთ ჩემს სტუმრებთან. ყველაზე ჩვეულებრივი რამეები, მაგალითად: სად მუშაობთ, რა გიყვართ, რით ხართ გატაცებული...

ჭკვიანური სურვილია! არა, მის გვერდით სხვა მამაკაცი რომ ყოფილიყო, მაგალითად, ანდრო, არაფერი საშინელება ამაში არ იქნებოდა. მაგრამ ის ინგლისელი ჯენტლმენია, მდიდარი, ელიტის წარმომადგენელი, მე კი... ამასთან, არ გამოდის სამართლიანი მისი სურვილი. მეც ხომ არაფერი ვიცი მასზე, გარდა იმისა, რომ ახალ შენაძენს აღნიშნავს. რას ვიცინებ, ამ ქედმაღალი მომხიბვლელი ბიზნესმენის ნიღბის მიღმა ერთი უბრალო, კეთილი და მხიარული კაცი

რომ იმალებოდეს? გამოირიცხული არაფერია. კაცებს უყვართ ტრაბახი და ბაქიაობა, ოღონდ კი ქალი დაითრიონ. ეს მხოლოდ საქართველოში არ სჩვევიათ ძლიერი სქესის წარმომადგენლებს, ყველა ქვეყანაში ერთი და იმავე სცენარს იყენებენ. რომელი ილბლიანი მე ვარ, რომ რიკის სახით გამოწაკლისს გადავყვრიდი?!

— სოციალურ სამსახურში ვმუშაობ, გაჭირვებულ ოჯახებს ვეხმარები. მაგრამ გარკვეული დროით ინგლისში არ ვიმყოფებოდი, ახლახან დავბრუნდი... — შევყოყმანდი, არ მინდოდა მეთქვა, ქართველი რომ ვიყავი, ვაითუ, საერთოდ არც იცოდა საქართველოს არსებობა. — ასე რომ, თავისუფალ დროს ჩვეულებრივი მოკვდავივით ვატარებ — ან ვჭამ, ან მძინავს, ან პეპის ვასეირნებ. საკმარისია?

მან არაფერი მითხრა, უხმოდ გააგრძელა ჩემი ნაკვების შესწავლა. იმდენად მაღიზიანებდა მისი მზერა, თავი კვლავ მივაბრუნე. რატომღაც, სულაც არ მინდოდა მისთვის ჩემზე სიმართლე მომეყოლა.

რიკის მომდევნო შეკითხვა რამდენიმე წუთის შემდეგ გაისმა:

— ესე იგი, გართობისთვის დრო არ გრჩება?

— მრჩება, მაგრამ... — კვლავ შევყოყმანდი, საჭირო მიზეზებს ვეძებდი. — ძალიან ცოტა. მამიდამ ფეხი მოიტეხა და ახლა მისი მოვლით ვარ დაკავებული, — მაინც გავუმჟღავნე მცირე სიმართლე.

— სამწუხაროა.

— სულაც არ ვფიქრობ ასე, — ახლა უკვე მისი ტონიც მაღიზიანებდა, როგორ შემიცოდა! ერთი ამას დამიხედეთ! — მე მომწონს ჩემი სამსახური, მიყვარს ჩემი პროფესია.

— მეც მომწონს ჩემი, მაგრამ დასვენებისთვის მაინც გამოვნახავ ხოლმე დროს.

— როგორც დღეს საღამოს? — სარკასტულად გამომივიდა.

— არა, დღეს საჭიროსა და სასარგებლოს ერთმანეთში „ვაზავებ“, — ნიშნის მოგებით გამიღიმა.

შემრცხვა იმის გამო, რომ მის ყოველ სიტყვას ხიშტებივით ვიღებდი, თითქოს თავს მესხმოდა. დაბნეულმა ლამის ტუჩი მოვიკვნიტე.

მოულოდნელად რიკმა ხელი ხელზე დამადო და ხმადაბლა წარმოთქვა:

— ყოველთვის ასეთი გულგრილი ხართ თუ მხოლოდ ჩემთან იქცევით ასე? იქნებ რამე განყენინეთ? მიპასუხეთ, კვიტ!

სიამოვნებით ვუპასუხებდი, მაგრამ პირი ისე გამიშრა, ენა ვერ მო-

ვატრიალე. რამდენჯერაც ჩემს სახელს წარმოთქვამდა (საოცარი ვნებიანობით), იმდენჯერ ძალუმადა ამიძგერდებოდა გული.

ჩავახველე და ენა ტუჩებზე მოვისვი, რაც იმწამსვე ვინანე, რადგან მისი მზერა ახლა სწორედ ჩემი ტუჩებისკენ იყო მომართული.

— უბრალოდ, ცოტას ვნერვიულობ, — ჩავიბუტბუტე, — ყველაფერი ისე მოულოდნელად მოხდა... საერთოდ არ ვიცნობ თქვენს სტუმრებს, — უმისამართოდ გავიქნიე ხელი.

კიდევ კარგი, არ იცის, რომ ჩემი მთავარი პრობლემა — ის და მისი ლურჯი თვალებია.

— ადვილად შეენწყობით მათ, ასე ნუ განიცდით. იცით, რა?.. თქვენ ძალიან გახსნილი სახე გაქვთ, ბევრი რამის ნაკითხვა შეიძლება მასზე და კიდევ უფრო მეტის გაგება. ეს, ალბათ, მუშაობაში ძალიან გეხმარებათ.

— როცა საჭიროა, შემიძლია გაუხსნელიც ვიყო, — ამაყად გამოვეუცხადე.

ეს კი ვთქვი, მაგრამ აი, მასთან არაფრით გამომდიოდა ჩემი აზრებისა და გრძნობების დამალვა, თუმცა, ამ სისუსტის გამჟღავნებას სულაც არ ვაპირებდი.

რიკი სავარძლის საზურგეზე გადაწვა და შევებით ამოვისუნთქე — ჩვენ შორის ასე საჭირო დისტანცია გაჩნდა.

— ის ფაქტი, რომ მეგობარი მამაკაცი არ გყავთ, თქვენს სამუშაოს უკავშირდება? — მოულოდნელად მკითხა.

— ცდებით! სამსახურისადმი ავადმყოფური მიდრეკილება არ მაქვს! — პირდაპირი პასუხი ვერ მიიღო შეკითხვაზე.

— აბა, როგორ ამიხსნით იმას, რომ ასეთი ლამაზი, მიმზიდველი გოგონა მხოლოდ მუშაობს, ჭამს, სძინავს და ძალღს ასეირნებს? მეგობრებიც კი არ ჰყავს...

— მყავს მეგობრები, — გავაპროტესტე.

— და არც პაემანზე დადის, — ისე გააგრძელა რიკმა, თითქოს ჩემი ნათქვამი არც გაუგონია.

— მომისმინეთ, მისტერ ნელსონ! — პირველად მივმართე გვარით, რადგან ინგლისში ახალგაჯნობილთან ასე უფროა მიღებული, ვიდრე სახელით მიმართვა.

— რიკ... მე რიკი მქვია და რიკი დამიძახებ, თუ შეიძლება, თორემ ჩემი სტუმრები იფიქრებენ, რომ მხოლოდ წვეულებისთვის დაგიქირავეთ.

არა, ავდგები და ახლავე პირში

მივახლი ყველაფერს, რასაც მასზე ვფიქრობ!

— მაპატიეთ, მაგრამ არ მესმის, რატომ გალღვებთ ასე ჩემი ცხოვრების წესი. ეს თქვენ არ გეხებათ, არ არის თქვენი საქმე! ის, რომ ამ წინადადებაზე დაგთანხმდით, არ გაძლევთ უფლებას...

— ის ჩემი მეგობარი გოგონა არ არის. მეგონა, რომ ეს საკითხი უკვე გავარკვიეთ, — კვლავ შემანყვევტინა ფრაზა.

— თუნდაც ასე იყოს, — უფრო გავწინმატდი, — თქვენ მთხოვეთ, თან გხლებოდით ამ სალამოს და მეც დაგთანხმდით. მიუხედავად ამისა, ეს არ გაძლევთ უფლებას, ჩემს პირად ცხოვრებაში იქექოთ.

მან თვალეში შემომხედა და... გაიცინა.

— მე მხოლოდ თქვენი უფრო ახლოს გაცნობა მინდოდა. განა ეს დანაშაულია? სულ უფრო მაცნობთ, მის კეიტ. უნდა ვაღიარო, ძნელად წარმომედგინა, ასეთ ნაზ და სუსტ არსებას როგორ უნდა გეზრუნათ შეჭირვებული ოჯახების უფლებების მოსაპოვებლად. ახლა კი ვხედავ, რომ ამის უდიდესი ნიჭი გქონიათ.

ხასიათი გამიფუჭდა.

— როგორი უცნაური სტერეოტიპები გაქვთ! გაჭირვებული ადამიანების დახმარება ყველაზე სასიამოვნო საქმეა, რაც კი ოდესმე გამიკეთებია. მათთან ურთიერთობისას პრობლემები არასდროს შემქმნია. ყველა თქვენსავით უზრუნველყოფილი ვერ იქნება! — თვითონაც არ ვიცოდი, რატომ ვცრუობდი, არადა, სულ რამდენიმე თვე ვიმუშავე სოციალურ განყოფილებაში და ისიც — სტაჟიორად. რაში მჭირდებოდა ეს ტყუილები?

„აჯობებს, აღარ გავაგრძელო“, — ვურჩიე ჩემს თავს და მართლაც, დავდუმდი.

არ მინდოდა სალამოს ჩაშხამება. არადა, რომ მეთქვა რიკისთვის, რასაც ვფიქრობდი მასზე და მის მეგობრებზე, მართლაც ჩამშხამდებოდა ნვეულება. უფრო მეტიც, შეიძლებოდა, საერთოდ ვეღარ აღმოვჩენილიყავი იქ. არა, ასე არ ივარგებს! რადგან მამიდამ კაბა მაჩუქა, ხოლო მთელი დღე გამოპრანჭვაში გავატარე, აუცილებლად უნდა მოვხვდე „სქვაირში“.

მანქანაში სიჩუმე ჩამოვარდა. არც ერთი ვიღებდით ხმას. ბოლოს რიკი ალაპარაკდა:

— ჩანს, არ მოგწონვართ, — ეს შეკითხვაზე მეტად, მტკიცება იყო. ვარჩიე, კომენტარისგან თავი შემეკავებინა, მაგრამ მან ჩემი სიჩუმე

თანხმობად ჩათვალა, — და რატომ? მინდოდა, გამეგო, — შეფიქრიანებულმა წარმოთქვა.

— საიდან მოიტანეთ, რომ არ მომწონხართ? უფრო სწორად, საერთოდ არ გიცნობთ, ამიტომ არც მონონების უფლება მაქვს და არც დაწუნების, — მივხვდი, რომ საკუთარ აზრებში გავიხლართე.

— არ შეგეძლოთ, ცოტა სითბო დაგემატებინათ თქვენი ნათქვამისთვის? იქნებ მაშინ მაინც დამეჯერებინა, რომ ანტიპათიურად არ ხართ განწყობილი ჩემ მიმართ, — ცივად მომიგო, — ეს თქვენი ქცევის სტილია? თუ ამ სალამოსთვის სპეციალურად შეარჩიეთ? ვშიშობ, თუ ასეა, ჩემს სტუმრებს ბევრი შეკითხვა გაუჩნდებათ სალამოს დასასრულს.

— შიშის საფუძველი არ გაქვთ, — მივახალე, — ვაპირებ, თავაზიანი და ყურადღებიანი ვიყო თქვენს სტუმ-

ხმაში გამოსტყვიოდა, სურვილი აღმიძრა, ერთი გემრიელი სილა გამეწნა მისთვის, მაგრამ ცხრამდე დავითვა-ლე და „გავგრილდი“.

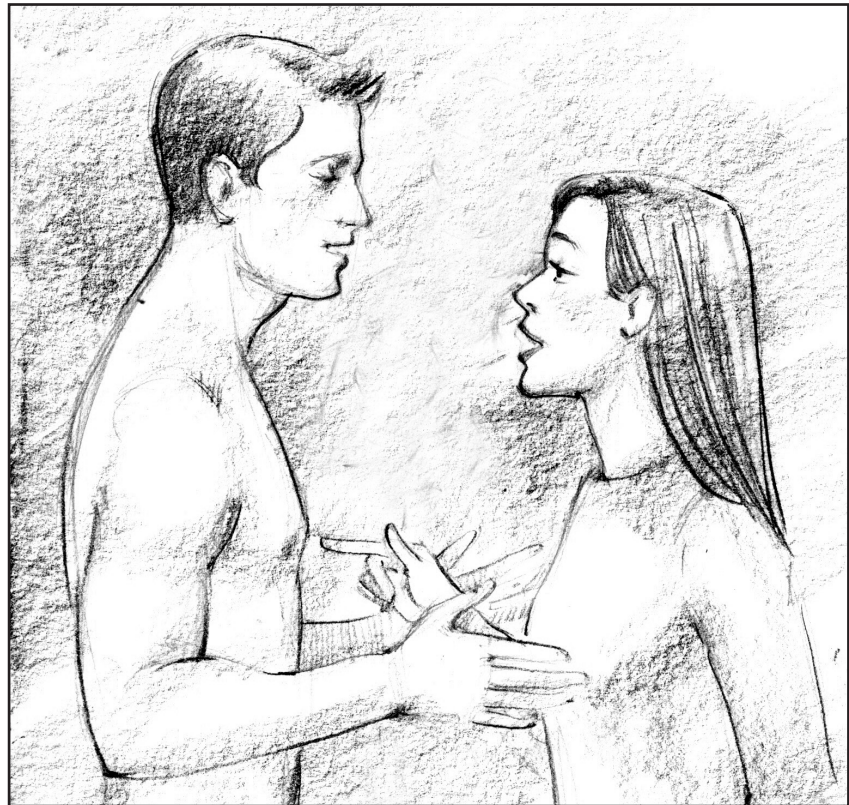
— არ იღელვოთ! არაფერს გავაკეთებ და ვიტყვი ისეთს, რაც უხერხულ მდგომარეობაში ჩაგადგებთ ან მათ გააოგნებს.

— მათ ისეთი შთაბეჭდილება უნდა შეექმნათ, თითქოს მე და თქვენ იდეალური წყვილი ვართ. შემიძლია, თქვენი იმედი ვიქონიო?

— სასვებით, — საშინელი სარკაზმით მივუგე.

— და გიჟური სიყვარულის გამოხატვის იმედი?

მომაკვდინებელი მზერა ვესროლე და მისი სახის გამომეტყველებით მივხვდი, რომ გაიხუმრა, რათა ჩემი რეაქცია დაენახა. „აუტანელი კაცი!“ — გავიფიქრე, მაგრამ ღიმილი მაინც ვერ შევიკავე.

რებთან, — შეურაცხყოფილი დავრჩი მისი უნდობლობით.

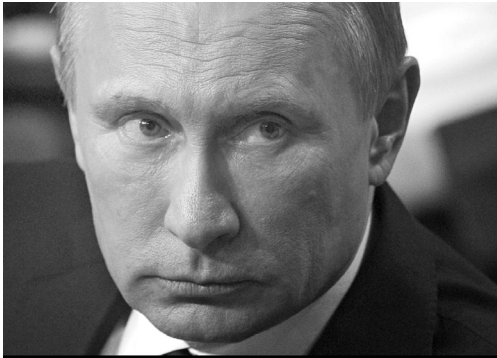
— რას მელაპარაკებთ! ამაში ეჭვიც არ მეპარება! იმედია, ვერასდროს გაიგებენ, როგორ მოახერხეთ ამწუთას მათი ახალი უფროსის „მეჯორვა“. და მაინც, ყოველი შემთხვევისთვის, გთხოვთ, ვახშმის განმავლობაში ჩემ მიმართ ინდიფერენტულობა არ გამოიჩინოთ.

მსუბუქმა ირონიამ, რომელიც მის

— აი, ასე უკეთესია, — ჩაიცინა, — ახლა კი — ცოტა რამ ჩემს სტუმრებზე. ისინი კარგი ხალხია, მაგრამ ზოგიერთები უკმაყოფილონი არიან, კომპანია რომ შევისყიდე, ამიტომაც ვაწყობ ვახშამს. მინდა, შემხვედრი ნაბიჯი გადავდგა და ისინი შევირიგო. მისმა საქმიანმა ტონმა სიტუაცია განმუხტა, რამაც ხასიათი გამომიკეთა...

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

ალექსანდერ რარი

ვლადიმერ პუტინი: „ბერბანელი“ კრემლში

ნაწყვეთები წიგნიდან ბაბრძელები. დასაწყისი ის. „გზა №19-32“

პროფესორი დმიტრი ლენკოვი, რომელიც თავის დროზე სანქტ-პეტერბურგის საკანონმდებლო ორგანოში ფრაქცია „დემოკრატიული რუსეთის“ კოორდინატორი იყო, დარწმუნებულია, რომ ხასიათითა და აზროვნების ყაიდით პუტინი სობჩაკზე უფრო ევროპელია. მისი თქმით, სანქტ-პეტერბურგის ყოფილი მერი ზრდილობის ელემენტარულ ნორმებსაც კი ხშირად არღვევდა. ძალზე ფიცხი ხასიათი ჰქონდა, წვრილმანების გამოც ხშირად ღიზიანდებოდა და ნებისმიერ კრიტიკას შეურაცხყოფად იღებდა. რაც შეეხება პუტინს, მას საჭირო მომენტში ძალაუფლების მოყვარული შეფის დამშვიდებაც შეეძლო და წინდაუხედავ საქციელზეც ხშირად აღებინებდა ხელს.

ლენკოვისავე თქმით, პუტინი რომ არა, სობჩაკი, ადრე თუ გვიან, უეჭველად გაეხვეოდა სერიოზულ უსიამოვნებაში. ასე რომ, პუტინმა სობჩაკის რეპუტაცია პირველ რიგში იმით გადაარჩინა, რომ ბევრი ცდუნებისთვის გვერდის ავლაში დაეხმარა. სანქტ-პეტერბურგის მერი სწორედ მისი წყალობით არ გახვეულა არც ერთ ხმაურიან კორუფციულ სკანდალში. ამიტომაც იყო, რომ თავის მოადგილეს სულ სხვადასხვა, ზოგ-

ჯერ ერთი შეხედვით სრულიად განუხორციელებელ დავალებასაც კი თამამად აძლევდა: პუტინისგან ხან ქალაქის სათამაშო ბიზნესში წესრიგის დამყარებას, ხან პულკოვოს აეროპორტის რეკონსტრუქციის საქმის მიხედვას, ხანაც ლიტვის სავაჭრო ცენტრის გახსნის ორგანიზებას ითხოვდა. მის კაბინეტში დილიდან საღამომდე თითქმის მთელი მსოფლიოდან ჩასული ბიზნესმენები ირეოდნენ. იაპონელებს სანქტ-პეტერბურგში სატელეკომუნიკაციო მონოპოლიზაციის მწარმოებელი ერთობლივი საწარმოს შექმნა სურდათ, „კოკა-კოლას“ წარგზავნილ ამერიკელებს — ქალაქის მიერ გამოყოფილი მიწის ნაკვეთის გაფართოება და პოპულარული სასმლის წარმოების გაზრდა, „რუსი გერმანელების“ წარმომადგენლები კი ქალაქში დასახლების ნებართვას ითხოვდნენ.

პუტინისგან განსხვავებით, სობჩაკს კონკრეტულ პროექტებზე მუშაობა არ უყვარდა, სამაგიეროდ, პოპულისტურ აქციებს სიამოვნებით ხელმძღვანელობდა. მაგალითად, ცნობილია, რომ, სანქტ-პეტერბურგის მეტროპოლიტენის მოდერნიზების ნაცვლად, ქალაქის ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მილიონები მან „კეთილი ნების თამაშების“ ჩატარებას მოახმარა. მერის წინდაუხედაობის გარდა, მისი კიდევ ერთი სერიოზული პრობლემა ისიც იყო, რომ ხალხისთვის შეპირებული ეკონომიკური აღმასვლის დაწყების ნიშანწყალიც კი არ შეინიშნებოდა.

არადა, პუტინი და სობჩაკი თავიანთ გამოსვლებში მოსახლეობას კარგა ხანს არწმუნებდნენ, რომ სანქტ-პეტერბურგში თავისუფალი

ეკონომიკური ზონის შექმნისა და უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის შემთხვევაში, წინ ბედნიერი წლები ელოდათ. უფრო მეტიც — მათი თქმით, სანქტ-პეტერბურგი მთელ რუსეთში კეთილდღეობის სიმბოლოდაც კი უნდა ქცეულიყო. მაგრამ წარმოების დაცემა და უმუშევრობის ზრდა ასეთი ნათელი პროგნოზის გაკეთებისთვის სულ უფრო ნაკლებ საფუძველს იძლეოდა. მეტიც, ოთხმოცდაათიანი წლების შუახანებში უცხოელი ინვესტორებისთვის სანქტ-პეტერბურგზე ბევრად უფრო მიმზიდველ ქალაქად მოსკოვი იქცა. რუსეთის დედაქალაქის მერის, იური ლუჟკოვის ეკონომიკური პოლიტიკა კი სობჩაკის ყველა პროექტსა და წამოწყებაზე ეფექტიანი აღმოჩნდა.

1995 წლის მაისში სანქტ-პეტერბურგის მერმა პუტინს საფუძვლიანი საუბრისთვის უხმო. მოახლოებული ახალი საპარლამენტო არჩევნებისთვის დემოკრატიების ერთიანობა თითქმის უკვალოდ იყო გამქრალი. პირველი მოწვევის სახელმწიფო სათათბიროში ამინდს უკვე ჟირინოვსკის მეთაურობით გააქტიურებული ნაციონალისტები და კომუნისტები ქმნიდნენ. დემოკრატებს კი გამარჯვების ძალზე ნაკლები შანსი ჰქონდათ, რადგან ახლაც, ისევე როგორც ორი წლის წინ, უამრავ წვეილ და ერთმანეთთან მოპაექრე პარტიად და მოძრაობად იყვნენ დანანევრებული. მოსკოვში ეგორ გაიდარის „რუსეთის არჩევანის“ ადგილი კრემლთან დაახლოებული რამდენიმე ფინანსური მაგნატის ფულით შექმნილმა საზოგადოებრივ-პოლიტიკურმა მოძრაობამ „რუსეთი ჩვენი სახლია“ დაიკავა, რომლის ლიდერიც პრემი-

მას საჭირო მომენტში ძალაუფლების მოყვარული შეფის დამშვიდებაც შეეძლო და წინდაუხედავ საქციელზეც ხშირად აღებინებდა ხელს

ერ-მინისტრი ჩერნომირდინი გახდა. თავისი წინამორბედის მსგავსად, ახალმა „სახელისუფლო პარტიამაც“ დახმარებისთვის გავლენიან გუბერნატორებსა და საქალაქო ადმინისტრაციის მეთაურებს ყოველგვარი მიკიბ-მოკიბვის გარეშე უხმო. უფრო მეტიც: გაურჩებულ რეგიონულ ლიდერებს კრემლი ეკონომიკური სანქციებით თითქმის ლიად დაემუქრა.

პუტინი მიხვდა, რომ სხვა გზა აღარ იყო და შეფის კიდევ ერთხელ გადარჩენაზე ზრუნვა უნდა დაენყო. თავად სობჩაკმა კი ამჯერად ტაქტიკა შეცვალა, საკუთარი მოძრაობა გვერდზე გასწია და, კრემლის საამებლად, ვიცე-მერს სანქტ-პეტერბურგში ახალი სახელისუფლო პარტიის საარჩევნო კამპანიის ჩატარება დაავალა. სობჩაკის დაჟინებული მოთხოვნით, პუტინი „რუსეთი ჩვენი სახლია“ რეგიონული ორგანიზაციის ხელმძღვანელობასაც კი დათანხმდა.

ჩერნომირდინისთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იყო, რომ მის მოძრაობას სწორედ რუსეთის ჩრდილოეთ დედაქალაქში გაემყარებინა პოზიციები. ამიტომაც პუტინი მოძრაობის პოლიტსაბჭოს (კულუარებში რომ მხოლოდ „პოლიტიბუროდ“ მოიხსენიებდნენ) შემადგენლობაშიც კი შეიყვანა. მაგრამ პუტინის საარჩევნო კამპანიის ჩატარების გამოცდილება არ ჰქონდა და ამიტომაც, ყველა ის შეცდომა დაუშვა, რომელსაც ვერც ერთი დილექტანტი ვერ აარიდებდა თავს. ისევე, როგორც ძველ, საბჭოთა დროში, მან ახლაც ყველა ცენტრალურ ქუჩაზე ჩერნომირდინისგამოსახულებიანი, ერთნაირნაწერიანი პლაკატების გაკერის განკარგულება გასცა, ხოლო როცა მოგვიანებით ამ სრულად წარუმატებელი სვლის ახსნა მოსთხოვეს, მოკლე პასუხით — ის პლაკატები მოსკოვიდან გამომიგზავნეს და ხომ ვერ გადაყრიდით?! — შემოიფარგლა. როგორც შემდგომში გაირკვა, არა მარტო პლაკატების გაკერა, არამედ „სახელისუფლო პარტიის“ მთელი სანქტპეტერბურგული საარჩევნო სტრატეგიაც პრინციპულად არასწორი იყო.

შედეგად „სახელისუფლო პარტია“ სანქტ-პეტერბურგში მხოლოდ მესამე ადგილზე („იბლოკოსა“ და „რუსეთის არჩევანის“ შემდეგ) გავიდა. ინტრიგებითა და ურთიერთბრალდებებით გაჯერებული ხანგრძლივი და მომქანცველი მოლაპარაკებების შემდეგ, სხვადასხვა დემოკრატიული პარტია, როგორც იქნა, შეთანხმდა, რომ სახელმწიფო სათათბიროს ქვედა პალატაში სანქტ-

პეტერბურგიდან პარტიული სიით გასული სახელისუფლო პარტიის ორი დეპუტატი შევიდოდა. თანაც, ერთი მანდატი სობჩაკის ცოლს, ლუდმილა ნარუსოვას უნდა რგებოდა.

პუტინს აღბათ ეგონა, რომ არჩევნების შემდეგ კვლავ ჩვეულ საქმიანობას დაუბრუნდებოდა, მაგრამ მწარედ შეცდა. 1996 წლის გაზაფხულზე მან კვლავ „საგანგებო დავალება“

გააქტიურდნენ. მერის წინააღმდეგ სულ სხვადასხვა ორიენტაციის მქონე ბევრმა ცნობილმა პოლიტიკოსმა გაილაშქრა. სობჩაკზე თავდასხმები მისმა დაუძინებელმა მტერმა, სათათბიროს დეპუტატმა ალექსანდრ ბელიაევმაც განაახლა. საარჩევნო კამპანიის დაწყების შემდეგ მან პუტინი და სობჩაკი ინგლისში მილიონი დოლარის არალეგალურად გატანას

ჩერნომირდინისთვის ძალიან მნიშვნელოვანი იყო, რომ მის მოძრაობას სწორედ რუსეთის ჩრდილოეთ დედაქალაქში გაემყარებინა პოზიციები

მიიღო. ოლქის გუბერნატორის მოახლოებულ არჩევნებზე უკვე სობჩაკის პოლიტიკური მომავლის საკითხი უნდა გადამწყვეტილიყო და ამიტომაც, პუტინი ამჯერად უკვე მისი საარჩევნო შტაბის ხელმძღვანელად დაინიშნა და მაშინვე ჭეშმარიტად „გენიალური“ აზრიც მოუვიდა თავში. კერძოდ, გადამწყვიტა, რომ არჩევნების დათქმულ ვადაზე რამდენიმე კვირით ადრე ჩატარებისთვის მიეღწია და ამ გზით მეტოქეებისთვის წარმატებული კამპანიის გამართვის შესაძლებლობა მოეპოვა. თუმცა, ასეთი ნაბიჯის გადადგმის აუცილებლობაში, პრეზიდენტზე მეტად, სათათბიროს წევრების დარწმუნება გაუჭირდა. სახალხო რჩეულები დიდხანს ამბობდნენ უარს სანქტ-პეტერბურგის ვიცე-მერის წინადადებაზე, მაგრამ პუტინმა ბოლოს და ბოლოს, მაინც თავისი გაიტანა. თუმცა საამისოდ ლამის თითოეულ დეპუტატთან ცალკე მოლაპარაკება დასჭირდა.

არჩევნების ვადის შეცვლისთანავე პუტინი მისთვის ჩვეული ენერგიით შეუდგა საქმეს. თუმცა ჩანაფიქრიდან ბევრი რამის განხორციელება მაინც ვერ მოახერხა. ამას ორი მიზეზი ჰქონდა: ჯერ ერთი, გამოკვეთილად პატივმოყვარე ლუდმილანარუსოვა გამუდმებით ერეოდა საარჩევნო შტაბის მუშაობაში, და მეორეც — გუბერნატორის სავარძლის დაკავების მსურველი სობჩაკის მოწინააღმდეგეებიც მეტისმეტად

და საფრანგეთის ატლანტის სანაპიროზე ყალბი პირების დახმარებით მდიდრული ვილების შექენაში დაადანაშაულა. იმ დროისთვის ე.წ. „ახალი რუსები“ საფრანგეთში, ესპანეთსა და შვეიცარიაში უძრავ ქონებას უკვე საკმაოდ აქტიურად ყიდულობდნენ. და რადგანაც იმ ზაფხულს პუტინმა ოჯახით ბენიდორში დაისვენა, კოსტა-ბლანკაში მდიდრული აპარტამენტის შექენაც მაშინვე დააბრალეს.

პასუხად პუტინმა ბელიაევი ცილისწამებაში დაადანაშაულა და სასამართლოში უჩივლა. თუმცა შეცდომა დაუშვა და სასარჩელო განცხადება მოპასუხეს არასწორ მისამართზე გაუგზავნა, რაზეც ერთმა სანქტპეტერბურგულმა გაზეთმა ირონიულად შენიშნა, — სპეცსამსახურის ყოფილ თანამშრომელს, სხვა თუ არაფერი, ის მაინც უნდა სცოდნოდა, თუ სად ცხოვრობს ადამიანი, ვისაც უჩივისო. სასამართლომ არც პუტინის მეორე განცხადება მიიღო, უარი კი იმით დაასაბუთა, რომ არასწორად იყო შედგენილი. მართალია, ვიცე-მერის სარჩელი საბოლოოდ მაინც დააკმაყოფილეს, მაგრამ მორალური ზიანის ანაზღაურებაზე უარი უთხრეს. დადიოდა ხმები, რომ გაცეცხლებული პუტინი სასამართლო დარბაზში გაჰყვიროდა, — ყველამ თავი დამანებეთ, ისიც კი არ ვიცი, ატლანტის სანაპირო სად არისო!..

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

სამყარო

მოდაში შემოსული ავტორები და ნიბნები

მსახიობი ზუზუ ბაქაშვილი შეხვედრაზე იმ პირობით დამთანხმდა, თუ „საშინელებებს“ არ ვკითხავდი. ამბობს, რომ წიგნების კითხვა და შემეცნებითი გადაცემები ძალიან უყვარს. ეს უბრალოდ, დროის გაყვანა არ არის. წიგნებიდან ბევრ რამეს სწავლობს, რაც ცხოვრებაში ამა თუ იმ სიძნელის დაძლევაში ეხმარება.

„ჩემი ნაღვლიანი მეძავეები“ წაიკითხეთ“

თამუნა კვინიკაძე

პრაკაბულის მავიარ

— ხშირად ვკითხულობ, მაგრამ არა იმ ავტორებს, რომლებსაც „აბრახუნებენ“. გაუგონიათ, მოდაშიაო და მის სახელსა და გვარს ისე გაჰყვირიან, დარწმუნებული ვარ, ბევრს მისი წიგნი ხელშიც კი არ აქვს აღებული. მოდას მაგ ამბავშიც ხომ არ ჩამორჩებიან?

— ავტორების მოდაში შემოსვლაზე რა აზრის ხარ?

— კიდევ კარგი, ავტორიც შემოდის მოდაში და არა მარტო — ყილეტი. — კოელიო, კოელიო, კოელიოო, გაიძახიან. კარგია, გასაგებია, მაგრამ სხვა ავტორებისკენაც უნდა გავიხედოთ.

— ახლა რას კითხულობ?

— სხვადასხვა ავტორის რუსულ პიესებს. საერთოდ, რუსული ლიტერატურა მიყვარს. ბავშვობაში „ოსტატი და მარგარიტა“ სამჯერ დავიწყე და მივატოვე, ვერაფერი გავიგე. რომ წამოვიზარდე და წავიკითხე, გავიგე კი არა, უსაზღვროდ შემიყვარდა. დოსტოევსკის შემოქმედებაც მომწონს, ძალიან „ჩემია“. ზოგჯერ წიგნი იმდენად მომწონებია, კითხვაში დამთენებია. მარკესის „მარტოობის ასი წელიწადი“ ბევრს აქვს ამოჩემებული და საყვარელ ნაწარმოებად ასახელებენ.

— შენ არ მოგწონს?

— მომწონს, მაგრამ მარკესს სხვა, უკეთესიც აქვს დაწერილი.

— მაგალითად?

— პატარა მოთხრობაა — „ჩემი ნაღვლიანი მეძავეები“. ძალიან საინტერესოა, შემძრა, ვისაც წაკითხული არ აქვს, ვურჩევ, წაიკითხო. პატარა ტექსტია, ვიზოგავდი, მინდოდა, ეს სიამოვნება როგორმე გამეხანგრძლივებინა.

— შენზე წარუშლელი შთაბეჭდილება კიდევ რომელ-მა ნაწარმოებმა მოახდინა?

— ბავშვობიდან დღემდე „სამი მუშკეტერის“ შთაბეჭდილება მომყვება. რომ წავიკითხე, დავიშოკე. ამ ნაწარმოების მიხედვით გადაღებული ფილმი მომწონდა და მისით შთაგონებულმა წავიკითხე. ახლახან ახალი გადაღებული ფილმი ვნახე და დიდი ინტერესით ჩავუჯექი. ეს ნაწარმოები იმდენად დიდია, არ ილევა.

— რომელ პერსონაჟს განასახიერებდი?

— უარყოფითი გმირის თამაში ძალიან საინტერესოა. მილედის როლს სქესის გამო ვერ ვითამაშებდი. ნებისმიერი მსახიობისთვის სამუშაოდ ძალიან საინტერესო პერსონაჟია. 15 წლის იყო, როცა პროსტიტუციის დალი დაასვეს და მერე რალა მოეკითხებოდა? ზოგიერთ შემთხვევაში აღიარებული დადებითი გმირი ჩემთვის უარყოფითია. სელინჯერი მანამდე არ მქონდა წაკითხული, სანამ მისი ნაწარმოების მიხედვით შექმნილი სცენარით არ ვითამაშე. ლის როლი შევასრულე. მერე „თამაში ყვავის ყანაში“ წავიკითხე, მაგრამ არ გადავრეულვარ.

ანთიმოზ ივერიელს ბავშვობაში ანდრიას ეძახდნენ. 16 წლის იყო, როცა თურქებმა მოიტაცეს და სტამბოლში, მონათა ბაზარზე გაყიდეს. იმ პერიოდში ჩვენი ქვეყნიდან ათასობით ადამიანი გაჰყავდათ გასაყიდად. შეიძლება ითქვას, რომ ამ მხრივ ანდრიას ბედმა გაუღიმა. იგი იერუსალიმის პატრიარქმა, დოსითეოსმა წაიყვანა. მაშინ საპატრიარქო სტამბოლში იყო. პატრიარქთან ანდრიამ 23 წელი გაატარა და აქვე ეწოდა ახალი სახელი — ანთიმოზი. ის ყველგან ხაზს უსვამდა ქართულ წარმომავლობას და აღნიშნავდა, რომ „ძირით ქართველი“ იყო. მან შეძლო, მართლმადიდებლობის ცენტრად გადაექცია ვლახეთი, რომელიც მთელ ქრისტიანულ აღმოსავლეთს წიგნებით ამარაგებდა.

1708 წელს ანთიმოზ ივერიელი გახდა ვლახეთ-რუმინეთის ეკლესიის უმაღლესი სასულიერო პირი და ხელმძღვანელი, მაგრამ მოშურნეები გამოუჩნდნენ. საბოლოოდ ისე მოხდა, რომ სინას მთაზე, წმინდა ეკატერინეს მონასტერში გააძევეს. ქალაქიდან შუალამისას გაიყვანეს, რადგან მოსახლეობის მღელვარების შედეგად. ბორკილები დაადეს, საბარგულზე ნივთივით დაავადეს და მცველებით გარშემორტყმული სამხრეთში გაგზავნეს. ანთიმოზს სინას მთამდე არც მიუღწევია. გალიპოლის მახლობლად, ადრიანოპოლზე გამავალი მდინარის, დულჩიას ნაპირზე თურქმა იანიჩრებმა ხმლებით აჩეხეს, ასო-ასო აკუნეს და მისი წმინდა ნაწილები მდინარეში გადაყარეს. ეს მოხდა 1716 წლის 14 სექტემბერს.

— „წელს გადავწყვიტე, მეცხვარეობა დამენყო და ამ ხელობის შემწეობით მომეწყო მთა და ბარი. გამეცნო ხალხი და გამომეცადა ის შიშითა და სიამოვნებით სავსე ცხოვრება, რომელიც მწყემსს განუშორებელივ თან სდევს. რასაკვირველია, პირველი ჩემი ნაბიჯი, განუზრუნვლად ყველამ, მასხრად აიგდო, რადგანაც ამბობდნენ, რომ მე-ბატონეს და მასთან სახელიანი კაცის შვილს მეცხვარეობა არ ეკადრება“. ალექსანდრე ყაზბეგის რომელ ნაწარმოებში ვკითხულობთ ამ სიტყვებს?

— „ნამწყემსარის მოგონებანში“.

— ვინ უწოდა შავ ზღვას „შავი“?

— არ ვიცი, პასუხი მაინტერესებს.

— სტრაბონი მას მოიხსენიებდა კოლხიდის ზღვად. ბერძენი ზღვაოსნები კი „პონტოს აქსიონს“ უწოდებდნენ. რაც არასტუმართმოყვარე ზღვას ნიშნავს. ბერძენი კოლონიზატორების შავი ზღვის სანაპიროზე დასახლების შემდეგ, მას „პონტოს ევქსიონისი“ (სტუმართმოყვარე) უწოდეს. XV საუკუნიდან კი თურქებმა „ყარადენიზი“ ანუ „შავი ზღვა“ დაარქვეს და მერე ეს სახელი დამკვიდრდა ყველა ენაში.

— რა საინტერესო „თავგადასავალი“ ჰქონია.

— თუ იცი, ადამიანის რომელ ორგანოს აქვს ყველაზე მეტი კუნთი?

— გამიგონია, ენას აქვსო. სამაგიეროდ, ძვალი არა აქვს.

— ახლა კი იტალიური ანდაზა უნდა დაასრულო: „არ გაეკიდო არც ქალს და არც ტრამვაის. აუცილებლად...“

— ვერ დავასრულებ.

— „...მოვა შემდეგი“.

— ვაა!!! ეს რა მაგარი რალაც მასწავლე, დავიმახსოვრებ. ჭეშმარიტებაა, აბა, რაა!

— დემეტრე I, ალექსანდრე I (დიდი), თეიმურაზ I, ერეკლე II...

— ...*(მანყვეტინებს)* არ მკითხო, რომელ წლებში მეფობდნენო, ვერ გიპასუხებ.

— ჩამოთვლილთაგან, რომელი ქართველი მეფე არ აღკვეცილა ბერად?

— *(ფიქრობს)* ერეკლე II აღიკვეცა? როგორც მასხოვს, არა.

— რომელ ქვეყანაში მოღვაწეობდა ანთიმოზ ივერიელი?

— რუმინეთში.

— სადაური იყო დავითგარეჯის სამონასტრო კომპლექსის დამაარსებელი, დავით გარეჯელი?

— ასურელი, არა?

— დიახ. რომელი ოკეანე დააკავშირა ატლანტის ოკეანესთან პანამის არხმა?

— არ ვიცი.

— წყნარი. რას ვეძახით ნატრიუმის ქლორიდს?

— არ ვიცი.

— მარილს.

— ახლა გამახსენდა. მინიშნება რომ გეთქვა, გამოვიცნობდი.

— სიცოცხლის ბოლო წლებში, რომელ ქვეყანაში ცხოვრობდა ჩარლი ჩაპლინი?

— შვეიცარიაში.

— რომელი ქართველი მწერალი მოღვაწეობდა გერმანიაში?

— ვერ ვიხსენებ.

— გრიგოლ რობაქიძე. ვისკი გიყვარს?

— ძალიან.

— რას ნიშნავს სიტყვა „ვისკი“?

— არ ვიცი.

— სიცოცხლის წყალს. რომელ ყვავილად გადაიქცა ჭაბუკის გარდაცვლილი სხეული, რომელმაც უარყო ფე-

რია ექოს სიყვარული, რის გამოც ღმერთებმა დასაჯეს და საკუთარი თავი შეაყვარეს?

— ნარცისად. საკუთარ თავზე შეყვარებულ ადამიანებს ნარცისებს ამიტომ ეძახიან.

— ვინ ასრულებს პაატა სააკაძის როლს ბავშვობაში?

— მერაბ კოკონაშვილი. ეს ადამიანი ძალიან მიყვარს.

— 1919 წელს, კიევიში, სოლოვცევის თეატრში კოტე მარჯანიშვილის მიერ დადგმული ლოპე დე ვეგას დრამა „ცხვრის წყარო“ საბჭოთა თეატრის ისტორიაში შევიდა და განსაკუთრებული ადგილი დაიკავა. რატომ?

— „ცხვრის წყარო“ პირველი საბჭოთა სპექტაკლი იყო. სხვა მიზეზიც არსებობდა?

— სწორად მიპასუხე. სად მდებარეობს ბასიანი, სადაც თამარის მეფობის დროს ბრძოლა მოხდა?

— ახლანდელი თურქეთის ტერიტორიაზე არ იყო?

— დიახ. X საუკუნეში ბიზანტიის იმპერატორმა დახმა-

რებისთვის დავით კურაპალატს მიმართა. ვინ მეთაურობდა ბიზანტიაში გაგზავნილ ჯარს?

— არ ვიცი.

— თო...

— ...*(მანყვეტინებს)* თორნიკე ერისთავი, დავიბენი.

— სპარსული ანდაზა გვარწმუნებს, რომ თუ ადამიანი სიბრძნეს ეძებს, ის ჭკვიანია. ამ ანდაზის მიხედვით, როდის არის ადამიანი სულელი?

— როცა დარწმუნდება, ბრძენი ვარო. არა?

— როცა ჰგონია, რომ სიბრძნე იპოვა.

— ნახევრად გამოვიცანი.

— ეტლმა, რომელშიც 2 ცხენი იყო შებმული, 10 კილომეტრი გაიარა. რამდენი კილომეტრი გაიარა თითოეულმა ცხენმა?

— მათემატიკაში ცხენზე იდიოტი ვარ *(იცინის)*.

— ამ კითხვაზე პასუხის გაცემას მათემატიკის ცოდნა არ სჭირდება.

— აბა, რა უნდა? რა გაციინებს, ჩემზე ლადაობ?

— ზუზუ, აბა, კარგად დაფიქრდი.

— დიდ პატივს გცემ, ეს შენც იცი, მაგრამ მეორედ ამ რუბრიკაში აღარ ჩამწერო. არ იცი, ახლა როგორ ვწერ-ვიულობ.

— აშკარად დაიბენი *(კითხვას ვუმეორებ)*.

— *(პაუზის შემდეგ)* თუ ერთად იყვნენ შებმულები, 10-ს არ გაივლიდნენ? რას მეკითხები?

— სწორი პასუხია.

— იმდენად მარტივი კითხვა იყო, რთულად მომეჩვენა.

— დაბოლოს, დაასრულე მაჰათმა განდის ცნობილი გამონათქვამი: „იყავი ცვლილება, რომლის დანახვაც გასურს...“

— შენში.

— „...გსურს სამყაროში“.

რატომ ინება უფალმა ადამიანთა წინაშე ღვთაებრივი დიდების წარმორჩენა

რას მოგვითხრობს ახალი აღთქმა მაცხოვრის ფერისცვალების შესახებ

19 აგვისტოს მაცხოვრის ფერისცვალების დღესასწაულს მივეგებებით, რომელიც უფალმა ჯვარცმამდე რამდენიმე წლით ადრე აღასრულა. ფერისცვალებით იესო ქრისტემ თავისი ღვთაებრივი დიდება და ბრწყინვალეობა აჩვენა. ამჯერად სწორედ ამ მოვლენასთან დაკავშირებით ვისაუბრებთ...

შორენა მერკვილაძე

არქიმანდრიტი მაკარი (აბუსაძე):

— ნაიყვანა იესომ პეტრე, იაკობი და იოანე და მალალ მთაზე ავიდა სალოცავად. ლოცვის დროს ფერი იცვალა: გაბრწყინდა მისი სახე მზესა-

ვით, ხოლო მისი სამოსი ნათელივით განსპეტაკდა. და აჰა, გამოჩნდნენ მოსე და ილია დიდებით და იესოსთან საუბრობდნენ მის წასვლაზე, რომელიც იერუსალიმში უნდა აღესრულებინა. პეტრე და მასთან მყოფნი დამძიმებულნი იყვნენ ძილით; როცა გაიღვიძეს, იხილეს მაცხოვრის დიდება და მასთან მდგომი ორი კაცი. პეტრემ უთხრა იესოს: უფალო, რა კარგია ჩვენთვის აქ ყოფნა. თუ გნებავთ, გავაკეთებ აქ სამ კარავს: ერთი შენ, ერთი — მოსეს და ერთიც — ილიას, რადგან არ იცოდა, რას ლაპარაკობდა. საუბარი დასრულებული

არ ჰქონდა, რომ ნათელმა ღრუბელმა დაჩრდილა ისინი და მოისმა ხმა ზეცით: „ესე არს ძე ჩემი საყვარელი, რომელი მე სათნო-ვიყავ; მაგისი ისმინეთ!“ როდესაც მოწაფეებს ეს სიტყვები ესმათ, პირქვე დაემხნენ და ძალიან შეეშინდათ. იესო მიუახლოვდა მათ, შეახო ხელი და უთხრა:

აქედან დაასკვნეს, რომ მათი მოძღვარი იყო არა უბრალო ადამიანი ან წინასწარმეტყველი, ან თუნდაც მესია, მხსნელი, რომელსაც ებრაელები მოელოდნენ, არამედ — განკაცებული ღმერთი

„წამოდექით, ნუ გეშინიათ“. როდესაც თვალი აახილეს, იესოს გარდაველარავინ დაინახეს. როდესაც ისინი მთიდან ჩამოდოდნენ, იესომ უთხრა: „არავის არაფერი უთხრათ ამ ხილვის შესახებ, ვიდრე ძე კაცისა მკვდრეთით არ აღდგება“. მოციქულებმა გულში ჩაიდეს ეს სიტყვები და ერთმანეთს ეკითხებოდნენ, — რას ნიშნავს მკვდრეთით აღდგომა? მაცხოვარს კი ჰკითხეს: — რატომ ამბობენ მნიგნობრები, პირველად ილია უნდა მოვიდესო? იესომ მიუგო: — მართალია, პირველად ილია უნდა მოვიდეს და აღადგინოს ყოველივე, მაგრამ თქვენ გეუბნებით, რომ ილია უკვე მოვიდა, მაგრამ ვერ იცნეს იგი და ისე მოექცნენ, როგორც უნდოდათ; კაცის ძესაც ასე მოელის მათგან ტანჯვა. მაშინ მიხვდნენ მოწაფეები, რომ იესო იოანე ნათლისმცემელზე ესაუბრებოდა.

მაცხოვარმა მოციქულებიდან გამოარჩია პეტრე, იაკობი და იოანე, მათთან ერთად სალოცავად ავიდა თაბორის მთაზე, სადაც იცვალა ფერი, — მისი პირი მზეზე უფრო მეტად გაბრწყინებული იყო, ხოლო მისი სამოსელი ნათელივით განსპეტაკებული, ეს იყო ღვთაებრივი ნათლის გამოხატულება, უფლის ნათება, შე-

უქმნელი, ღვთაებრივი ნათელი, — ნათელში გამოცხადებული თავად უფალი. მოციქულებმა იხილეს სწორედ ღვთაებრივი ნათელი, მაგრამ არა — სრული სისასვით, არამედ იმ დოზით, რა დოზითაც მოციქულებს შეეძლოთ ამის დატევნა. ამ დროს მათ ეჩვენათ მოსე და ილია წინასწარმეტყველები.

— ძველ აღთქმაში არ არსებობდა წინასწარმეტყველთა გამოსახულებები და მოციქულებმა არ იცოდნენ მათი სახეები. მაშინ საიდან გაიგეს,

რომ წინასწარმეტყველები იხილეს?

— ამ დროს მოციქულები იმყოფებოდნენ საღვთო მადლში. სწორედ ამ საღმრთო მადლის მიერ ეუწყათ და იცნეს, რომ მათ წინაშე იყვნენ მოსე და ილია, რომლებიც მაცხოვართან საუბრობდნენ მისი ჯვარცმის, ვნებისა და აღდგომის შესახებ.

რატომ სწორედ მოსე და ილია წინასწარმეტყველების მოვლენებში ინება ღვთის განგებულებამ?

— მოსე გამოჩნდა, როგორც მამათავარი წინასწარმეტყველთა, პირველი, რომელმაც სჯული მისცა ერს, გამოიხსნა ისრაელის ერი, ხოლო ილია, — როგორც ყველაზე ცნობილი, წინასწარმეტყველთა შორის, რომელსაც ხორციელი სიკვდილი არ განუცდია, — ცოცხლად, ხორციელად იქნა ატაცებული ზეცად. მოსე უდაბნოში აღესრულა, მან ხორციელი სიკვდილი განიცადა, მაგრამ ღვთის წინაშე სიკვდილსა და სიცოცხლეს შორის საზღვარი არ გადის, უფლის წინაშე ყველა ცოცხალია, როგორც თავად ბრძანებს სახარებაში: „არ არის ღმერთი მკვდართა და ღმერთი ცოცხალთა“, არამედ — ღმერთი ცოცხალთა“.

მოსე — მხსნელი და სჯულისმდებელი ისრაელის ერისა და ილია —

უდიდესი წინასწარმეტყველთა შორის, — ეს ორი უდიდესი პიროვნება მოვიდა და თაყვანს სცემდა იესოს, ქრისტედ წოდებულს. ამასთან, მოციქულებმა იხილეს, როგორ გაბრწყინდა მაცხოვარი. აქედან დაასკვნეს, რომ მათი მოძღვარი იყო არა უბრალო ადამიანი ან წინასწარმეტყველი, ან თუნდაც მესია, მხსნელი, რომელსაც ებრაელები მოელოდნენ, არამედ — განკაცებული ღმერთი.

— როგორც სახარება გვეუბნება, ვიდრე მაცხოვარი ლოცულობდა, მოციქულებს ჩაეძინათ. რამ მოჰგვარა მათ ძილი?

— თაბორის მთა საკმაოდ მაღალი და კლდოვანია. ვიდრე იქამდე მიხვალ, კარგა მანძილი უნდა გაიარო. ამჟამად მთაზე მსუბუქი ავტომობილით ასვლაც ხერხდება, მაგრამ იმ პერიოდში ამისთვის საკმაოდ დიდი დრო იყო საჭირო. თაბორზე ასვლა დიდ ჯაფას მოითხოვდა და მონაფეები ფიზიკურადაც დაღლილები იყვნენ და სწორედ ამან მოჰგვარა ძილი. თუმცა, ეს საღვთო განგებულებითაც მოხდა. ადვილად რომ გადაეტანათ ეს ღვთაებრივი გამოცხადება, შემადრწუნებელი რომ არ ყოფილიყო მოციქულებისთვის ფერისცვალების — ამ უდიდესი სასწაულის ხილვა,

უფალმა ძილი მოჰგვარა, რათა მათი გონება შემზადებულიყო სასწაულის სახილველად.

— როდესაც მთიდან მოდიოდნენ, უფალმა გააფრთხილა მოციქულები, რომ არავისთან ეთქვათ იმის შესახებ რაც იხილეს, ვიდრე მკვდრეთით აღდგომა არ მოხდებოდა. რატომ უნდა ყოფილიყო იმ პერიოდში დაფარული ადამიანებისთვის მაცხოვრის ფერისცვალება?

— იმის გამო, რომ იმ პერიოდში ადამიანებისთვის ეს იქნებოდა სრულიად დაუჯერებელი, ხოლო როდესაც მაცხოვარი ჯვარს ეცვა და აღდგა, ამის შემდეგ, რა თქმა უნდა, მოციქულები ამ ამბავსაც გაიხსენებდნენ და სხვებსაც მოუთხრობდნენ, რაც კიდევ უფრო მეტად განუმტკიცებდა მათ რწმენას, მაცხოვრის შესახებ.

— საერთოდ, რატომ ინება მაცხოვარმა ფერისცვალება, ღვთაებრივი დიდებისა და ნათლის ადამიანთა წინაშე გამოვლინება?

— ამის მიზეზი ის იყო, რომ მოციქულებისთვის თავისი ღვთაებრიობა ეჩვენებინა. უკვე დამდგარიყო დრო, როცა მათ უფრო მეტი უნდა გაეგოთ იესო ქრისტეს შესახებ, თავისი ფერისცვალებით კი უფალმა არა

სიტყვით, არამედ საქმით აჩვენა თავისი ღვთაებრიობა. თანაც წაიყვანა მხოლოდ სამი მოციქული იმის გამო, რომ ხალხი მარტო არ დაეტოვებინა, დანარჩენი მოციქულები ხალხთან დატოვა, რათა ღვთის სიტყვის ქადაგება განეგრძოთ ხალხში.

თიხი საზაფხულო

50% -მდე ფასდაკლება

ბიბლუსი Books

ქსანთი ლაივო

ქალაქიდან გადისან? გათყოლო ჩიკნები!
ჩაიჭიხხე, გაჩრით, უკეთესად იქნები!

ავღანეთში დაჭრილი ჯარისკაცის მსოფლიო რეკორდი

„რეკორდის დაყარების დღე აფეთქების თარიღს დავაბთხვით“...

„როდესაც გავაცნობიერე, რომ ვედარ გავივლიდი, ელდა მეცა... შემდეგ, როდესაც პირველმა ემოციამ გაიარა, ვიფიქრე, — ეს არჩევანი თავად გავაკეთე, ჩემი მშობლების წინააღმდეგობის მიუხედავად, სამხედრო პროფესია ავირჩიე, ამაზეც ხომ მქონდა ნაფიქრი-მეთქი? თანდათან ვიპოვე ძალა, რომ ცხოვრება გამეგრძელებინა. ამაში ძალიან დამეხმარა ამერიკაში ყოფნა, — კალიფორნიის შტატში, უამრავი ჩემნაირი და ჩემზე უარესი მდგომარეობის მქონე ადამიანი ისეთი მონდომებით ვარჯიშობდა, რომ გავიფიქრე, — ეს ხომ მეც შემძლია-მეთქი?!“ — ასე გაიხსენა მსოფლიო რეკორდსმენმა, **ტიმშურ ღაღინამ** ის მიძიმე დღეები, სანამ ცხოვრების გაგრძელების ძალას იპოვიდა. შეძლო და როგორც თავად ამბობს, პირველ რიგში, საკუთარ თავს დაუმტკიცა, რომ ცხოვრება უკეთესი სიახლეებით გრძელდება...

ლალაი კაკასკირი

23 წლის თემურ დადიანის სარეკორდო ასპარეზობა გენერალური შტაბის ადმინისტრაციული დეპარტამენტის სპორტული ღონისძიებების დაგეგმვისა და ფიზიკური მომზადების შეფასების სამმართველოს ცენტრში გაიმართა. „გინესის“ მოთხოვნების შესაბამისად, თემურს ერთი წუთის განმავლობაში მინიმუმ 10 აზიდვა უნდა შეესრულებინა, მან კი 38,25 წამში 37 აზიდვა შეასრულა და სამჯერ გადააჭარბა დაწესებულ მინიმუმს. ქართველი ჯარისკაცის რეკორდი ადგილზე

წინააღმდეგობის მეორე ტალღა გადავლახე, როდესაც ავღანეთში წასვლის გადაწყვეტილება მივიღე...

დაადასტურა საქართველოს რეკორდების მსაჯთა ფედერაციამ. თემურმა „გინესის“ მოთხოვნების შესაბამისად, ფიზიკური ვარჯიშის, ე.წ. „ამპუტირებული აზიდვების“ შესრულებით, მსოფლიო რეკორდი დაამყარა, რომლის დროსაც ის მხოლოდ ხელეხს ეყრდნობოდა, სხეულის დანარჩენ ნაწილს კი ყოველგვარი

დამხმარე საშუალებების გარეშე, ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში ინარჩუნებდა. ეს მოძრაობა ტანვარჯიშის ერთ-ერთი ცნობილი ელემენტის, ე.წ. „ფლენჩის“ (*Planche*) სახესხვაობაა. მსოფლიოში ცნობილია ამ ელემენტის შესრულების რამდენიმე შემთხვევა, თუმცა, განსაკუთრებული სირთულის გამო, მსგავსი რეკორდი აქამდე არასდროს დამყარებულა.

თემოს სპორტის მიმართ სიყვარული მხოლოდ ამ სახეობით არ შემოიფარგლება — მას საკმაო წარმატებები აქვს ფარიკაობასა და ველორობოლაში. სამომავლოდ, საერთაშორისო ასპარეზობას სპორტის ამ სახეობებში გეგმავს.

წარმოშობით აზაშიდან, სოფელ სუჯუნდანი ვარ. სკოლის დამთავრების შემდეგ, თავდაცვის სამინისტროს საკონტრაქტო სამსახურში წასვლა გადავწყვიტე. როდესაც ჩემს პროფესიულ არჩევანზე მშობლებს ვუთხარი, როგორც მოსალოდნელი იყო, გადაირივნენ, განსაკუთრებით დედა ნერვიულობდა. თუმცა, ამის მიუხედავად, ხელშეკრულება მაინც გავაფორმე და მხოლოდ შემდეგ ვუთხარი ოჯახს. წინააღმდეგობის მეორე ტალღა გადავლახე, როდესაც ავღანეთში წასვლის გადაწყვეტილება მივიღე... ქუთაისის III ქვეითი ბრიგადის 33-ე ბატალიონში ვმსახურობდი. 2011 წლის 18 აპრილს ავღანეთში, ჰილმენდის პროვინციაში წავედი. თავიდან როგორც ყველას, მეც გამიჭირდა. ამერიკული საზღვაო ქვეითების დაქვემდებარებაში ვიყავით, ეს ნაწილი პროფესიონალიზმით გამორჩეულია. მხოლოდ რამდენიმე თვე ვიმსახურე, შემდეგ — სხეულის მიძიმე დაზიანება მივიღე.

ნალმზე აფეთქებით?

— დიახ, 3 აგვისტოს შემოვიდა ინფორმაცია, რომ ერთ-ერთ დასახ-

ლებაში საეჭვო სახლი უნდა შეგვემონებინა. თითქმის ყველა მშვიდობიანად მოვიარეთ და ის იყო, ბოლო სახლს ვამონებდით, ხელნაკეთი ნალმი აფეთქდა, რომელიც კარში ყოფილა დამაგრებული. აფეთქებამ სადღაც მომისროლა. გონება არ დამიკარგავს, მაგრამ მივხვდი, რომ სერიოზული დაზიანება მივიღე. ყველაფერი მახსოვს...

— თქვენთან ერთად სხვებიც დაზიანდნენ?

— დიახ, ერთმა საშუალო სიძიმის, ორმა — მსუბუქი დაზიანებები მიიღეს. თავდაპირველად, ადგილზე გამიწიეს სამედიცინო დახმარება, შემდეგ ავღანეთის ბაზაზე, იქიდან კი გერმანიაში გადამიყვანეს, სადაც თითქმის ორი თვე მომიწია დარჩენამ. შემდეგ კი საქართველოში დავბრუნდი და ერთი თვე გორის სამხედრო ჰოსპიტალში დავრჩი. შემდეგ ნახევარი წლით სახლში გამოიშვეს. ყველაზე მეტად მშობლებზე ვდარდობდი. საკუთარ თავზე მეტად დედის ამბავი მანსუხებდა. ვიცოდი, ეს მისთვის დიდი დარტყმა იქნებოდა. რა თქმა

თუ ადამიანი მონდომებს, შეუძლებელი არაფერია

უნდა, ძალიან ინერვიულეს. მათ რომ ვუყურებდი, ორმაგად განვიცდიდი. ამასობაში, პროთეზის გაკეთების დრომ მომიწია და ამერიკაში, კალიფორნიის შტატში გადამიყვანეს. ჩემი ძმაც თან მახლდა. იქ, როგორც ჩემს ხარით, უამრავი ჩემნაირი და ჩემზე უარეს მდგომარეობაში მყოფი ბიჭი იყო. მათ ძალიან კარგი ფსიქი-

კური მომზადება აქვთ გავლილი, ამიტომაც უფრო ადვილად აგრძელებენ ცხოვრებას. იყენენ ისეთებიც, ვისაც ზედა კიდურებიც არ ჰქონდა ანუ ნალმზე აფეთქებისას ხელი დაკარგეს, მაგრამ ამის მიუხედავად, ძალიან ლაღები, გახსნილები და მხიარულები არიან. იქ ყოფნის დროს გადავწყვიტე, აზიდვები გამეკეთებინა და აქტიური ვარჯიში დავიწყე. იქაური ბიჭები ძალიან მგულშემატკივრობდნენ. ბევრ მათგანთან დღემდე ვემეგობრობ. საერთოდ, ერთი წელი ვიყავი ამერიკაში და ეს დრო ძალიან პროდუქტიულად გამოვიყენე.

— ამერიკაში ალბათ ყველანაირი პირობა იყო ამისთვის შექმნილი...

— დიახ, რა თქმა უნდა... როდესაც პროთეზი გამოიკეთეს, ჩემებს დავურეკე და ვუთხარი, — შეგიძლიათ, აღარ ინერვიულოთ, უკვე დამოუკიდებლად დავდივარ-მეთქი. დედაჩემმა, — სანამ ჩემი თვალით არ ვნახავ, რომ გაიარე, ვერ დავიჯერებო... მევე ჩემმა ძმამაც უთხრა, დადის და ვარჯიშობს კიდევო.

— ძმაც სამხედროა?

— არა, ძმა უმუშევარია... ამერიკიდან დაბრუნების შემდეგ, დავით აღმაშენებლის სახელობის საქართველოს ეროვნული თავდაცვის აკადემიაში დავინწყე მუშაობა და აკადემიის დარბაზში ვვარჯიშობდი. ოღონდ, აზიდვების რაოდენობა გავზარდე. გარკვეული დროის შემდეგ, ისევ გამგზავნეს ამერიკაში, უკეთესი ხარისხის პროთეზის დასაყენებლად. ამ დროის განმავლობაში ვარჯიში არ შემინეცვტია და თანდათან რეკორდის დამყარების სურვილიც გამიჩნდა. მით უფრო, რომ ამერიკელი ბიჭები სულ მეუბნებოდნენ, — კარგი მონაცემები გაქვს და მოყვარულის დონეზე ნუ შეჩერდებიო.

— რამდენი ხანი ემზადებოდით რეკორდისთვის?

— ორი წლის განმავლობაში თავდაუზოგავად ვვარჯიშობდი და რეკორდის დამყარების დღე სპეციალურად დავამთხვიე აფეთქების თარიღს, საბედისწერო 3 აგვისტოს, იმის დასამტკიცებლად, რომ მას შემდეგ ჩემს ცხოვრებაში უარესობისკენ არაფერი შეცვლილა. პირიქით — ჩემი ცხოვრება გრძელდება ძალიან კარგი სიხალეებით... ერთი სიტყვით, გინესის მოთხოვნის შესაბამისად, ერთ წუთში ათი აზიდვაა, მე 38,25 წამში 37 აზიდვა გავაკეთე. მართალი გითხრა, არ ველოდი, ვფიქრობდი, რომ 30 აზიდვას მაინც გავაკეთებდი, მაგრამ გამომივიდა. ძალიან დიდი როლი ითამაშა ჩემი

მეგობრების გულშემატკივრობამ. ჩემ მიერ რეკორდის დამყარების პროცესს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსი, გენერალ-მაიორი ვახტანგ კაპანაძეც ესწრებოდა, რაც ძალიან დიდი სტიმული იყო ჩემთვის...

— ვიცი, რომ სპორტით ადრეც იყავი დაინტერესებული...

— დიახ, სპორტი ჩემი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილია. 5 წლიდან აქტიურად ვვარჯიშობ. ჯერ სახლში, შემდეგ კი ადგილობრივ დარბაზშიც

მეომრებთან ერთად ვვარჯიშობდი დარბაზში და 2013 წელს, ლოს-ანჯელესის მარათონშიც ვმონაწილეობდი. 24 ათას მონაწილეს შორის მე-6 ადგილი დავიკავე. ეს არის ხელის ველოსიპედი ანუ პედლებს ხელით ატრიალებ. ახლა ჩემი ველოსიპედი მყავს, რომელიც ჯერჯერობით გორშია და უნდა ჩამოვიყვანო.

— თემო, მეგობრებთან ერთად ცხოვრობ, ხომ?

— დიახ, მარტო არასდროს ვარ. მეგობრები სულ ჩემ გვერდით არი-

ჩემპიონობაზე არასდროს მიფიქრია

დავდიოდი ჭიდაობის წრეზე. სხვადასხვა სპორტულ ღონისძიებაში აქტიურად ვიყავი ჩართული, მაგრამ ჩემპიონობაზე არასდროს მიფიქრია. ასე რომ, ჩემი მდგომარეობის მიუხედავად, სპორტი და ვარჯიში ჩემთვის უცხო არ ყოფილა. ჩემი მიზნების მისაღწევად ყოველდღე ვიბრძვი.

— ფარიკაობაც კარგად გამოგდით და კარგი შედეგებიც გაქვთ, ხომ?

— დიახ, ფარიკაობაც ამერიკაში, კალიფორნიაში ყოფნის დროს დავიწყე, ოღონდ მოყვარულის დონეზე. შემდეგ ძალიან მომეწონა. მაინტერესებდა, რისი გაკეთება შემეძლო. თუ აღამიანი მოინდომებს, შეუძლებელი არაფერია. ჩემი ამერიკელი მწვრთნელი აქაურ ფედერაციას დაუკავშირდა და აუხსნა, რომ კარგი მონაცემები მქონდა და სასურველი იყო, ვარჯიში გამეგრძელებინა. არაერთ ტურნირში ვმონაწილეობდი. სექტემბერში ვარშავაში მივედივარ და ვემზადები ვნახოთ, რა გამომივა.

— მითხარით, რომ ველორობლითაც ხართ გატაცებული...

— დიახ, ამ სპორტითაც ამერიკაში „მოვიწამლე“. იქაურ დაჭრილ

ან. თავიდან, როდესაც ბინა არ მქონდა, გორში, აკადემიის ბაზაზე ვცხოვრობდი. შემდეგ, სახელმწიფომ გადმოგვცა ბინები, სადაც ახლა მეგობრებთან ერთად ვცხოვრობ და ისინი, რა თქმა უნდა, ყველაფერში მესხმარებიან... ჩვეულებრივად ვაგრძელებ ცხოვრებას. ამჟამად, ეროვნული თავდაცვის აკადემიაში ვმსახურობ და სპორტული მიღწევების გარდა, სხვა ინტერესებიც მაქვს, — წელს ერთიანი ეროვნული გამოცდებიც ჩავაბარე, საერთაშორისო დიპლომატიის ფაკულტეტზე. ქულების მიხედვით მივხვდი, რომ ბარიერი გადალახული მაქვს, თუმცა, ჯერჯერობით არ ვიცი, რომელ უნივერსიტეტში მოვხვდები. რაც მეტად ვიქნები დატივრთული, უკეთესია ჩემთვის, ყველაფერს მოვასწრებ — სწავლასაც, მუშაობასაც და სპორტსაც.

— მშობლები აბაშაში ცხოვრობენ?

— დიახ, დედ-მამა და ძმა იქ არიან. არც ერთი არ მუშაობს. სოფლის მეურნეობას მისდევნენ.

— ოჯახი არ გყავთ?

— ჯერჯერობით, არა...

ფსიქოტრონული იარაღი, „გამძაფრებელი სიცარიელე“ და ადამიანის ფსიქიკაზე ზემოქმედების სხვადასხვა მეთოდი

უპირველესად, გავერკვეთ ტერმინოლოგიაში — რა არის ფსიქოტრონული იარაღი? ეს მოწინააღმდეგის ფსიქიკაზე ზემოქმედების საშუალებაა და ის ორგვარი სახის გვხვდება: პირადი — ფსიქოლოგთა და პარაფსიქოლოგთა, ასევე ექსტრასენსთა გამოყენებით და აპარატურული — ტექნიკური საშუალებებით. მიზანი — ადამიანის ქცევის ისეთი კორექტირებაა, როგორც ეს მოცემული იარაღის მომხმარებელს სჭირდება. არსებობს კი ასეთი იარაღი სინამდვილეში? — დიახ, არსებობს.

ირინა ჰანდიერი

„სრულიად საიდუმლოდ“

შესაბამისი აპარატების წარმოებით (ე.წ. ფსიქოგენერატორები) დაკავებული იყვნენ საბჭოთა კავშირის, სპეციალური უწყებები. მათ შორის, ცნობილი გახდა იმხანად გასაიდუმლოებული „საჯარისო დანაყოფი 10003“ (გენერალური შტაბის საექსპერტო-ანალიტიკური სამმართველო).

რაც შეეხება აშშ-ს, დღემდე ნაკლებად ცნობილია ის გარემოება, რომ გამოჩენილი ოკეანისგალმელი ჯაშუში, ჯოზეფ მაკ-მონიგლი თავის დროზე საპატიო ლეონის ორდენით სწორედ ფსიქოტრონული სპეცსაშუალებების გამოყენებით შესრულებული „200-ზე მეტი საბრძოლო დავალებისა და 150 არსებული ინფორმაციის ელემენტის მოპოვებაში მიღწეული წარმატებისათვის“ დააჯილდოეს.

აქვე შეგვიძლია „რადიოსიზმრის“ ფსიქოტრონულ მოწყობილობაზეც ვისაუბროთ, რომლის სქემაშიც გამოიყენებოდა ხსენებული ფსიქოგენერატორები. შესაძლოა, იმის უწყებთაც გაგაკვირვოთ, რომ საბჭოთა კავშირში საომარი კოსმოსური პლატფორმებიც გამოიგონეს, რომლებიც განსაკუთრებული სიხშირით ზემოქმედებს „სავარაუდო მოწინააღმდეგის“ არეალზე — ქალაქებსა და დასახლებულ პუნქტებზე. ისინი მოსახლეობას პანიკურ მდგომარეობას უვითარებს (პროსტრაციის მდგომარეობა, ძილიანობა, აპათია).

ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ 1980-იანი წლების ბოლოს მიღწეული შედეგების ანალიზის მიხედვით, აშშ-სა და საბჭოთა კავშირში ფსიქოტრონული იარაღის წარმოება და ექსპერიმენტირება, ფინანსური დანახარჯების მიმართებით არარენტაბელურად აღიარეს. მარტივად რომ ვთქვათ, ათიდან ცხრა გამოკვლევა „გაყინული“ აღმოჩნდა.

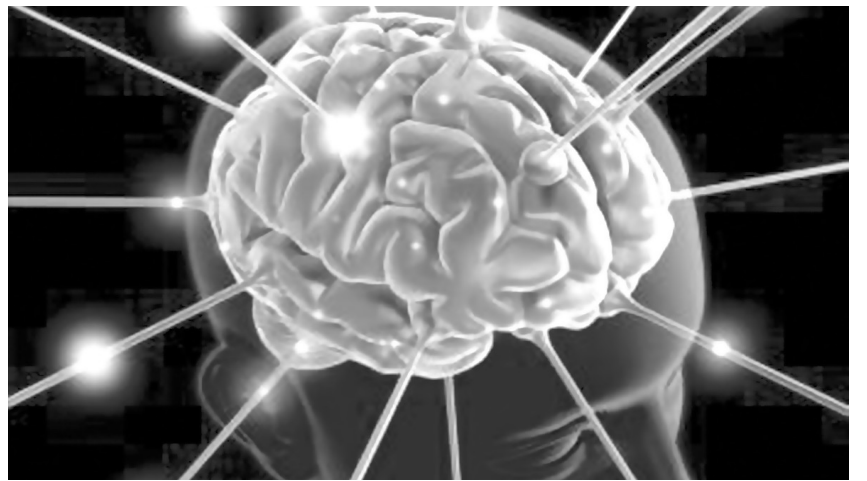
1980-იანი წლების ბოლოსვე, ფსიქოლოგებმა, რომლებიც მანამდე ფსიქოტრონული იარაღის შემქმნელებთან თანამშრომლობდნენ, გადაუჭარბებლად მნიშვნელოვანი „აღმოჩენა“ გააკეთეს: იმისათვის, რომ ინდივიდუალური ან კოლექტიური ქვეცნობიერი მდგომარეობის ცვლილების ეფექტს მიიღწიო, სულაც არ არის საჭირო მოცემული იარაღის გამოყენება. საკმარისია აზრის გავრცელება, რომ ის გამოიყენეს.

სპეციალური კვლევითი ცენტრების მონაცემებით, დედამიწის მოსახლეობის 20% ამა თუ იმ ფსიქიკური დაავადებითაა შეპყრობილი. ამავე ორგანიზაციის მონაცემებით, დაახლოებით 400 მილიონ ადამიანს ლაბილური (არამდგრადი) ფსიქიკა აქვს და ყველა ეს ადამიანი „გამძაფრებული სიცარიელის კლიენტურას“ წარმოადგენს.

სპეციალისტთა ვინრო წრეში, ფსიქოტრონული იარაღით „სარგებლობას“, მისი რეალური გამოყენების გარეშე, „ვამპირთა ტექნიკა“ ეწოდება. რაღაც მსგავსს, იაპონელი მეომარი ნინძეებიც მიმართავდნენ. თუ მათ

რომელიმე დასახლებული პუნქტის ალება სჭირდებოდათ, მსტოვრები მოსახლეობაში ავრცელებდნენ ხმას, თითქოს შემოგარენში ვამპირები გაჩნდნენ, რომლებიც ადამიანებს იტაცებდნენ და კლავდნენ. მეტი დამაჯერებლობისთვის, ნინძეები მართლაც იტაცებდნენ ადამიანებს, კლავდნენ და სხეულზე ვამპირისთვის დამახასიათებელ ნაკვილარს უტოვებდნენ. ღამით გვამებს ისეთ ადგილებში ყრიდნენ, სადაც დღისით ხალხმრავლობა იყო. ამგვარად, შედეგი მიღწეული იყო — ყველა ისე ფიქრობდა, როგორც ეს თავდამსხმელებს ჰქონდათ ჩაფიქრებული. როცა „ჩრდილთა საუფლოს მეომარი“ ვამპირთა სამოსითა და გრიმით დასახლებულ პუნქტს თავს ესხმოდნენ, გარნიზონი — რაოდენ მრავალიცხოვანიც უნდა ყოფილიყო — თავზარდაცემული იფანტებოდა. აღარაფერი ითქმის მშვიდობიან მოსახლეობაზე.

სპეცსამსახურთა პრაქტიკაში ფსიქოგენერატორებით სარგებლობა სხვა დანიშნულებითაც განიხილებოდა. კერძოდ, აპარატურა მოწინააღმდეგე სახელმწიფოთა ლიდერების ფსიქიკის საჭირო მიმართულებით წარმართვისთვის უნდა გამოეყენებინათ. დრო სწრაფად იცვლება და დღეს, მოცემული მიმართულებით სხვა ეფექტიან, რენტაბელურ და საიმედო საშუალებებს იყენებენ: მოსყიდვას, კომპრომატების შეგ-

ყველა ეს ადამიანი „გამძაფრებული სიცარიელის კლიენტურას“ წარმოადგენს

როგეზას და სხვა. თუმცა, ის ფაქტი, რომ სახელმწიფოებმა ამგვარი იარაღის წარმოებასა და სამომავლო გაფართოებაზე უარი თქვეს, სულაც არ ნიშნავს, რომ უკვე გამოგონილი ტექნიკური საშუალებები ცალკეულ კერძო ლაბორატორიებში სრულყოფას არ გადის ან კერძო პირებისა თუ კრიმინალური წრეებისთვის მიუწვდომელია.

კონტროლი აზროვნებაზე

აზრობრივი ზემოქმედების ახალი თაობის იარაღის კრიმინალურ წრეებში გამოყენების შესახებ, 1990-იანი წლების პრესაც აღაპარაკდა. პირველად განგაში ამერიკელებმა ატყვეს. მოხსენიებული იყო ე.წ. ტორსინული გენერატორები, იგივე ფსიქოტრონული დასხივების რადიოლოკაციური იარაღი, რომლის საშუალებით ზემოქმედებაც ნებისმიერ ცოცხალ არსებაზე შეიძლება მოხდეს.

ცნობილია, რომ ადამიანს 16-დან 20 ათას ჰერცამდე სიხშირის ბგერა ესმის. 16-ზე დაბალი სიხშირის ინფრაბგერები არასენსორულია და ყურით არ ისმინება, მაგრამ ნერვულ სისტემაზე მოქმედებს. ხშირად ადამიანები ვერც კი აცნობიერებენ, რატომ აღმოჩნდნენ ამა თუ იმ მდგომარეობაში.

ამ მიმართულებით საბჭოთა კავშირში ინტენსიურად მომუშავე სპეციალური ინსტიტუტებიდან ერთ-ერთი, რადიოტექნიკისა და ელექტრონიკის ინსტიტუტი გახლდათ, რომლის 25-ე ლაბორატორია ამგვარ ექსპერიმენტებს ატარებდა (ხელმძღვანელი — აკადემიკოსი ი. გულიევი). ყველა შრომა გასაიდუმლოებული იყო.

იმ ქვეყნებში, სადაც მსგავსი

გამოშვება დაიწყეს (ათასი ცალი წელიწადში). იმ დროს გამოშვებული გენერატორები ადვილად ხელმისაწვდომი გახდა ბევრისთვის.

ამერიკელმა ჟურნალისტმა, უოლტერ ბოუარდმა ნიგნზე — „კონტროლი აზროვნებაზე“ მუშაობას რამდენიმე წელი შეაღია, რომელშიც ამტკიცებდა, რომ 35 წლის მანძილზე ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოში ადამიანის ტვინზე, მეხსიერებასა და ნებისყოფაზე კონტროლის მისაღწევად გასაიდუმლოებული კვლევები ტარდებოდა.

შავბნელი ფაქტების ამოტივტივება პერიოდულად ყოფილი საბჭოთა კავშირის სუკ-ის ისტორიიდანაც ხდებოდა. ცნობილია, რომ ამგვარი ცდები კიევის ერთ-ერთ ინსტიტუტშიც ტარდებოდა, ხოლო მის ე.წ. „ქვეგანყოფილებად“ დნეპროპეტროვსკის სპეციალური ფსიქიატრიული კლინიკა ითვლებოდა, მთავარ „დამკვეთად“ კი კრემლს ასახელებდნენ. მიზანი — ადამიანის აზროვნებაზე ზემოქმედება გახლდათ.

ბიოენერგეტიკული შტაბი

იმის უცოდინარობა, რომ ადამიანზე ენერგეტიკული ზემოქმედება შესაძლებელია, დიდხანს იცავდა კაცობრიობას. „მცოდნე“ ადამიანები ამ საფრთხის შესახებ კარგად უწყოდნენ და ამიტომ, ბიოენერგეტიკის შესწავლისთვის ჰერმეტიკულად დახურულ სკოლებს ქმნიდნენ. კარგი დაცვის სისტემა რელიგიურ-ეთნიკური სწავლებაც იყო, რომელიც საყოველთაო სიკეთეს ქადაგებდა არა მხოლოდ ქმედებებში, არამედ ემოციებსა და აზრებშიც. თავის მხრივ, მეცნიერებაც კატეგორიულად უარყოფდა ადამიანზე ნებისმიერი ენერგეტიკული

ნიგნის — „კარმული დიაგნოსტიკის“ ავტორს, სერგეი ლაზარეც ეკუთვნის. ის ხანგრძლივად ახორციელებდა ადამიანის ბიოენერგეტიკულ კვლე-

მოხდა უხეში შეჭრა ადამიანის გელის სტრუქტურაში

ვებს. მის ნაშრომში ვკითხულობთ: „XX ს-ის ბოლოს მომრავლებულმა ფსიქონალიტიკოსებმა ქვეცნობიერის შტურმი დაიწყეს და პროცესებმაც არნახულ მასშტაბებს მიაღწია. მოხდა უხეში შეჭრა ადამიანის ველის სტრუქტურაში. როგორც წესი, მეცნიერებისთვის და პარაფსიქოლოგებისთვის ნაკლებად საინტერესოა შორეული შედეგები. ამ ფონზე, დღევანდელი მსოფლიოს მთავარი პრობლემა ნაკლები სულიერებაა. ვებრძვით და ვკლავთ ერთმანეთს ისე, რომ ხშირად ვერც ვხვდებით ამას. ნებისმიერი ნეგატიური აზრი — ენერგეტიკული შეტევაა, რომელიც ორივე მხარეს აყენებს ზიანს. ამ მხრივ, საკუთარ თავზე მუშაობა მოეთხოვება უპირველესად პოლიტიკოსებს. მხოლოდ პროფესიონალიზმი და განათლება დღეს საკმარისი არ არის. თუ პოლიტიკოსს ქვეცნობიერი აგრესია აქვს, ნებისყოფა და ინტელექტი აქ უკვე მეორეხარისხოვანია“.

ჩვენს შვილებს უფრო მეტი ენერგეტიკული შესაძლებლობები აქვთ და — უფრო ნაკლები ძალა მათი სწორად გამოყენებისთვის. მოვლენები კი კონტროლს აღარ ექვემდებარება და უბრალო გადაწყვეტილება: „ხვალ კეთილი გავხდები“ — მას ვერ შეცვლის“.

აკარატურა მოწინააღმდეგე სახელმწიფოთა ლიდერების ფსიქიკის საჭირო მიმართულებით წარმართვისთვის უნდა გამოეყენებინათ

ტიპის სამუშაო ტარდებოდა, მილიონობით დოლარი იხარჯებოდა საიდუმლო ლაბორატორიებსა და მის ე.წ. „ქვეგანყოფილებებზე“: ფსიქიატრიულ კლინიკებზე, ციხეებსა და ინსტიტუტებზე. ათასობით მოქალაქე, რომელიც არაფერს ეჭვობდა, საცდელ „ზღვის გოჭად“ აქციეს (სავარაუდოდ, არანაკლები რაოდენობის დაზარალებული ახლაც მრავლად დადის სამყაროში).

საბჭოთა კავშირის დაშლასთან ერთად, გენერატორების სერიული

ინფორმაციული ზემოქმედების შესაძლებლობას. XX საუკუნის ბოლოს კი, ყველა შემზღუდავი საშუალება მოიხსნა. ტვინი ზემოქმედებისთვის ღია გახდა.

რა იცავს ადამიანს დღევანდელ გახსნილ სამყაროში?..

„ეთიკა — ფუფუნება გუშინ, აუცილებლობა დღეს და გადარჩენის ერთადერთი ნინა პირობა — ხვალ“, — ეს ფრაზა 1994 წელს გამოცემული

ერთი სუფთა ლემსისა და მტვრიანი რემონტის ამბავი

ამ ლამაზი ბინის დიასახლისი ლელა ცუცქირიძეა. მწერალი, არაერთ ლიტერატურულ კონკურსში გამარჯვებული, საბავშვო პოეტი, ლიზიკოს დედა. რა უცნაურია: ზაფხული დასვენების დროა თითქოს, ადამიანების უმეტესობა კი სწორედ ზაფხულს ირჩევს რემონტის დასაწყებად. ლელას სახლი კი, რომელმაც განსაკუთრებულად თბილი, გემოვნებიანი ინტერიერით მომხიბლა, უკვე დასრულებულია. ამიტომაც, მტვრისა და ბულის, სამშენებლო მასალებისა და ხელოსნების გარეშე ვსხედვართ და რემონტზე ვსაუბრობთ. ქალური საუბარია. ამას მამაკაცების გასაგონად ვამბობ, ჟურნალი სხვა გვერდზე რომ გადაფურცლონ, თუკი ქალური საუბრის მოსმენა არ სურთ. ოღონდ, მეექვსეებს ეს ვინმემ ჩაიდინოს...

ღეა ცუცქირიძე

— ლელა, ვინც უნდა მიმტკიცოს, რომ მწერალი სხვას წერს და სხვას ფიქრობს, არ დაფუჯვრებ. ვზივარ შენს სამზარეულოში, რომელიც შენი დიზაინით არის გაფორმებული, და შენი სტრიქონები მახსენდება:

„ამ ბაღში მშობლებს შვილი ანგელოზები დაჰყავთ, ძალიან ლამაზი ბაღია, კომპოზიციური ბაღი.“

შივნიტ რომ შეხვალთ, ისე მოგეწონებათ, დარჩენა მოგინდებათ.

ბაღში მზე პირდაპირ ჭერზე ამოდის, იატაკზე ნამდვილყვავილებიანი ფარდაგები აფენია, პატარა სოკო-შადრევანიდან წყაროს წყალი მოჩუხჩუხებს.

ოთახებში მაგიდების, სკამების და სათამაშოებით სავსე ყუთების

გარდა, ხეებიც დგას. ამ ხეებზე საქანელები და ჰამაკები კიდიან.

ხეებს ფულუროები აქვს.

ერთ ფულუროში სამზარეულოა, მეორეში პიანინო დგას, მესამეში პირსაბანი და ლამის ქოთნები...

მოკლედ, ლამაზი ბაღია და ისე მომწონს იქაურობა, ამას წინათ ბაღის დირექტორს შევხვებო:

მეც მიმიღეთ თქვენს ბაღში, რა გეფიცებით, კარაქიან პურსაც შევჭამ, ფაფასაც და წვინანსაც სიამოვნებით შევხვრიბავ.

ბაღის დირექტორმა სათვალე გაიკეთა, ამხედა, დამხედა და მკაცრად მკითხა: — შენ პატარა ხარ?..“
ჰო, შენ არ ხარ პატარა, ამიტომაც შექმენი ამხელა რემონტის მორევა მარტო ქალმა. სტრიქონებს შორის კი აუცილებლად გვეპარება ჩვენი სურვილები. არ გეტყვი, ფულუროებიან

სახლზე ოცნებობდი-მეთქი, მაგრამ ალბათ რაღაც განსაკუთრებული კი გინდოდა.

— არა, მარტოს არაფერი გამიკეთებია. რემონტის დამოუკიდებლად მორევა იმასაც ნიშნავს, რომ ეს ფინანსურად თავად შეძლო, მე კი ეს სახლი მეუღლემ, მხატვარმა ნუკრი ფირცხალავამ დამიტოვა, ხოლო რემონტი, მამაჩემის, ვასიკო ცუცქირიძის ნაანდერძალი სახლი გავყიდე და იმ თანხით გავაკეთე. ისე გამოვიდა, რომ ბინა, რომელშიც მე და ლიზიკო ვცხოვრობთ, ჩემი საყვარელი მამაკაცების დამსახურებით აშენდა და დამშვენდა კიდევ. რა თქმა უნდა, ფულუროებიან სახლზე არ ვოცნებობდი, სივრცე, ლამაზი გარემო, კომფორტი კი ნამდვილად მსურდა. ჩემი ყველაზე დიდი სურვილი კი მეუღლის ნახატების დაბინავება გახლდათ. მისი გადაცვლებიდან უკვე 3 წელი გავიდა. ის საოცრად ხელგამწილი ადამიანი იყო, ამიტომ ბუნებრივად მისი ნამუშევარი მის ერთადერთ ქალიშვილს აღარ დარჩა. მე კი ვერასდროს მოვახერხე, რომ ის სურათები, რომლებიც გაჩუქებას გადაურჩა, კარგად დამბინავებინა და გამომეფინა. მოკლედ, რემონტს ფიზიკურად მართლაც მარტო ვაკეთებდი, მაგრამ მყავდა უამრავი მრჩეველი, დამხმარე, ჩემი დისა და დედის სახით, რომლებიც ლიზიკოს უვლიდნენ მთელი ხუთი თვის მანძილზე, სანამ რემონტი დასრულდებოდა.

— ხელოსნებთან, სამშენებლო მასალების მაღაზიებში, ელიავას ბაზრობაზე — ყველგან, სადაც კი ქვიშა, ცემენტი, ჭანჭიკი თუ კერამიკული ფილა იყიდება, მარტომ იარე?

— ეგ ყველაზე რთული საქმე იყო, მაგრამ ახლა მეღიმება: მე ხომ ძალიან ბევრი ახალი ნაცნობი შევიძინე იმ სფეროდან, რომელთანაც არასდროს მქონია საერთო ინტერესი. გავიცანი და ურთიერთობა მქონდა სამშენებლო მაღაზიების მეპატრონეებთან, გამყიდველებთან, მძლოლებთან, მუშებთან, რომლებსაც საკმაოდ მძიმე მასალები ამოჰქონდათ აქ.

— ახალაშენებულ სახლში — ამის თქმა არ უნდა დაგვაინყდეს. მითხარი, სახლი თეთრი კარკასი იყო?

— არა, შავი. უფრო სწორად, რაღაც კიდევ იმაზე უარესი. ამ ბინაში, სადაც ახლა ყველაფერი უმტვეროდ და უღრუბლოდაა, ფაქტობრივად, მხოლოდ ერთი დიდი შავი რკინის კარი იყო და კედლები, რომელიც თავდაპირველი პროექტით გაკეთდა, მაგრამ ჩემთვის უფრო მისაღები პროექტიც მქონდა, ამიტომაც ხე-

ყველაზე დიდი სურვილი კი მეუღლის ნახატების დაბინავება გახლდათ

ლოსნებმა და მუშებმა ყველაფერი ჯერ მიწასთან გაასწორეს და მერე ჩემი ახალი პროექტის მიხედვით თავიდან ააშენეს.

— **ორი ქალის საცხოვრებელი ბინა — შენი და ლიზიკოსი. მითხარი, შეიცვლებოდა რამე ინტერიერში, ამ სახლის ბინადარი მამაკაციც რომ ყოფილიყო?**

— ერთადერთი, რაზეც ეჭვი მაქვს, რომ გასაპროტესტებელი გახდებოდა მამაკაცის მხრიდან, ჩემი ფორთოხლისფერი სააბაზანო გახლავთ. ფორთოხლისფერი, თოვლივით თეთრი ყვავილებით მოხატული კედლები. ამ ფერების, ჩემს წარმოდგენაში ნაოცნებარი მასალის საპოვნელად ბევრი დრო და ენერჯია დავხარჯე. სხვაგან კი ყველაფერი მშვიდია და მინიმალისტური... მეექვსეა, ჩემს მეუღლეს რაიმე გაეპროტესტებინა. აი, მამას კი სრული თავისუფლება ჰქონდა ჩემთვის მონიჭებული. სრულიად ახალგაზრდა, თანაც გაუთხოვარი გახლდით, როდესაც სახლი მიყიდა და მარტო ცხოვრების უფლებაც მომცა. მაშინ ეს ძალიან უცნაურად მოჩანდა, თანაც ეს ოჯახში განხეთქილების კი არა, დიდი სიყვარულის „სახელით“ მოხდა. მე კი იმ ჩემს პირველ სახლს ათასგვარი რამერუმით ვალამაზებდი. ხელსაქმე მიყვარს, ეს კარგად იციან ჩემმა მეგობრებმა, ჰოდა, ჩემი საკუთარი დიზაინით უამრავ აქსესუარს ვქმნიდი, ვაგვირისტებდი, ვაფერადებდი ჩემს გარემოს... თუმცა... ნეტავ, მყავდნენ ისინი და ამ სააბაზანოს ფერსაც სიხარულით შევცვლიდი...

— **ლელა, შენ წერ, თარგმნი, ნიგნების რედაქტირებას აკეთებ, ხატავ. გარდა ამისა, შენი ხელები უამრავ ლამაზ ნივთს ქმნის. რემონტის დროს გაითვალისწინე ეს შენი გატაცებები, საქმიანობის სფერო?**

— რა თქმა უნდა, ეს ყველაფერი გავითვალისწინე. ოთახი, სადაც ახლა ვმუშაობ, ვწერ, ხელსაქმით ვარ გართული, ვხატავ, ნიგნების თავშესაფარიცაა, პროექტით სამზარეულოსთვის იყო გათვალისწინებული. ამისთვის მისაღები ოთახი შევაჯინროვე, აქ კი სამუშაო კაბინეტი მოვანყვე. მაქსიმალურად ვცდილობ, მხოლოდ აქ ვისაქმიანო. როდესაც სამუშაო ოთახი არ გაქვს და მთელ სახლში გაქვს მიმოზნეული ფურცლები, საღებავები, მაკრატელი თუ სხვა საჭირო ნივთები, როცა საძინებელში, საკუთარ სანოლზე გიყრია სამუშაო, გამოდის, რომ ვერასდროს ისვენებ ნორმალურად. ადამიანმა უნდა იშრომოს და უნდა დაისვენოს

კიდევ. შეუძლებელია, მხოლოდ იმუშაო ან მხოლოდ დაისვენო. ეს გაყოფა განწყობასაც ქმნის. აი, შევედი ჩემს სამუშაო ოთახში, ჩემი საყვარელი ნიგნების გარემოცვაში და მზად ვარ, პროდუქტიული ვიყო. საძინებელში კი ემოციებისგან დაფერტხილი შევედივარ და ვიძინებ. სამზარეულოში მხოლოდ საკვებზე ვფიქრობ და გემრიელ რაღაცებს ვქმნი... ჰო, ყველაფერს თავისი ადგილი აქვს.

— **ამ ოთახში გაქვს ნიგნებიც, მაგრამ ეს ძალიან დიდი ბიბლიოთეკა არ არის.**

— გახსოვს თაობების ოცნება — დიდი და ფართო ბიბლიოთეკა, სადაც ნიგნები ერთ რიგად იქნება ჩამსკრევილებული? მაგრამ, სამწუხაროდ, ბავშვები ძველ ნიგნებს არ კითხულობენ; ახალი, პრიალა, საღებავის სუნით გაჟღენთილი ნიგნები ურჩევნიათ. ამიტომ ჩემს ბიბლიოთეკაში მხოლოდ ის ნიგნები დარჩა, რომელთა გარეშეც არსებობა არ შემიძლია. ნიგნები, რომლებიც ჩემი გაგრძელება ან — დასაწყისი. მოკლედ, რასაც ვერ შეველიე, ყველაფერი აქ მაქვს, რასაც შეველიე, ბიბლიოთეკებს დავურიგე. ოღონდ, ჩემი ბიბლიოთეკა მაინც საოცარი ტემპით იზრდება. XXI საუკუნის დასაწყისის საქართველოში უამრავი ახალი, კარგი ნიგნი გამოდის. ახალი ქართული ლიტერატურაც იწერება და უცხოურიც ითარგმნება... სიახლით სუნთქვა კი, როდესაც ტრადიცია გიმარტობს ზურგს, დიდი ბედნიერებაა. ჰოდა, აი, ჩემი ნიგნები, რომლებიც გამუდმებით ჩემთან „არიან“.

— **შენი ბინის რემონტი 5 თვეს გაგრძელდა. გაუძელი მტერსა და ბუღს, პროფესიონალურად შეისწავლე სამშენებლო მასალები, შენი დიზაინით დაამზადებინე ავეჯიც, საკუთარი ნაკეთობებით გააფორმე კედელი სამზარეულოს კუთხის წინ; ამავე დროს, ლიტერატურულ კონკურსში გაიმარჯვე — ძალიან ლამაზი ლექსით... მინდა, ისიც წავეუკითხოთ ჩვენს მკითხველს და თან, ერთ კითხვაზეც მიპასუხო: რა იყო ეს ლექსი — შენი დაღლა თუ — მაღლიერება?**

— დანაშაულის შეგრძნება. ყოველთვის იმაზე მეტს ვავალდებულებთ დედებს, ვიდრე შეუძლიათ... და, რა თქმა უნდა, მაღლიერება.

— **ისეთი სურათი დაიხატა ჩვენი საუბრიდან, რომ მკითხველი შესაძლოა, შეცდომაში შევიყვანოთ და ვაფიქრებინოთ, რომ დღეს ქართული მწერლობა სიმდიდრისა და ფუფუნების მორევში ნეტარებს. შეგიძლია მითხრა, სად მუშაობ და რითი ცხოვ-**

მარტოს არაფერი გამიკეთებია

რობ? არ მაფინყდება შენი სტატუსიც — მარტოხელა დედა.

— ამჟამად მოსწავლე-ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის ბიბლიოთეკაში ვმუშაობ, სადაც ჩემი ხელფასი საარსებო მინიმუმზე ნაკლებია. ხანდახან სხვადასხვა პროექტსაც

ჩემს პირველ სახლს ათასგვარი რამერუმით ვალამაზებდი

ვაკეთებ. სამწუხაროდ, ეს სტაბილურად არ ხდება.

— **მაპატიე, რომ ეს გკითხე, თან, სულაც არ მინდოდა, მკითხველი ცუდ ხასიათზე დამეყენებინა, მაგრამ რეალობა ასეთია: XXI საუკუნის ქართული მწერლობა ისტორიაში ღარიბ-ღატაკის სახელით შევა. რას მეტყვი?**

— რა უნდა ვთქვა? გავიღიმოთ და გადასარეგია-თქო ვიძახოთ...

— ბოლოს, თემას რომ არ გავცდეთ, ისევ რემონტს მივუბრუნდეთ: „სარემონტო“ რჩევები ლელა ცუცქერიძისგან.

— „რჩევები“ ძალიან ხმაურიანად უღერს, ერთი კი შემოძლია ვთქვა — რემონტი მოთმინებით აღჭურვილმა უნდა გააკეთოთ და თან გახსოვდეთ:

ის წიგნები დარჩა, რომელთა გარეშეც არსებობა არ შემოძლია

ყველაფერი, რაც კარგია, ძვირია. ან პირიქით — ძვირია ყველაფერი კარგი...

ლელას რემონტის დროს დანერგილი და ლიტერატურულ კონკურსში — „ლექსების გამოფენა“ გამარჯვებული ლექსი:

კექსი

გუშინ დედაჩემის წერილი მივიღე. ყველაზე მწერდა: მამაჩემზე, ჩემს დაზე, ჩემზე...

თავისი თავი კი წერილშიც არ გახსენებია.

შვილი

შევჭამეთ დედა.

თავდაპირველად დავანანევრეთ და დავიტაცეთ.

ენის წვერით, როგორც ნემსით, ამოვურღვიეთ შაქრის პუდრის (გიპიურის)

თეთრი საყელო.

ტკბილ ქიშმიშად ქცეული გული ამოვურიქეთ.

დავუშალეთ შოკოლადის მინანქრის პლისე.

ნუშის თვალები გაუმაძღარი ჩიტებივით ამოვუკენკეთ.

არც ფორთოხლის ცუკატები — ქარვის მძივები დაგვენიყებია

არც ლიმონის წვრილად დაჭრილი ქერქი — ფერმინავლული ოქროს ბეჭედი...

სულ ეკეთა, მოუშორებლად.

ჩვენც ხომ გვინდოდა ეს ბეჭედი, ეს ცუკატები?!

ჩვენც ხომ გვინდოდა?!

ხომ გვეჭირდებოდა გამოხედვა — კვალად ჩარგული, მარციპანის ვარდის ბუჩქები

გზებზე — სახლიდან სკოლისაკენ, სამსახურისკენ?!

ძირფესვიანად ვთხრიდით და ვგლეჯდით

მე საჩემოდ, ოჯახის ნევრები — სათავისოდ...

ვჭამდით და ვჭამდით, ერთმანეთს ლუკმას ვაყვედრიდით:

შენ უფრო მეტი, მე უფრო ცოტა!

მე უფრო ცოტა, შენ უფრო მეტი!

ვის შეხვდება უკეთესი, ვის ჩაუდნება,

ან ვის გაჰყვება ვანილის თეთრი პუდელივით მისი სურნელი

ყველაგან, ყოველთვის, ყველაზე დიდხანს...

ვერ გავიყავით!

ჩვენი შვილებიც შევეუსიეთ, გამგელბებულნი ვჭამდით და ვჭამდით!

...ის კი, ისეთი გემრიელი, ისეთი ტკბილი,

როგორც სადღეობო კექსი, ნელინადმი ერთხელ რომ ცხვება

და ამიტომ არასდროს გყოფნის. და ისეთი ფაფუკი, რომ ყელზე არასდროს დაგადგება.

მხოლოდ ერთხელ ჩაგვიქვავდა მოულოდნელად სასულეში მისი ნამცეცი —

ბოლო, ყველაზე ჰაეროვანი ამოსუნთქვა.

შევჭამეთ ჩვენი ლამაზი დედა, მოვკალით.

და საზრდელის წინა ლოცვის ნაცვლად

საზრდელის ბოლოს, შელოცვას ვამბობთ:

მინას ვზელთ და მინას ვჩიქნით, მინას ვზელთ და მინას ვჩიქნით.

მინა მწარე ღიუნები, კარდამონის დარიჩინის.

სული სული სურნელება, გამჭვირვალე მოსარკლული, დნება, წვეთავს ხეში დგება.

ჩვენ გვსურს დედა შენი სული, გვცვივა, დედა, დეე-ნანა!

გვშია, დედა, დეე-ნანა! დედა, დედა, დეე-ნანა, ამოდი!

დედა, დედა, დეე-ნანა, გამოცხვი! კიდევ ერთხელ, დედა!

კიდევ ერთხელ... კიდევ...

კიდევ...

კიდევ...

კიდევ...

კიდევ...

ქართულ სიტყვათა კონა

შედგენილია არნოლდ ჩიქობავას რედაქტორობით

1982 წელს გამოცემული ქართული ენის განმარტავითი ლექსიკონის ერთტომეულის მიხედვით

შემდგენელი თეიმურ ივანიძე

ქ

დასაწყისი იხ. „გზა“,

№2-52, 2010; №1-52, 2011; №1-50, 2012;

№1-52, 2013; №1-21, 2014

ქანდა (ძვ.) — ოქროს ვარაყი.

ქანდაქარი (სპ.) — იგივეა, რაც მოქანდაკე.

ქანობი — დაღმართი.

ქანობი — ქანის ნაშალი.

ქანქანა (სპ.; ძვ.) — ხვრელი, გვირაბი.

ქანჩი (თურქ.) — ხრახნიანი ღრუს მქონე მსხვილნახნაგოვანი ლითონის ნაჭერი ჭანჭიკის მოსაჭერად.

ქანჩახი — ბუჩქებით ან ტყით დაფარული კლდიანი, ძნელად სავალი ადგილი.

ქარაგმა — ძველ ხელნაწერებში, წარწერებში — შემოკლებული სიტყვის თავზე დასმული ნიშანი.

ქარაგოზი — ფოთლოვანი მღიერი; ქვის ხავსი.

ქარაოცი (საუბ.) — პირი, რომელიც უბრალო რამეს გაიოცებს; აჩქარებული ადამიანი.

ქარასხა — ფშავში — სტვირის მთავარი ნაწილი რქისა.

ქარაფი — დიდი, ფრიალო კლდე.

ქარაქუცა — იგივეა, რაც ქარაფ-შუტა.

ქარაძენდი — დაბალი ბალახეული მცენარე ტუჩოსანთა ოჯახისა.

ქარგა (სპ.) — 1. მოწყობილობა მოსაქარავი ქსოვილის გადასაჭიმავად; 2. გადატ. (წიგნ.) — ჩონჩხი, ამბავი (მხატვრული ნაწარმოებისა).

ქარგალი (სპ.; ისტ.) — ხელოსანი, რომელმაც შეგიძლოდა დაამთავრა, მაგრამ ჯერ ოსტატად არ იყო დალოცვილი და დაქირავებულ შრომას ეწეოდა.

ქარგილი (სპეც.) — ფიცრებით გაკეთებული რკალი, რომლის მიხედვითაც კეთდება ქვის (ან ბეტონის) თალი.

ქარვასლა — 1. (სპ.; ძვ.) ქარავნის, ვაჭრების გასაჩერებელი, ღამის გასათევი ადგილი, — ფუნდუკი; 2. სავაჭრო სახლი, სადაც გამართული იყო საქონლის სანყობები და მალაზიები.

ქართა (კუთხ.) — იგივეა, რაც ბაკი (საქონლის დასამწყვედვი ადგილი).

გამომქვეყნება შემდეგ ნომერში

თბილისში ისტორიული მნიშვნელობის ღვინის ქარხანა განახლდება

„ქარხნის შენობა დავით სარაჯიშვილის დაფინანსებით აიგო“

ახლახან თბილისის ახალი კულტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრი, „ღვინის ქარხანა №1“ შეემატა. ახალმა მფლობელებმა წლების მანძილზე უფუნქციოდ დარჩენილი ისტორიული სივრცე გააცოცხლეს და მისი კულტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრად გადაქცევა განიზრახეს. ყოფილი ღვინის ქარხანა №1 თბილისის ცენტრში, ვერაზე მდებარეობს. შენობა 1896 წელს, დავით სარაჯიშვილის დაფინანსებით თბილისელი არქიტექტორის, ალექსანდრე ოზეროვის პროექტით აიგო. ნაგებობა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსით სარგებლობს.

შორენა ლაბაძე

არჩილ ივარდავა, ქარხანა №1-ის გენერალური დირექტორი:

ღვინის კომპანიები და მხატვრები მონაწილეობდნენ. ღონისძიების ფარგლებში ქართული საგანძურის სამგანზომილებიანი ფოტოგამო-

ეს იქნება ვინოპოლისი, ღვინის ქალაქი

— ქარხანა წლების მანძილზე დაკეტილი იყო. ბოლოს, კომუნისტების დროს ფუნქციონირებდა. ამჟამად აქ ღვინის ჩამოსხმისთვის საჭირო მანქანა-დანადგარები არ არის. მინის ქვეშ ორ სართულზე სარდაფი, ე.წ. „საძველე“ გახლავთ, სადაც ღვინოს აძველებდნენ. თითოეული საძველის ფართობი 2 600 კვმ-ია. აქ ორ საუკუნეზე მეტი დაძველების 40 ათასი საკოლექციო ბოთლი ინახება. შემონახულია სასმელები ნაპოლენ ბონაპარტისა და სხვა ცნობილი მოღვაწეების პირადი კოლექციებიდან. ამჟამად ღვინის ტერასა, სანაყინე და ფრანგული ღვინის ბარი გვაქვს. ვგეგმავთ ქართული ვაზისა და ღვინის მუზეუმის გაკეთებას. ეს იქნება ვინოპოლისი, ღვინის ქალაქი, სადაც საუკეთესო ქართული კომპანიები საკუთარ პროდუქციას წარმოადგენენ. კაფეებისა და რესტორნების გარდა, ამ ტერიტორიაზე სასტუმროსა და ღვინის ბიბლიოთეკის განთავსებასაც ვგეგმავთ. სივრცეს გამოვყოფთ ასევე, კინოთეატრისა და თეატრალური დადგმებისთვის. მოეწყობა თემატური სემინარები, გამოფენები. პირველი გამოფენა ერთი თვის წინ ჩატარდა, რომელშიც ქართული

ფენა, ღვინისა და ქართული ყველის დეგუსტაცია მოეწყო. გამოიფინა თანამედროვე ქართული კერამიკის ნიმუშები, ორიგინალური ღვინის ჭურჭელი. სტუმრებმა ქარხნის რესტავრირებული შენობა-ნაგებობები და ტერიტორია დაათვალიერეს. ჩვენი მიზანი ქალაქთან ამ დახურული სივრცის ინტეგრაცია და მისი კულტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრად გადაქცევა გახლავთ.

თბილისის ღვინის ქარხანა №1-ის ენოთეკა XIX საუკუნის 80-იან წლებში

შეიქმნა. აქ თავმოყრილია 135 ათასი ბოთლი, 1 700 დასახელების სუფრის, მაგარი და სადესერტო ღვინოები, არაყი, ლიქიორი, შამპანური და კონიაკი. აქვეა 1790 წელს ჩამოსხმული პოლონური ლიქიორი, 1806 წლის უნგრული ღვინო, 1811 წელს ჩამოსხმული ნაპოლეონის სარდაფის კონიაკი, ძველი აფრიკული ღვინოები — 1747 წლის და არაყი — 1717 წლის. გარდა ამისა, 320 უცხოური დასახელების ღვინო: „შატო-ლაფიტი“ (1775), „შატო-ლატური“ (1878, 1905, 1907), „შატო-იკემი“ (1851) და სხვ.

მეცნიერთა აზრით, სიტყვა „ღვინო“ ქართული წარმოშობისაა და მევენახეობა-მეღვინეობის ქართული წარმართული ღვთაების სახელს, ზადაგონსა და თამადას უკავშირდება. მსოფლიოში ცნობილი ყურძნის ჯიშებიდან 590 ენდემურად ქართულია, რაც მსოფლიო მევენახეობის თითქმის მეოთხედს შეადგენს.

საქართველო მევენახეობის ერთ-ერთი უძველესი კერაა. აქ ვაზის გაშენება-მოვლის წესები ძვ.წ. 3 200-3 300 წლის წინ იყო ცნობილი. ადგილობრივი მევენახეობის სიძველეს არქეოლოგიური და ეთნოგრაფიული მასალები, წერილობითი წყაროები და მდიდარი ხალხური ტერმინოლოგია მოწმობს. არქეოლოგიური მასალის მიხედვით, მეორე ათასწლეულის ბოლოს მევენახეობა საქართველოში უკვე საკმაოდ დაწინაურებული იყო. ამას კახეთში აღმოჩენილი ვაზის ნამგლისებური სასხლავი მოწმობს, რომელიც ბრინჯაოსგან იყო დამზადებული.

აქვეა 1790 წელს ჩამოსხმული პოლონური ლიქიორი

ქართველებს გამარჯვების რწმენა ათენის ოლიმპიადამ დაუბრუნა

ზუსტად ათი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც ათენის ოლიმპიურ თამაშებზე მედლების პირველი კომპლექტები გათამაშდა და დამოუკიდებელი საქართველოს სპორტსმენებმა ათენის ახალი ერა დაიწყეს. ეს თამაშები ჩვენი ქვეყნის ათლეტებისთვის თავისუფლების მოპოვების შემდეგ, მესამე იყო, თუმცა 1992 წლის ბარსელონის ოლიმპიადიდან მოყოლებული, მთელი 12 წელი ისე მიილია, ქართველი სპორტსმენები ოქრო-ვერცხლს ვერ შესწვდნენ და მხოლოდ ბრინჯაოს მედლებს სჯერდებოდნენ. გახსოვთ ალბათ, იმ პერიოდში ქართველი ჟურნალისტები ხუმრობდნენ — „ბრინჯაოს ხანაში“ დავბრუნდითო. მართლაც ასე იყო. გავსული და ამჟამინდელი საუკუნის მიჯნაზე, არა მხოლოდ სპორტსმენები, არამედ მთელი საქართველო იყო „ბრინჯაოს ხანაში“. ათენში კი, როგორც იქნა, ნავსი გატყდა. შეჯიბრებების პირველივე დღეს, 2004 წლის 14 აგვისტოს, ვერცხლის მედალი ძიუდოსტმა ნესტორ ხერგიანმა მოიპოვა, შემდეგ კი ზურაბ ზვიადაურისა და გიორგი ასანიძის ტრიუმფის ჯერიც დადგა.

გობი ფრანგიშვილი

XXVIII თამაშებში 202 ქვეყნის 11 ათასზე მეტმა ათლეტმა მიიღო მონაწილეობა. მათ შორის 33 — საქართველოდან იყო. ქართველთა დელეგაციაში არაერთი სახელოვანი თუ ტიტულოვანი სპორტსმენი გამოდიოდა, თუმცა საზეიმო გახსნის ცერემონიაზე ახალი ქართული ხუთჯვრიანი დროშა ზურაბ ზვიადაურს მოჰქონდა, მაგრამ პირველად სწორედ ზვიადაურის გამარჯვების აღსანიშნავად გაიბრწყინა ჩვენმა დროშამ და ასევე ახალმა ეროვნულმა ჰიმნმა. ულამაზეს გახსნის ცერემონიაზე ოლიმპიური ჩირაღდნით ხელში კახი კახიაშვილმაც ირბინა. ამით ბერძნებმა მისდამი დიდი პატივისცემა გამოხატეს.

გახსნის ცერემონია გვიანობამდე გაგრძელდა, დღით ადრე კი ძიუდოსტთა ტურნირი იწყებოდა. ამიტომაც ზეიმში მონაწილეობა არ მიუღია ნესტორ ხერგიანს. ქართველთაგან

ის პირველი გამოდიოდა ტატამზე. ჯერ კიდევ თბილისში ნესტორს დასიზმრებია, რომ უშუბაზე ადიოდა და მწვერვალზე მხოლოდ ერთმა კაცმა აასწრო. უფიქრია, — ოლიმპიურ თამაშებზე აუცილებლად მედალს ავიღებო.

ათენის ოლიმპიადისთვის ნესტორი დიდხანს ემზადებოდა და იმედიანადაც იყო. არ ნერვიულობდა, მხოლოდ ჭიდაობაზე ფიქრობდა. ჩვენი ვეტერანი ქართველ ძიუდოსტთაგან ყველაზე გამოცდილი იყო. სწორედ გამოცდილებითა და ჟინით დაამარცხა ყველა მეტოქე და ფინალში ორგზის ოლიმპიურ ჩემპიონს, იაპონელ ტადაჰირო ნომურას შეხვდა. გამარჯვების შემთხვევაში ნომურა მსოფლიოში პირველი სამგზის ოლიმპიური ჩემპიონი ხდებოდა ძიუდოში. არ არის გასაკვირი, რომ მსაჯეებიც ადამიანურად თანაუგრძობდნენ მას. გულშემატკივრებს ალბათ კარგად ახსოვთ ეს შეხვედრა. ნომურას მთელი ორთაბრძოლის განმავლო-

ბაში ნესტორი ხელით ეჭირა დისტანციაზე, ახლოს არ მიუშვა. ფინალი ისე მიილია, ვერც ერთმა მეტოქემ ფანდი ვერ გააკეთა, მსაჯეებმა კი გამარჯვება მას მიაკუთვნეს. თავად ხერგიანი ათენის ფინალს ასე იხსენებს:

— ნომურამ ტაქტიკურად მოიგო. მეორე მხრიდან ამილო ჩავლებო და ახლოს არ მიმიშვა. ერთი ილეთიც არ გაუკეთებია. არც თვითონ მოვიდა ახლოს. პრაქტიკულად, გამაჩერა. რალაც ვდებოდა რომ წამოსულიყო, აუცილებლად დავიჭერდი ფეხში. რა თქმა უნდა, დასანანი, მაგრამ ალბათ იმან უფრო დაიმსახურა ოლიმპიური ჩემპიონობა. გამარჯვება ძალიან მინდოდა, რომ ჩვენი ჰიმნი მომესმინა, მაგრამ რას იზამ?! ისიც კარგია, რომ ათენში პირველი მედალი მე მოვიპოვე და კვარცხლბეკზე ვიდექი.

ნესტორ ხერგიანის შემდეგ ქართველი გულშემატკივრები კიდევ რამდენიმე დღე ამაოდ დადიოდნენ „ანოლიოსის“ ძიუდოს დარბაზში, ვიდრე ზურაბ ზვიადაური გამოვიდოდა ტატამზე. თუმცა მანამდე ერთი-ორი დღით ადრე, 17 აგვისტოს ბერძნების გამარჯვებას ჩვენებურებიც ზეიმობდნენ. მასპინძლები „ძირძველი“ ელინელის, ილიას ილიადისის ჩემპიონობას ხარობდნენ, ქართველები კი ზურაბ ზვიადაურის ალალი ბიძაშვილის — ჯარჯი ზვიადაურისას. ჯარჯი ახმეტაში დაბადებული, ქართული ჭიდაობის ილეთებზე გაზრდილი, თბილისში, გურამ მოდებაძესთან დაოსტატებული ახმეტელი ბიჭია. ასევე „ქართველმა ბერძენმა“, ნიკოლაოს ილიადისმა ოფიციალურად იშვილა და როცა საბერძნეთის ნაკრების მწვრთნელი გახდა, ბიჭი ათენში წაიყვანა. ასე გახდა ჯარჯი ზვიადაური ილიას ილიადისი. და ძიუდოს ისტორიაში ყველაზე ახალგაზრდამ — 18 წლისამ მოიპოვა ოლიმპიური ჩემპიონის ტიტული. კახი კახიაშვილის შემდეგ ის მეორე ქართველია, ვინც ბერძნებისთვის ოლიმპიური ოქრო მოიპოვა.

მოვლენებს ცოტათი წინ გავუსწრებ და აქვე ვიტყვი, რომ ათენში სხვადასხვა ქვეყნის დროშით 20-ზე მეტი ქართველი ლეგიონერი გამოდიოდა, რომლებმაც 3 ოქროს, 1 ვერცხლისა და 2-იც ბრინჯაოს მედალი მოიპოვეს. ოლიმპიადის მონაწილე 202 ქვეყანას შორის ეს 26-ე შედეგია,

ათენის ოლიმპიადისთვის ნესტორი დიდხანს ემზადებოდა და იმედიანადაც იყო. არ ნერვიულობდა, მხოლოდ ჭიდაობაზე ფიქრობდა

საქართველოს დელეგაციამ კი, 2 ოქტომბრისა და 2 ვერცხლის მედლით, 32-ე ადგილი დაიკავა. რა თქმა უნდა, ეს ათლეტები დალხინებული ცხოველების გამო არ გადახვეწნილან სამშობლოდან. მათ მსგავსად, ხელმოკლე ოჯახიდან იყო ზურაბ ზვიადაურიც. ახმეტეიდან თბილისში რომ ჩამოვიდა, ძიუდოს დარბაზში, საერთო საცხოვრებელში ცხოვრობდა და ხშირად, პურის ფული არ ჰქონდა. ეს რომ ნაკრების უფროსმა მწვრთნელმა, შოთა ხაზარელმა გაიგო, თავის რესტორანში სამჯერადი კვება დაუნიშნა. ათენის ოლიმპიადისთვის ზვიადაური უკვე მსოფლიოს ორგზის ვიცე-ჩემპიონი და საქართველოს ნაკრების ყველაზე ნიჭიერი ძიუდოსტი იყო. ხაზარელსაც მისი დიდი იმედი ჰქონდა.

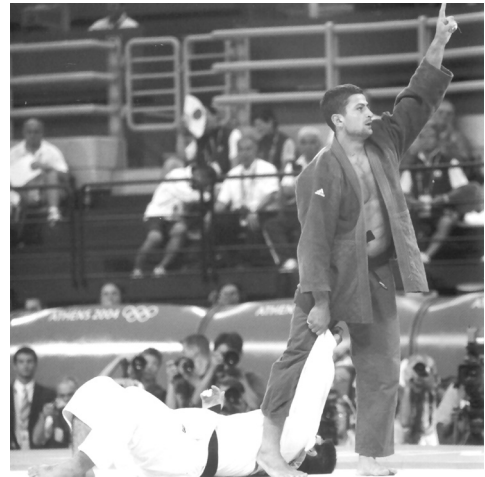
მაგრამ თამაშების დაწყებამდე რამდენიმე თვით ადრე ჩხუბში მოჰყვა და ფეხში დაჭრეს. ბევრი დრო გაუცდა. ხეირიანად მხოლოდ ბოლო თვე ივარჯიშა. შოთა ხაზარელს და თავადაც მაინც გამარჯვების სჯეროდათ. ჯარჯი რომ ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა, გახარებულმა ზურამ წამოიძახა: ხვალ მეც უნდა გავხდე ჩემპიონი!

ათენის „ანოლიოსის“ ძიუდოს დარბაზში ზურაბ ზვიადაური 18 აგვისტოს გამოვიდა და პირველი მეტოქე იტალიელი ფრანჩესკო ლეპორე — იმ წლის ევროპის ჩემპიონი

— 46-ე წამზე წამოიღო კისრულით და იპონით გაიმარჯვა: მეორე წრეში — რუს ხასანბი ტაოვთან ისევ იპონით, ოღონდ მოგვერდით, და ისევ 46-ე წამზე, ოღონდ ამჯერად — ორთაბრძოლის დამთავრებამდე. მესამე წრეში უკვე ძალიან ძლიერი მონინალმდევე ჰყავდა — ფრანგი ფრედერიკ დემონფოკონი, ვისთანაც მიუნხენის მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალი ჰქონდა წაგებული. ასე რომ, ეს შეხვედრაც პრაქტიკულად, ფინალური იყო, ამიტომაც ფრთხილობდა. თანაც მსაჯთა კომიტეტის ხელმძღვანელიც ფრანგი იყო. მეორე წუთის ბოლოს ქართველი გააფრთხილეს კიდევ. ახლა უკვე სიტუაცია შეიცვალა, ზვიადაური გააფრთხილეს, ფრანგი თავს იცავდა, პასიურობდა. მაგრამ მსაჯები ვერ ბედადნენ მის გაფრთხილებას. ბოლოს ინამუსეს, ორთაბრძოლის დამთავრებამდე 4 წამით ადრე ისიც გააფრთხილეს, დამატებით დროში კი ზურაბმა იუკოთი გაიმარჯვა.

გამარჯვებით კი გაიმარჯვა, მაგრამ ნაჭრილობევ ფეხზე რუსმა და ფრანგმა იმდენი ურტყეს, გაუსივდა, რუმბივით გაუხდა და ველარ დადიოდა. ნახევარფინალში ინგლისელ ვინსტონ გორდონს შეხვდა, ფიზიკურად ძალიან ძლიერს, მაგრამ ზვიადაურის შეტევებს ვერც მან გაუძლო. ერთ-თავად უკან იხევდა, პასიურობდა

და მეოთხე გაფრთხილების შემდეგ მსაჯებმა მოხსნეს კიდევ. ზურაბი ფინალში გავიდა, სადაც იპონელ ხიროში იზუმის შეხვდა.

ზურაბ ზვიადაური დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა!

ვერ გეტყვით, რომ იზუმი ტიტულებით ზურაბს სჯობნიდა, მაგრამ იპონელები ყველა ტურნირზე ფავორიტები არიან. ფინალის ნახევარი ისე მიიღია, მნიშვნელოვანი არაფერი მომხდარა, მაგრამ ზვიადაურის უპირატესობა გამოიკვეთა. იზუმი პასი-

საოცარი შესაქმნელობა გაითვის, ვისაც უყვარს და აინტერესებს ცხოველები!

ANIMAL PLANET-ის ცხოველთა ილუსტრირებული ენციკლოპედია

ცხოველთა მიგრაციები, ველური სამყარო, გეოლოგიური ატლასი

კვირაში ერთხელ ყოველ ოთხშაბათს დიდი წიგნის თითო ნაწილი! წიგნი-ენციკლოპედიის აკინძვას შეძლებთ სპეციალურად შექმნილ ბაინდერში, რომელიც პირველ ნაწილს მოჰყვება სარჩულად.

შეგროვებ დიდი ზოოატლასის ყველა ნაწილი (რომელიც პრესის გამავრცელებლებთან იყიდება) და ექვს თვეში თქვენ გექნებათ სრულფასოვანი, 366-გვერდიანი წიგნი ცხოველებზე, რომლებსაც, თუ სურვილი გექნებათ, სხვა, თქვენთვის საინტერესო ილუსტრაციებსა და ინფორმაციასაც დაუმატებთ. სპეციალური ყდა ამის საშუალებასაც მოგცემთ.

13-დან 20 აბკისთომდე ნაწილი მერვე

შეკვანი დიდი წიგნი საკუთარი ხელით!

21 წლის ათლეტისთვის ოლიმპიური ვერცხლიც არ იყო ურიგო შედეგი

ურობდა და მსაჯებმა გააფრთხილეს კიდევ. იძულებული იყო, შეტევაზე გადასულიყო. ილეთიც წამოიწყო. ამ მომენტს დადარაჯებულმა ზვიადა-ურმა კი კონტრილეთით ტატამზე დაანარცხა. იპონი! ზურაბ ზვიადაური დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი ოლიმპიური ჩემპიონი გახდა!

მოგვიანებით ჩვენი ჩემპიონი იტყვის: — იპონელთან შეხვედრაში ყველაზე ნაკლებად ვინერვიულე. დარწმუნებული ვიყავი, რომ მოვუგებდი, თანაც — გდებით. მას ისეთი სტილი აქვს, მოდის ჭიდაობაზე; რომელი ილეთსაც აკეთებს, მე იმის კონტრილეთს ვაკეთებ. ამიტომ სუფთა მოგებაზე ვფიქრობდი. როცა გაფრთხილება მიიღო, უფრო წამოვიდა ჭიდაობაზე. შემომიტია და ზუსტად

ათენში ჩემი ცხოვრების ოცნება ავისრულე და ოლიმპიური ჩემპიონი გავხდი

ის გააკეთა, რასაც ველოდი. ფინალი რომ დამთავრდა, ისეთი შეგრძნება მქონდა, თითქოს ჩვეულებრივ შეჯიბრებაზე ვიყავი, მაგრამ ქართული დროშა რომ აღიმართა და ჩვენი ჰიმნი დაუკრეს, ეს ენით აუწერელი სიხარული იყო. კი არ ვიდექი კვარცხლბეკზე, უბრალოდ, რამდენიმე სანტიმეტრით მაღლა ვიყავი აწეული. სიტყვებით ამის გადმოცემა შეუძლებელია.

21 აგვისტოს ძალოსანთა ფიცარნაგზე გიორგი ასანიძე გამოვიდა. მისი მთავარი მეტოქე ბერძენთა სიამაყე, სამგზის ოლიმპიური ჩემპიონი პიროს დიმასი იყო. გამარჯვების შემთხვევაში ის ერთადეთი 4-გზის ოლიმპიური ჩემპიონი ხდებოდა ძალოსნობაში. ადვილი წარმოსადგენია, როგორ გულშემატკივრობდნენ მას. ოთხი წლით ადრე, სიდნეის ოლიმპიადაზე პიროს დიმასმა, გერმანელმა მარკ ჰუსტერმა და გიორგი ასანიძემ — სამივემ ორჭიდის ჯამში 390 კგ მოაგროვა და მხოლოდ პირადი წონით საპრიზო ადგილები ამავე თანამიმდევრობით განანიღდა. ახლა მედლებისთვის ბრძოლა ასანიძის სასარგებლოდ დაიწყო. ატაცში იგი 177,5 კგ-ით დაწინაურდა. დიმასმა მხოლოდ 175 კგ დასძლია, ხოლო აკვრის დროს ორივემ 202,5 კგ შეუკვთა, მაგრამ ქართველმა 205 კგ ასწია, ბერძენმა კი — ვერა. იძულებული იყო, 207,5 კგ დაეკვთა, თუმცა ვერც ამ წონას მოერია და ორჭიდში 377,5 კგ-ით დაასრულა ოლიმპიადა. ეს შედეგი ბრინჯაოს მედლისთვის აღმოჩნდა საკმარისი. 207,5 კგ ვერც ასანიძემ დასძლია, მაგრამ 382,5 კგ-ით პრაქტიკულად გაინაღდა ოქროს მედალი. პრაქტიკულად, რადგან თუ ჩინელი აიჯუნ იუანი 215 კგ ასწევდა, ჩემპიონი აზიელი ხდებოდა.

გიორგი ასანიძე:

— 207,5 კგ არ უნდა გამეფუჭებინა. მაშინ სათუო აღარაფერი იქნებოდა. ვალდებული ვიყავი, ამენია. არ მევატიება, რადგან ასე ბევრჯერ დავკარგე მედალი ევროპისა თუ მსოფლიოს ჩემპიონატებზე. შტანგა უკვე მკერდზე მედო და ცოტადა მრჩებოდა მოძრაობის დასამთავრებლად. ვიდრე ჩინელი თავის ბოლო ცდას გამოიყენებდა, ოქროს მედლის ბედი ბენზე ეკიდა. თუმცა დარწმუნებული ვიყავი, იუანი ამ წონას ვერ აიღებდა. ასეც მოხდა. ათენში ჩემი ცხოვრების ოცნება ავისრულე და ოლიმპიური ჩემპიონი გავხდი.

XXVIII თამაშებზე ჩვენს მოჭიდავეებს ხელი მოეცარათ. ქართველი

ფალავნების პრესტიჟის გადარჩენა ერთადერთს, ბერძნულ-რომაული სტილით მოჭიდავე რამაზ ნოზაძეს შეეძლო. 25 აგვისტოს ის ჩაება ტურნირში. ფინალამდე რამაზს ისევე თანამემამულეებთან მოუხდა ურთიერთობის გარკვევა — უკრაინის დროშით მოასპარეზე დავით სალდაძესთან და რუსეთის გუნდის ნევერ გიორგი კოლუაშვილთან. ორივე ძლიერი ბიჭი იყო, გიორგი კი სულაც, მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონი, მაგრამ ნოზაძემ ორივეს აჯობა და ფინალში ფიზიკურად საოცრად ძლიერ ეგვიპტელს, ქარიმ იბრაჰიმს შეხვდა. ჯანი არც ქართველს აკლდა. არც ტექნიკას უჩიოდა და თავიდანვე შეუტია. მაგრამ ხელში რომ აიტაცა და ის-ის იყო, ხალიჩაზე უნდა დაენარცხებინა, იბრაჰიმმა იქით შემოუტრიალა ილეთი და ქვევით რამაზი აღმოჩნდა. შემდეგ კი ეგვიპტელს უკვე არ გასჭირვებია გამარჯვების ქულების მოპოვება.

რამაზ ნოზაძე:

— ისეთი განწყობილება მქონდა, მოსაგებად ვავედი. ნამდვილად, არანაირი შიში მეტოქისა არ მქონია. უბრალოდ, ძალიან მინდოდა მოგება. მწვრთნელის დავალება იყო ხელებზე მუშაობა. ვფიქრობ, არ შეეასრულე. ისეთ ემოციაში ვიყავი, უცბად მოგება მინდოდა. ეგვიპტელს სხვა ტაქტიკაც რომ შემოეთავაზებინა, მაინც არ უნდა შემეცვალა ჩემი ამოცანა. ვიჩქარე და არ გაამართლა. მწვრთნელისთვის უნდა დამეჯერებინა. ხელში რომ ავიტაცე, იმან მოასწრო გდების დახურვა. სწორედ ეს გდება იყო ჩემთვის საბედისწერო. ძალიან დიდი დანაკლისი იყო ეს მარცხი ჩემთვის. ადამიანმა ალბათ თავად უნდა გამოცადოს, რომ მიხვდეს, რამდენად მძიმეა ფინალში მარცხი. თითქოს რალაც მომწყდა ჩემი ცხოვრებიდან!

რამაზ ნოზაძისთვის ფინალში დამარცხება მართლაც, დიდი იმედგაცურება იყო, თუმცა 21 წლის ათლეტისთვის ოლიმპიური ვერცხლიც არ იყო ურიგო შედეგი.

ათენის ოლიმპიური თამაშები 29 აგვისტოს დასრულდა. საერთო გუნდურ ჩათვლაში კვლავ ამერიკელებმა იმარჯვეს. 30 აგვისტოს ქართველთა დელეგაცია სამშობლოში დაბრუნდა. იმ საღამოს ოლიმპიურ ჩემპიონებსა და პრიზიორებს თავისუფლების მოედანზე გრანდიოზული დახვედრა მოუწყვეს. ბარსელონის ოლიმპიადის შემდეგ ქართველებს სპორტშიც და ცხოვრებაშიც გამარჯვების რწმენა დაუბრუნდათ.

შეხვედრა რიჩარდ გირთან

ჯიფონის კინოფესტივალი წელს ორმოცდამეოთხედ ჩატარდა. მასში, ჟიურის წევრების რანგში, საქართველოდან 7 ბავშვი მონაწილეობდა. ისინი ეროვნულმა კინოცენტრმა შეარჩია: 4 — თბილისიდან, 3 — რეგიონებიდან (ბათუმი, ქუთაისი, თელავი).

ჯიფონის ბავშვთა კინოფესტივალის ჟიურის ქართველი წევრები

ფესტივალის განმავლობაში „საქართველოს დღე“ მოეწყო; დამსწრე საზოგადოებას 4 მოკლემეტრაჟიანი ქართული ფილმი უჩვენეს

ეთო ყორღანაშვილი

ჯიფონის ფესტივალი იტალიის პატარა ქალაქ ჯიფონი-ვალე-პიანაში ყოველწლიურად ტარდება. მასში მონაწილე ჟიურის წევრ ბავშვებს ნანახი ფილმების შესახებ საკუთარი აზრის დაფიქსირების საშუალება აქვთ, ხვდებიან მსოფლიო დონის ვარსკვლავებს... ნარმოდგენილი ფილმები მოზარდებისთვის მნიშვნელოვან პრობლემებს ეხება.

ჯიფონის წლევიანდელ ფესტივალზე +13 ასაკობრივ კატეგორიაში ფილმმა Behavior (რეჟისორი — Ernesto Daranas Serrano) გაიმარჯვა, +16 კატეგორიაში კი — EXIT MARRAKECH-მა (რეჟისორი — Caroline Link).

ფესტივალის განმავლობაში „საქართველოს დღე“ მოეწყო; დამსწრე საზოგადოებას 4 მოკლემეტრაჟიანი ქართული ფილმი უჩვენეს. გაიმართა მიღება, რომელზეც სტუმრებს ქართული სამზარეულოსა და ღვინის დაგემოვნების საშუალება ჰქონდათ.

წლევიანდელ ფესტივალს ესტუმრნენ: ალან რიკმანი, ლეა მიშელი, დილან ო'ბრაიენი, მეთ ბომერი, რიჩარდ გირი. ფესტივალის დახურვის ცერემონიალს ორნელა მუტიც დაესწრო...

ნირო მაყუქელაშვილი, ჯიფო-

ნის კინოფესტივალის მონაწილე, 16 წლის:

— ფესტივალის შესახებ სკოლაში, განცხადების მეშვეობით შევიტყვევებ. დავინტერესდი და ესე დავეწერე — თუ რომელი ფილმები და მსახიობები მომწონდა, კინოსთან რა მახლოვდება და ა.შ. თელავში არასამთავრობო ორგანიზაცია „კახეთის სამოქალაქო ლიგა“ არსებობს. სწორედ მის პროექტში — „ჯანსაღი მომავლისთვის“ ვმონაწილეობდი, რომლის ფარგლებშიც, 4 მოკლემეტრაჟიანი ფილმი გადავიღეთ. მიღებული გამოცდილება დამეხმარა, რომ ესე მკითხველი დამეინტერესებინა: თელავიდან მე შემარჩიეს. შემდეგ საქართველოს კინომატოგრაფის ეროვნულ ცენტრში 2 მოკლემეტრაჟიანი ფილმი გვაჩვენეს. განვიხილეთ, დებატები მოვანყვეთ, მერე კი შევიტყვევებ, რომ ჯიფონის კინოფესტივალისთვის შემარჩიეს.

— გვიამბე, ფესტივალზე ჟიურის წევრობას როგორ გართი თავი?

— ეს ფესტივალი ჩემს ცხოვრებაში უმნიშვნელოვანესია! ალბათ, „ჯიფონიზე“ მოხვედრა ყველა ბავშვის ოცნებაა. ეს ფესტივალი ჯადოსნური სამყაროა, სადაც ყველაფერი ნათელ ფერებშია წარმოდგენილი. გვიანდოდა, საქართველო ღირსეულად წარგვედგინა, ჩვენი ქვეყანა გვესახელებინა. ეს რთული იყო,

მაგრამ მიმანია, რომ თავი კარგად გავართვით. როცა იგებდნენ, რომ საქართველოდან ვიყავით, ძალიან უხაროდათ, თბილად გვეპყრობოდნენ. გამიკვირდა, რადგან მხოლოდ მეორე წელია, რაც ჩვენი ქვეყანა ამ ფესტივალში მონაწილეობს.

— ფილმები რა პრობლემებს ეხებოდა?

— სულ 7 სრულმეტრაჟიანი ფილმი გვიჩვენეს და ძირითადად, იმ პრობლემების შესახებ იყო, რაც ჩვენს თაობას ანუხება. ყოველი ფილმის განხილვისას, კინოსურათის რეჟისორი და ერთ-ერთი მსახიობი (ძირითადად — მთავარი როლის შემსრულებელი) ჩვენთან ერთად იყვნენ. ამიტომ განხილვის პროცესი უფრო დასაფიქრებელი და სასიამოვნო იყო. პრობლემატიკა ძირითადად, ასეთი გახლდათ: ბავშვი რამდენად დამოუკიდებელია, მშობლებთან როგორი ურთიერთობა აქვს და ა.შ. გამარჯვებული ფილმიც სწორედ ამ პრობლემას ეხებოდა. რეჟისორმა სათქმელი ნამდვილად კარგად გადმოსცა და ბევრი ბავშვი დააფიქრა.

— როგორც ვიცი, რიჩარდ გირთან შეხვედრის პატივი გხვდა წილად...

— ყოველ მსახიობთან შესახვედრად დაახლოებით 5 ბავშვს არჩევენ. ჩემთვის ნამდვილად მოულოდნელი იყო, როცა 3500 ბავშვიდან მათ შორის დამასახელეს, ვინც რიჩარდ გირს შეხვდებოდა. ზუსტად არც ვიცი, რის მიხედვით შეგვარჩიეს, ალბათ — აქტიურობის... რიჩარდ გირი მართლაც ლეგენდაა! მან საქართველოსა და ქართველი რეჟისორების შესახებ ბევრი რამ იცოდა. ძალიან გამიხარდა. პირადად მე მკითხა, როგორ მოხვდი ფესტივალზე, იტალიაში გამგზავრებამდე რა ეტაპები გავიარე?... თითოეული ჩვენგანის მიმართ დიდი ყურადღება გამოიჩინა. ჩვენი შეხვედრა ზუსტად ნახევარ საათს გაგრძელდა. დაინტერესდა, ვიღებდი თუ არა ფილმებს? როცა ვუთხარი, რომ 4 მოკლემეტრაჟიანი ფილმის გადაღებაში ვმონაწილეობდი, ძალიან გაუხარდა. შემდეგ რჩევები მოგვცა. „ფილმი უნდა იყოს, როგორც სიზმარი და პირველ 30 წამშივე უნდა ხვდებოდე, საით მიჰყავხარ მას“, — რიჩარდ გირის ეს სიტყვები ძალიან დამამახსოვრდა. მირჩია, რეჟისორობას გავყვე. ძალიან თავმდაბალი ადამიანი გახლავთ და იუმორის შესანიშნავი გრძნობა აქვს. ჩემთვის ეს შეხვედრა დაუფინყარი იყო. ამისთვის საქართველოს ეროვნულ კინოცენტრს დიდ მადლობას ვუხდები! რიჩარდ გირთან საუბრის შემდეგ,

ჩემს ცხოვრებაში ბევრი რამ შეიცვალა. უკვე თითქმის დარწმუნებული ვარ, რომ რეჟისორის პროფესიას ავირჩევ... იტალიაში ზუსტად 12 დღე ვიყავი. ეს ფესტივალი მხოლოდ ფილმების ყურებას, მათ განხილვასა და ცნობილ მსახიობებთან შეხვედრას არ გულისხმობს. მსოფლიოს ბავშვები გავიცანი, დავმეგობრდი. ფესტივალის დასრულების შემდეგ მათთან განშორება რთული იყო, ცრემლები მოგვდიოდა... „ჯიფონის“ ერთ-ერთი პლუსი ის არის, რომ სხვადასხვა ქვეყანას, კულტურას აახლოებს. ჩვენი გუნდის „ლიდერ“ გოგონასთან „სკაიპით“ ახლაც ვურთიერთობ. საქართველო ისე შევაცვარეთ, რომ ჩვენს ქვეყანაში ჩამოსვლა ძალიან უნდა. ასევე, ძალიან კმაყოფილი ვარ იმ ოჯახით, რომელმაც იტალიაში მიმასპინძლა. უზომოდ თბილი და

შემფასებელი ვიყავი, რეჟისორებსა და მსახიობებს მკაცრ შეკითხვებს ვუსვამდი და შენიშვნებსაც ვაძლევდი. ფესტივალის განმავლობაში კინოთი ვცხოვრობდით. ყველაზე მეტად ის ხუთი ცნობილი სახე დამამახსოვრდა, რომელიც ჰოლივუდიდან გვეწვია.

— **შენ რომელ ვარსკვლავს შეხვდი?**

— ლეა მიშელს. მასთან სურათები გადავიღეთ, ავტოგრაფები დავგირიგა და ა.შ. მისთვის შეკითხვის საჯაროდ დასმის უფლება მომცეს. 2 რამ ვკითხე: სერიალ „კლუბის“ ხარისხი ხომ არ ფუჭდება-მეთქი? პასუხი არ გამცა, რამაც საზოგადოების აჟიოტაჟი გამოიწვია: რატომ არ გიპასუხაო? ლეა მიშელმა მითხრა, — შენი მეორე შეკითხვა უფრო მომწონს და ამაზე გიპასუხებო.

ვაქცევ გადაღების ხერხებს, ფილმებში ფერებს.

— **ამ მხრივ, თავი ვინ დაგამახსოვრა? ყველაზე მეტად ვინ არ მოგეწონა?**

— ბრაზილიურ ფილმში მთავარი როლის შემსრულებელი მსახიობის თამაში არ მომეწონა. იმ ბიჭს ჩემი აზრი პირდაპირ განვუცხადე.

— **შენს შენიშვნებზე როგორი რეაქცია ჰქონდათ?**

— უბრალოდ მეუბნებოდნენ, — ძალიან ბევრს ლაპარაკობო, — და სიტყვას უკვე იშვიათად მაძლევდნენ.

— **ჟიურის ყველაზე მკაცრ წევრად ხომ არ შეგაფასეს?**

— არა. ყველას მიმართ მკაცრი არ ვყოფილვარ. თუ კარგი ფილმი იყო, ქათინაურსაც ვამბობდი.

— **გამარჯვებული ფილმები მოგეწონა?**

რიჩარდ გირი მართლაც ლეგენდაა! მან საქართველოსა და ქართველი რეჟისორების შესახებ ბევრი რამ იცოდა

ყურადღებიანი ადამიანები არიან. მხოლოდ იმაზე ფიქრობდნენ, რომ თავი კარგად მეგრძნო...

დავით ლოლიშვილი, ჯიფონის კინოფესტივალის მონაწილე, 17 წლის:

— ფესტივალის შესახებ მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლეში შევიტყვევ, როცა პროექტის ხელმძღვანელი — ქალბატონი ირმა მოვიდა და სიტუაცია გაგვაცნო. საკმაოდ ძლიერი კონკურენცია იყო. გამიკვირდა, რომ შემარჩიეს და 7 ბავშვს შორის მოვხვდი...

ჟიურის წევრობა განსაკუთრებული შეგრძნებაა. პირადად მე, მკაცრი

— **რა ჰკითხე?**

— დავინტერესდი — კასტინგზე რამე ხომ არ შემთხვევია? მითხრა — როცა „კლუბის“ კასტინგზე მიდიოდა, ავტოავარია მოუხდა; გასაუბრებაზე, თმაგანწილი, ცუდ მდგომარეობაში მყოფი მისულა, მაგრამ იქვე აღნიშნა: როცა რაღაც ცუდად გამოგდის, სხვა პერსპექტივას ხედავო. კასტინგზე მაინც გაუმართლა.

— **რეჟისორებსა თუ მსახიობებს ძირითადად, რა შენიშვნებს აძლევდი?**

— ყველაზე მეტად გართულება მაქვს, როცა მსახიობი კარგად ვერ თამაშობს. ასევე დიდ ყურადღებას

— არა. შესაძლოა, საუკეთესო იყო, მაგრამ მე მასში ის ვერ დავინახე, რაც — სხვებმა. ფილმი, რომელმაც მეორე ადგილი დაიკავა, ჩემი ფავორიტი გახლდათ.

— **მასში რა დანახე?**

— სამხრეთკორეული ფილმი იყო. გამიკვირდა, რომ ხარისხიანი ფილმის გადაღება იქაც შესაძლებელი ყოფილა. თან, რთულად აღსაქმელი, ფსიქოლოგიურია — ადამიანის ცხოვრებას ასახავს. გამარჯვებული ფილმი კი მსოფლიო სტანდარტისაა, რომელსაც ალბათ, ყველა გაიგებს.

— **გვითხარი — ფესტივალში მონაწილეობამდე კინემატოგრაფთან**

რა გაკავშირებდა და რას გეგმავ?

— კინო ბავშვობიდან მიყვარს. 3 წელია, რაც მსახიობობა გადავწყვიტე. სწავლის გაგრძელებას უცხოეთში ვაპირებ. შარშან „პიონერფილმში“ მოვხვდი, შემდეგ კი — „ჯიფონიზე“, რამაც უფრო მეტად დამარწმუნა, რომ შესაძლოა, მომავალშიც რაღაც გამომივიდეს...

ირმა ჯანჯღავა, პროექტის ხელმძღვანელი:

— ჯიფონის ფესტივალში მონაწილეობდნენ ბავშვები 54 ქვეყნიდან. ჟიურის წევრები, ფილმებს უყურებდნენ, განიხილავდნენ, აფასებდნენ. დღეში ორჯერ მსოფლიო ვარსკვლავებს ხვდებოდნენ. ფილმების ნახვისა და გარჩევის შემდეგ, ბავშვებს გართობის საშუალებაც ჰქონდათ.

— ფესტივალის მიზანი რა არის?

— სხვადასხვა ერის წარმომადგენელი ბავშვების შეკრება და ფილმების საფუძველზე, რეალურ პრობლემებზე საუბარი. თითოეულ ასაკობრივ კატეგორიას თავისი ფილმი აქვს, რომელსაც სელექციონერები წინასწარ არჩევენ. ფილმი ბავშვების პრობლემასთან უნდა იყოს დაკავშირებული. მას სპეციალისტები სერიოზული კინოფესტივლებიდან ირჩევენ. ყველა ბავშვს საერთო პრობლემა აქვს, მიუხედავად იმისა, თუ რომელ ქვეყანაში ცხოვრობს. თემები, რაზეც ფესტივალზე საუბრობენ, უმნიშვნელოვანესია, რადგან მოზარდებს მშობლებთან ამაზე საუბარი უჭირთ...

ნენო ქავთარაძე, პროექტის წარმომადგენელი:

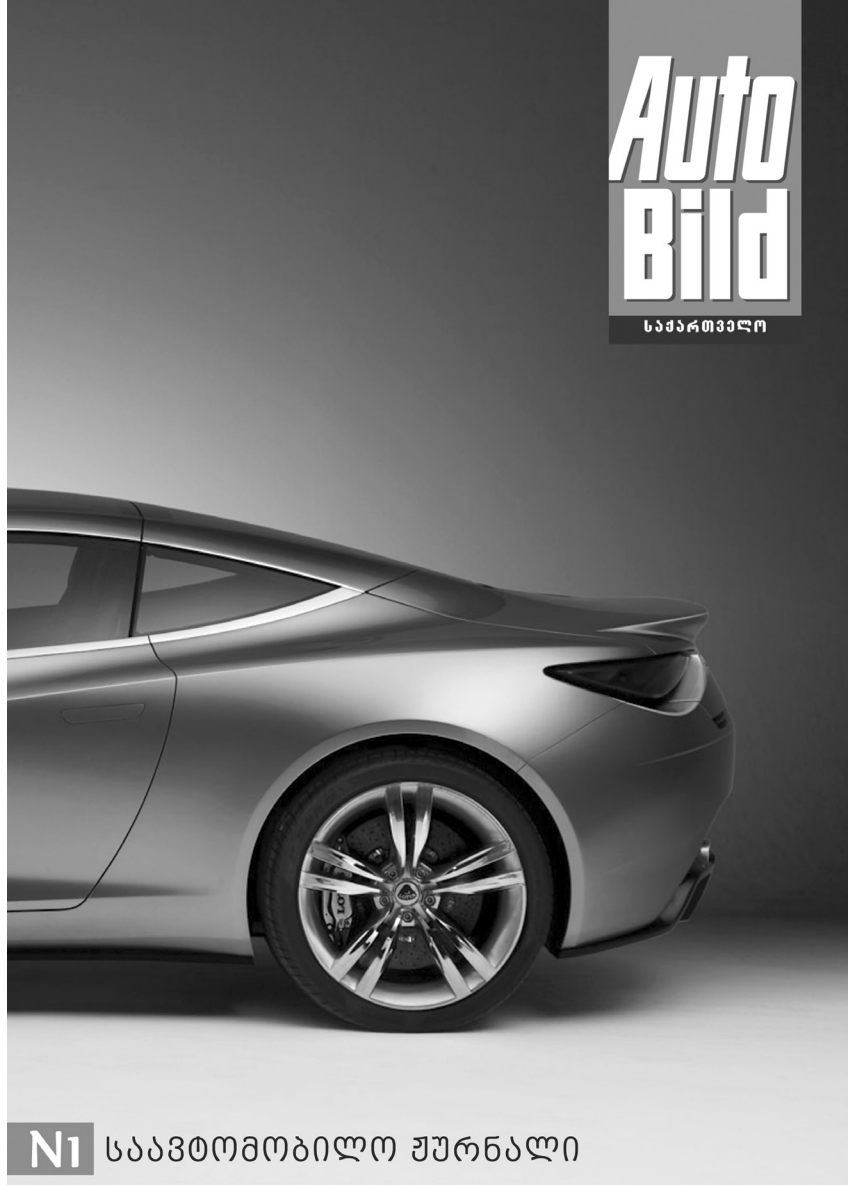
— „ჯიფონისთვის“ ქართველი ბავშვები 2 მთავარი კრიტერიუმით შევარჩიეთ: ინგლისური ენის ცოდნა და კინოსადმი გარკვეული ინტერესი. წელს ფესტივალზე, ქართველ ბავშვებზე განსაკუთრებულ აქცენტს აკეთებდნენ, „საქართველოს დღეც“ გვქონდა... ჯიფონი სამხრეთ იტალიაში არსებული დაბა გახლავთ, სადაც 46 წლის წინ არაფერი იყო. კლაუდიო გუბიტოსმა (ჯიფონის კინოფესტივალის დამფუძნებელი) მოახერხა, რომ რობერტ დე ნირო, ნიკოლას კეიჯი, მერილ სტრიპი და მსოფლიოს სხვა ვარსკვლავები ფესტივალზე ჩამოყვანა... შემოდგომაზე საქართველოში One Day Giffoni-ს ჩავატარებთ, რომელიც 2015 წლისთვის დაგეგმილი ფესტივალის ერთგვარი პრეტესტი იქნება. 2 ასაკობრივი კატეგორია (+13 და +16) გვეყოლება.

ლევან დვალის, პროექტის წარმომადგენელი:

— One Day Giffoni იმ ფესტივალის

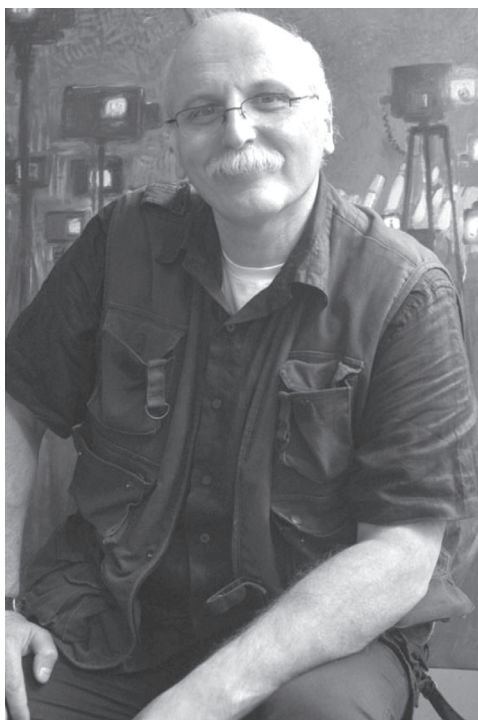
ანალოგი იქნება, რომელიც იტალიაში ტარდება. ჟიურის 250 წევრია განსაზღვრული: მთელი საქართველოს მასშტაბით, 250 ნიჭიერ მოზარდს ვარჩევთ, რომელსაც ინგლისურ ენაზე კომუნიკაცია შეუძლია და კინო უყვარს. შერჩეული მოზარდები „ჯიფონის“ მიერ მოწოდებულ 2 ფილმს შეაფასებენ (თითოეული ასაკობრივი კატეგორია — თითო ფილმს). წლის განმავლობაში, „ჯიფონის“ იტალიური მხარე ფილმების სელექციაში ასიათასობით ევროს ხარჯავს, რადგან ყველა ფილმი, რომელსაც ჟიურის წევრებს ურჩვენებენ, მაქსიმალურად შესწავლილი უნდა იყოს კინომცოდნეების, ფსიქოლოგებისა და ფსიქიატრების მიერაც კი. მთავარი აზრი ის არის, რომ თუკი ჟიურის წევრი +13 კატეგორიაშია, ფილმის მთავარი გმირი მისი თანატოლია და დაახლოებით

ისეთივე პრობლემა აწუხებს, როგორც — ამ ასაკის მოზარდებს, მაგალითად: მეგობრებთან გაუცხოება, თავის დამკვიდრებისთვის ბრძოლა, პრობლემები სკოლაში, მშობლებთან... ერთდღიან ფესტივალში მონაწილეობის მსურველებს სააპლიკაციო ფორმის შევსება ჯერ კიდევ შეუძლიათ. მარტივ მონაცემებს ვითხოვთ: სახელი, გვარი, დაბადების თარიღი, საცხოვრებელი ადგილი. ყველაზე მთავარი — მოტივაციის გრაფა გახლავთ ანუ — მოზარდს პროექტში მონაწილეობა რატომ უნდა? ჟიურის წევრების შერჩევა სწორედ ამ მოტივაციო გრაფის საფუძველზე მოხდება... შემთხვევით ვისარგებლებ და საქართველოს საელჩოს იტალიაში დიდ მადლობას გადავუხდით. მან საქართველოს დელეგაციას დიდი დახმარება გაუწია.

N1 საავტომობილო ჟურნალი

„უნდა გიხაროდეთ, თუ თქვენი შვილი ცაციაა“

ლალი ფასია

ახლა გთავაზობთ მსოფლიოში ცნობილი ცაციების ჩამონათვალს: არისტოტელე, ფრიდრიხ ნიცშე, ალექსანდრე მაკედონელი, ნაპოლე-

კედლებზე ახლაც ვმუშაობ და, რა თქმა უნდა, მარცხენა ხელით. კედლებზე ხატვის გამო მარცხენა მხრის ნერვიც დამიზიანდა

ონ ბონაპარტი, ლეონარდო და ვინჩი, მიქელანჯელო, პაბლო პიკასო, რაფაელი, რუბენსი, კამილ პისარო, ალბერტ აინშტაინი, ისააკ ნიუტონი, ივან პავლოვი, მოცარტი, ლუდვიგ ვან ბეთჰოვენი, სერგეი რახმანინოვი, სერგეი პროკოფიევი, ჰანს ქრისტიან ანდერსენი, პუშკინი, ტოლსტოი,

გინდ დაიჯერეთ, გინდ — არა, მაგრამ ცაციების საერთაშორისო დღეც არსებობს და ის 13 აგვისტოს აღინიშნება. ამ აღმანიშნების ზოგადი დახასიათება ასეთია: ცაციებში მამაკაცები ჭარბობენ. ხშირად, ტყუპიდან ერთი ცაციაა. მათ ძლიერი სიყვარული შეუძლიათ და მალე უყვარდებიან. საყვარელი საკვები — ხორცეულია. წყნარები არიან, ცდილობენ, კარგად გამოიყურებოდნენ და განსაკუთრებული ჩაცმის სტილი აქვთ. არიან შრომისმოყვარეები და გონიერები. უყვართ ცხოველები. საუკეთესოები არიან სპორტსა და ხატვაში. ჩოგბურთის ვარსკვლავების 40% ცაციაა; მხატვრობაში კი ყველა ცნობილი და მსოფლიოში სახელგანთქმული მხატვარი რომ ცაციაა, ეს ცნობილი ფაქტია... პოპულარობას ისინი ნაკლებად ესწრაფვიან.

ცნობილი ცაციები და მათი ცხოვრების სტილი

მარკ ტვენი, კაფკა, ჩერჩილი, ჩაპლინი, მერილინ მონრო, რობერტ დე ნირო, პოლ მაკარტნი, მარადონა, გარი კასპაროვი, მარტინა ნავრატოლოვა, მაია პლისიციკაია, ჯულია რობერტსი, ანჯელინა ჯოლი, ბრიუს უილისი, ოპრა უინფრი, ბილ გეიტსი, ბარაკ ობამა და კიდევ ბევრი.

თანამედროვეობის ორ ცნობილ ქართველ მხატვარს — გია ბულაძესა და ზალიკო სულაკაურს ვესაუბრე, რომლებიც ცაციები არიან.

— **ბატონო გია, საბჭოთა კავშირის დროს სკოლებში ცაციები დაჩაგრულები იყვნენ, მარცხენა ხელის აქტიურ გამოყენებას (წერა-ხატვა) უკრძალავდნენ. თქვენც გიზღუდავენდენ ამას?**

გია ბულაძე:

— მშობლებისგან ასეთი აკრძალვა არასდროს მქონია, სკოლაში კი მაიძულებდნენ, მარჯვენა ხელით მწერა. ჩემი პედაგოგი (არაჩვეულებრივი ქალბატონი იყო) მარცხენა ხელს ზურგს უკან მადებინებდა და მაიძულებდა, მარჯვენით მწერა. მაშინ

იყო ასეთი საგანი — „სუფთა წერა“. იმ გაკვეთილზე უფლება არ მქონდა, მარცხენით მწერა... მერე დედაჩემსაც დააჯერეს, რომ ასე უნდა ემოქმედა; წერასა და ხატვას მარჯვენა ხელით მაიძულებდნენ. დღეს კი, ამის შედეგად, ორივე ხელს ვიყენებ. ფაქტობრივად, ორივე ხელით ვწერ, მაგრამ იმის კეთებისას, რაც ჩემთვის ინტიმურია, რაც ჩემს სულში ხდება ანუ ხატვისას, მარცხენა ხელით ვმუშაობ.

— **ის ნამუშევრები, რაც შექმნილი გაქვთ, ცაციითაა შესრულებული?**

— დიახ. ფაქტია, რაც ხატვისას ფაქიზ ჩარევას ითხოვს, მარცხენით არის შესრულებული... მოკლედ, დროთა განმავლობაში ჩამოყალიბდა, რომ მთელი ჩემი ინტიმური პროცესი მარცხენა მხარით მიდის. მარცხენაში ღონეც მეტი მაქვს. მაგალითად, ბავშვობაში ბიჭები რომ ვძიძგილობდით, რატომღაც, მარცხენა ხელს ვზოგავდი ხოლმე.

— **ალბათ იმიტომ, რომ ვინმესთვის გამეტებით არ დაგერტყათ, არა?**

— არ ვიცი, ასეთი დახვეწილი ბავშვი ვიყავი თუ არა, მაგრამ ეს ინტუიციით ხდებოდა. ახლაც ცოტა ვუფრთხილდები, რადგან ამ ხელმა ყველაზე მეტი სიამოვნება, სიხარული მომანიჭოს და თუნდაც, სარჩოსაბადებელიც მომიტანოს...

XIX საუკუნიდან მოყოლებული, ცაციობაზე სხვადასხვა მოსაზრება არსებობს: გენეტიკური თეორიების თანახმად, ხელის უპირატესობა დაკავშირებულია მემკვიდრეობით ფაქტორთან. ბავშვების 50% გვევლინება ცაცად, თუ ორივე მშობელი ცაციაა, ხოლო — 16,7%, თუ ერთი მშობელი მამინაც არის ცაცია, 6,3% იმ შემთხვევაში, თუ ოჯახში ცაციობა არ გვხვდება.

გასულ საუკუნეში გავრცელებული თეორიის მიხედვით, თავის ტვინის განვითარების პროცესში მარჯვენა და

მარცხენა ნახევარსფეროებს შორის ხდება ფუნქციების გადანაწილება: მარჯვენა ჰემისფერო პასუხისმგებელია მხედველობით აღქმაზე, აზროვნებაზე, ხოლო მარცხენა ჰემისფერო განაგებს მეტყველებით ფუნქციებს, კითხვის, წერისა და მათემატიკურ უნარებს, ანალიზს, ლოგიკურ აზროვნებას. მიიჩნეოდა, რომ მარჯვენა ჰემისფერო იღებს ინფორმაციას და მართავს სხეულის მარცხენა მხარეს, ხოლო მარცხენა ჰემისფერო ემსახურება სხეულის მარჯვენა მხარეს.

— კედლებზე მუშაობისას რა ხდებოდა?

— კედლებზე ახლაც ვმუშაობ და, რა თქმა უნდა, მარცხენა ხელით. კედლებზე ხატვის გამო მარცხენა მხრის ნერვიც დამიზიანდა. პროფესიული დაავადება მივიღე. ბოლოს ერთი დიდი ჭერი მოვხატე. მეშინოდა, მუშაობისას ტკივილი არ ყოფილიყო აუტანელი, მაგრამ რალაც ისე მოხდა, რომ არ შევეუნუხებოვარ. ამასთან, მეგობრებმა სადგარი, ხელის ჩამოსაყრდნობი მომიწყვეს და პრაქტიკულად ნამონოლილი ვხატავდი. ხელზე ნაკლები დატვირთვა მოდიოდა. სხვათა შორის, კაცობრიობის ყველაზე დიდი ხელოვანი, მიქელანჯელო ორივე ხელს იყენებდა ქვის თლისას ან ფრესკაზე მუშაობისას. ბავშვობის პერიოდის ნახატებში ჩანს, რომ შტრიხი მარცხენა ხელით არის გაკეთებული.

— ამას როგორ ხვდებით?

— შტრიხის მიმართულებით: საით მიმართავს თავს, როდესაც პროფილს აკეთებს. მუდმივი მცდელობაა, რომ თავი იყურებოდეს ქალაქში მარცხნიდან — მარჯვნივ, რაც იმას ნიშნავს, რომ ამას ცაცია ხატავს. გარდა ამისა, თუ მის გრაფიკას ვუყურებთ, ყველა შტრიხი ჩარტყმული აქვს მარცხენა მხრიდან დახრილს. ეს მხოლოდ ჩემი დაკვირვება არ არის, სერიოზული დაკვირვების შედეგია.

— ამერიკის პრეზიდენტი, ობამა ცაციაა...

— ობამას რომ ვუყურებ, კალამი ცოტა უცნაურად უჭირავს, როცა რალაცას ხელს აწერს ანუ მისი ხელი ფურცლის ზემოდან მუშაობს, დიაგონალი რომ დაიცვას. ისე, საერთოდ, მოუხერხებელია მარცხენით წერა. საპირისპირო მიმართულებით უნდა იმუშაო ფურცელზე, დისკომფორტს ქმნის... ერთი პერიოდი ვვარჯიშობდი, რომ ერთდროულად ორივე ხელით მეხატა. ამ შემთხვევაში თვალის

დევენება შეუძლებელი აღმოჩნდა, თვალი აქეთ-იქით „დახტოდა“ და თავის აქეთ-იქით ტრიალმა დამალა.

— ზალიკო, სამყაროს მარცხენა ხელით რომ ხატავ, რა არის ეს შენთვის?

ზალიკო სულააკური:

— არაფერიც. თქვენი ტელევიზორები უკულმა აჩვენებს... ჩემთვის მარცხენა ხელით მუშაობა ჩვეულებრივი ამბავია. უბრალოდ, ეს არის ხალხში გამჯდარი აზრი, რომ ცაცია ვიყავი და გადამაჩვიეს, სახაზავი

ამით ყველაფერია ნათქვამი. პირიქით, უნდა გიხაროდეთ, თუ შვილი ცაცია გყავთ...

— შენს შემთხვევაში ამას არავინ ცდილა?

— იყო შემთხვევა, ხელი ჯიბეში ჩამაყოფინეს და, — დაფაზე მარჯვენით დანერეო, — სკოლაში მასწავლებელმა მითხრა. გავრეკე. მერე მამაჩემი მასწავლებელთან მივიდა და მკაცრად უთხრა, — ამ ბავშვზე არ იყოს ძალადობა! — და ყველამ უკან დაიხია. ჩემი მშობლებისთვის პირი-

ცნობილ ადამიანებში უამრავი ცაცია არსებობს, რომელიც თავის საქმეს შესანიშნავად უძღვება. ლეონარდო და ვინჩი იყო ცაცია და ამით ყველაფერია ნათქვამი

მირტყეს. მინდა, ყველას მივმართო და ვურჩიო, ცაცია არ გადააჩვიოს; მიეცით შანსი, იყოს ცაცია და არ დაუმახინჯოთ ცხოვრება. შენ რომ გადააჩვიოს ვინმემ მარჯვენით წერას, როგორი იქნება?! რეპინს დამბლა დაეცა და მარცხენით მოუწია ხატვამ და ისეთი აღარ იყო მისი ტილოები, როგორც მანამდე. უხეში „მაზოკები“ გამოუვიდა. ცნობილ ადამიანებში უამრავი ცაცია არსებობს, რომელიც თავის საქმეს შესანიშნავად უძღვება. ლეონარდო და ვინჩი იყო ცაცია და

ქით, სასიამოვნო იყო, რომ ტყუპიდან (მე ხომ ტყუპისცალი ვარ), ერთი ცაცია ვიყავი. თუნდაც ერთმანეთისგან ჩვენს გარჩევაშიც ეხმარებოდათ.

— მარჯვენა ხელს კარიკატურების ხატვისას ვერ იყენებ?

— მარჯვენა ხელს ვიყენებ მხოლოდ ჭიქის ანევის დროს, პირფერის გადაწერისას და ხელის ჩამორთმევისას. ეს გამოვიმუშავე. ერთხელ მარცხენა ხელი მოვიტყეხე და მარჯვენით რალაცები დავხატე, მაგრამ დავიტანჯე.

თუმცა, ეს დომინანტობა არ არის აბსოლუტური. ბოლო ათწლეულების განმავლობაში ჩატარებული კვლევების თანახმად, როგორც მარჯვენა, ასევე მარცხენა ხელის მოძრაობაში ორივე ნახევარსფერო მონაწილეობს. დღეს ცაციებისადმი განსხვავებული დამოკიდებულება აღარ შეიმჩნევა, რადგან ფსიქოლოგები და პედაგოგები ერთხმად აღიარებენ, რომ ცაცია იშვიათი, მაგრამ ბუნებრივი მოვლენაა. ამიტომ ბავშვისთვის მარცხენა ხელის სმარების აკრძალვა დაუშვებელია.

გზავნილები

გამარჯობა. მივესალმები მკითხველს. დამეთანხმებით ალბათ, რომ ხანდახან უგუნურ საქციელს შეგ-

„კუბიკებიანი“ პერანბი ანუ დაუნდობელი მამაკაცები

ნებულად ჩავდივართ. რატომ? — ვერ ამიხსნია, მაგრამ ის კი ვიცი, უმეტესწილად მისი გამოსწორება შეუძლებელია და მთელი ცხოვრება სინანული გტანჯავს დაუფიქრებლად გადადგმული ნაბიჯის გამო. მეგო-

ნა, მარტო მე ვიყავი ასე და ჩვენი მკითხველების მესიჯებმა დამარწმუნა, რომ ბევრი ადამიანი (ალბათ — ყველა) სიცოცხლეში ერთხელ მაინც ცდება. ჰოდა, ვნახოთ, ვინ რას აშავებს და ვინ რაში ცდება.

გონიერი და სახიფათო

„ახალი წლის შემდგომი დღეებია და ერთ-ერთ უცხოურ სათამაშო საიტზე ვარ შესული — ნარდი, „კარტი“, ყველაფერია. ვიღაც ტიპს გრძელი ნარდის მაგიდა გაუშლია, 10-ევროიანი და 6-6 წუთი უყენია. თუ დროზე არ ითამაშე, ან დენი წავიდა, მარსად წააგებ, ორმაგად... მივუჯექი პატივცემულს. თან ისეთი ეგზოტიკური სახელი ჰქვია, რავა ვუთხრა უარი? „არარატ-1“. ეს „1“ მომეწონა განსაკუთრებით. დავინწყეთ თამაში. რუსულად მომწერა — „ს ნოვიმ გოდომ“. გააბამონმა, ყოფილი საბჭოელი ვარ თუ არა. არც მე დავაყოფენ, მივულოცე და იქვე კითხვა მივაცოლე — „ვი ტურკ?“

აუჰ, აღშფოთდა „არარატ-1“, — ეგ რავა მაკადრე, თურქების დედაც! მე ჭეშმარიტი სომეხი ვარო. მოვუბოდიშე... — რავარც მახსოვს, არარატი თურქეთშია-მეთქი. აქ დაიწყო, რაც დაიწყო... „ველიკაია არმენიას“ რუკა სულ კოორდინატებში აღმინერა (საქართველოც შიგ მოაყოლა). ვუსმენ და ვტკბები, როგორ იწურება მისი სათამაშო დრო. ნკაპ! და მარსად წააგო. დრო გაუვიდა. ვაა, ბოლოში მივანერე, — „კაკ ინტერესნო, იანე ზნალ, რო ტაკოი მაგრები ხართ-მეთქი“. ესამოვნა. დავინწყეთ მეორე ხელი. დაწინაურდა. რალაცაა კიდეე მოსაფიქრებელი. — ჩვენ, ქრისტიანები, 7

რიცხვში შობას ვზეიმობთ და თქვენ მუსლიმანები რას შვრებით-მეთქი? — მივწერე. კინალამ გამოძვრა მონიტორში... — ჩვენაო... ქრისტეს დაბადებამდე უკვე ქრისტიანები ვიყავით, პირველი ქრისტიანული სახელმწიფო ვართ, ნახევარი იერუსალიმი ჩვენაო. გაუვიდა სათამაშო დრო, მივაცოლე მეორე მარსიც. გადმომიჯდა პატივცემულის 40 ევრო ანგარიშზე. აღარ იწყებს ახალს. — შენ საიდან ხარო? — შემომიჩდა. — „პაჩტი“ ძმები ვართ, ქართველი ვარ-მეთქი, — გავუღიმიე, — თანაც, ცოტა მეგრული „უკლონებით“-მეთქი. გაგრძელებას ველარ დავწერ. 1 საათი გული ვიჯერეთ ეროვნულ-ფოლკლორული გინებებით და ტკბილად გავეყარენით“.

„ვნერ ამ წერილს და გულით მინდა გთხოვოთ, რომ დამიბეჭდოთ. ამჟამად ევროპაში ვმუშაობ, აქ ყოველკვირა ვყიდულობ პრესას და გულის ტკივილით ვკითხულობ ხოლმე, ტკივილიან ისტორიებს. მეც ამიტომ მომინდა მოწერა. მინდა, ყველა ქალბატონს ვთხოვო, რომ ჩემნაირი შეცდო-

დაუნდობელი მამაკაცები

მა არ დაუშვან. დავინწყებ იმით, რომ ძალიან პატარა, 17 წლის გავთხოვდი. არ მესმოდა, რას ნიშნავდა ოჯახის შექმნა. ბუნებით ძალიან ბავშვური და მეოცნებე ვიყავი, რაც დღემდე მომყვება. ძალიან მიყვარდა ჩემი

მეუღლე და ყველაფერს ვაკეთებდი, რომ ბედნიერი ვყოფილიყავით. 2 შვილი ზედიზედ გავაჩინე, ჯარში რომ არ წაყვანათ. ვერც კი წარმომედეგინა, თუ ოდესმე 2 წელი ერთმანეთის გარეშე გავძლებდით. ჩემმა მშობლებმა ორივეს უმაღლესი განათლება მოგვცეს. ჩემს მეუღლეს ძალიან უყურადღებო ნათესავები ჰყავდა, არავინ გვკითხულობდა, ჩვენი ამბით არავინ ინტერესდებოდა, მაგრამ იმდენად მიყვარდა, რომ ასეთ წვრილმანებს ყურადღებას არ ვაქცევდი. სიმართლე გითხრათ, ბრმასავით მიყვარდა, მისი მხრიდან კი არასოდეს მიგრძნია არც სიყვარული და არც პატივისცემა. სხვები ყოველთვის აღნიშნავდნენ, რომ ძალიან ლამაზი ვიყავი, ლამაზი თვალები მქონდა... მეუღლისგან კი მსგავსი სიტყვების მოსმენა მენატრებოდა. მისგან თბილი სიტყვაც კი არ მახსოვს. მას თავისი ცხოვრება ჰქონდა. ბიძაჩემმა სამსახური უშოვა და ის გახდა მისი ცხოვრება. ბოლოს სახლში ღამის გასათევადლა მოდიოდა. ვნატრობდი, რომ თუნდაც 1 საათი გაეტარებინა ჩემთან და ბავშვებთან. 19 წელი იმ ილუზიებით ვიცხოვრე,

„კუბიკებიანი“ პერანბი

„გავიზარდე იმერეთის ერთ-ერთ სოფელში. სკოლის დამთავრების მერე ჩავბარე ტექნიკუმში და საცხოვრებლად ქალაქში გადმოვედი. ნაქირავე ბინაში ვცხოვრობდი. იქვე, მეზობლად ახალგაზრდა მამაკაცი ცხოვრობდა, ისიც ქირით. სულ მალე, ეს ბიჭი შემეყვარდა, თუმცა, მისი სახელიც კი არ ვიცოდი და კუბიკა დავარქვე, რადგან მუდამ „კუბიკებიანი“ „საროკა“ ეცვლა. შემოდგომაზე სოფელში წავედი, მაგრამ ჩემი კუბიკა მომენატრა და 2 კვირაში უკან დავბრუნდი. ის კი ადგილზე აღარ დამხვდა. გავიკითხ-გამოვიკითხე და აღმოჩნდა, რომ სავალდებულო სამხედრო სამსახურში წასულა. რამდენიმე წლის განმავლობაში იმ სახლში ვიცხოვრე იმ იმედით, — იქნებ ჩემი კუბიკა გამოჩნდეს-მეთქი, — მაგრამ ამაოდ ველოდი. შემდეგ გავთხოვდი, მყავს 3 შვილი. 1 წლის წინ მუშაობა დავინყე საკონდიტრო „ცხში“. იმავე შენობაში „კოკა-კოლას“ სანყოფია. კუბიკა კი ერთ-ერთ მანქანაზე მძღოლად მუშაობს. ყოველდღე ვხვდები ჩემს ძველ სიყვარულს და ჩემი გრძნობა ხელახლა გაღვივდა. ეშმაკი მყავს შეჩენილი, — მიდი და მიდი, უთხარი და უთხარი! გული 15 წლის გოგოსავით მიცემს ხოლმე, როცა მის მანქანას დავინახავ. ახლა მიცნობს, მაგრამ ბუნებრივია, სულაც არ ახსოვს, რომ ოდესმე ნანახი ვყავდი. თუ არაფერს ვეუბნები, მხოლოდ იმიტომ, რომ მეშინია, სულ არ დავკარგო. P.S. ისე, ისეე „კუბიკებიანი“ პერანგებით დადის. ვარდო“.

როგორც მინდოდა, რომ ჩემი ოჯახი ყოფილიყო. წარმოვიდგინე, რომ ძალიან კარგი ოჯახი მქონდა და დავიჯერე. გარკვეული პერიოდის მერე ჩემი ქმარი უკვე აღარავის მოერიდა და თავისი ოფიციალური საყვარელი გამოაჩინა, ყველგან მასთან ერთად დადიოდა. მაშინ მივხვდი, რომ ფუჭი იყო ჩემი ილუზიები. ამის გამო ერთმანეთს დავშორდით. ჩემთვის ოჯახის დანგრევა დიდი საშინელება იყო მიუხედავად იმისა, რომ მთელი ცხოვრება მანაც მარტო ვიყავი და ქმრის მხარდაჭერა და სიყვარული არასოდეს მქონია. შვილებსაც მარტო ვზრდიდი, მას არასოდეს უკითხავს, უჭირდათ თუ არა რამე, ან რით იყვნენ

დაკავებული. ისეთები გავზარდე, როგორც მინდოდა, რომ ყოფილიყვნენ — უმაღლესი განათლებაც მივეცი, ორივე დავაოჯახე და 2-2 შვილიც ჰყავთ. ჩემი შვილები ყოველთვის მოხოვდნენ, რომ საკუთარ ცხოვრებასა და პირად ბედნიერებაზე მეზრუნა, რადგან მიაჩნდათ, რომ ბედნიერებას მეც ვიმსახურებდი. ძალიან განიცდიდნენ ჩემს ყველანაირ გასაჭირს და განიცდიდნენ, რომ მარტო ვარ. მთელი ჩემი ცხოვრება ჩემი შვილებია, მაგრამ 50 წელს უუახლოვედები უკვე და ვხვდები, როგორი საშინელებაა მარტოობა. არ მასვენებს ფიქრი — სად დავუშვი შეცდომა? დიდ სიყვარულში? დიდ ერთგულებაში? ზრუნვაში? დათმო-

ბაში? პატიებაში? ბუნებით ძალიან თბილი და მოსიყვარულე ვარ. ღვთის მადლით, ჩემს შვილებს თავიანთი სახლები აქვთ, მე — ჩემი და გულის ტკივილით ვფიქრობ — რომ დავბრუნდები ჩემს სახლში, რამე რომ გამიჭირდეს, ვერავის შევანუხებ. მარტოობის მართლა ძალიან მეშინია. ყველა ქალმა გაითვალისწინეთ, რომ მართალია, შვილები ჩვენი სიცოცხლეები არიან, მაგრამ საკუთარ ცხოვრებაზეც უნდა იფიქროთ. წლები ელვის სისწრაფით გარბის, მარტოობა კი საშინელებაა. რატომ არიან მამაკაცები ასეთი დაუნდობლები? ამ კითხვაზე კი პასუხს ვერ ვპოულობ. თქვენი ერთგული მკითხველი“.

მკითხველის თხოვნა

„ეს ამბავი დაახლოებით სამი კვირის წინ მოხდა. სახლში დაბრუნებისას ყოველთვის „ახმეტელის“ მეტრო უნდა გამოვიარო. იმ დღეს შუადღის სამი საათისთვის, მეტროდან ამოსულს, ბავშვების ყრიაშული შემომესმა. ორი პატარა — ერთი გოგო და ერთი ბიჭი, თითქმის ტოლები, ასე, 4-5 წლის, მეტროს წინ პატარა ბაზარში, რომელსაც არც სიბინძურე და არც მოვაჭრეების ლანძღვა-გინება აკლია და მინდა გითხრა, საშინელი სიტყვის გამო იქ გაჩერება შეუძლებელია, პატარები მტვერში ამოსვრილნი ისე თამაშობდნენ, რომ ჩემს ნუხილს ბაიბურშიც არ აგდებდნენ. არ ვიცი, ეს როგორ მოხდა, მაგრამ ერთ ნაშში მათ ალყაში აღმოვჩნდი — ნაყინი მინდას ძახილით. საბოლოოდ, ყველაფერმა მათ სასარგებლოდ ჩაიარა. ბავშვების დედაც იქვე აღმოვჩინე, რომელსაც სავარაუდოდ, დროებით მოწყობილი, ასე ვთქვათ, სავაჭრო მაგიდა ჰქონდა მოწყობილი.“

როდესაც ქალბატონ ნათიას ვკითხე, ბავშვები რატომ იყვნენ მასთან, მან ალაღად მიაშო თავისი სიღუბნის შესახებ, რომელიც მისთვის ცხოვრებაა არ დაიშურა. სიმართლე გითხრათ, შოკში ვიყავი. ამ ამბის მოსმენის შემდეგ, ცრემლები მახრჩობდა და რომ არავის შეემჩნია, გაქცევას ვლამობდი, მაგრამ საქმე ის იყო, რომ ბავშვები არ მიშვებდნენ, არ იცოდნენ, კიდე რა ეთხოვათ ჩემთვის, — გვიყიდეთ. თავი რომ აღარ მოგაბეზროთ, მათგან განშორება არც ისეთი ადვილი იყო, მცნობდნენ და უმეტესად „ცნობილ ნაყინს“ მთხოვდნენ. გული მტკიოდა, რადგან 10-12 წლის წინ დატოვებულ ჩემს სამშობლოში უფრო მეტად მძიმე იყო სიტუაცია და მით უმეტეს, როცა საქმე ბავშვებს ეხება. სოციალურად დაუცველი ბავშვები, დემოკრატიულ ქვეყანაში, როგო-

რიც საქართველოა, აღარ უნდა არსებობდნენ. მივბაძით იმ ქვეყნებს და დავამკვიდროთ ყველა ის კარგი წეს-კანონი, რომლებიც ადამიანის უფლებებს იცავს, მათ შორის — ბავშვთა უფლებებს. მივმართავ ჩვენს დღევანდელ მმართველ ხელისუფლებას, რომელმაც კიდე გაუღვივა იმედის ნაპერწკალი ამ სულიერ და მორალურად განადგურებულ ერს. ბატონებო, რომელი კანონის დარღვევებსა და უფლებების დაცვაზეა საუბარი, როცა ბავშვებს არსებობის უფლება არ აქვთ? მივმართავ აგრეთვე ჩვენი ქალაქის მერიას, რათა საცხოვრებელი ადგილი — თავშესაფარი მისცეს ამ გაუბედურებული შვილების დედას და ჩემს მეგობრებს ვთხოვ: თუ ვინმე მოხვდებით „ახმეტელზე“ და საშუალება გექნებათ, ლუკმაპური და ჩასაცმელი მიანოდოთ მათ“.

უსაცემო მშობი და არა — შპანასკნელი!

„ცოლი პირველად 17 წლისამ მოვიყვანე. ჩემი კარის მეზობელი, ჩემი თანატოლი გოგონა იყო. ისე მიყვარდა, მეგონა, უმისოდ ვერ გავძლებდი. გურული ბიჭი ვარ, ჩოხატაურში გავიზარდე და ახლაც აქ ვცხოვრობ. სულ თბილისში ცხოვრებაზე ვოცნებობდი, მაგრამ ეგეც ბედის ირონიაა ალბათ, რომ თოხი და ბარი ვერ გამოგდია ხელიდან. ერთი წელი ვიცხოვრეთ მე და ნაირამ. შემდეგ გამექცა, თუმცა არც მე დამიხვია კაბის კალთები — არ წახვიდე, დარჩი-მეთქი. 18 წლისამ გადავწყვიტე, რომ ცოლს აღარასოდეს მოვიყვანდი, მაგრამ ისევ ბედის ირონია; ზაფხულში ჩემს მეზობლად, სტუმრად ჩამოვიდა ქუთაისელი გოგონა. დავინყე

მისი შებმა. ჩემს ყოფილ ცოლს შეუმჩნეველი არ დარჩენია ეს და ერთხელ ღვარძლიანად მითხრა: — ყველა ჩემნაირი სულელი ხომ არ გგონია? ტყუილად ცდილობ მაგ გოგოს მოხიზვლასო. გავბრაზდი და უფრო მოვინადინე. ნაირასთან განშორების შვიდი თვის წელი იხვე მოვიყვანე ცოლი. მეორემ წელიწადი და 4 თვე გამიძლო. თუმცა, არ ვიცი, გასაძლები რა მჭირს. თავს ვეველებოდი ყველა ცოლს, ცივ ნიავს არ ვაკარებდი, საქმესაც კი არ ვაკეთებინებდი, მაგრამ მანაც არ მავასებდნენ. მეორეც რომ გაიქცა, დედაჩემმა თავში ხელი შემოირტყა — დიდუ! დავილუპე და დავიქეციო! — მაგრამ დავამშვიდე: ვიდრე 30 წლის არ გავხდები, რძალს

აღარ მოგიყვან-მეთქი. ჩემი პირობა მალე დამავიწყდა და 23 წლის ასაკში მესამე ცოლი შევირთე, რომელიც სულ 6 თვე მყავდა და ძალით გავაგდე. რაც მართალია — მართალია, თვითონ წასვლა არ უნდოდა, მაგრამ გადამიყვარდა და რა მექნა?.. ჩემი მეგობრების უმეტესობა ჯერაც არ დაქორწინებულა, მე კი იცით, რამდენი ცოლი მყავდა? — 7! მეოთხე ცოლი იმ პირობით გამომყვა, რომ ქალაქში ნავიდოდით საცხოვრებლად. შევპირდი, მაგრამ რომ შეატყო, ვერ ვუსრულებდი დანაპირებს, ქალაქელ ბიჭს გაეკიდა და ცოლი გამითხოვდა. დაბოლოვდა ვიყავი, თბილისში წამოვედი ცოტა ხნით, ბინიანი გოგო მოვიძებნე და ცოლად მოვიყვანე, მაგრამ

მის საყვედურებს ვეღარ გავუძელი; მომბეზრდა ეს ყველაფერი და ჩემი ბარგი-ბარხანიანად ჩოხატაურში დავბრუნდი, ოღონდ — თან ერთი ქე-

რა ლამაზმანი ნამოვიყვანე და ჯვარი „ვიფსკვენიტ“. ესეც — ექვსი!.. მალე ისიც გამექცა. 3 წლის წინ კი მეშვიდედ დავქორწინდი და 2 თვის წინ

ისიც გამექცა. ახლა მართლა მტკიცედ გადავწყვიტე, რომ 50 წლამდე ცალად ვივლი... თუმცა, სიყვარულს რას გაუგებ, ჩემო ოღლა?”

„კარგა ხანია, შვებულება არ მქონია და ოცნებად მქონდა ქცეული, ზღვაზე დამესვენა. 3 წლის წინ, მეუღლეს გავეყარე. ჯერ იყო და განწყობა არ მქონდა, მერე იყო და... ფული არ მქონდა. ამიტომ გადავწყვიტე, ყოველი ხელფასიდან რაღაც თანხა გადამენახა და ზაფხულში ზღვაზე დამესვენა. როგორც იქნა, გარკვეულ თანხას მოვუყარე თავი, განცხადება დავერე, უფროსმა ხელი მომიწერა და მორჩა! ჩიტივით თავისუფალი ვიყავი. მთელი 3 კვირა წინ მქონდა და წინასწარ ვტკებობდი იმაზე ფიქრით, როგორ გავატარებდი შვებულებას. ხან პლაჟზე წარმოვიდგინე თავი, ხან — ზღვაში, ხან კი — უცხო მამაკაცთან ხელკავით მოსიერნე. ეს უცხო მამაკაცი, რა თქმა უნდა, იქ გაცნობილი იქნებოდა, ერთმანეთს კარგად გავუგებდით და... ამის შემდეგ რაც იქნებოდა, იმაზე უკვე აღარ ვოცნებობდი. როგორც იქნა, მოვიდა ნანატრი საღამო და მატარებლის ფანჯრიდან ხელი დავუქნიე დედას და დას. მარტო ვმგზავრობდი,

ბაიჩალიჩა

იქ კი მეგობრები დამხვდებოდნენ. გზაში ძალიან გავწვალდი, რადგან უზომოდ ცხელოდა და დაძინებას ვერ ვახერხებდი. მეზობელ კუბეში ვილაცები სვამდნენ და ყაყაბებდნენ. ურეკში რომ ჩავედი, შვებით ამოვისუნთქე. პირველივე დღეს პლაჟზე ისე დავინვი, გაჩენის დღეს ვინყევლიდი. მთელი ღამე პირქვე ვიწეი და ვკვენსოდი. მომდევნო ერთი კვირა დამწვარი ადგილების მოშუშებას მოვანდომე, პლაჟზე ვერ გავდიოდი. სამაგიეროდ, იქვე, მეზობლებთან „ჯოკერს“ ვთამაშობდი და არცთუ ცუდად ვერთობოდი. როდესაც ისევ გავედი პლაჟზე, ერთ ახალგაზრდა მამაკაცს დავადგი თვალი. ისიც ჩემსავით დანვარი იყო. გამოველაპარაკე, შევთავაზე — თუ ზურგი ძალიან გენევით, შინ სპეციალური მალამო მაქვს, ნაგისვამთ და უცებ მოგიშუშდებათ-მეთქი. სიამოვნებით გამომყვა. სკამზე დავსვი, ზურგს უკან დავუჯექი და

ჩვეულებრივი ხელის კრემი წავეუსვი. ნელ-ნელა ვუსვამდი თითებს და თან ისე, თითქოს ვეფერებოდი. მივხვდი, ჩემს „პაციენტს“ მოსწონდა ფარული ალერსი და ხმას არ იღებდა. მადლობა გადამიხადა და წავიდა. მეორე დღეს თვითონ მთხოვა, — შენი მალამო მომიხდა და კიდევ მიწილადეო. ისევ წავეუსვი კრემი და რომ მოვრჩი, მეცა და კოცნა დამიწყო... მოკლედ, ასე იყო თუ ისე, ხელკავით ვისიერნეთ, ღამეებიც ერთად ვიყავით და შემოიყვარდა კიდევ, მაგრამ ჩვენს ურთიერთობას, როგორც ჩანს, „ჰეფი ენდი“ არ ეწერა, რადგან ურეკიდან ისე გაიპარა ჩემი კავალერი, რომ ვერც გავიგე. იცით, როგორ მიყვარს?.. მენატრება და თვალწინ მისი სახე მიდგას... ვნანობ, უზომოდ ვნანობ, რომ ყველაფერი ასე დამთავრდა. სამსახურში რომ დავბრუნდი, ყველამ შეამჩნია, რომ სევდიანი ვიყავი. ეჰ... ჯობდა, სულ არ წავესულიყავი შვებულებაში და შინ, აბაზანაში მეჭყუშებოდა. იქნებ ნაიკითხოს და მიხვდეს, რომ ველოდები. პატივისცემით, მარი“.

ტრაგედიით სავსე ცხოვრება

„ახლა 25 წლის ვარ, ხოლო ის, რაც მინდა გიამბოთ, 19 წლის წინ მოხდა. მე რომ დავიბადე, დედაჩემი 52 წლის იყო და მძიმე მშობიარობის გამო გარდაიცვალა. ჩემს მშობლებს ჩემამდე 1 შვილი ჰყავდათ. ჩემი ძმა მაშინ 28

წლის იყო. რატომ გადაწყვიტეს ასეთ ასაკში შვილის გაჩენა, არ ვიცი. მოკლედ, უდელოდ დავრჩით. გოგიტა უკვე დიდი ბიჭი იყო და გადაუწყვეტია, რომ ჩემი გაზრდა თვითონ ეთავა. მამა მთელი დღე მუშაობდა, გოგიტა კი

აკვანსაც მირწევდა, „პილიონკებსაც“ მირეცხავდა და საჭმელსაც მიკეთებდა. ხანდახან მეზობელი ქალებიც ეხმარებოდნენ თურმე. ყველა მისი ცოდვით იწვოდა. ავად რომ ვხდებოდი, ღამეებსაც მითევდა. დედის დაღუპვის შემდეგ მამამ სმა დაიწყო. ერთ დღეს (მაშინ წლინახევრის ვიყავი), საჭესთან მჯდომმა ავარია მოახდინა და დაიღუპა. მე და გოგიტა სულ მარტონი დავრჩით. ის იძულებული გახდა, მუშაობა დაეწყო. მამაჩემის ადგილზე მიიღეს. მე კი ბაგაში მიმიყვანა. მახსოვს, როგორი დალოილი მოდიოდა ხოლმე ჩემს წასაყვანად. მერე, ძილის წინ ზღაპარსაც მამაბობდა და ჩემზე ადრე ეძინებოდა. აი, ასე, წვალე-წვალეებით გამზარდა 6 წლამდე. პირველ კლასში რომ მიმიყვანა, მახსოვს, ყველას მამაჩემი ეგონა. ცოლი რატომ არ მოიყვანა, არ ვიცი... იმ წელს, პირველი სემესტრი რომ დავხურე, მშობელთა კრებიდან მოსულმა მითხრა: ახალი წლის ზეიმზე აუცილებლად წავიყვან, რადგან ასეთი კარგი გოგო ხარო. ახალი წლის ღამეს შინ ორნი შევხვდით. შემდეგ მისი მეგობრის ოჯახში ვიყავით და პატიჟებული და იქ წავედით. კარგა მანძილი ფეხით ვიარეთ, რადგან

მასწავლებლის შეგბეული

„ახლა 23 წლის ვარ. მინდა ის ამბავი გიამბოთ, რომელიც 16 წლის ასაკში გადამხდა თავს. ერთი სკოლიდან მეორეში გადავედი. მაშინ X კლასში ვიყავი. პირველსავე დღეს, ინგლისურის გაკვეთილი გვექონდა. მასწავლებელი რომ შემოვიდა, კინალამ ხმამაღლა ამოვიგმინე — 25 წლის, ანგლოზივით გოგო იყო. იმ დღიდან, გულში ჩამივარდა და „სხვანაირად“ შემოიყვარდა. გათხოვილი იყო, შვილი არ ჰყავდა. მასზე ფიქრში ვიძინებდი და ვიღვიძებდი. არდადეგებამდე ექსკურსიაზე წავედით. ირმა მასწავლებელიც თან გვახლდა. მინდვრის ყვაილები დავუკრიფე, მივართვი და სიყვარულშიც გამოვუტყედი. ახლაც ვერ გამიგია, ეს როგორ გავბედე. უხმოდ დამტოვა და წავიდა. სექტემბრიდან ავიჩემე, ინგლისურში უნდა მოვემზადო-მეთქი. მშობლებმაც უარი არ მითხრეს და კვირაში სამჯერ ირმა მასწავლებელი ჩემთან სახლში მოდიოდა და გაკვეთილს მიტარებდა. მერე ნელა-ნელა შევაპარე და ჩემთან დანოლაზეც დავითანხმე. როცა ირმა მოდიოდა, შინ არავინ იყო, მშობლები მუშაობდნენ, ამიტომ აუჩქარებლად ვეფერებოდიან ხოლმე ერთმანეთს. ერთხელ კი დედა ცოტა ადრე დაბრუნდა სამსახურიდან, კარი თავისი გასაღებით გააღო და ალერსში გართულებს მოგვისწრო. ჩემი ირმა მასწავლებელი სამსახურიდან გაათავისუფლეს, ქმარმა გამოაგდო, მე კი ვეხვეწებოდი, — ცოლად გამომყევი-მეთქი, მაგრამ უარი მითხრა. შემდეგ დავმორდით ერთმანეთს და ასე დამთავრდა ეს ამბავი“...

ტაქსი არ ჩანდა. შემდეგ მნასვამი მამაკაცი შემოგვხვდა. ისინი ჩემს ძმას ნაეკამათნენ, მაგრამ მიზეზი არ მახსოვს. ერთ-ერთმა დანა ამოიღო და ჩემი ძმის მიმართულებით რამდენჯერმე მოიქნია. მე თვალეები დავხუჭე

და ყურებზე ხელეები მივიფარე, თან ხმამალა ვბლაოდი. თვალეები რომ გავახილე, დავინახე პირქვე დამხოზილი ჩემი გოგიტა და სისხლისგან წითლად შეღებილი თოვლი. მერე მახსოვს შეშინებული ადამიანების

სახეები, პოლიციელები, ყვავილები, გასვენება... და ბავშვთა სახლი... ასე გავიზარდე. დღეს მყავს ჩემი ოჯახი, მეუღლე და 2 შვილი... ჩემი მძიმე ბავშვობა კი არასოდეს მავიწყდება. პირობითად, ლინდა“.

აზრზე მოსული

„28 წლის მამაკაცი ვარ. ცოლი მე არ მყავდა, შვილი, მშობლები და დედამიშვილები. სრულიად მარტო ვიყავი ამქვეყნად და საით მივდიოდი, არ ვიცოდი. 19 წლის ასაკში პირველად გავუსინჯე გემო ღვინოს. იმ დღეს დავრწმუნდი, რომ დედამინა ბრუნავს... დავინყე სმა. თითქმის გავლოთდი. მერე შევუძახე ჩემს თავს და როგორც იქნა, აზრზე მოვედი. მთელი თვე ისე გავიდა, წვეთი არ და-

მილევია, მაგრამ მერე დამენყო „ზაპოი“. მივხვდი, რომ გადაბმული სმით ყველგან სახელს ვიფუჭებდი. აღარავის უნდოდა ჩემთან ერთად ყოფნა, ყველა თავს მარიდებდა, ჯუჯღუნა და აუტანელი გავხი. ამას რომ ვაცნობიერებდი, ვანებებდი ლოთობას თავს. მერე ისევ ვინყებდი. ამასობაში ერთ გოგოს შევუყვარდი (რა შესაყვარებელი მე ვიყავი?!). ისე თბილად მექცეოდა, ისე მევლებოდა თავს,

რომ მეც შემეყვარდა. ერთ ჭერქვეშ ვცხოვრობდით, თუმცა, ცოლ-ქმარი არ ვიყავით. მივლიდა, მეფერებოდა, მიყვავებდა, მაგრამ ვერ გამომასწორა. საკმაოდ დიდხანს მებრძოლა, მაგრამ რომ ვერ მოერია ჩემს მავნე სენს, მიმატოვა და წავიდა... იმ საღამოს შინ ნასვამი დავბრუნდი. ზამთარი იყო, ციოდა. ოთახში რომ შევედი, ჩვეული სითბო და სიმყუდროვე ვეღარ ვიგრძენი. ბარათი დამხვდა — მშვიდობითო, — მწერდა. ნამდვილი, დიდი ცრემლებით ვიტირე. წავედი, კიდევ ერთი ბოთლი არაყი ვიყიდე და მარტომ დავლიე. თან ვტიროდი, თან ვსვამდი. თითქოს ქვეყანა თავზე დამემხო. გადავწყვიტე, თავი მომეკლა. დავინყე მეთოდის შერჩევა... ჯერ ვიფიქრე, მეტროს მატარებელს შევუვარდები-მეთქი, მაგრამ რალაც, ეს იდეა არ მომეწონა. შემდეგ გადავწყვიტე, თერმომეტრს გავტეხ და ვერცხლის წყალს დავლეე-მეთქი, მაგრამ თერმომეტრი ვერ ვიპოვე. ბოლოს გადავწყვიტე, მტკვარში დამეხრჩო თავი. ტაქსით მივედი ხიდთან, შემდეგ, კარგა ხანს ვიყოყმანე, მაგრამ გადაწყვეტილება მივიღე და... გადავხტი. როგორც ხვდებით, გადავრჩი, რადგან მკვდარი ამ ამბავს ვეღარ მოგწერდით. კარგად ვცურავ და გადარჩენის ინსტინქტმა მაინც თავისი ქნა. ცივ წყალში რომ აღმოვჩნდი, გამოვფხიზლდი და მკლავები მოვუსვი. ამასობაში ვილაც გადმოხტა ჩემს გადასარჩენად, დამეხმარა და ამოვედი წყლიდან. ისეთი გაყინული ვიყავი, კბილს კბილზე მაცემინებდა. არც გავცივდი, არც რამე ნამომტკივებია. ყველაფერმა მშვიდობიანად ჩაიარა. იმ დღიდან დავანებე თავი სმას. ჩემი ელისო მოვძებნე, ცოლად მოვიყვანე და ბედნიერად ვცხოვრობთ. პადრი“.

შემთხვევა

„მაპატიე მარ, ჩემი აბდაუბდის ნაკითხვა რომ მოგინვეს. უბრალოდ, პირველად გწერ და არც კი ვიცი, როგორ დავინყო. იცით, მომწინდა მხოლოდ მკითხველის როლი, მინდა, მეც შემოგიერთდეთ თქვენს დიდ ოჯახში. ისეთი სითბოთი და სიყვარულით წერთ ერთმანეთზე, რომ მართლაც მეტყველებით ყველანი, მიუხედავად იმისა, რომ არ გიცნობთ. მე ერთი შეშლილი პანუა ვარ, ჩემი სამყარო მაქვს და ყველას გიჟი ვგონივარ. სამყარო ჩემი ფერებით მოვხატე და ვცხოვრობ უსიყვარულოდ, სიყვარულზე შეყვარებულში... ახლა ამ გზავნილს სახლის სახურავზე მყოფი გწერთ, მიყვარს აქ ამოსვლა მაშინ, როცა ჩემს ქალაქს სძინავს, მე და ჩემი მეგობარი მთვარე ძალიან ბევრს ვსაუბრობთ ხოლმე. მართალია ცივა, მაგრამ არაფერია, შუალამით, მშვიდი ძილის დროს, ქალაქის სუნთქვა უფრო კარგად მესმის, თან უკვე გაზაფხულიც დადგა. აუფეთქდება გრძნობები მუზას, როგორც ტყემლის კვირტების აყვავილება ჩვეულ გაზაფხულს. იცით, რამდენიმე დღის წინ სკოლიდან მოვდიოდი. გზაზე საყვარელი მოხუცი დავინახე, ძალიან მომინდა, ჩავხუტებოდი. მივედი, უბრალოდ, ერთი წუთით გავაჩერე, ჩავეხუტე და წამოვედი.“

ცრემლები მომერია და მომერია. მოვდიოდი და მესმოდა მოხუცის ლოცვა. გუშინ იმავე გზით მომიხდა წამოსვლა. ხალხი შეკრებილიყო, ავტოავარიას შეეფერებინა მოძრაობა, მიცვალებულში კი ჩემი საყვარელი მოხუცი ამოვიცანი. ავტირდი, მაგრამ ამჯერად არა სიხარულის, არამედ — მწუხარების ცრემლებით. მტკიოდა სული... ვტიროდი, რადგან არ ვიცით, როდის ამოვისუნთქავთ ბოლოჯერ და მაინც ვტკენთ ერთმანეთს გულეებს, იმის მაგივრად, რომ ჩავეხუტოთ, მივუალერსოთ და დავაფასოთ ერთმანეთი... უბრალოდ, ეს მინდოდა მეთქვა. მაპატიეთ და უფალი გფარავდეთ... იმეღია, მეც გავხდები თქვენთან... უბრალოდ, pink doll.

ჩამთავრობო! ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს გაოგნებულთა ოქრნი ჯანმრთელობის მდგომარეობითა

მომდევნო ნომრისთვის (თქვენ მიერვე შერჩეულ თემებზე) ამბები შეგიძლიათ გამოგზავნოთ მესიჯებით ტელეფონის ნომერზე: 5.77.45.68.61 ან მომწეროთ ელფოსტაზე: marorita77@yahoo.com

ქალები

1. გთხოვთ, მომცეთ მე-20 და 42-ე მესიჯის ავტორი მამაკაცების ტელეფონის ნომრები „გზა“ №5 ჟურნალიდან.
2. გავიცნობ ბიჭს, 25 წლამდე. ვარ ძალიან ლამაზი, მხიარული და მეგობრული. რა თქმა უნდა, მეგობრული ურთიერთობისთვის. გასართობად არავინ დარეკოს.
3. გთხოვთ, მომცეთ 21-ე და 30-ე მესიჯების ავტორების ნომრები.
4. გავიცნობ ხანგრძლივი ურთიერთობისთვის 55 წლამდე ასაკის, ქვრივ ან დაუოჯახებელ, სერიოზულ, დასაქმებულ და შეძლებულ მამაკაცს. ვარ 10 წლის ქვრივი, პატიოსანი, დასაქმებული ოჯახის ქალი. სასურველია, იყოს თბილისში მცხოვრები და ჰქონდეს თავისი ბინა. ვარ თბილი და მოსიყვარულე...
5. გამარჯობა, გთხოვთ, მისცეთ ჩემი მობილურის ნომერი მე-4 ნომრის 23-ე მესიჯის ავტორს და მე მომცეთ მისი ნომერი. ვარ 52 წლის. დანარჩენი — პირადად.
6. ვარ 55 წლის, გაუთხოვარი, სიმპათიური, განათლებული, მონეტრიგებული ქალბატონი. ოჯახის შექმნის მიზნით გამომეხმაროს 60 წლამდე ასაკის, მონეტრიგებული, სერიოზული მამაკაცი, ვინც იცის ოჯახისა და პატიოსნების ფასი. გართობის მსურველები არ გამომეხმაროთ.
7. გავიცნობ ბიჭს, 19 წლამდე. ვარ ძალიან მხიარული და მეგობრული. რა თქმა უნდა, მეგობრული ურთიერთობისთვის. დარეკეთ.
8. ვარ 33 წლის მანდილოსანი. დროის დასაკარგად არ მცალია (მოგულავეების საყურადღებოდ).
9. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ 33-დან 37 წლამდე ასაკის, ზრდასრულ, ჭკვიან და ერთგულ, სიმპათიურ მამაკაცს, რომელიც უზრუნველყოფილია სამსახურით და საცხოვრებელი პირობებით.
10. ოჯახის შექმნის მიზნით დამეკონტაქტოს 33-37 წლის, თბილისელი მამაკაცი. სერიოზული, საქმიანი, სიმპათიური. ვარ 33 წლის მანდილოსანი.
11. გავიცნობ სერიოზული ურთი-

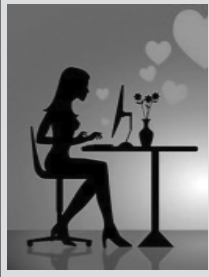
იმისათვის, რომ თქვენი მესიჯი „მობილი-ზაციაში“ მოხვდეს, მესიჯი გამოგზავნეთ ტელეფონის ნომერზე: 91779. მესიჯის ფასი 6 თეთრი.

- ერთობისთვის მარტოხელა, ქვრივ, ჯვარდაუწერელ, ბინიან, მანქანიან, სერიოზულ, დასაქმებულ, 55 წლის მამაკაცს. ვარ 54 წლის, ქვრივი. არასერიოზულებმა თავი შეიკაონ... დანარჩენი — პირადად.
12. გავიცნობ სერიოზული ურთიერთობისთვის მამაკაცს, ქვრივს, დასაქმებულს, ბინიანს, მანქანიანს, სერიოზულს. ვარ ქვრივი, ნესიერი, სიმპათიური, დასაქმებული, 55 წლის. სასურველია, იყოს 55-56 წლის...
13. ვარ 45 წლის ქალბატონი. მაქვს 2 სახლი, კარგი ხელფასი. ვარ მაღალი, გამხდარი, შავი, „დაზაგრული“, ყავისფერთვალეა. გამომეხმარეთ, ბიჭებო, 50 წლის ფარგლებში. ვაკოცეთ.
14. ვარ 36 წლის. მყავს ორი შვილი და ვცხოვრობ დედასთან ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ მამაკაცს, რომელსაც ექნება სახლი, მანქანა და სარფიანი ბიზნესი.
15. გთხოვთ, მომცეთ 55-ე და 67-ე მესიჯების ტელეფონის ნომერი.
16. გთხოვთ, მომცეთ მე-20 მესიჯისა და 42-ე მესიჯის ავტორი მამაკაცების ტელეფონის ნომრები.
17. ვარ 23 წლის, განათხოვარი. მსურს გავიცნო 28 წლამდე ასაკის მამაკაცი, ოჯახის შესაქმნელად, სანდო და მოსიყვარულე, რომელმაც იცის ოჯახის ფასი. ეკა.
18. ვარ 55 წლის, გაუთხოვარი, განათლებული, სიმპათიური ქალბატონი. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ 60 წლამდე ასაკის, თბილისელ მამაკაცს, ვინც იცის ოჯახისა და პატიოსანის ქალის ფასი. უსაქმური და გართობის მოყვარული ნუ გამომეხმარებთ.

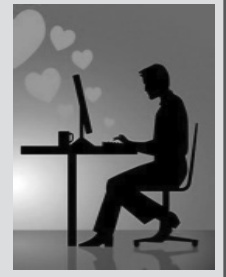

მამაკაცები

19. გამარჯობა, ძალიან გთხოვთ, მომცეთ მე-5 ნომრის მე-10 მესიჯის ავტორის ტელეფონის ნომერი.
20. გავიცნობ 40-50 წლამდე ასაკის, ქვრივ ან გაუთხოვარ ქალბატონს, სერიოზული ურთიერთობისთვის. ვარ 55 წლის, ქვრივი მამაკაცი.
21. სამეგობროდ და შეხვედრებისთვის გავიცნობ თბილისელ ან რუსთაველ გოგოს ან ქალს, განათხოვარ ან გაუთხოვარს. ვარ დასაქმებული, მაღალი, მწვანეთვალეა, სიმპათიური ბიჭი. ვმუშაობ, 1.000 ლარი მაქვს ანაზღაურება. ვარ 26 წლის. მომწერეთ.
22. ვარ 26 წლის, ვმუშაობ თბილისში, ჯარში. მაქვს კარგი ანაზღაურება. ვარ მაღალი. გავიცნობ გოგოს შეხვედრებისთვის. მომწერეთ.
23. ვარ 45 წლის. მინდა გავიცნო შეძლებული, ბინიან-მანქანიანი ქალი. მითხოვეთ ვინმემ, ქალებო.
24. ვარ 52 წლის, ცოლს გაცილებული. გთხოვთ, მისცეთ ჩემი მობილურის ნომერი 51-ე ნომრის 32-ე მესიჯის ავტორს, ასევე მე მომცეთ მისი ნომერი. გთხოვთ, გამომიქვეყნოთ.
25. მინდა გავიცნო ქალბატონი, ფარული ურთიერთობისთვის. გაგა მქვია და დამირეკეთ.
26. გთხოვთ, მომცეთ მე-12 მესიჯის ავტორის ტელეფონის ნომერი.
27. გავიცნობ 20-დან 40 წლამდე ასაკის, ტანდაბალ, არამსუქან ქალბატონს. ვარ 36 წლის, 178 სმ სიმაღლის, დასაქმებული, არამსმელი, მშვიდი და აღერსიანი...
28. გავიცნობ 40 წლამდე ასაკის, განათხოვარ და თავისუფალ ქალს. ვარ 30 წლის, დასაქმებული, ბათუმელი. გიორგი.
29. ვეძებ განათხოვარ მანდილოსანს.
30. მინდა გავიცნო 40 წლამდე ასაკის ქალბატონი. სასურველია, იყოს თევზები.
31. ვარ 47 წლის, დასაქმებული. გამომეხმარეთ მეგობრობის მიზნით. ზაზა.
32. ვარ 34 წლის მამაკაცი. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ ეკლესიურად მცხოვრებ, სულითა და ხორციით სპეტაკ, ფინანსურად შეძლებულ ან დედისერთა მანდილოსანს.
33. გთხოვთ, მე-9 მესიჯის ავტორის ნომერი მომცეთ.
34. ვარ 35 წლის, არამსმელი, დასაქმებული მამაკაცი. გავიცნობ

მარცხოხედა ქალთა და მამაკაცთა კლუბი

იმისათვის, რომ თქვენი განცხადება „ქალთა და მამაკაცთა კლუბში“ მოხვდეს, მესიჯი უნდა გამოგზავნოთ ტელეფონის ნომერზე: 91779 მესიჯის ფასი 6 თეთრი. ტექსტის რაოდენობა შეზღუდული არ არის.

მარტო მცხოვრებ, თბილ და მოსიყვარულე, 25-33 წლის პატიოსან გოგოს. თუნდაც იყოს განათხოვარი. დანარჩენი პირადად. არასერიოზულებმა გაიარონ.

35. ვარ 20 წლის ჭაბუკი. ძალიან სიმპათიური. ვარ დასაქმებული და თან სტუდენტი. მყავს მანქანა და ვეძებ პარტნიორს. ლოგინში ვერ ვიტან მარტო ძილს და ცოლიც არ მინდა, რომ მყავდეს.

36. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ 35 წლამდე ასაკის, პატიოსან გოგოს. ვარ 40 წლის, სიმპათიური, დასაქმებული, ქუთაისიდან.

37. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ 35 წლამდე ასაკის, პატიოსან გოგოს. ვარ 39 წლის, ეკლესიური მამაკაცი.

38. გთხოვთ, მომცეთ მერვე მესიჯის ავტორის ნომერი.

39. გავიცნობ 30 წლამდე ასაკის, ლამაზი ბუნებისა და სუფთა წარსულის გოგოს, ოჯახის შექმნის მიზნით. ვარ 30 წლის. ლუკა.

40. გავიცნობ 30 წლამდე ასაკის გოგოს, ოჯახის შექმნის მიზნით. ვარ 30 წლის. ლუკა.

41. ვარ 33 წლის, უცოლო მამაკაცი, სიმპათიური და მოწესრიგებული. მყავს ავტოც. გავიცნობ მარტო მცხოვრებ, თუნდაც — ქირით, მანდილოსანს, სამეგობროდ. მშვიდს და სისუფთავის მოყვარულს. გიგა.

42. გთხოვთ, გამოგიგზავნოთ „გზის“ №5, 39-ე მესიჯის ავტორის ტელეფონის ნომერი.

43. ვარ 34 წლის, ბინით, მანქანითა და სამსახურით უზრუნველყოფილი. გავიცნობ 30 წლამდე ასაკის, ლამაზ მანდილოსანს, ოჯახის შექმნის მიზნით.

44. გავიცნობ თბილისში მარტო მცხოვრებ მანდილოსანს, სასიყვარულო ურთიერთობისთვის. ბექა.

45. გავიცნობ მანდილოსანს 23-28 წლამდე, ოჯახის შექმნის მიზნით. ჰყავდეს თუნდაც შვილი. ვარ დასაქ-

მებული, ცოლს გაშორებული, მყავს 6 წლის გოგონა.

46. გავიცნობ 30 წლამდე ასაკის, კარგი გარეგნობის გოგოს. ქუთაისი.

47. გავიცნობ 35-45 წლამდე ასაკის ქალბატონს, ფარული ურთიერთობისთვის. შემეხმიანეთ სერიოზული ქალბატონები.

48. ვარ 34 წლის მამაკაცი. ვცხოვრობ თბილისში. მაქვს საკმაოდ კარგი სამსახური და ვარ ყველაფრით უზრუნველყოფილი. გავიცნობ სერიოზული ურთიერთობისთვის ნესიერ და განათლებულ მანდილოსანს. თუ გექნებათ სურვილი, გამომეხმაურეთ ამ ნომერზე.

49. ვარ სიმპათიური მამაკაცი, დასაქმებული. მიყვარს ქეიფი და დროს ტარება. ოჯახის შექმნის მიზნით მინდა გავიცნო თბილისელი გოგონა. ვისაც გაუჩნდება სურვილი ჩემი გაცნობის, დამიკავშირდეს.

50. გთხოვთ, მომეცით მე-12 მესიჯის ავტორის ტელეფონის ნომერი.

51. გავიცნობ მანდილოსანს 18-დან 40 წლამდე, ფარული შეხვედრებისთვის. მაქვს სამსახური, ვარ სიმპათიური, 27 წლის. ნიკა.

52. ძალიან გთხოვთ, თუ გაქვთ კარგი გოგოს ნომერი, მომწეროთ.

53. გავიცნობ კარგ გოგოს, შეხვედრებისთვის. გამომეხმაურეთ.

54. სამეგობროდ და ფარული შეხვედრებისთვის გავიცნობ მანდილოსანს. მომწერეთ, არ ინანებთ.

55. ვარ 24 წლის, სერიოზული და ჭკვიანი. ფარული ურთიერთობისთვის გავიცნობ 20-დან 35 წლამდე ასაკის, განათხოვარ, პუტკუნა მანდილოსანს. არასერიოზულებმა თავი შეიკავეთ.

56. გავიცნობ 30 წლამდე ასაკის, ახალგაზრდა გოგოს, სამეგობროდ. ვარ დასაქმებული, ვცხოვრობ მარტო. დამირეკეთ. მიშკა.

57. სერიოზული ურთიერთობისთვის გავიცნობ 18-დან 21 წლამდე

ასაკის გოგოს. ვარ 21 წლის, დასაქმებული ბიჭი. გიორგი.

58. გავიცნობ მხოლოდ დაოჯახების მიზნით, 35 წლამდე ასაკის, უბრალო გოგოს, თუნდაც განათხოვარს, უკომპლექსოს. ვარ დასაქმებული, განონასწორებული ადამიანი. ზვიადი.

59. ვეძებ 34 წლამდე ასაკის გოგოს, დაოჯახების მიზნით. ვარ არამსმელი და არამწვეფელი. დასაქმებული, თბილი და მოსიყვარულე. დანარჩენი — პირადად. აფერისტები არ გამომეხმაურონ. ლაშა.

60. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ 25-30 წლამდე ასაკის, სულით ლამაზ მანდილოსანს. ვარ 32 წლის, არამსმელი, შიდა ქართლიდან.

61. ვარ 35 წლის მამაკაცი. გავიცნობ ხანგრძლივი შეხვედრებისთვის თბილისელ, 25-45 წლამდე ასაკის, სერიოზულ ქალბატონს.

62. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ ლამაზ, საშუალო სიმაღლის ან მაღალ, ნესიერ, ეკლესიურ, არამსუქან, მოსიყვარულე და თბილ, 30 წლამდე გოგოს. დანარჩენი — პირადად.

63. ვერ გავიგე, როგორ მოვიტხოვო ამ გოგონას ნომერი? უბრალოდ გეტყვით, რომ ახლა ნავიციოთხე და მე-7 მესიჯის ავტორს მიეცით ჩემი ნომერი ან მე მომეცით მისი.

64. 30 წლის, თბილისელი, ცოლიანი მამაკაცი გავიცნობს პატარა ასაკის, სანდო, უკომპლექსო, საშუალო ტანის, არამსუქან, მხურვალე გოგოს, ფარული შეხვედრებისთვის. დამიმესიჯეთ ლამის საათებში, ნებისმიერ თემაზე, მხურვალედ. მსურველს მიეცით ჩემი ნომერი. კატეგორიულად გაფრთხილებთ, ბიჭებმა არ მომწეროთ. დათო თბილისი.

65. სამეგობროდ გავიცნობ მოწესრიგებულ მანდილოსანს. ცანცარებმა სასურველია, არ მომწერონ. გიო.

66. სამეგობროდ გავიცნობ მოწესრიგებულ მანდილოსანს. ცანცარებმა სასურველია, არ მომწერონ. გიო, 30 წლის.

67. ვარ 23 წლის, ბათუმელი მამაკაცი. ფარული ურთიერთობისთვის შემეხმიანეთ ბათუმელი გოგონები. მყავს მანქანა და მაქვს სტაბილური სამსახური.

68. გთხოვთ, მომეცით პირველი მისიჯის ავტორის ნომერი.

69. გავიცნობ 25-დან 35 წლამდე ასაკის მანდილოსანს, განათხოვარს ან ქვრივს, სამეგობროდ ან სერიოზული ურთიერთობისთვის. ვარ 30 წლის, სიმპათიური, დასაქმებული, ცოლს გაცილებული. მისტერ X.

70. ვარ 37 წლის მამაკაცი. ფარული შეხვედრებისთვის გავიცნობ სითბოსა და ალერსს მონატრებულ მანდილოსანს. ასაკს დიდი მნიშვნელობა არ აქვს. არ ინანებთ.

71. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ 25-36 წლამდე ასაკის, სიმპათიურ, პატიოსან გოგოს. ვარ 39 წლის. ეკლესიური.

72. ვარ 34 წლის მამაკაცი. გავიცნობ სულითა და ხორციტ ეკლესიურად მცხოვრებ მანდილოსანს, ოჯახის შექმნის მიზნით.

73. ვარ მაღალი, სპორტული აღნაგობის, 50 წლის მამაკაცი. ვცხოვრობ თბილისთან ახლოს. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ ბინით უზრუნველყოფილ, სიმპათიურ ქალბატონს. დათო.

74. გავიცნობ ლამაზ მანდილოსანს, დასაქმებულს, ფინანსურად უზრუნველყოფილს, ვარ ბათუმელი, 31 წლის. დანარჩენი — პირადად.

75. გავიცნობ 35-45 წლის ქალბატონს, დაოჯახების მიზნით. ვარ 45 წლის, დასაქმებული მამაკაცი. ბათუმი. გელოდებით.

76. გავიცნობ 25-დან 35 წლამდე ასაკის მანდილოსანს, განათხოვარს ან ქვრივს, სამეგობროდ ან სერიოზული ურთიერთობისთვის. ვარ 30 წლის, სიმპათიური, დასაქმებული, ცოლს გაცილებული.

77. ვარ 37 წლის მამაკაცი. ფარული შეხვედრებისთვის გავიცნობ სითბოსა და ალერსს მონატრებულ მანდილოსანს. ასაკს დიდი მნიშვნელობა არ აქვს, არ ინანებთ.

78. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ 25-36 წლამდე ასაკის სიმპათიურ, პატიოსან გოგოს. ვარ 39 წლის. ეკლესიური.

79. გთხოვთ, მომეცეთ „გზა“ №5-ში გამოქვეყნებული, მე-8 მესიჯის ავტორის ნომერი.

80. ვარ 34 წლის მამაკაცი. გავიცნობ სულითა და ხორციტ ეკლესიურად მცხოვრებ მანდილოსანს, ოჯახის შექმნის მიზნით.

81. ვარ მაღალი, სპორტული აღნაგობის, 50 წლის მამაკაცი. ვცხოვრობ

ახლოს თბილისთან. ოჯახის შექმნის მიზნით გავიცნობ ბინით უზრუნველყოფილ, სიმპათიურ ქალბატონს. დათო.

82. გავიცნობ ლამაზ მანდილოსანს, დასაქმებულს, მატერიალურად უზრუნველყოფილს. ვარ ბათუმელი, 31 წლის. დანარჩენი — პირადად.

83. ვარ 19 წლის. გავიცნობ ბათუმელ გოგოს, სამეგობროდ, 23 წლამდე. გელოდებით. დათო.

84. გავიცნობ 20 წლამდე ასაკის გოგოს, სერიოზული ურთიერთობისთვის. ჯონი.

85. გავიცნობ განათხოვარ, პატიოსანი სულის მქონე ქალს, 25-30 წლამდე, ვისაც ოჯახის შექმნა სურს ხელმეორედ. ჰყავდეს ერთი შვილი. შემეხმიანეთ რეალურები. გიორგი.

86. გავიცნობ ნესიერ ქალიშვილს. ვარ დასაქმებული ა.კ.

87. გთხოვთ, მომწეროთ მე-8 მესიჯის ავტორის ნომერი.

88. სერიოზული ურთიერთობისთვის გავიცნობ 17-დან 25 წლამდე ასაკის, სასიამოვნო გარეგნობის მანდილოსანს. ვარ 24 წლის, კარგი გარეგნობის ბიჭი, სამსახურითა და ბინით უზრუნველყოფილი. ვცხოვრობ თბილისში. შემეხმიანოს, ვინც თავს მარტო გრძნობს. ვიპოვოთ ერთმანეთი და გავილამაზოთ ცხოვრება.

89. გავიცნობ ქალს შეხვედრებისთვის, შეძლებულს, 45 წლამდე. ვარ 28 წლის, მხიარული და მოალერსე.

90. ვარ 29 წლის, დაუსაქმებელი. გავიცნობ თბილისელ ლამაზ გოგოს, დედისერთას. შემომეხმიანეთ, არ ინანებთ.

91. გავიცნობ 20-დან 30 წლამდე ასაკის, თბილისელ გოგონას, სამეგობროდ. დავეხმარები მატერიალურად, ვარ ყველანაირად უზრუნველყოფილი. ზურა, 35 წლის.

92. თუ გასურს, გაეთიშო ამ ნუჰაკ სამყაროს და შეიგრძნო არნახული ნეტარება! მოცურდი, რა. ადინოკი ჩორნი ვოლკ.

93. გთხოვთ, მომეცეთ მე-11 მესიჯის ავტორის ნომერი.

94. გთხოვთ, მისცეთ ჩემი ნომერი მე-11 მესიჯის ავტორს.

95. გავიცნობ 40 წლამდე ასაკის ქალბატონს, ფარული შეხვედრისთვის. ვარ თბილისელი, შავგვრემანი. სანდო ბიჭი. საბა.

96. გთხოვთ, მომეცეთ პირველი მესიჯის ავტორის ნომერი ან თავად მიაწოდოთ ჩემი. გმადლობთ წინასწარ. დათო.

97. გავიცნობ 30 წლამდე ასაკის, საშუალო ტანის, თბილისელ გოგოს, ვისაც 30 წლის ცოლიან ბიჭთან უნდა ფარული შეხვედრა და უკომპლექსო, ძლიერი სექსი. დამიმეხიჯეთ.

98. მერამდენეთ გწერთ? „ჟურნალ“ „გზის“ მეშვიდე ნომერში, 7877 მესიჯის ავტორის ნომრის გაგება მინდა.

99. გთხოვთ, მომეცეთ პირველი მესიჯის ავტორის ნომერი. მადლობა წინასწარ...

100. გავიცნობ ქალს, შეხვედრებისთვის, შეძლებულს, 45 წლამდე. ვარ 27 წლის, მხიარული და მოალერსე.

101. ვარ საშუალო ასაკის მამაკაცი. სამეგობროდ გავიცნობ ლამაზ, ალერსიან ქალბატონს. სასურველია, იყოს მარტოხელა, თბილისელი. დამიმეხიჯეთ. გოგი.

102. ვარ 35 წლის მამაკაცი. გავიცნობ ხანგრძლივი შეხვედრებისთვის თბილისელ, 25-45 წლამდე ასაკის, სერიოზულ ქალბატონს.

103. ფარული შეხვედრებისთვის გავიცნობ სითბოსა და ალერსს მოკლებულ მანდილოსანს. ასაკს დიდი მნიშვნელობა არ აქვს.

104. გავიცნობ 25-33 წლამდე გოგოს, ოჯახის შექმნის მიზნით. ვარ 29 წლის.

105. გთხოვთ, მომეცეთ მე-8 მესიჯის ავტორის ნომერი.

106. გამომეხმაროს მე-10 მესიჯის ავტორი.

107. გთხოვთ, მომეცეთ ჟურნალ „გზის“ მე-8 მესიჯის ავტორის ნომერი.

108. ვარ 40 წლის, სასიამოვნო გარეგნობის, შავგვრემანი, იმერელი, მონესრიგებული, დასაქმებული, მატერიალურად უზრუნველყოფილი, ავტომანქანით. ფარული ურთიერთობისთვის გამომეხმაროს ლამაზი, მონესრიგებული მანდილოსანი. დანარჩენი ჩემზეა.

109. გავიცნობ 35 წლის ან მეტი ასაკის მანდილოსანს, ვისაც სჭირდება ახალგაზრდა მამაკაცის სითბო და მხარში ამოდგომა. ვისაც იზიდავს დაუოკებელი ახალგაზრდები, როგორც მე მიზიდავს ასაკით უფროსი მანდილოსნები. ვარ 22 წლის, ცისფერთვალეა, ქერა, საშუალო სიმაღლის ბიჭი. ვცადოთ, ქალბატონებო, ურთიერთობა და დარწმუნდებით ჩემს სიმართლეში.

ყურადღება! გთხოვთ, ისარგებლოთ მხოლოდ ლათინური შრიფტით. ქართულ, რუსულ, ბერძნულ და სხვა შრიფტს ნუ გამოიყენებთ, რადგან სისტემა ვერ „კითხულობს“ (უცნაური იეროგლიფების სახით ფიქსირდება) და მესიჯი ვერ გამოქვეყნდება.

კოროსკოპი

14-20 აგვისტო

ვიწი

კვირის მეორე ნახევარში ნათესავეებისა და მეგობრების ვიზიტი გელით. საქმეებისგან გათავისუფლდით, იმხიარულეთ და დაისვენეთ. ორშაბათს ყურადღებით იმუშავეთ, სამშაბათს მოაგვარეთ ფინანსური საკითხები.

კუჩხი

სუთშაბათი კარგი დღეა ხელშეკრულებების გასაფორმებლად. კვირას მეგობრებთან შეხვედრა და მხიარულება გელით. ორშაბათს გამოიჩინეთ ინიციატივა და დაიწყეთ ახალი საქმეები.

ტყუპი

პარასკევს მოითავით სამსახურის საქმეები და უქმეები ოჯახის წევრებთან ერთად გაატარეთ; მოაგვარეთ საოჯახო საკითხები. სამშაბათი კარგი დღეა საქმიანი შეხვედრებისთვის. ოთხშაბათს მოერიდეთ კონფლიქტს.

კირჩხიბი

სუთშაბათს მარტივად მოაგვარებთ ყველა პრობლემას. უქმეებზე შეხვდით ნათესავეებს, მოაწყვეთ საოჯახო სადილი. სამშაბათს ნუ იკამათებთ გარშემო მყოფებთან. ოთხშაბათს დაგეგმეთ ახალი საქმეები.

ლომი

პარასკევს გააუმჯობესეთ ურთიერთობა გარშემო მყოფებთან. შეიძლება თქვენთვის სასარგებლო კონტრაქტებიც გააფორმოთ. ორშაბათს გაუფრთხილდით თავს. სამშაბათს არ დაკარგოთ პირადი ნივთები.

ქაფხუფი

შაბათი კვირის საუკეთესო დღეა — დაგეგმეთ მნიშვნელოვანი საქმეები. მეტი მზრუნველობა გმართებთ ნათესავეების მიმართ. სამშაბათი კარგი დღეა შემოქმედებითი საქმიანობისთვის. ოთხშაბათს ახალი ნაცნობობა გელით.

სასწორი

მოსალოდნელია მივლინება. პარასკევი ბავშვებთან ურთიერთობას დაუთმეთ. უქმეები ქალაქარეთ გაატარეთ. ორშაბათს ნუ შეიძენთ ელექტრონიკებს. ოთხშაბათს გათავისუფლდით მავნე ჩვევებისგან.

მძვინვარი

პარასკევს მოერიდეთ ზედმეტი ემოციის გამოვლენას. უქმეებზე ნათესავეები მოინახულეთ — მათ თქვენი მორალური და მატერიალური მხარდაჭერა ესაჭიროებათ. სამშაბათს სასიამოვნო ნაცნობობა გელით.

მშვიდმდობა

კარგი პერიოდია გარშემო მყოფებთან ურთიერთობების გასაუმჯობესებლად. შაბათს გავლენიან ადამიანებთან შეხვედრა გელით. ორშაბათი კარგი დღეა ახალი საქმეების დასაწყებად, საკუთარი მოსაზრების დასაცავად.

თხრი

მოერიდეთ ხალხმრავალ ადგილებს, გაუფრთხილდით საფულეს და ნუ იკამათებთ უცხოებთან. კარგი პერიოდია კარიერული წარმატებისთვის. მთავარია, იაქტიუროთ.

მეჩხუფი

პარასკევს დაასრულეთ ყველა დანებებული საქმე. შაბათს ნუ გაართულებთ ურთიერთობას საყვარელ ადამიანთან. იყავით მომთმენი და თავშეკავებული. სამშაბათი კარგი დღეა ძვირად ღირებული საყიდლებისთვის.

თევზები

სამსახურში არსებულ უსიამოვნებებს პირად ცხოვრებაში მომხდარი სასიამოვნო ცვლილებები დაგავიწყებთ. უქმეები ქალაქარეთ გაატარეთ. სამშაბათს დიდი ხნის ვალს დაიბრუნებთ.

როგორი მამაკაცი სჭირდება ქალს ზოდიაქოს ნიშნის მიხედვით

ვერძს აქტიური, ცოტათი ხისტი, მაგრამ გონიერი და პრინციპული მამრები იზიდავს. შეეფერება: მორიელი, ლომი, თხის რქა, კურო.

კუროს სტაბილური, განონასნორებული, გარეგნულად მშვიდი, მაგრამ შინაგანად ვნებიანი და ემოციური კაცი ესაჭიროება. ასეთი შეიძლება იყოს: თხის რქა, ქალწული, მორიელი, კირჩხიბი.

ტყუბს იმპროვიზატორის ბუნება აქვს. მრავალმხრივი მამაკაცი ესაჭიროება ყველა გაგებით — როგორც ინტელექტუალურად, ისე საერთოდ, ბუნებითაც. მისთვის საუკეთესოა:

მშვილდოსანი, მერწყული, სასწორი, ლომი.

კირჩხიბს მზრუნველი, მოსიყვარული, გამგები მამრი ესაჭიროება. მისთვის საუკეთესოა: კურო, თევზები, თხის რქა და ლომი.

ლომს კარგი სოციალური სტატუსის მქონე, ერუდირებული, ჭკვიანი და საზოგადოებაში დაფასებული მამაკაცი იზიდავს. მისთვის იდეალურია: ვერძი, სასწორი, თხის რქა, მერწყული.

ქალწულს სტაბილური, გონიერი, გამჭრიახი და წინდახედული მამაკაცი იზიდავს. ჰიგიენური ნორმებისა და ეტიკეტის მცოდნე და მკაცრი დამცველი. მისთვის საუკეთესოა: თხის რქა, ლომი, სასწორი ან კირჩხიბი.

გამოყენებულია ინტერნეტპორტალი www.astrologi.ge-ს მასალები

ბონების საპარჭიშო

„გზის“ ერთგული
მკითხველისათვის

(პასუხები)

ქვემოთ მოცემული კითხვები
ჟურნალ „გზაში“ სხვადასხვა
დროს გამოქვეყნებული მასა-
ლების მიხედვით არის შედგენი-
ლი. შეეცადეთ, პასუხი გასცეთ
ამ კითხვებზე ისე, რომ

„პასუხების“ სვტიისკენ
არ გაბეჩდეთ თვალი

1. რისი ჯიშია „გულდენდავა“?
2. სინამდვილეში, რამდენი
ნელი გაგრძელდა ასწლიანი
ომი?
3. ვისი მოთხრობის მიხედვით
არის გადაღებული მხატვრული
ფილმი „ლენინის ქურდები“?
4. დაასახელეთ პოეტი, რო-
მელმაც მთელი ნაცია გაანაწყე-
ნა, როცა დაწერა: „ია ბილ რად,
კაკ ტატარინ, უკრავეში 100 რუბ-
ლეი“.
5. ვინ აკრძალა ანტიკურ ხა-
ნაში გარდაცვლილთა აუგად
მოხსენიება?
6. რა არის „პოლიანდრია“?
7. 1930 წლამდე ამ ინგლისე-
ლი მწერლის წიგნებზე ხშირად
იყო გამოსახული სვასტიკა,
ბოლოებზეტეხილი ჯვარი, რო-
მელიც ძველ ინდურ რელიგიაში
მარადიული წრებრუნვისა და
კვლავშობადობის სიმბოლოდ
ითვლებოდა. მას შემდეგ, რაც
ნაცისტებმა სვასტიკა საკუთარი
მოძრაობის სიმბოლოდ აირჩიეს,
მწერალმა გრაფიურებზე მომუ-
შავე სპეციალისტი დაიქირავა
და სცადა, მაქსიმალურად გაე-
ნადგურებინა იგი თავისი ძველი
გამოცემებიდან. დაასახელეთ
იგი.
8. მსოფლიოში არსებობს
რამდენიმე ე.წ. „ძალის გამოქ-
ვაბული“, რომელშიც ადამიანი
უპრობლემოდ შედის, მის გვერ-
დით მყოფი ძალი კი ილუპება.
რატომ?
9. ვინ თარგმნა ბიბლია ჩეხურ
ენაზე?
10. რა არის „ნიძიუბასი“?

ანეკდოტები

რესტორანში კლიენტი მიმტანს
ჩხუბება:

— ეს მწყერი კარგად არ არის
შემწვარი!

— ოდნავ უმია, ბატონო!

— ოდნავ კი არა, ნახევარი სალათა
შემიჭამა უკვე!

— გუშინ ჩემი სიდედრი გველების
გამოფენაზე იყო!

— მერე?

— მედალი მისცეს!

— დღეს ხუთი ბუზი მოვკალი: ორი
მამალი და სამი დედალი.

— როგორ განასხვავე?

— სამი სარკეზე იჯდა, ორი —
ლუდის ბოთლზე.

— გათხოვებას რომ აპირებ, ბორ-
შის გაკეთება მაინც თუ იცი? —
ეკითხება დედა ქალიშვილს.

— ძალიანაც კარგად ვიცი?

— აბა, რა არის საჭირო ბორშის-
თვის?

— მშვიერი ქმარი!

მათხოვარი გამვლელს აჩერებს:

— სალამო მშვიდობისა, სერ! ორ
წუთს ხომ ვერ დამითმობდით? მინ-
დოდა, თქვენთვის ცოტაოდენი ფული
მეთხოვა. არა, მე არც სახლი მაქვს,
არც მანქანა მყავს, არც ცოლი, არც
საყვარელი და არც მეგობრები. არა-
ფერი გამაჩნია, ამ ძველი 45-კალიბ-
რიანი პისტოლეტის გარდა...

დედა შვილს აღვიძებს:

— ადექი, მამალმა რა ხანია, იყივ-
ლა!

— მერე, მე რა, დედალი ვარ?!

— ჩემმა კატამ ბულტერიერი და-
ახრჩო!

— ეგ როგორ?

— ყელში გაეჩხირა!

დედა და მამა სტუმრად მიდიან და
ნასვლისას შვილს მოძღვრებენ:

— მარტო მოგიწევს დარჩენა.

იცოდე, არ გაბედო კაბინეტში შესე-
ლა, წიგნების კარადის გაღება, ზედა
თაროდან შავყდიანი წიგნის გად-
მოღება და მეხუთე გვერდიდან ას
მეხუთე გვერდამდე წაკითხვა! ჩვენ
გვიან დავბრუნდებით!.. ჭკვიანად
მოიქეცი!..

დაბრუნებულები ხედავენ — არ
გაჭრა მათმა ხრიკმა. როგორც იჯდა
შვილი კომპიუტერთან, ისევე ისე ზის.

რჩევა მყიდველებს — როგორ
უნდა გაარჩიოთ ნამდვილი შვეიცა-
რიული საათი ყალბისგან: მაღაზია-
ში შემოთავაზებული საათი მთელი
ძალით დაანარცხეთ იატაკზე. თუ
საათი ნამდვილია, გამყიდველს გუ-
ლი წაუვა.

ენაბლუ შვილი ეუბნება მამას:

— მამა! სა... სა... სამი ლარი მო-
მე, რა!

— ნესიერად თქვი, თორე ცხრა
ლარი გამოდის, შე შობელძაღლო!

* * *

გურული ზოოპარკშია. ხედავს, ლომის გალიასთან წარწერაა: „თავის შეყოფა აკრძალულია“. გურული: — კიდევ კარგი, კითხვა ვიცი, თვარა ხომ დავლუპავდი ცოლ-შვილს.

* * *

გურული ჭიმკარს მიადგა: — მასპინძლო! — მობრძანდით! — არა, მაგდენი სამცალია, მგზავრი ვარ. მომწყურდა და წყალი თუ არ გაქ, არა უშავს, ღვინო იყოს და მისაყოლებელი პური თუ არ გაქ, ხაჭაპურსაც არ დავინუნებ.

* * *

— ლამარა, სად იყავი მთელი ღამე? — ლექციაზე. — დილის ოთხ საათამდე? — ჰო, ლექტორი ენაბლუ იყო.

* * *

ბულდოგი ეზოში სეირნობს. დაინახა, აივანზე პუდელი ზის. — გამოდი, ერთად გავისეირნოთ. — არ შემოძლია, პატრონმა ჩამკეტა. — შენც აივნიდან გადმოხტი. — და სახით შენ დაგემსგავსო, არა?!

* * *

ქმარმა ცოლის საყვარელს სახლში მიუსწრო და ნიხლქვეშ გაიგდო. ცოლი მეორე ოთახიდან უყვირის: — რას აკეთებ, ეგ ხომ შენი შვილების მამაა!

* * *

— ქალიშვილო, ორი ბილეთი მაქვს კონცერტზე! — გაგიმართლა, ჩემო კარგო: ორჯერ შეძლებ ნასვლას!

* * *

ქალი ეუბნება მამაკაცს: — ძვირფასო, მოდი, ხუთ საათზე შევხვდეთ ერთმანეთს. — კარგი, შევხვდეთ, ოღონდ მითხარი, შენ რომელ საათზე მოხვალ?

* * *

მილიონერი ჟურნალისტს ინტერვიუს აძლევს: — რა არის თქვენი წარმატების საიდუმლო? — მოთმინება და კიდევ ერთხელ მოთმინება. — გასაგებია, მაგრამ მე შემოძლია დაგისახელოთ უამრავი საქმიანობა,

რომელშიც მოთმინება ვერაფერს გიშველით.

— მაგალითად? — მაგალითად, საცრით წყლის ტარება. — ცდებით, ჩემო კარგო. უნდა აილოთ საცერი და დაელოდოთ ზამთარს.

* * *

— დიდი ბოდიში, ეს თქვენი ბანკი იძლევა კრედიტს პატიოსან სიტყვაზე? — დიახ. — და თუ ფულს არ დავაბრუნებ? — შეგრცხვებათ უფლის წინაშე, როცა საიქიოში მოხვდებით... — ჰე-ჰე... ეგ როდის იქნება?! — მეორე დღესვე, როგორც კი ფულს არ მოგვიტანთ!..

* * *

სვანი სახლში მთვრალი მივიდა და ღრიალებს: — ბავშვი გააღვიძეთ, უნდა დავაძინო!

ბონების სავარჯიშო

„გზის“ ერთგული მკითხველისათვის

(პასუხები)

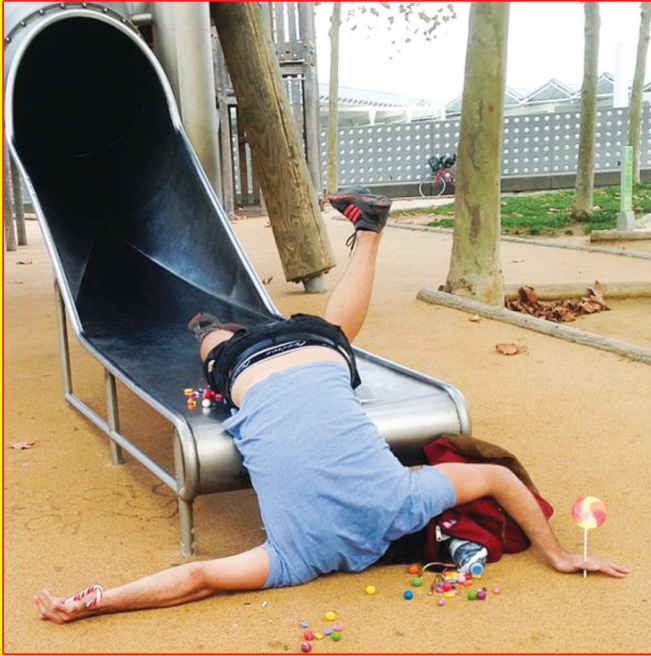
1. ტყემლის ქართული ჯიში.
2. ასნლიანი ომი ინგლისსა და საფრანგეთს შორის 116 წელი (1337-დან 1453 წლამდე) გაგრძელდა.
3. შიო არაგვისპირელის მოთხრობის მიხედვით.
4. ოსიპ მანდელშტამი.
5. ათენის მმართველმა სოლონმა.
6. ქორწინების ფორმა, რომლის დროსაც ქალს შეიძლება, ერთდროულად რამდენიმე ქმარი ჰყავდეს.
7. რედიარდ კიპლინგი.
8. ამგვარ გამოქვაბულთა ძირში დიდი რაოდენობით ნახშირორჟანგია კონცენტრირებული.
9. იან ჰუსმა.
10. იაკონიის იმპერატორის სასახლე.

ჩვენი ფოტობაღიარება

რუბრიკა მოამზადა თემურ ივანიძემ

ფოტოკუჩიონები

კატა მურის ცხოვრებისეული ფილოსოფია

*უცნაური ამბავი უცნაური ფორმით, რომლის
ავტორადაც კატა გვევლინება, პერსონაჟის
ფსევდონიმით კი თავად პოფმანი
სარგებლობდა.*

18-დან 25 აგვისტომდე

წიგნის სპეციალური ფასი: 7 ლ. გაზეთთან ერთად 8 ლ.